

311946

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15 }
సంపుటము ౧౫ }

చెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ నవంబరు నెల 12-వ తేది శనివారము
శ్రీ సత్యవనామనందతర కాశీకమాన బహుళ తృతీయ.

No. 187 }
సంచిక ౧౮౭ }

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలకు వేలు
యోగ్యతావత్ర ములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును, వాయు పోట్ల
బొపును, శార్వపునొప్పుల బారదోలును,
వాట్ల బొగట్టును, బెణుకుల భేదించును,
వాపుల రూపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును,
దరదను తొలగించును.
ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమండలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

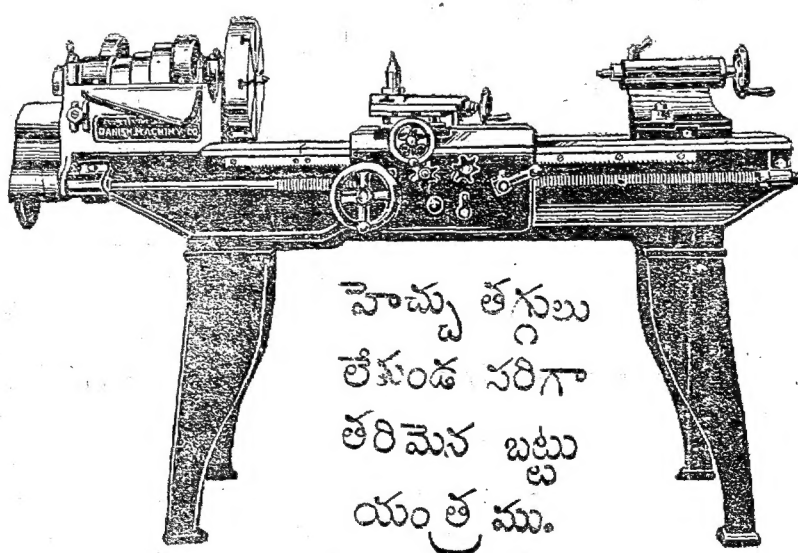

అమృతాంజనము అన్ని విధములగు
నొప్పులకు సంచవిపంటిది.
పంచభాష చీటి చూచి గొప్ప
మోసగు. గొప్పగు.
చక్కని డబ్బిలో 10-10-0
దజన్ 1-కి 6-4-0
క్రయించు ముఖ్యము నది.
అమృతాంజనం పో
6, 7 తంబు రెడ్డిపల్లి, మద్రాసు
249, ప్రేరిండ్ల, ఫోటో, బాంబాయి.

డే ని వ్ యం త్ర వ ని ము ట్టు.

అమిత తక్కువ వెలలకు అనేక మాదిరిలలో దొరకగలవు.

పేపింగు
ప్లానింగు
మిల్లింగు
డ్రీలింగు
మరియు
కోతకోయు
యంత్రములు
తదితరములు
గలవు

హెచ్చు తగ్గులు
లేకుండ సరిగా
తరిమిన బట్టు
యంత్రము.

మా చిత్రలిఖితమైన
క్యాటలాగు ఏ నెం 79
నకు వ్రాయుదు. స్వయం
ముగా మీరు వచ్చి మా
విలువగల యంత్ర
ములను పరిశీలించ
వచ్చును.

మా స్పె ఆండు కంపెనీ, లిమిటెడ్

బ్రాంచీలు

ఇంజనీర్లు.

ఆఫీసులు, వర్కుస్.

తిరుచనాపల్లి రోడ్
కోయంబత్తూరు.

పోస్టుబాక్సు నెం. 60.
మద్రాసు.

రాయచోరుం
మద్రాసు.

పరిశ్రమశాల,
నెం 2/19 కాశీబట్టి వీధి,
బార్లెటన్, మదరాసు.

{ శ్రీ లక్ష్మీ వర్క్సు }
ప్రదర్శనగదులు,
నెం 8, కాశీబట్టివీధి,
జి. టి. మదరాసు.

దైమందు పెట్టెలు, నగలవర్తకులు.

139

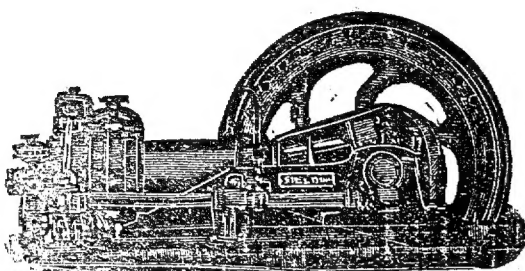

2654

ఒకసారి మావద్ద బేరముచేసిన సంపూర్ణమైన తృప్తిగలుగును.
వెండిసామానులందు ఒక చిన్నగిన్నెనుండి పెద్దఅండావరకు తయారుచేసి
యివ్వబడును. నమ్మకమునకు, సాగసైన పనితనమునకు, నీమవెండికి, పూచీనిచ్చెదము.
వర్తకులకు, గొప్పఆర్థములు యిచ్చునట్టి వారికి, ప్రత్యేకధర లివ్వబడును.
ముఖ్యగమనింపు:- నీమకమలములందు మీకేమి కావలసినను యితరచొట్టకు
పోవుటకు మునుపు మావలహాను పొందుట మంచిది.

ప్రాప్తిటరు, మే. సత్యనారాయణాచారి.

ఫీల్డింగు క్విక్ స్టార్టింగు శిమిడిశలు కూడాయిలు యింజను

యొక రెండే నిమిషములోనే పరయజర చల్లని
క్లిలిలోనుండగనే స్టార్టరును కొలుసారింగు యింజ
నులకు వుండే అపాయములు నిగికిలేవు. లోడులాగుటలో
గాని చమరుఖర్చు తక్కువ అగుటలో గాని తరుచు
రిపేరు లేకపోవుటలోగాని, దీనిని మించిన యింజను
యిమామెట్టులో లేదు. అన్నిసామానులున్నూ, మి
క్కులి టెంపరుగలవిన్నీ, బలమగలవిన్నీ అయివున్నవి.
శలకొలది అతి తృప్తికరముగా పనిచేయుచున్నవి. ధరలు

అతి సరసము 6 మొదలు 75 గుర్రముల వరకును స్టాకలో సిద్ధముగా యున్నది.

ప్రాంతి:- మెయినురోడ్డు,

388

విజయనగరం.

సోల్ యేజెంట్లు:-

జి. యల్. శాస్త్రి అండు కో,
12, రెంబుచెట్టివీధి, మదరాసు,

ఓరియంటల్ గవర్న మెంటు సెక్యూరటి లైఫ్ అసూరెన్సు
కంపెనీ లిమిటెడ్.

ఇది హిందూదేశములో యిన్ కార్పొరేటు చేయబడినది. అప్పటముగా ఇండియా దేశపు కంపెనీయే.
1874 లో స్థాపింపబడినది.

672

1926 సం॥ వరకు కంపెనీయొక్క అభివృద్ధి.

కొత్తభీములు	1924	రూ. 2,37,84,000	అభివృద్ధి	రూ. 59,08,000
	1925	రూ. 2,96,42,000		రూ. 94,97,000
	1926	రూ. 3,91,29,000		

చందామొత్తం రూ. 42 లక్షలనుంచి రూ. 7,88,80,000 వరకు వృద్ధి యయినది.

సంవత్సరమునకు ప్రీమియం ఆదాయము రూ. 1,05,80,000 వృద్ధి పొందినది.

మరల లెక్కల సరిచూపుట 81 డిసెంబరు 1927 తేదిన జరుగును. ఆ తేది లోపుగాగల ప్రాఫిట్ పాలిసీదార్లు జరుగు

త్రయ సంవత్సర లాభములో పాలుగొనుట కర్తవ్యమగుదురు.

లాభమును పొందగలిగిన పాలిసీదార్లు త్వరలో యీక్రింది నుదహరించిన వారితో ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుపుకొనవలెను.

F. E. Vaid, Branch Secretary, Oriental Buildings,
POST BOX NO. 8, MADRAS.

Bangalore Branch:- St. Mark's Road, Bangalore

Trivandrum Branch:- Trivandrum

యింగువ

గాంధీ

రతి 1-కి 2-0-0

రతి 1-కి 1-10-0

ఆరోగ్యమే ఐశ్వర్యము!

అజీర్ణమును పోగొట్టి ఆకలినిపుట్టించుటకును, సువాసనకును, రుచి
ని, ఆరోగ్యమునకును మా నల్ల మిస్కియింగువను వాడుము.
గర్భిణి స్త్రీలకు నిర్భయముగా వాడవచ్చును.

పచ్చకర్పూరం, కుంకుమపువ్వు, కస్తూరి వగయిరాలు కూడ మారతి 1-కి-1-12
తావున దొరుకును.

గోపాల్ జి ఛాంపస్ ని అండు కంపెనీ,
3752 21 గోవిందప్పనాయకవీధి,
మదరాసు. రతి 1-కి 1-6-0

యింగువ

గోపాల్

గోవింద

రతి 1-కి 1-6-0

ఎం.బెర్ ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ అసూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్ బొంబయి

1927 ఫిబ్రవరికి అంత్యమయ్యే 5 సం॥ కాలమునకు పాల్యుయేషన్ ఫలితములు

విశేషించిన ధనము **37,66,689**

గత 5 వత్సరము కాలమునకు డివిడెన్స్ బోనసు యిదిగువవరితని తెలుపబడెను

హాల్ లైఫ్ పాలసీలకు, 1000 కి- రూ. 75

ఎంజి.మెంటు పాలసీలకు 1000 కి- రూ. 65

గో:- యీకంపెనీ పాలసీదారులందరకు, బోనసు నర్తిఫికేట్లు, వారివద్దనుంచి అప్లికేషనులు

చే వివరము లెకనే, పొందవచ్చును.

తామోవూలు

(ఆంధ్రవర్తికకు ప్రత్యేకం)

జి బుచ్చి

వైద్యుడు:- నీకేం ఎక్కువజబ్బు లేదు. శరీరపరిశ్రమ
కావాలెను. పరిశుభ్రముయినగాలి పీల్చవలెను. ఇటువంటి బస్తీ
లలో ఉంటే ప్రయోజనంలేదు.

కోగి:- అయితే నాపనిలోకి నన్ను పొమ్మన్నారా
ఏమి?

వైద్యుడు:- నీకు ఏంపని?

కోగి:- పాలంపని చేస్తాను.

అద్దె

మేజిస్ట్రేటు:- ఇంటి యజమానిని మేడమెట్లమీది
నుంచి కిందికి తన్నావని చార్జివచ్చింది. అద్దెసన్నవాళ్లు చేయ
తగినపనినా?

మద్దయి:- అద్దెఖరారు నామాలో ఉదహరించినపనులను
చెయ్యవచ్చు నండి.

ఫీజు

మొదటివకీలు:- మీ క్లయింతుదగ్గర నూటికి రెండు
రూపాయలు మాత్రమే ఫీజు వుమ్ముకున్నారని తెలిసింది. మన
వృత్తికిది గౌరవమేనా?

రెండవ వకీలు:- ఏం చేసేది? వాడిదగ్గర ఉన్న డబ్బుం
కాపోగుచేస్తే అంత అయింది. ఇదివృత్తికి అగౌరవమంటారా?

వెల్లి

ఒకడు:- నీపెళ్లికాశీలేదా ఏమిటి?

ఇంకోకడు:- కాలేదు. నాకు డబ్బులేదని పిల్లనివ్వ
లేదు.

ఒకడు:- పోనీ, మీ మేనమామ డబ్బుగలవాడని చెప్ప
క పోయినానా?

ఇంకోకడు:- చెప్పాను. చెప్పబట్టే, అపిల్లను మేనమా
మ కిచ్చి పెళ్లిచేసారు.

జీతం

గుమాస్తా:- జీతం ఎక్కువకావాలంటే ఏమని అడ
గాలె?

స్నేహితుడు:- జీతం ఎక్కువచెయ్యకపోతే అని గట్టి
గా అను.

మరుసటిరోజున స్నేహితుడు ఇట్లా అడిగెను.
స్నేహితుడు:- ఏమని అడిగావు?

గుమాస్తా:- జీతం ఎక్కువచెయ్యకపోతే, అని గట్టిగా
అన్నాను.

స్నేహితుడు:- అంటే యజమాని ఏమన్నాడు?

గుమాస్తా:- చెయ్యకపోతే ఏంచేస్తావన్నాడు?

స్నేహితుడు:- అంటే నువ్వు ఏమన్నావు?

గుమాస్తా:- చెయ్యకపోతే, జనకటితీరానికే పనిచేస్తా
నన్నాను.

ఆపరేషన్

కోగి:- నాకు చేసే ఆపరేషన్ కుట్టు ప్రాణాపాయ
ముంటుందా అండి?

డాక్టరు:- ప్రాణాపాయముండే ఆపరేషన్ అయితే,
యితర తక్కువసాముకు చేస్తానా?

పురాణం

శాస్త్రి:- నేను చెప్పిన పురాణమైతే ఎట్లా వుందండి?

వైద్యునిపి:- భేషగావుంది. మీరు రాకముందు, పా
పం అంటే ఏమిటో మాకు తెలియనే తెలియదు.

దొంగతనం

ఒకడు:—సామానం దొంగలు ఎత్తుకునిపోయినారండి.
ఇంకొకడు:—ఆసవాళ్ళయినా లేవా?
ఒకడు:—ఆసవాళ్ళనుకూడా ఎత్తుకునిపోయినారండి.

భేదం

భర్త:—నీకు మోటారుకారంటే ఏమిటో, ట్రాంకా
రుంటే ఏమిటో, భేదం తెలుసునా?
భార్య:—తెలియదు.
భర్త:—అయితే ట్రాంకారే బాగుంటుందిగాని, అదే
ఎక్కువదంటే.

నలహా

పినా:—నాకు నువ్వేగా వుంటున్నది. ఏం చెయ్య
మన్నా?
వైద్యుడు:—మోటారుబండి ఒకటి కుదుర్చుకొని నీవి
దాకా పోయిరండి.

స్థలం

ఒకడు:—జ్వరాలకు ఇది మంచిస్థలమేనా అండీ?
ఇంకొకడు:—చాలా అనుకూలమయిన స్థలం. నాకు
మలేరియా పట్టుకుంది ఇక్కడనేనండీ.

విచారం

వైద్యుడు:—మీ శరీరమునా విచారంగలిగించే ఉత్తరం
వస్తే వెంటనే చింపివెయ్యండి. మనస్సును ఎత్వడమే కలసగా
ఉండుకోవాలి.
రోగి:—అట్లాగేనండీ. మీరు బిల్లుపంపగానే తిండివే
స్తానండీ.

తారతమ్యం

యల్లమ్మ:—నా పెనిమిటి ఎప్పుడూ పూర్వపు పెళ్లాం
సంగతే చెప్పకుంటాడు. నాకు ప్రాణం విడుదలవుతున్నది.
పుల్లమ్మ:—ఇంకానయం, నా పెనిమిటి కాబోయ్యే పె
ళ్లాంసంగతి మాట్లాడుతాడు, నే నెవరితో మొరపెట్టుకుంటేదీ?

పాఠం

సైన్సుటీచరు:—ఇదిగో, యీసంగతి చూడండి. ఏమా
త్రమయినా పారపాటు చేశానంటే, ఈగడిఅంతా తగలపడి
పోతుంది. నేను చేసే ఏర్పాటు బాగా చూడాలెనంటే, మీ
రందరూ ఇంకా దగ్గరికి రావలెను.

చీట్లాట

ఒకడు:—ఇంతటితో చీట్లాట చాలిస్తాం. మన ఇద్దరం
సమానమయినాం.
ఇంకొకడు:—అది ఎలా?
ఒకడు:—కొంతసేపటికింద, నాడబ్బంతా నీవుగెల్చావు.
ఇప్పుడు నీడబ్బంతా నాచేతికొచ్చింది. ఇప్పుడు నునం సమా
నం గారేదా?

నవ్వు

అటగాడు:—నన్ను చూసి ఎందుకు నవ్వుతావు?
బాలుడు:—మిమ్మును చూసి గాడండీ. మీతో ఆడు
తున్నాయనను చూసి నవ్వానండీ.
అటగాడు:—ఆయనను చూసి మాత్రం ఎందుకు నవ్వావు
బాలుడు:—మీవలనే ఆడుతున్నాడని.

ముఖం

ఇకొక్కడు:—మీటిక్కెట్లు చూపించండి.
ప్రయాణికుడు:—నాది నీజను టిక్కెట్టు.
ఇకొక్కడు:—అయినా చూపించండి.

ప్రతి కల్పనలను చూచి మోసపోకుడు!

ప్రతి కల్పనలను చూచి మోసపోకుడు!!

ఆయుర్వేదాశ్రమము,

151, గోవిందప్ప నాయకవీధి,

తపాలపెట్టె నెం 287, మదరాసు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారిచే 1898 సంవత్సరమున స్థాపితము.

వైద్యు, కలరా ఔషధములకు ప్రసిద్ధాషధశాల.

ప్రేగుకు

హైమాదిపానకము

(రిజిష్టర్డ్)

శతధాతపుతము

సెట్టు 1-కి వెల రు 2-2-0.

క్యాటలాగు ఉచితము.

అల్లిగ్రాఫు అడ్రసు: "పండిట్" మద్రాసు.

కలరాకు

కర్పూరాద్యరిప్తము

(రిజిష్టర్డ్)

విషాచినందీవినివటి

సెట్టు 1-కి వెల రు 1-2-0.

ఏజెంట్లు కావలెను.

ప్రయాణికుడు:—నేను యీరయిలుమీద పదిసంవత్స
రాలబట్టి ప్రయాణం చేస్తున్నాను. ఇంతవరకు నన్ను ఎవరూ
టిక్కెట్టు అడగలేదు. నాముఖమే, నాటిక్కెట్టు.
ఇకొక్కడు:—ఇవ్వాలే టిక్కెట్టున్నీ కత్తిరించమని,
నాకు ఉత్తరు విచ్చారండీ.

ఇల్లు

ఎల్లయ్య కొత్తగా ఇల్లుకట్టెను. ఇంటివాకిట్లో తాను
నిలుచున్నట్టుగా, పటం తయారుచేయవలెనని, చిత్రకారుని అడి
గెను. అతడు పటంఅంతా తయారుచేసిమీదగాని ఎల్లయ్య వాకి
ట్లో ఉన్నట్టుగా వెయ్యడం ముగిచిపోయెను.

ఎల్లయ్య:—నాబొమ్మ వెయ్యలేదేం?

చిత్రకారుడు:—నా కియ్యవలసిన డబ్బు ఇయ్యదానికి
మీరు ఇంట్లోకు వెళ్లారనకొండి.

ఎల్లయ్య:—అట్లాగా! అయితే నేను లోపలినుంచి
లిగివచ్చిం తరువాత, నీకు డబ్బిస్తానే, అందాకా కనిపెట్టుమని
వుండు.

ప్రేమ

భర్త:—నీమీద ప్రేమచేత, యీపూలను కొనుక్కుని
వచ్చాను.

భార:—ఇవి నిజమయినపూలుగావు గుడ్డపూలు. నా
కెందుకు?

భర్త:—నిజమయిన పూలుయితే వాడిపోతవి. ఈ
పూలను ఎంతకాలమయినా పెట్టుకోవచ్చును. వాడిపోవు.

పండ్లం

ఇద్దరవ రక్తములను ఎవ రెక్కువనవు నీళ్ళల్లో ఉండగలరని,
పండ్లముచేసిరి. గెలిచినవారికి మూడురూపాయ లీయవలెను.
ఇద్దరు నీళ్ళల్లో దిగిరి. ఇంతవరకు మీరు వైకిరాలెదు. పోలీసు
వారు వెతుకుతున్నారు.

చిత్రకారుడు

పెద్దమనిషి:—నీవు చిత్రకారుడివా? దీనివల్ల నీకు జీవ
నం ఎట్లా గడుస్తున్నదయ్యి?
చిత్రకారుడు:—అదే చిత్రమండీ.

రహస్యం

ఒకడు:—నేను రహస్యం చెప్పితే, అది ఎల్లయ్యతో
ఎందుకు చెప్పావు?
ఇంకొకడు:—ఇంకొకరితో చెప్పకపోతే, అది రహస్య
మెట్లా అవుతుంది?

మర్యాద

ట్రాంబండిలోకి స్త్రీ ఒకరే రాగానే, ఎల్లయ్యలేచి,
ఆమెను కూర్చోమనెను.
మల్లయ్య:—నేను ఎప్పుడూ ఇంకొకరి నిమిత్తం చూ
టియ్యలేదు.
ఎల్లయ్య:—స్త్రీల విషయంలో ఆమాత్రం మర్యాద
చూపించకపోతే, మగవాళ్ళబతు కెందుకు?
పుల్లయ్య:—రిజమేగాని, నాకు ఎప్పుడూ కూర్చోమన
స్థలమే దొంకలేదు. ఇంకొకరికి నేను ఎట్లా చోటిచ్చేవి?

అలస్యం

పిచ్చయ్య సభను అయిదు నిమిషాలు అలస్యంగా
వచ్చెను.
నెట్టెయ్య:—నీవల్ల మాకు ఒకగంట వృధాపోయింది.
పిచ్చయ్య:—నేను అయిదు నిమిషాలేగా, అలస్యంగా
వచ్చింది?

నెట్టెయ్య:—నీవు ఆయిదునిమిషాలు అలస్యంగావచ్చా
వు, నిజమే. మేము పన్నెండుమందిమీ, చేరి ఆయిదు నిమిషా
లు కనిపెట్టుకొని వున్నాము. అందరికీ కలిపి, గంట అలస్యం
గారేదా?

ఆరోగ్యం

కొత్తవాడు:—ఈపట్టణం ఆరోగ్య మయినదేనా?
గ్రామస్థుడు:—అనే నేను అనుకుంటాను. నేను యీ
పూరికివచ్చినప్పుడు, నాకు మాట్లాడడానికి శక్తిలేదు. తలమీద
ఒక్కనెంట్రికయినా లేదు. నడవడానికి శక్తిచాలదు. పక్క
లోనుండి లేవలేక బోయేవాడిని.
కొత్తవాడు:—మీమాటలు వింటే, నాకూ ఆరోగ్యము
తున్నది. మీరు వచ్చి ఎన్నాళ్ళయింది?
గ్రామస్థుడు:—నేను ఇక్కడనే పుట్టాను.

బహుమానం

హోటల్ నాకరు:—అయ్యో, నిన్నటిదినం ఒకఆయన
వెళ్లుతూ, నాకు రూపాయ బహుమాన మిచ్చారండీ.
వెళ్లుమనిషి:—అయితే, ఆయన మల్లి వచ్చిందాకా,
కనిపెట్టుకుని కూర్చో.

అర్ధాఽ

ఒకడు:—భార్య ఆర్ధాంగిని, మనవాళ్ళు చెప్పారు.
ఇంకొకడు:—అట్లా అయితే ఒక ఆయన ఇద్దరిని పెళ్లి
చేసుకుంటే, పురుషుడికిరంబో ఇక ఏమీ మిగలదు కాబోయి!

గర్వం

భార్య:—నాకు గర్వం ఉండరి, మీరు అనుకోడ గద.
భర్త:—అద్దం చూసుకున్నప్పుడు వచ్చు.
పాట

ఎల్లమ్మ:—కాస్తేపు పాట పాడవమ్మా.
పుల్లమ్మ:—ఆర్ధరాత్రి అయింది. ఇంకా ఏంపాట?
పుల్లమ్మ:—ఇంకా నిద్రపట్టలేదు. పాడుతుంటే నిద్ర
వస్తుంది.

ఆనందాశ్రమ గ్రంథరత్న మాల ప్రచురములు.

తగ్గింపు ధరలు.

శ్రీమదాంధ్ర మహాభారతం పద్యకావ్యము.

క్యాలికోబైండు గిల్టుపేరు గలది.

7 సంపుటముల ప్రతి వెల రు. 14-0-0

3 సంపుటముల ప్రతి వెల రు. 12-0-0

శ్రీమదాంధ్ర మహాభాగవతము పద్యకావ్యము.

క్యాలికోబైండు గిల్టుపేరు గలది.

సంపూర్ణ ప్రతి రు. 5-8-0

సంపూర్ణ ప్రతి 2 సంపుటములుగా రు. 7-8-0 సంపూర్ణ ప్రతి 3 సంపుటములుగా రు. 8-4-0

సంపూర్ణ క్యాటలాగు చూడకోరిన

ఎ. కణ్ణన్ శెట్టి అందు కంపెనీ, 286 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

అన్ని వ్రాయవలెను.

న్యాయస్థాన వార్తలు

ప్రొక్కెటరు కేసులు

(ప్రొక్కెటరు కేసులు)

ప్రొక్కెటరు కేసులు 23 ప్రకారం జోనం... యొక్క ఆధారముగా...

శ్రీమంతునిగా 15-11-25 తేదీన పిటిషనరు యస్టీలు... కేసును తీర్చిదిద్దెను.

వి. యల్. యెల్లారాజుగారు పిటిషనరు తరపున వాదించు... తీర్పును ఇచ్చెను.

ప్రొక్కెటరు కేసులు 24 ప్రకారం జోనం...

న్యాయమూర్తి గారు ఇచ్చిన తీర్పును... తీర్పును ఇచ్చెను.

ప్రొక్కెటరు కేసులు 25 ప్రకారం జోనం...

ప్రొక్కెటరు కేసులు 26 ప్రకారం జోనం... తీర్పును ఇచ్చెను.

దూరముననున్న జగన్మోహన్ శాస్త్రిగారు... తీర్పును ఇచ్చెను.

ప్రొక్కెటరు కేసులు 27 ప్రకారం జోనం... తీర్పును ఇచ్చెను.

కొంటురు పిటిషనరు చేత పిల్ల బాగుగానే పోషించబడి... తీర్పును ఇచ్చెను.

న్యాయమూర్తి దేవదాసుగారి యెదుట...

జిల్లాకోర్టు ఆఫీసునెంట్లో నాబరుగానున్న ఆర్. శ్రీనివాసాచార్యగారు... తీర్పును ఇచ్చెను.

శ్రీమంతునిగా 1221 సంవత్సరమున ముక్తా... తీర్పును ఇచ్చెను.

జిల్లాకోర్టు, మేజిస్ట్రేటు కోర్టుయొక్క ధనము కాపాడు... తీర్పును ఇచ్చెను.

క్రిందకోర్టువారు జబ్బును ముద్దాయించేది... తీర్పును ఇచ్చెను.

న్యాయమూర్తిగారు 1 సంవత్సరము కఠినశిక్షను 9... తీర్పును ఇచ్చెను.

కావలెను 3477

ఏజంట్లు, ట్రాన్సామింగ్ ఏజంట్లు, చీఫ్ ఏజంట్లు, భీమా... తీర్పును ఇచ్చెను.

Apply to—Mr. S. KABBOOR B.A., F. (S. S. (Lond) Asst. Manager (on deputation), or Dr. R. P. AIYER Supdt., General Assurance Society Ltd., 4 Lingi Chetty St. Madras.

7 సీటరు మోటారు కార్లు

అమిత స్వల్పమైన ఖరీదునకు యివ్వ సంసిద్ధులమైతిమని ప్రచురింప సాహించుచున్నాము.

ఫోర్డు 7 సీటరు టూరింగుకారు, 5 గట్టి రబ్బరుకార్డు టైరులతో సహా,

నెట్ స్టార్టరులేకుండ, వెల రు. 2,250

డీటా నెట్ స్టార్టరు, 5 బెల్టాన్ టైరులతో సహా వెల 2,460.

ప్రదర్శనలకును, వివరములకు

ఫోర్డు అండ్ కో లిమిటెడ్, హాంట్లూ, మద్రాసు.

ప్రాంగులు :—బెంగళూరు, టూటికొరక.

నబ్ ఏజెంట్లు.

Table with 4 columns: Agent Name, Address, Phone Number, and Remarks. Includes agents like శ్రీ ఆంధ్ర మోటారువర్క్స్, శ్రీ లక్ష్మీనరసింహం మోటారువర్క్స్, etc.

5- వ ఆంధ్రవిద్యవైద్యపరిషత్సమావేశము బెజవాడ

ప్రభవనామ సంవత్సర కార్తీక బహుళ ౭, ౮, ౯, ౧౦ తిథులకు సరియైన 1927 సం॥ నవంబరు 15, 16, 17, 18 తేదీల యందు బెజవాడ నగరమున రామమోహన ఆయుర్వేద కళా శాలాభివృద్ధి జరుపబడుటకు నిశ్చయింపబడినది.

పరిషత్ కార్యక్రమమున పాల్గొనువారి కందరకును భోజన ముజ్జనాది సౌకర్యములు సమకూర్చి ఆతిథ్య మొసగు శీర్షాటలు చేయబడినది.

ఆయుర్వేదాధ్యయన మొనర్చుచుండు శిష్యులను, అధ్యయన మొనగుచుండు గురువులను పరిషత్తునకు దయచేయ కోరుచున్నారము.

ఈవత్సరమున వైద్యవిద్యాక సరిక్షయం నుత్తీర్ణతనందిన స్నాతకు లీపరుషత్తునకు తప్పకవచ్చుట విధియని తెలుపుచున్నారము. ఆంధ్రదేశమునందలి విద్యవైద్యులందరను దయచేసి మాప్రయత్నమున సఫలపరుప వేడుచున్నారము.

రుగుములుగాని ఫీజులుగాని లేవు.

పరిషత్తు ముగిసినపిమ్మట ఏకాదశిమొదలు అమావాస్య వరకు పంచరాత్రదిక్షతో ధన్వంతరిజయంతివ్రతము జరుప బడును.

ప్రస్తుతము నిర్ణయింపబడిన కార్యవిధానము వాదములు

1 విషయము "రక్తచంక్రమణము" ప్రతిజ్ఞ:— ఆంగ్లశాస్త్ర కౌశ్యమలయందు జెప్పబడు "రక్తచంక్రమ" సిద్ధాంతము ఆయుర్వేదతంత్రసమ్మతము. స్థాపన:— సమ్యక్ము, ప్రతిష్ఠాపన - సమ్యక్ము కాదు.

2 విషయము "రససంస్కారములు"

ప్రతిజ్ఞ:— (1) సంఖ్యానిర్ణయము.

(2) జ్వరధనిర్యామనకు సంస్కారములన్నియు అవశ్యకము. స్థాపన - అన్నియు అవశ్యకము. ప్రతిష్ఠాపన-కొన్నిమాత్రము చాలును.

(3) విషయము శుక్రాస్తవములు.

ప్రతిజ్ఞ - శుక్రాస్తవస్వరూపనిర్ణయము.

వీనినిగురించి పరిషత్తున ఇంకను కొన్ని నిర్ణయములు చేయబడును.

(గంభీరతలము)

1 కుమారతంత్రము

గంభీరత- బ్రహ్మశ్రీ ప్రాణాచార్య చీమలకొండ నూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు - పిప్పర

2 అనుభూతినిదయోగములు

3 శిలాజిత్తు

4 ఓషధిప్రస్థానము

గంభీరత - వైద్యభూషణి కోటా జయరాం నాయుగారు

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదఫార్యసి బ్రాంచిబ్రాడ్యే, మద్రాసు

5 అంజననిదానవ్యాఖ్య

గంభీరత - వైద్యవిద్యా కోక్కరగడ్డ కామేశ్వర రావుగారు, ఏలూరు.

6 అంజననిదానము (పద్యకావ్యము) ఆయుర్వేదశాస్త్ర ఆప్టావధాని కందుకూరి వెంకటసుబ్బారావుగారు ఏలూరు.

7 ఆయుర్వేదాంగద్రవ్య విజ్ఞానశాస్త్రము.

శ్రీమాన్ ప్రతివాది భయంకర కృష్ణమాచార్యులుగారు, బెజవాడ.

8 బాలచికిత్సాంత్రము :-

గంభీరత - డాక్టరు వల్లూరు సుబ్బారావుగారు ఏ. ఎమ్. ఎ. సి.

ద్రవ్య నిర్ణయము.

1 పంచలవణములు 2 నవపాషాణములు 3 గంభీరతాతులు

4 రసజాతులు.

వి. ద్వారా ల కు

వాదములు

1 ఋతువిభాగము

వైద్యవిద్యాక ఎస్. వరదరాజస్వామి (పూర్వపక్షముగాని శిష్యుడంతయు గారు)

2 ప్రాశస్త్యము

కందాడై శ్రీనివాసాచార్యులు (")

3 రసగుణవిశ్లేషవిశాకశక్తులు

క్రొత్తపల్లి శ్రీరామమూర్తి శాస్త్రి (")

వ్యాసములు

1 జ్వరము 2 కృష్ణము 3 ప్రమేహము 4 త్రివీరములు

5 స్వాస్థ్యసంరక్షణము.

ఇవి ప్రకృత్యను నిర్ణయింపబడినవి. సండితులుగాని విద్యార్థులుగాని వైదికయములను గురించిగాని ఇతరవిషయములను గురించిగాని మాటలాడదలచినవారు మాకు వెంటనే తెలుప గోరుచున్నారము. ఎవ్వరు ఏతైలులో ఎప్పుడువచ్చునదియు తెలిపిన అన్ని యేర్పాట్లను చేయబడును. వివరములకై ప్రధానకార్యదర్శితో ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుపవలెను.

శంకర మొక్కటామయ్య,

ప్రబంధకసమితి అధ్యక్షుడు.

వైద్యవిద్యాక కంభంమెట్టు విష్ణువర్ధనరావు,

ప్రబంధకసమితి ప్రధానకార్యదర్శి, బెజవాడ

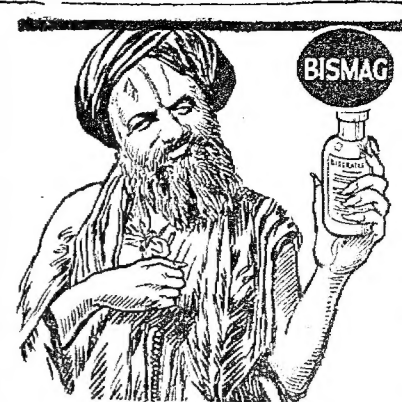
"అత్యద్భుత ఫల గ్రంథము"

జాతకరత్నము 1 భాగము రు 1. 2 భాగము రు 2. పూరా జాతకము రు 10 లు. ప్రపంచముంతటనుండి గొప్ప సర్టిఫికేట్లను పొందియున్నారము. ఏజెంట్లు కావలెను. క్రేట్ ఇండియా జ్యోతిషాలయము, కళింగోలు, విశాఖపట్నం 4169 జిల్లా.

5 మహాసూర్యావర్తి

ప్రశస్తమైన యోగము. ప్రతివారికి అవసరమయినది తలతిరుగుట, నోటనీరుదుట, కాళ్లుచేతులు మంటలు, నోటి తి, గుండెలోమంట, మొదలగు వైద్యవికారమునకు వజ్రాధము. శ్రీ ముక్త్యాలరాజువారి సంస్థానమున తయారయి ది-బెల కు 1-కి రు 5/-.

అర్చనసాయనశాల, ముక్త్యాల(కృష్ణా).

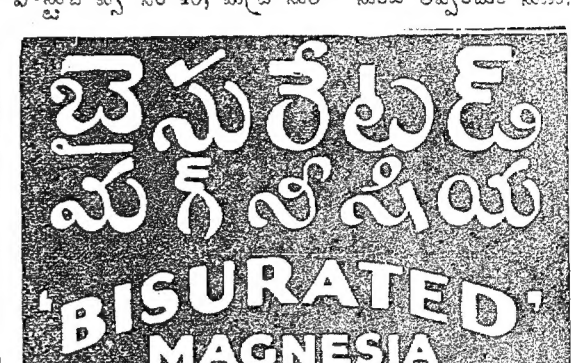

అజీర్ణము, కడుపుబ్బరము మందాగ్నికడుపు నొప్పి మొదలగువాటిని కుదుర్చుట ఎట్లు? (సపంచమనం దు అజీర్ణము, ఇతి రి శుదర సంబంధ మైన బాధలు మొదలగువాటిని ఆపు

టకు 'బైసురేటెడ్' మెగ్నీషియా చాల ప్రశస్త మైనది.

భోజనాంతరం లేక మిను నొప్పి గలిగినప్పుడు 'బైస్మిగ్'లను లేక పొడిని నీటితో పుచ్చుకొనిన తక్షణమే సుఖముగలుగుట యే గాక, ఉపశమనమున గలిగించి, పూర్తిగా సుఖమిచ్చును. నీకెప్పుడైనదానిని భుజించుము. ఈ జ్వరము మీ బాధను ఆశ్చయించి సుఖమున గలిగించును. నేడే ఒక పొట్టును 'బైసురేటెడ్' మెగ్నీషియాను మీ కెప్పుడు వద్దనుండి గాని లేక దుకాణాదారుని యొద్దనుండి గాని లేక నేరుగా మా ఏజెంట్లు,

ఆల్ ఫ్రెడ్ యంగు అందు కొ, పోస్టుబాక్సు నెం 40, మద్రాసులో నుండి తెప్పించుకొనును.

అజీర్ణము, అందుచేగలుగు

నరముల బలహీనత మొదలగు

వాటికి అమోఘమైన నివారిణి

ఆయుర్వేద జ్వరధమునందు సుఖముగలవను విషయము నాస్వరీయమునందే పరిక్షింపబడి కలిగిన జయప్రదమైన ఫలితమునుండి నాకు నమ్మకకలిగినది. కొన్ని కారణములచే నేను అజీర్ణము, అందుచే గలిగిన నరములబలహీనతచే బాధపడుచుంటిని. ప్రస్తుతము మద్రాసు, సెన్ ఫోమలో, అల్పబ్రాహ్మి యందు కాపురమున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యగారివద్ద చికిత్సప్రారంభించితిని. స్వల్పకాలమునందే (అనగా 23 దినములలోనే) వారు నాకు కలిగించినసుఖము అమోఘముగానున్నది ఆస్పారన్ గృహము, ఎస్. కె. కృష్ణయ్యచేంద్ర రాయపేట, మద్రాసు కుమారరాజు 26-2-26 3 మొక్కటగిరి. ఆఫ్

సం॥ చందారు 4. జయంతి విడి సంచిక రు 5.

రెండు నెలల కొకసారి ప్రకటించే పత్రిక

ఆంధ్రులసాహిత్య, శిల్ప, వాటక, చారిత్రికవిషయాలను సరించిల్పి, ఆంధ్రులకు ఆంధ్రభాషకు ఉత్తేజముకలిగించే ఇతరవిషయాలను సరించిల్పి, వ్యాసాలు ఇందులో ప్రకటించబడును.

సంపాదకుడు: విశ్వనాథ సత్యనారాయణ, బి. ఏ, కార్యదర్శి: కోలవెన్ను రామకోటిశ్వరరావు, బి. ఏ, బి. ఎల్.

ఆలోచనా సంఘములో కొందరి వేర్లు: 3-వ సంచిక

శ్రీయుత వున్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు, బారిష్టరు. (శరద్భతువు) తోని ప్రధాన వ్యాసములు

మామిడిపూడి వెంకటరంగయ్యగారు, ఎం. ఏ. కిన్నెర నడకలు (పాట) సంపాదకుడు

మహామహాపాధ్యాయ తాతా సుబ్బారాయశాస్త్రిగారు. మాధవవర్మ

డాక్టరు ఏ. యల్. నారాయణగారు, ఎం. ఏ; డి. యన్. సి. శ్రీ కృష్ణరామభారము—వున్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు

డాక్టరు వున్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు, ఎం. ఏ; డి. యన్. సి. నరసత్తిపూజ—చింతా దీప్తితులుగారు

భావరాజు వెంకటకృష్ణారావుగారు, బి. ఏ; బి. యల్. ప్రజాస్వామ్యము విఫలమైనదా—డాక్టరు వంగల శివరామ్గారు

కార్యదర్శి, వితిహాసిక పరిశోధకమండలి. ఎం. ఏ; సెచ్. డి. (లక్ష్మో)

బసవయ్య రామచంద్రరావుగారు, ఎం. ఏ. రాష్ట్రీయకవులు—చానలి వెంకటహనుమంత రావుగారు

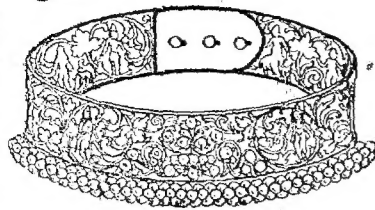
ఉపన్యాసకులు, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము. వృత్తిముల హృదయము—డాక్టరు ఏ. లక్ష్మీనారాయణగారు

వింజుమూరి గోవిందరాజుచారిగారు, బి. ఏ; బి. ఎల్. రేడియో ౨; పాతూరి పట్టాభిరామయ్యగారు

హైకోర్టు వకీలు, చెన్నపట్టణము. ప్రకాశకులు:—"జయంతి"

కావలసినవారు ఈకొంది చిరువాసుకు వ్రాయవలెను: 7, ఆరణి గంగన్నపేట, చాళిపేట, మద్రాసు.

తృప్తికరముగాలేనిచో వాపసు తీసుకొని మరియొకటి నియ్యబడును

నాగవత్తులు, వంకీలు, గడియారము గొలుసులు, చెయ్యన అడ్డగలు మొదలగు బంగారువనగలు వెండి గొలుసులు, కంచములు, గిన్నెలు మొదలగు నవి పువ్వురాగము, కంపులచే తయారుచేయబడిన తోడులు. ఉంగరములు, మోపులు మొదలగునవి సిద్ధముగానున్నవి. సవరణబంగారుకు, నీరువెండికి గాని రంటి నిచ్చెదము

పసుమర్తి కన్నయ్యచెట్టి అందు నన్,

(1) నగలవర్తకులు, 218 చైవాబజారురోడ్డు, (పూలఅంగడికి సమీపం.) మద్రాసు.

ది నెడుంగడి బ్యాంకు లిమిటెడ్., మదరాసు.

హెడ్ ఆఫీసు:— కాలికట్ (రాబిన్సన్ రోడ్డు)

బ్రాంచీలు:— 1. పాలఘాట్, 2. బడగర, 3. తిరుగు, 4. బట్టపాలెం, 5. యెరవాకులం, 6. కొచ్చిన్, 7. తిరువూరు, 8. ఆలప్పే, 9. మంగళూరు, 10. పొన్నాని, 11. పైల్లచేరీ, 12. ట్రీనాండ్రం, 13. కన్నూరు, 14. కోయంబత్తూరు, 15. పొల్లూరి.

అప్పులు, క్యాష్ క్రెడిట్లు, ఓవర్ డ్రాఫ్టులు తగిన సెక్యూరిటీల త/భామీద యివ్వబడును.

వర్తకసంబంధమైన బిల్లులు:— (లోకల్ మార్కెట్) నమూనా నిమిత్తము దీనికొన/కును. భాతాదారులకు బిల్లులను తమ పేరట మార్చుకొని ఆమ కట్టెదరు.

డ్రాఫ్టులు:— ఏండియా దేశములో ముఖ్యమైన వ్యాపారస్థులను లన్నింటికి, తమ బ్రాంచీలమీదను, త దితర ఏజెంట్లమీదను యివ్వబడును.

విదేశమునకు పోవు డ్రాఫ్టులు:— భాతాదారుల సౌకర్యము నిమిత్తము వాటిని పొంది, సరియైన పాట్లీలకు పంపబడును. వెస్ట్ మనులు, జితములు:— అక్కంటు జనరల్ వారివర్తకానికి వనూనా చేసెదరు.

ట్రాడెస్ మన్ డిపాజిట్లు గాని సేరింగ్స్ బ్యాంకు డిపాజిట్లు గాని అనుమతముల కల్పించిన తీసుకొనబడును.

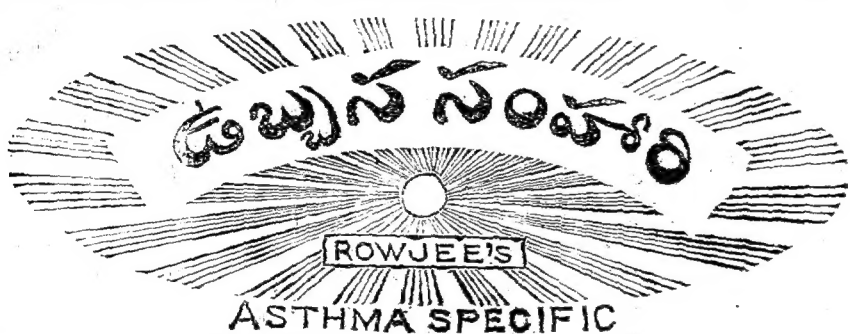
కరెంటు డిపాజిట్లు:— నిల్వయుండు బాలెన్సులైన ప్రతికోజా నూటికి 2 1/2% చొప్పున నడ్డి యివ్వబడును.

ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్లు:— మంచి వరతులమీద తీసుకొనబడును. (తమకు గాని, ఇంకొకరికి గాని) ముందు ఒప్పువల ననుసరించి యివ్వబడును.

ఆప్పులు:— బంగారుమీద గాని, బంగారును వస్తువులమీద గాని తనభాగ యివ్వబడును.

వర్తకలకు, వ్యాపారస్థుల కనుకూలమునట్లు బ్యాంకింగు సౌకర్యము లివ్వకమును గలుగజేయును.

వివరములకు— The Agent, 17,18 Broadway, MADRAS.

ఉబ్బసమునకు వెంటనే ఉపశమనము గలిగించుటకు చాలాసంవత్సరముల క్రితమునుంచి బాగ్ త్రగా పరిశీలనచేసి కనుగొనిన దివ్యోపధము. ఉబ్బసము, రోగికి జీవితమునం దవేరును పోగొట్టును. మొదటి డోసు యిచ్చిన వెంటనే, సూర్యరశ్మిని కని మంచు చందంబున, భరింప రాని బాధయు, నిద్ర లేమియు, తదితరములైన బాధ లన్నియు తొలగిపోవును. వైద్యు లంద రు దీనినే చాల శ్లాఘించుచున్నారు. నీసా లన్నిటియందు సరియైన మిశ్రమమునే నింపుదురు.

క. పద్మవాధి వాచక్, మన్ సైన్ సర్ 4వ స్ట్రీట్ 6, పాదమారు, కోయంబత్తూరు 7-8-1926 తేదిన యిట్లువాసిరి:—నేను మీ ఆస్త్రి మిశ్రమమును వా బంతువున కొనగయింటిని. అది చాలా మంచిది. గావున మరయుక నీసా ది. పి. ద్వారా పంపగదయిన్నాను. వెల బుక్కి 1-కి రు 2-8-0. శ్రీ కృష్ణన్ బ్రహ్మన్, పొమ్మబాపు నెం 185, మదరాసు.

టి. బి. మెహతా అండ్ సన్సు

నీ మ క మ ల ము లు, ప చ్చ లు, కెం పు లు మొదలైన

రత్న వ్యాపారులు

న గ లు త యా రు చే యు వా రు

4023

పార్కుటౌను, మదరాసు.

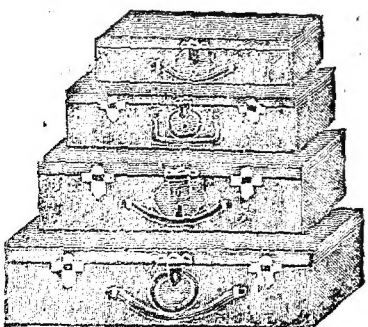
1434

వి. నటేశ నాయకర్

టీల్ ట్రంకుపెట్టల వర్తకుడు, 350 చైవాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

వివిధరంగులలో అనేకములైన నైజాం గలిగిన గట్టిటీల్ ట్రంకులు, నూట్ కేసులు సిద్ధముగా నున్నవి. శ్రేష్టమైన పరిశ్రమగలది. అందుగానుండును. ధరలు మిలల పరసము. అద్దము మా స్వంత ఆధీనమున వెంటనే సప్లయచేయ బడును. ఒకసారి అద్దయిచ్చిన సమృద్ధిము మీకే తెలియగలదు.

ఫాక్టరీ 25 చినతంబు నాయకర్ పిల్లి, కొనపేట్, పెరంబూర్ బారక్కు, మదరాసు.

ఏ లూ రు

(స్వకీయ విశేషం)

మునిసిపాలిటీ-ఒకసవరణ

నవంబరు 6:— ఈ నెల 8 వ తేది ఆంధ్రపత్రికలో “ఏ లూరు మునిసిపాలిటీ-అధ్యక్షుని నిరంకుశ ప్రవర్తనము”-అను శీర్షికతో ప్రకటింపబడిన తంతివార్తయందు అధ్యక్షునిపై విశ్వాసరాహిత్యమును ప్రకటింప అవసరపడ సమావేశపరప బడెననియు, అధ్యక్షుడు ఎట్టికారణమును తెలుపకయే సభను మరియొక దినమునకు వాయిదావేసెననియు తాదామరగా పడినది. అది పారబాటు. అధ్యక్షుడు విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానమును యోచించుటకు అవసరపడ నింతవరకు పిలువజేదు. పిలుచుట కిదివరకే నిరాకరించియుండెను. వైతంతివార్త నిట్లు సవరణచేసి కొని చదవవలెను. “తనమీది విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానమును యోచించుటకు సభను సమావేశపరప చేయమను మొండితన ముగ నిరాకరించినందున నిన్నటి అవసరసమావేశము తిరిగి వాయిదావేయబడెను. ఇట్లు వాయిదావేయబడుటకు గల కారణము లను రికార్డుచేయుటకు చేరుమను నిరాకరించెను. వేరొక అవ సరసమావేశమున ప్రజావత్తు నునకు చెందిన కలగర నాగభూషణచౌదరి బి. ఏ. బి. యల్. గారు ఉపాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొన బడిరి.”

మరి రెండు సభలు

కొందరు మ్యునిసిపలుసభ్యుల కోరికపై గవర్నరుగారి రాకసందర్భమున రోడ్డు మొదలగువానిని బాగుచేయుట మున్నగువిషయములను యోచించుట కొక ప్రత్యేకసమావేశమును, మామూలు మ్యునిసిపలు పరిపాలనకు సంబంధించినవిషయములను యోచించుటకు సాధారణసభ యొకటియు, యీ నెల 8 వ తేది శనివారమునాడు యేర్పాటుచేయబడినవి. ఇందు మొదటిసమావేశ మెట్టియధ్యంతరము లేకుండు జరపబడెను. రోడ్డుమరమ తులువగైరా భిచ్చులకు రు 2,200 లు మంజూరు చేయబడెను.

తరువాత సాధారణ సభ సమావేశము కాబోవు సమయమున శ్రీయుత తమిళనాడు మాజీకమిషనరీ లేదీ చేరుమనుపై విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమును పెట్టుటకు అక్టోబరు 29-వతేది ని అవసరపడెను జరపవలసినదని 15 గురు సభ్యుల సంతకముతో రిక్విజిషను పంపబడినను చేరుమను యంతవరకు సభ సమావేశపరపనందున యీ సభకు నిలుపు చేయవలసినదని కోరుచు న్నానని తీర్మానము నుపపాదించిరి. దీనిని చేరుమను సక్రమముగ లేదని ప్రోవిడెనెను. దీనిని రికార్డుచేయవని నిరాకరించెను. అంతట కారణము నుదాహరించుకొన సభకు నిలుపు చేయవలసినదని నూతనోపాధ్యక్షులగు శ్రీయుత కలగర నాగభూషణచౌదరి బి. ఏ. బి. యల్., గారు వుపపాదించిరి. ఖాన్ సాహేబ్ అబ్దుల్ హిమాను సాహేబుగారు బలపరచిరి. తీర్మానమును వోటుపెట్టగా అనుకూలముగ 17 గురుకు ప్రతికూలముగ చేరుమను సహా 5 గురుకు నోటుచేయుటచే తీర్మానము గెలిచి సభ ఆపివేయబడెను. మ్యునిసిపలువ్యవహారము తీరితిగా ప్రంథించియున్నది. ముం దేమిజరుగునో తెలియదు.

ఎలక్ష నుపేక్షిషను

నాల్గవవార్డు మ్యునిసిపలు ఎలక్ష ను పిక్షిషను తిరిగి యీ నెల 22-వ తేదికి వాయిదా వేయబడియుండెను.

కాలమాసము

ఇటీవల వర్షములు లేకలేక హఠాత్తుగ యీ నెల 1-వ తేదీని తీవ్రమైన గాలితో ముగుసబట్టెను. 8-వ తేది ఉదయము గుమారు రెండు గంటలవరకు ఆఖండముగా వర్షించెను. రోడ్లమీద మోకాటులోతున నీరు ప్రవహించెను. ఈ వర్షమువలన పుష్కలముగ పండి కొంతకు సంసిద్ధముగనన్న వరిచేలకు ఆపారమున నష్టము కలిగించెను.

కావలెను

“కర్నూలు జిల్లా కోవలకుంట్ల తాలూకా అవుగు గ్రామం రూరలు అనుపత్రిలో పనిచేయుటకుగాను ఒక రిజిస్టరు మెడికల్ డాక్టరు కావలెను. నెల 1 టికి రు 50 లు వేతన మివ్వబడును. దరఖాస్తులతో యోగ్యతాపత్రములు, గత సర్వీసు వగైరా వున్నయెడల 1927 వ సం॥ నవంబరు 25 వ తేదిలోపల ఈ క్రిందివారికి పంపుకోవలెను.”

యం. మల్లయ్య,

కోవలకుంట్ల తాలూకాబోర్డు ఆఫీసు ప్రెసిడెంటుకుగాను. 7-11-27

నెల్లూరు
(స్వకీయవిలేజురి)
కలరా

నవంబరు, 8:—పరిసర గ్రామము లన్నియు తుపాను దెబ్బకు నశించిపోయినవి. ప్రజలకు వసించుటకు గృహములు లేవు. దినుటకు ధాన్యముకూడ లభించుట దుర్భరముగనున్నది. తుపాను వీచిన వరుసటిదినుము సముద్రముపొంగి ఒక మైలుదూరమువరకు ప్రవహించినది. జనులు భీతికొని గ్రామములను వదిలి వెళ్ళిపోయినారు. నెల్లూరుచేరియున్నారు. నెల్లూరునందును, అనేకలయిండ్లు పడిపోయినందున, పట్టికుకచ్చేరిలో వాసముచేయుచున్నారు. జనస్తామత హెచ్చినది. పుర మంతయు దుర్భాసనలతో నిండి యున్నది. మునిసిపల్ వారు తమకీ సామర్థ్యముల వినియోగించి పోటుబడుచున్నను, పుర పారిశుధ్యమును కాపాడుట కష్టతరముగనున్నది.

మూడుదినములక్రిందటనే ఇనమడుగు, పోట్లపూడి మున్నగు గ్రామాదులలో కలరా ప్రారంభించినది. జను లనేకు లాగ్రామమువదిలి, నెల్లూరు చేరియున్నారు. నెల్లూరులోకూడ కలరా ప్రనేశించినది. దినమునకు నలుగురైదుగురు మరణించుచున్నాడు. పురవాసులు తమ గృహములను శుభ్రముగనుంచుటకు యత్నింపవలెను.

మఱియు తుపానుకు గురియై అనేకమైన మిల్లులలోని ధాన్యము (వియ్యము) తడిసిపోయినది. ఈ తడిసిన ధాన్యము తినుట చాల అవాలోగ్యముగానుండును. తక్కువధరకు విక్రయింపబడుటచే బీదలు వీనినే యీకాలములో ఉపయోగించుకొను నట్లు తలపించినది. దానిపై కలరావ్యాధి హెచ్చుటకవకాశము కలుగుచున్నది. కాన బీదలును తమ జాత్రత్తో మెలగవలయును.

రెవిన్యూమొబరు

మద్రాసునుంచి నెల్లూరునందు జరిగిన అపారమైన నష్టమును గమనించుటకై ప్రొవీన్సీరగారు(రెవిన్యూ మొబరు) విచ్చేసిరి నెల్లూరునుట్లును తిరిగి విచారించుచున్నాడు. కాని గ్రామాదులకు వెళ్ళినిది వీరికి నష్టము చక్కగా గోచరింపను. జిల్లా కలెక్టరుగారు విశేషనష్టము కలుగలేదని అభిప్రాయము కలిగినట్లు వినుచున్నాము. అది గొప్ప పొటబాటనియే వీధుల వెంటను గ్రామాదులకు వెళ్లి ప్రజలను విచారించినచో నెల్లూరునుండలమునకెంత నష్టము కలిగినదియు చక్కగా తెలియుటన నియు నివేదించుచున్నాము. కావనసభ్యులు తాలూకావార్యు జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారైనను ఈ కార్యమును నిర్వహించే దని విన్నవించుచున్నాము.

నెల్లూరులో కలరా తీవ్రముగానే ప్రారంభించినది. ఈ దినం జిల్లాకలెక్టరు ఆఫీసులో చేరియుండు బీదలలో కొందరి కి తగిలినది. ఇతర ప్రాంతములలోకూడ కొందరికి తగిలినది. పోట్లపూడిలోకూడ తీవ్రముగానుండునట్లు వార్తలు వచ్చుచున్నవి. ప్రజలు భయపెట్టుకొని యున్నారు.

శ్రీ ఏలూరు తాలూకా ప్రాథమికోపాధ్యాయ న ప్రమతుహాజరసభ

శ్రీ ఏలూరు తాలూకా ప్రాథమిక సప్తమ విద్యాలయహాజరసభరుడలోని గ్రామములో మహా జ్వరము వారా యారాజువారి ఆపవత్తమున ది 20-11-1927 వ తేదీ ఆదివారము జరుపబడును

గాదె నాగేశ్వరరావు,
ఆహ్వాన సభాధ్యక్షుడు.

నల్లాన్ చక్రవర్తుల వెంకటరాఘవాచార్యులు,
కార్యదర్శి.

లోధర్ సహోదర సంఘమువారు దేవదాసీల సంఘమునకు తోడ్పడుట

9-11-27 తేదీన రేపల్లెయందు రేపల్లెతాలూకా లోధర్ సహోదరసభ మహారాజశ్రీ సాన్నాడ రామకృష్ణేశ్వరరావు (తహశీల్దార్) గారి ఆధ్వర్యమున క్రింద జనుప్రదముగా జరిగెను.

శ్రీ పురుషాదులు సుమారు రెండువేలమంది వచ్చుటచే పథ కిక్కిరిసెను. రెవరెండు జి. ఆర్ హాఫ్, డాక్టరు విక్టరు, మెగాలి, రెవరెండు యల్. డబ్ల్యు. స్టయిఫోర్డ్ గార్లున్నూ, విక్టర్ మెకాలి అమ్మ, బి. ఏ. యల్. డబ్ల్యు. స్టెఫరు దొరసాన మృగార్లు సభ నలంకరించిరి. పై పథకునుండియింక యంశములను యేర్పాటుప్రకారము నాయాసభ్యులు చక్కగా ముప్పటిచిరి. పిమ్మట దేవదాసీల సంస్కరణనుగరించి నీ దగువత్తిర్యానములను ఏకగ్రీవముగా నామోదించిరి.

తీర్మానములు

(1) దేవదాసీలచే దేవసాసములలో నాకరిజేయించుచుండుట మాన్పించి వారియినాములను వారికే జిరాయితి పట్టాల నిప్పించి దేవదాసీ సాంఘికల ఘోషను వెంటబడిచ్చి వివాహములు జేసికొనుటకు తావొసగి దేశీయుల ధనమానములను రక్షించవలయుననినీ, ఈదేశములో వ్యభిచారముజేయు సంఘముక టున్నదను నగౌరవభావమును తీక్షణము రూపుమాపి దేశగౌరవమును కాపాడవలయునని యిండియా గవర్నెంటువారిని మద్రాసు గవర్నెంటువారిని కావనసభ్యులను యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

(2) మద్రాసు థిల్టీ స్టేటుకాన్ఫరెన్స్లో దేవదాసీల సంస్కరణనుగరించి యేర్పాటుచేయుచున్నను క్రిష్టియన్ కావనసభ్యులెల్లరు ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించవలయునని ప్రత్యేకముగా పదరుసభ్యుల కీసభవారు సిఫారసు చేయుచున్నారు. ప్రెసిడెంటుగా రంత్వోపపాదములో నూతనావర్ణము లనేకములు దెలిపి యీసభవారు దేవదాసీల సంస్కరణకు తగిన తీర్మానములు ఏకగ్రీవముగా నొప్పుకొని పై వ్యభిచారినివయమై నిరసనభావము దెలిపినందులకు నభినందించిరి. పి. యోనేపు.

నగల కొనదలచినప్పుడు ప్ర ప్రథమమున మీ వనిసమి?

అనాదిగానుండునట్టి నగల దుకాణమును విచారించి, సరాసరి అక. 1-డికి పోవుటయే

సీమవెండికి, సవరం బంగారుకు పూచీ నివ్వబడును. అక్కరలేనివి వాపసు తీసుకొని వేరు నగలివ్వబడును కాతాదారుల కన్ని సౌకర్యములు గలవు.

తండ్రి వి లాసం } ఉమ్మిడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంవెనీ, నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు వ న్నాను. { తెలిపాను నెం "2802"

జి మీ ఆ దృష్ట ము. జి

హిందూదేశపు గవర్నర్లు, మహారాజులు, జమీందారులు, వర్తకులు, లాయర్లు మొదలగువారివలన వేలవేలు యోగ్యతాపత్రములను, బంగారపత్రములను, బహుమానములను పొంది, విఖ్యాతసమ్మోహన విద్యానిపుణులని పేరందిన ప్రొఫెసరు శేఖరుగారు మందభాగ్యమును నీసు నుజలోకమున కుపకరించుటకై మహాప్రభావసంపన్నులగు మహర్షులచే నేర్పరుపబడిన తపస్సంబంధము సాధనవిధానముల నభ్యసించి భావిఫలము లను నిర్ణయించి జనసామాన్యమునకు చెప్పుచున్నారు. సౌతు ఆక్వికా, సిగోను, ఇంగ్లండు మొదలగు ఖండాంతరముల యందలి వారుకూడ వీరిని సంప్రదించి మేలునందుచుండ వ్యదేశీయులకూడ అందుబాటునందున్న ఈమహాకాశము నుపయోగించుకొని తమభావిఫలితముల తెలుసుకొని నుఖ జీవనము ననుభవించుట గాకయని హెచ్చరించుచున్నాము.

ఒకసంవత్సర ఫలితములు, మాన, వార, వివరములతో సహా రు. 2-4-0 కు } వి. పి. గా పంపబడును.
మీభవిష్యత్తును గురించిన ఐదు ప్రశ్నలకు ఫలము తెల్పుటకు రు. 1-4-0 కు }

జాతకచక్రముగాని, జననతేదీగాని, ప్రశ్నవ్రాయుకాలముగాని పంపవలయును.

ప్రశంస.

బ్రహ్మశ్రీ, శతావధాని చెళ్ళపిళ్ళ వెంకటశాస్త్రిలుగారు వీరి బసకు వచ్చినపుడు మానసికశక్తిచే వారియెట్టుదుట గనుపరచిన లోకాటా ప్రశ్నలొనుగాగల విశేషముల కత్తెద్దుతమునంది వీరినై పుణిగిగొన్ని వ్రాసిన పద్యము లలో నొకటిమాత్రము ఉదహరించుచున్నాము.

మ. "భగవంతుండవు నీవుగా" వనట విస్తృతంబ యక్షేనియే వగనీదృక్పర మార్పుతంబగు ప్రభావంబు? నెట్లైనదా నగుగాఁ కెందులకీ విచారణమునిన్న వ్యాజమా పేర్కొగ్ర మృగఁ గ్రవ్యగ్రణు లిచ్చు దీవనలు సంపన్నాత్ముఁ గావించుతనె.

ఆంధ్రప్రచారిణీ గ్రంథనిలయ ప్రకాశకులగు వేంకటపార్వతీశ్వర కవులలో నొకరగు బాలాంత్రపు వెంకట్రావుపంతులుగారు

జాతకమును చూచి మూలముగా మాసఫలములను వ్రాయగా దానియనుభవమును గ్రహించి వారు వ్రాసిన దానిలో కొంతభాగము.

"మొత్తముమీద జదివిచూడగా మీయభిప్రాయములు కాస్తానుగుణ్యముగను, సహేతుకముగను ఉన్నవని తెలుచున్నది. మీవలె కాస్త్రము నీవిధముగా స్వచ్ఛంద వ్యాసయముతో నవలోకించి, గ్రహగతుల విస్తరించి, ఫలముల గ్రహించి, వ్రాయువారుగ నున్నారని వ్రాయుట యతికయోక్తి కానేరదు"

ప్రా ఛె స ర్ శే ఖ రు, మె స్త రి ష్టు, ఏ లూ రు. (పశ్చిమగోదావరి)

వైశ్యా మాడరన్ హౌటర్

19, గోవిందప్ప నాయకన్ వీధి, మదరాసు.

(వై శ్యు ల కు మ్మా త్ర మే)

సౌందర్యమహాలుకు ఎదుట.

ఇది ప్రత్యేకముగా వైశ్యుల సౌకర్యమునకే ఏర్పాటుచేయబడినది. మిక్కిలి కుచిగాను, ఆచారవ్యవహారములకు తగినట్లుండును. ఇచ్చటికి వచ్చినవా రెల్లరును తృప్తిచెందియున్నారు. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు.

3438

ప్రాప్తిటరు, వి. రంగయ్య శెట్టి.

రాయల్ కమిషన్ సభ్యులు

సర్ జాన్ పేండెర్గెస్టు

మై.కొంటు బర్నూ హమ్మెగారు

మై. ఆ. నీలకంఠ రెడ్డి

మేజర్ సి. ఆర్. ఆర్. రెడ్డిగారు

మద్రాసు శాసనసభలో దేవదాసీల సంస్కరణము

గా. నేమవరపు రామదాసు పంతులుగారు

స్టేటు కౌన్సిలు సభ్యులు

హిందూ దేవాలయములకు దేవదాసీలుగా బాలికలను యువకులను ఆర్పించెడి యాచారమును రద్దుచేయుటకై మద్రాసు గవర్నమెంటువారు శాసనమును తయారుచేసి అమలుపరచుటకై పూనుకొనవలయునని చార్టరు ముత్తులక్విరెడ్డి అమ్యునుగారు పట్టించిన తీర్మానమునకు మద్రాసు శాసనసభ్యులందరూ ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించినందులకై శాసనసభ్యులందరూ సంప్రదించియున్నారు. ఈ దేవదాసీలుగా యువకులను దేవాలయముల కర్పించు ఆచారమునకు కొన్ని మలుములతోనిస్త్రీలు ప్రత్యేకించి యున్నట్లను అవివాహితలై బ్రహ్మచారియై యుండుటయో నిరూఢమగు వ్యభిచారవృత్తికి పాల్పడుటయో సంభవించుచున్నది. ఈ యాచార సాంప్రదాయమునకు భారత బాలిక కలుగుచున్న కళంకమును తలపోసి యాయాచారము అవమాన హేతువని ప్రజలయందు క్రమేణా ప్రబోధముగల్గి గుర్తింపబడుచున్నది. న్యాయపరిపాలనాశాఖాసభ్యుల సర్ సి. పి. రామస్వామిఅయ్యగారు యీ తీర్మానసంకల్పమున నొసంగిన యుపన్యాసములలో ఆశాభంగకరముగానున్నది. అంతకు మించి వారు తేలిక భోగిలో నుట్టడజాలరు, మన బాల్యభివృద్ధికి సంబంధించిన విషయములలో ప్రభుత్వమువారి హృదయ భావములకు గృహిష్టమును మన కేరింగింబుకై మధ్యస్థులుగా వ్యవహరించుచున్న రామస్వామయ్యగారు భారతీయుడై యుండియు తన యుద్వేగ బాధ్యతా ప్రతిబంధముల నతిక్రమింపబడకపోయిరి.

ఈ తీర్మానచర్యయందు మిశ్రితమై యున్న ప్రధాన సారాంశములనుబట్టి యైత్ర మఖ్యునియములను తాత్పర్యముగా కప్పిపుచ్చి రామస్వామయ్యగారు రుపన్యసించిన వారి యుపన్యాసము వినియుండినవారికి తెలిసియుండగలదు. హిందూ దేశముందు అమలులోనున్న కేరవిచారణ న్యాయశాసనము ఇతర నాగరక దేశములలో నున్న దండవా శాసనములతో సమానమైన యాత్యంత్యమైన గలదనియు నవయుగరత్నానుసారముగా దేశభివృద్ధిదాయకమై యున్నదనియు హిందూ దేశమందలి వివాధినుల సంఘ సంస్కార భావముల కనుగుణముగానే యీ దేశ పరిపాలన కేయుచున్న విదేశీయులు మూల శాసనముల నావరణలో బెట్టుచున్నారనియు రామస్వామయ్యగారు పోసిన నాక్యములయందలి పదజాలము లపార్థప్రయోగములై యుండవలెను, లేదా ప్రజాస్వాతంత్య్రోపన్యాసముల కభ్యాసపడిన యున్న తాధికారియొక్క చామూలు తియ్యని మాటలైనను కావలయును.

కన్యకలకు ఇచ్చవచ్చినట్లు ఆయా కన్యాసంరక్షకులు అనుకూలించుటకు కన్యవయస్సు 16 సం||రముల వియస్సులోపుగా నున్నయెడల పీలులేదని ఇదివరలో ఇండియన్ పీనలుకోడ్డు 872 సెక్షనునందు విధించబడియుండెను. ఆనగా 16 సం||రములలోపు వియస్సుగల కన్యకు తల్లిదండ్రులుగాని ఇతర సంరక్షకులుగాని ఇచ్చవచ్చినట్టిగా కన్యకుల కోరిన వృత్తుల యందు నియమించుటకు పీలులేదు. అట్లు చేయుట సేరమగును. ఈ కన్యాసంరక్షకుల ఇదివరలో 16 సం|| రములని కాసింపబడియుండెను. ఇప్పుడు వయస్కప్రయోగము 18 సం|| రములని హెచ్చింపబడెను. అంతియగాక సంరక్షకులైన వారు తమ

బాలికలను దుర్వృత్తియందు ప్రవేశపెట్టినట్లుగా నేరమాకోపింపబడినప్పుడు దుర్వృత్తియందు ప్రవేశపెట్టలేదని రుజువు చేయు భారము ఆయా కన్యవ్యవహార బాధ్యత వహించి పరిష్కరించినవారి యందేకలదు. పీనలుకోడ్డు సెక్షనునందు చేయబడిన యీ మూలసూక్తులు ఇప్పుడు కావలసియున్న సంఘ సంస్కరణమునకు చాలినంతకట్టుదిట్టముగానే యున్నదని రామస్వామయ్యగారి యుపన్యాసములో ప్రధానాంశముగా చెప్పిరి. కాని ఆ 872 సెక్షనునకు కలుగని విషయము లనేకములు కలవు. అవి యే ప్రస్తుత చర్యకు అవసరమైన విషయములు.

భగవదర్శనముగా బాలికలను దేవస్థానముల కర్పించి దేవదాసీలుగా జేయుటయను హిందూమతాచారము ననుష్ఠించుట యీ సెక్షనుయొక్క యన్వయము ప్రకారము నేరమగునాకాదా? ఇదియే నిర్ధారణచేయవలసియున్న ప్రశ్న—కన్యలను భగవదర్శనముగా దేవదాసీవృత్తి పాలుచేయుటకూడ యీ 872 వ సెక్షనులో జేరిన నేరమేయని భావించుటకు తగినంత యవకాశము యీ 872 సెక్షనుయొక్క సంస్కరింపబడినవిధమునందుకూడ లేదని 1924 సెల్ రములో హోంమెంబరుగారుగ సర్ యం. హెయిల్బర్గా రి సెక్షను సవరణను గూర్చి యుపన్యసించుచు చెప్పిరి. భగవదర్శనముగా దేవదాసీ వృత్తిలో ప్రవేశపెట్టబడిన ప్రతికన్య విషయములోను ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగా నేరాకోపించెడి ప్రాసిక్యూషనుతరపు న్యాయవాది సవరణనితిబాహ్యమైన వృత్తి నవలంబించినట్లు గా రుజువు చేయవలసియున్నదని కూడ చెప్పిరి.

ఈ న్యాయనిబంధనకు హోంమెంబరుగారు నిరూపించిన యన్వయమునుబట్టి చూడగా మద్రాసు ప్రభుత్వపు లామెంబరుగారు చెప్పిన తాత్పర్యము కేవల మపమృతమని స్పష్టమగుచున్నది.

క్రొత్తగా సంస్కరింపబడిన యీ 872 వ సెక్షనునకు కారకులైనవారు నిరూపించిన యీ తాత్పర్యభావమునకు మనరాజధానియందు దమలోనున్న శిశుస్మృతియొక్క దండవాధికారము కొంతవరకు తగ్గినది. కన్యలను భగవదర్శనముగా దేవదాసీలు చేయుట సేరముగా భావించక యీవ్యవహారమును నేరాకోపణలోనుండి మినహాయించేయెడల సదరు కన్యకు దేవదాసీగా చేసియుండినవాడు అట్లు చేయుచుండిన సమయముదే ఆమెను అవినీతికరమైనవృత్తిలో ప్రవేశపెట్టు తలంపుతో ప్రవర్తించి యుండెనని రుజువుచేయుట సాధ్యమైనపని కాదు. భగవదర్శితమైన దేవదాసీ యావజ్జీవము అస్థినితని హృదయరాజ్యప్రసరించుట కవకాశము కలుగగానే కన్యనైనను ఎవడైనను దేవదాసీగా భగవదర్శితము చేసినంతమాత్రమున ఆమెను దుర్వృత్తిలోని కీడ్వలెనను దురుద్దేశమున్నగాని అతనిపైనిందాకోపణజేయుటకు పీలులేదు. నిందాకోపణ చేసినను శిక్షించుటకు పీలులేదు.

దేవదాసీ వృత్తియొక్క సదుద్దేశమే నేరమని నేరమును కప్పిపుచ్చి శిక్షించుట కవకాశ మొసగుటలేదు. కాని యిక్కలమున దేశముం దాచరణలోనున్న దేవదాసీవృత్తి లక్షణములు ప్రజలకు చిరపరిచితములు. ఇక్కాలముందు దేవదాసీ యనగా యావజ్జీవ మవివాహితయై రహస్యముగా వ్యభిచరించెడి స్త్రీయను విషయము సర్వజనాంగీకృతమైన సిద్ధాంతము. ఒకవర్గాయము భగవదర్శితమైన బాలిక యావజ్జీవము వివాహముచేసి కొనుటకు పీలులేదు. కనుక అట్టికన్యక సామాన్యముగ వ్యభిచారమునకే పాల్పడుట నిశ్చయము. బాలికలను భగవదర్శితము చేయుటలో దుర్వృత్తికి వారి నీడ్వలయునను ఉద్దేశము, కలదా లేదా యను విషయనిర్ధారణము చేయుటలో ప్రతిచారమును క్రిమినలుకోడ్డునాధిపతులు, గమనింపవలసి

యున్నదని, న్యాయమూర్తులను పార్శ్వరగారు మద్రాసు హైకోర్టు సెం 15 రు తీర్పులో నూచించియుండిరి. ఇప్పుడు చార్టరు ముత్తులక్వియ్యగారు కోరునటువంటి శాసన నిబంధనయు ఇటువంటిదే యైయున్నది. కాని సర్. సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు, ఈ సమస్యయొక్క ప్రసక్తియే యెత్తుకొనలేదు.

లామెంబరుగారు, ప్రస్తావించిన రెండవ విషయము, ఒకటి గలదు. దేవదాసీల కొరవబడిన ఈ నాములు, శాస్త్ర విహితమైన నేవకు ప్రతిఫలముగ నొసగబడినవి. సదరు ఈ నాముదార్లు మొదట నుద్దేశింపబడిన నేవల నొసర్చుటకు సమ్మతింపమన్నంత వరకును ఈ నాములను తిరిగి లాగుకొనుటకు పీలులేదు. అటుల లాగుకొనుటకు పీలున్నను, అందువలన ఈ నాముదార్లకు గలగునష్టమునకు తగినంత ప్రతిఫల మొసగవలెను అని లామెంబరుగారు వాదించిరి. దేవదాసీ సాంప్రదాయముయొక్క ప్రధానోద్దేశముల మాటను, అందలి పవిత్ర గుణముల మాటను అటుంచుదు. ఆవిషయములను, చరిత్రకారులకు వదలివేయుదము. దేవదాసీ సాంప్రదాయ మిపుడు హిందూసంఘమునకు భరింపరాని కళంకముగ నున్నది. అట్టితరి భారతసంఘమువారి పుట్టి ఈ నాముల నింకను సాగించి శాస్త్రీయ మొనర్చి ఆగురాచారము నింకను ప్రోత్సహించెదరా? జిరాయితి హక్కుల నొసగుటకు ప్రభుత్వమువారికి గల అధికారమును గురించియు, అట్టి చర్యలనగలగు ఫలితములగురించు లామెంబరుగారు గావించిన ప్రసంగమునుజూడగా ముందుగా సంగతి సందర్భముల నన్నిటిని అవగాహన మొనర్చుకొనకయే మాటలాడిరని దోచుచున్నది.

దేవదాసీ-మొత్తముమీద-దేవాలయములో గావించవలసియున్న పనులను మానివేయుటకు సిద్ధముగనున్నారు. వారందుకంగీకరింప కున్ననుకూడ అపనులకును నీతిబాహ్యమైన దుర్వృత్తికిని అనినాభావసంబంధ మేర్పడియుండుటచే ప్రభుత్వమువారి సాంప్రదాయమును నిషేధించుట కధికారముగలదు. ఇట్టి ఈ నాములలో అన్ని యాగాక పోయినను కొన్నిటి సంకల్పమునైనను భూమివైవచ్చు ఫలసాయమే ఈ నాముగ నొసగబడెనుగాని భూమిగాదు. కొంచెము జాగ్రత్తగా పరిశీలించినయెడల లామెంబరుగారికి ఈ విషయము తెలియగలదు. దేవాలయములయందు పనిచేయ సంగీకరింపని దేవదాసీ కుటుంబములవారు కుడివారము హక్కుతో సంకల్పింపింది యూరకొనవలెను. వారు పనులనునటులన దేవాలయమునకువచ్చిన నష్టముయొక్క విలువను సరిసమానమగు మొత్తమును ప్రభుత్వమువారి భూములపై పన్నుగా విధించి ఆపన్నులవలనవచ్చు ఆదాయమును దేవాలయాధికారుల కొనగవచ్చును. పనిచేయుటకు బదులుగా దేవదాసీ ఈ నాముదార్ల మొత్తమును చెల్లించెదరు. దేవదాసీలు అవ్యాకావలెను బువ్యాకాఫలనంటే సాధ్యముగాదు. పై విధముగ ఏర్పాటుచేసినయెడల, దేవాలయాధికారులకును, దేవదాసీలకునుకూడ, సంతృప్తికరమగు సమాధానము కుదురవచ్చును. ఇటులచేసినచో, ఏదోయొక పక్షమువారికి పరిహారమిప్పించుటకు వ్యయభారము ప్రజలపై బడకుండ తప్పిపోవును. ఇందువలన కొంతత్యాగ మొనర్చవలసినవచ్చినను, బాలికలను ప్రభుత్వమెదియు అందుకు వెనుదిరుగు. మద్రాసు ప్రభుత్వపు లామెంబరుగారు, సగజాలిన హితోపదేశమునకన్న ఎక్కువదేశభివృద్ధిదాయకమై ఎక్కువ చిత్తసంస్కారము గలిగిన సలహాసమాధానములు ఈ సమస్య విషయములో, మన రాసున శాసనసభ్యులకు లభించగలవని నేను నమ్ముచున్నాను

మదరాసు వార్తలు

సీమత పాలు: 18-11-27 తేదీన ఉదయం 9-30.

గంటలకు జనరలు పోస్టు ఆఫీసు వద్ద బట్టాదా చేయబడును.

మద్రాసు సీటీసెన్లయి: గత కొద్ది దినములలో వర్షము విశేషముగా కురియించి రెడ్డుపొల్లు కలుపు సీటీ మట్టము నిన్నుమధ్యాహ్నము 12 గంటల పరికి 37.47 ఎడుగులు యెత్తుండెను.

దివ్యజ్ఞాన మహాజననభ: ఈ మహాజననభ కాలగ్రెసువారమునందు ఆడయూరునందు జరుపుటకు ప్రయత్నములు జరుపబడుచున్నవి. సభ జరుపుటకును ప్రతినిధుల ఎంతులకును పెద్ద పండిట్లు చేయబడునని వి. 2, 8 పండిట్లు చేయబడెను.

శ్రీ త్యాగబ్రహ్మసభ-గానప్రదర్శనము: 14 వ తేదీ సోమవారం సాయంత్రం 6 గంటలకు ఆమ్యుక్ కోవిల్ వీధిలో 98 నెంబరు గల వారాయణ విలాసునందు తంబాపూరు కలెక్టర్ గారిచే ఫిడెలు వాద్యము ప్రదర్శింపబడును.

మద్రాసు ప్రభుత్వప్రధానమంత్రి యగు గౌ||

డా|| పి. సుబ్బారాయనుగారి పర్యటనము: పల్నూరు నకు 16-11-27, మచిలీపట్నమునకు 18 తేదీన, నెల్లూరునకు 22 తేదీన.

భిక్షుకులకు వసతిగృహము: రాయపురం కాన్వేక్షను వైద్యశాలకుగర్వనన్న గవ్వమెంటు బిల్డింగుగా 14 వ తేదీ సోమవారం సాయంత్రం 5-30 గంటలకు మద్రాసుకాన్వేక్షను వారిచే భిక్షుకుల కొరకు గృహముకట్టి యేర్పాటు చేయబడును.

సహనధర్మము గూర్చి ఉపన్యాసము: సనంబరు 18 వ తేదీనుండి 28 వ తేదీన 15 నిమిషము సాయం కాలము 6 గంటలకు తిరువల్లిక్కేటి గ్రంథాలయము మండలము వద్ద శ్రీమత్ సండిత గ్రంథాలయ వీ. కృష్ణమాచార్య (బె.ఎస్) గారు సహనధర్మము గూర్చి ఉపన్యాసముల నిచ్చెదరు.

పారికథా కాలక్షేపము: శేపు ఆదివారము సాయంత్రము 4 15 గంటలకు గోవిందపు వాయకను వీధి, ఉప్పూరు ఆశ్రమము వద్ద రామానజమలములో 48 నెం. గృహముందు కొచ్చుగూడు గారచే "సీతాకల్యాణము" పారికథా రూపముగ కాలక్షేపము జరుపబడును.

రాయలు కమిషనుగూర్చి మద్రాసు శాసనసభలో కాంగ్రెసుపార్టీ తీర్మానము: "రాబోవు కాసేపట్లో సమావేశములో సత్వము ర్తిగాదు యాక్రింది తీర్మానము: పరిపాదించెదరు. పార్లమెంటుచే నియమింపబడిన కమిషను యెడల విశ్వాసమేమియు జూపకుండుటకును, 1925 ఫలితమైన 8 తేదీన సామ్రాజ్య కాసనసభచే నామోదించబడిన జాతీయవాణిజ్య తీర్మానముమీదనే యాధారపడుటకును సదరకమిషనుకు సాయమువచ్చుటకాదు యేర్పరుపబడునని తెల్పుకమిటీతో సేవిధముగా సంబంధమును కలగజేసికొని కుండుటకును యావధివారు నిశ్చయించుకొనిరి"

గొట్టముచే తన్నబడి గుంటలోపడి హరణింతులు: గతబుధవారమువాడు తండియా రేల్వేలో కుప్పూరు అను స్టేషనువాడొకడు తనగుట్టను ఒక గొట్టముపైకి తీసికొని పొయి కడుగుచుండగా గొట్టము కాల్గి అకస్మాత్తుగా వానిని దన్నెను. ఆదెబ్బకు గురవువాడు నీటిలోపడి మృత్యువును. గుర్రము తంసాతెను పయిడుచుబోయెను గుర్రపువా. కొరకు కొంతకాలము వెనకినెత్తునాత గుంటలోపడి కుప్పూరుని కేళికరము దొరికెను. నీళ్లలోనునిగి చనిపోయిపట్టుగా పోలీసు పంచాయితీ తీర్పుగావించెను.

దీప్త్యాగ్రే పోస్టుమార్గజనరలు ఖానుబహదూరు మీర్ జఫరుద్దీన్ సాహేబుబహదూరు గారి పర్యటనము: సనంబరు 24-వ తేదీన మద్రాసు విడివి తనఖీ నియి క్కు యాక్రింది స్థలములకు వెళ్లి డిసంబరు 8-న తేదీ నాటికి మద్రాసు తిరిగి వచ్చెదరు. (1) మాయవరం (2) తిరువల్లూరు, (3) నాగపట్నం, (4) తంబాపూరు, (5) తిరువనావల్లి.

హిందీ ప్రచారమునందు జగదీశచంద్రునికి గల యభిమానము: గత 9 సంవత్సరములనుండి దక్షిణభారత హిందీ ప్రచారసభ గావించుచున్న ప్రచారముగూర్చి జగదీశ చంద్రబోసుగారు చాలా ప్రశంసించిరి. భారతదేశమున కంతకు నొకసామాన్యభావ యుండుననియు, అందుకు హిందీభాషయే తగినదనియు, కృష్ణుడుహిందీ మాటలాడజాలనందుకు తాము సిగ్గుపడుచున్నామనియు, కార్యాలయమును నిర్మించుటకు అవకాశము గలుగకపోవుటచే తాము మిగులవిచారించుచున్నామనియు, సభవారీప్రచారోద్యమమునకు జయము చేపూరునుగాక యనియు జగదీశచంద్రబోసుగారు రనిరి.

రాక్షపోకలు: మద్రాసు కాసనసభా సభ్యులగు ఆల్లుల హమీదుఖాను కె. సి. వి. యస్. మేరాగార్లు బొంబాయికి చేటి యువకులు మద్రాసు వచ్చిరి.

క్షయవ్యాధి చికిత్సకులకు డాక్టరు ముత్తుగారు చేతియుదము ముద్రానుకు తిరిగివచ్చిరి.

గౌ|| డి. మహమ్మదు హబీబుల్లాగారు గతరాత్రి మద్రాసువిడిచి ఢిల్లీవైపుగా బొంబాయి వెళ్లిరి.

దక్షిణాంధ్ర సభ ప్రతినిధిగ చేడు కె. శివరామకృష్ణారావుగారు ఆనంతపురము ఆంగ్రకభిల బోయిరి.

కురేంద్రబాబు మల్లికు సి. వి. ఇ. ప్లేటు సెక్రెటరీ సంఘసభ్యులు నాలుగు నెలలు కలవుపై ఇండియాకు వచ్చుచున్నాడు. దేశము 1-న తేదీన ఇంగ్లాండులో బయలుదేరి 18-వ తేదీన కలకత్తా చేరెదరు. (ఫీ (మెను)

కాంగ్రెసు బహుమానము.

క్యాలికొబైండు నవలలు.

42 నవలలు, నాటకములు రు 52-0-0 వెలగలవి.

రు 20 లు మాత్రమే

సరస్వతీగ్రంథమండలి క్యాలికొబైండు నవలలు, నాటకములు, అనుబంధములు—అన్నియు లెగ్గింపుధరలు.

ఆంధ్రవాజ్ఞయ వికాసము

నవీనవిజ్ఞాన ప్రసారము

శుభోదర్శన సాధనము.

సరస్వతీ గ్రంథ మండలి.

సదవకాశము! ములువకుడు! త్వరపడుడు!

మదరాసులో కాంగ్రెసుమహాసభ జరుగువారము మాత్రము

మా గ్రంథములన్నియు అతిచౌకగ నీయబడును.

తెనుగుభాష వ్యాపిందినంతవరకు పేరెన్నికగన్న నవలలు.

నవరస నిధానములైన నవలలు.

పుస్తకములు వి. పీ. గా పంపగోరువారు రు 10 లు అడ్వాన్సు

పంపవలెను. ఖర్చులు వారే భరించవలెను.

ఆర్థిచ్చనపుడు దగ్గర రైలుస్టేషను తెలుపుడు.

Table with 3 columns: Item Number, Item Name, Price. Includes items like ప్రేమకుండరి, వాల్మీకిభామిణి, లక్ష్మీ పసాదము, etc.

సరస్వతీ గ్రంథమండలి, రాజమహేంద్రవరము.

పుస్తకములన్నియు కావలసినవారు ముందుగానే మాకు వ్రాయవలయును. రు. 0-4-0 లు ప్రవేశరసుము కట్టి చందాదారులుగా చేరువారికి రు. 25 లకు సెట్టు ఈయబడును. చందాదారులుగా చేరిని వారికి సెట్టు రు. 30.

Allenburys Castor Oil

వాననయు లేదు, గుచ్చియులేదు.
జొవ్వనరూపమున నున్న ఘనతయెదిన
గొప్ప విశేషకారి. 'ఆల్బె బరీ' మార్కు
గల చిట్టాముదము లంజలును ఎటుగదురు.
భూలోకవం దంతటను సుపయోగింప
బడుచున్నది.

'ఆల్బె బరీ' నే వాడుటకునిశ్చయింపుడు
ప్రతిమందులదుకాణములోను దొరకును
పరిశుభ్రమైనది గనుగ శ్రేష్ఠమైనది.
ఆర్యుడయ్య క మగు గృహ ఔషధము.
గృహమునందుంచవలెను.

Allen & Hanburys Ltd.
LONDON

Special Representative for India:
A. H. P. JENNINGS,
Block E, 2nd Floor, Clive Buildings,
CALCUTTA

క్షీర వధ కి ని

తల్లలకు స్తవ్యమును వృద్ధిచేయును
మెరు. 1-8-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము
ఆయుర్వేదభూషణ,
నోరి రామశాస్త్రి

A. K. A. C. ఆయుర్వేదనిలయం, బెజవాడ.

నెల్లూరు తుపాను

స్టాక్సుగారి నివేదిక

నెల్లూరు పట్టణము ఏతత్వరిసరములందు కలిగిన తుపాను
వలన నష్టమునుగూర్చి ఆయాప్రదేశమును సందర్శించిన ల్యాండు
రెవెన్యూ సెటిల్ మెంటు కమిషనరుగా రగు హెచ్. జి.
స్టాక్సుగారి నివేదిక యాదిగవవిధముగా ప్రకటింపబడినది.

సింహావలోకనము

నెల్లూరు పట్టణమునకు ఉత్తరదక్షిణముగా ఘూమారు
25, 30 మైళ్లదూరముగల వైశాల్యప్రదేశముందు తుపానువల్ల
నష్టము అతిశీఘ్రముగానున్నట్లు కనుపించుచున్నది. నెల్లూరుకు
ఉత్తరముగా 10 లేక 12 మైళ్లదూరములో తుపాను కేంద్ర
రెండు యుండెను. నెల్లూరుకు 18 మైళ్ల తూర్పుగానున్న కృష్ణ
పట్నాము ఈతుపాను కేంద్రమై చెలసెను. 1-11-27 తేదీన
సాయంకాలము 5 గంటలకు తుపాను వీచెను అది ఒక పది నిమి
షములు గాలిస్తంభించెను. పిమ్మట తుపాను అదివరకు వీచుచున్న
దిక్కునకు కేసరిదక్కుగావిరుటివై పునుండి వీచవారంభించెను.
ఈమాదిరిగానే నెల్లూరులోకూడ మరిరెండగంటలయిన తరువాత
తుపాను ఎదుగు తిరిగి వీచెను. మొత్తముమీద వర్షము విశేషించి
కరియ లేదు. ఆనాడుకరిసినవర్షము ఆ జిల్లాకు తగుమాత్రము
గానే యున్నదిగాని హెచ్చులేదు. నవంబరు 1, 2 తేదీలందు
6 లేక 7 అంశముల వర్షము కురిసినట్లుగా గవర్న మెంటు
తెలియుచున్నది. కాబట్టి అతివృష్టియు నష్టములేదు.
కనుక ప్రపంచవాయువున కలిగిన నష్టమే మనమిపుడు ఆ
లోచించవలసి యున్నది. ఈదిగువ నేనడపారించువివరము
నే ను నెల్లూరి పట్టణము తనిఖీ చేసి
తెలిసికొన్నవైయున్నది.

ఈసందర్భములో నెల్లూరుజిల్లా కలెక్టరుగారికి అంది
యొందిన కాలమానసికతల గూర్చి నివేదిక ఆసంతృప్తికరముగా
నుండెను. 1-11-27 తేదీని వారికిచ్చియుండిన వాతావర్ణపరి
శీలి సమాచారము ఏవోకొంది తీవ్రతగల తుపానువచ్చునని
మాత్రము తెలియజేయబడెను.

ప్రాణరక్షణము

వనఃపూర్ణ తుపానువల్ల చనిపోయిన మనుష్యుల
గూర్చి వచ్చినతెక్కలు సామూహికలేవు. నెల్లూరు చుట్టు
పట్టణములలో 151 మంది మరణించినదియు, నెల్లూరుపట్టణ
ముందు మాత్రము 5 తేదీవరకు తెలిసినసమాచారమునబట్టి 22
మాత్రము అనియు చెరసి. 173 మంది చనిపోయినదియు తేలు
చున్నది. నెల్లూరు మరణసంఖ్యమాత్రము నికరమైనదిగానే కను
పించుచున్నది. చుట్టుప్రక్కల గ్రామాదులలో మాత్రము ఇంకను
తెక్కలు రావలసియున్నది. ఉత్తరప్రత్యుత్తరములకు వార్తా
శాకర్యములు ఏర్పడితరువాత పరియైనతెక్కలు తెలియగలవు.
చాలాసందర్భములలో ముఖ్యముగా నెల్లూరుపట్టణమునందు
ఇండ్లు కూలిపోవుటలను, ఇతర వృక్షాదులు విరిగి పడిపోవుట
లను మరణము సంభవించెనని తెలియుచున్నది. చాలామంది
జనులు బియ్యపుపూకలలో తలదాచుకొనిరి. ఈపూకలలో
కూలిపోవుటచేత చాలా జననష్టము ఇట్టిచోటనే కలిగినది.

శువులు :- శుభనష్టము చాలా అపరిమితముగా నున్నట్లు
కనుపించుచున్నది. కాని పరియైనతెక్క వివరములు రానందున
పరియైన నష్ట మెంతో నిర్ణయించుటకు వీలులేదు.

భవనములకు నష్టము

భవనములకు కలిగిననష్టము వివరించుటకు నెల్లూరులో
జరిగిన మహాత్పాతమును విధించుటయే చాలును. ఈనెల
6 తేదీ ఉదయం నేను కృష్ణాపట్నం వెళ్లి తనిఖీచేస్తే, ఆ గ్రామ
మును కలిగిన నష్టమే ఇతర గ్రామములకు
కలిగినదని చెప్పవచ్చును. తుపానుగాలివల్ల పైకప్పులు కూలిపో
వుటలను, గోడలు క్రంగిపోవుటయును మాత్రమే సర్వసా
ధారణమైన నష్టముగా కనుపించుచున్నది. అనేక గవర్న మెం
టు కచ్చేరీలకు నెల్లూరు పట్టణమునందు తాలూకా డివిజన్
అఫీసులకును కలిగిన విశేషనష్టము నాయొక్క విపులమైన
వివరణ పట్టికయందు పేర్కొనియున్నాను. తుపాను ప్రచా
రముచేసియున్న మార్గములోనే యుండుటవల్ల ముతుకూరు తా
లూకా అఫీసు భవనము అపరిమితముగా కష్టపడినది. ఉద్యో
గముల సదరు అఫీసులో పనిచేయుటకు వీలు అయిన స్థితిలో
లేదు. కాబట్టి వెంటనే మరమ్మత్తుచేయబడవలెను. ఇటువంటి
జరుగుదు మరమ్మత్తులే ఇతర కచ్చేరీలకును అవసరమై యున్న
వి. రు EDC లుగాని అంతకు తక్కువగాని నష్టముకలిగియుం
డని కచ్చేరీల విషయములో సదరు మరమ్మత్తులు కొత్తనిబంధ
నల ననుసరించి ఆయా డిపార్టుమెంటులవారికే వీల వడలితేయ

కూడదని ప్రశ్నింపబడినట్లు నాకు తెలియుచున్నది. దేశము త్ర
ముమీద జరిగిన ఈ అపారనష్టము నాలోచించి పైజెప్పిన ని
బంధనలను ఇపుడు వర్తింపజేయక సదరు మరమ్మత్తులను కచ్చి
కువర్చు కాఖవారికిగాని, కలెక్టరువారిచే నియమింపబడిన
ప్రత్యేక సిబ్బందికిగాని ఒప్పజెప్పి వీలైనంత త్వరలో వరకు
తులు చేయించవలెను. నెల్లూరుజిల్లా రివెన్యూ డిపార్టుమెంటు
వారి కళములో ఇందుకు సమర్థులైన ఉద్యోగులు
మైనరు ఇరిగేషను ఉద్యోగులు తప్ప మర
ి ఎరుగులేరు. అతని ఇరిగేషనువర్కు అతను తనిఖీచేయుట
తోడనే పరిపూర్ణమున్నది. ఇప్పుడు చేయవలసిన మరమ్మత్తులలో
చాలాభాగము ఎగిరిపోయిన పెంకులను తిరిగివేయుటయే అయి
ఉన్నది. కాని ఆయాభవనముల పైకప్పులలో ఎంతవరకు దృఢ
మైనస్థితిలో నున్నదో లేదో విచారించి ఈపని చేయవలెను.
ఇట్టి జవాబుదారీగల పని ఆసమర్థులైన ఏజెంట్లకు ఒప్పజెప్పుట
మంచిదికాదు. కాబట్టి పట్టుకు కచ్చేరీలన్నియు పట్టికవర్కు
వారిచేతనే మరమ్మత్తు చేయించవలెను. ఇందుకు కావలసిన అద
నపు ఉద్యోగమును ఆ జిల్లాలో నియమించవలెను.

పంటల నష్టము

నాకు తెలిసినంతవరకు ఇందును గురించి సంచాయిషీ
సంపూర్తిగా వచ్చియుండలేదు. నిలువుపైర్లు చాలా తీవ్రమైన
నష్టమును పొందినవనుట సాధ్యము. కొన్నిచోట్ల పైర్లు సమూల
ముగ పైకలింపబడెను. కాని మొత్తముమీద పంటలకు నష్ట
నష్టమే కలిగినది. బహుశ ఘటనాయము తగ్గవచ్చును. మొట్టపైర్లు
విషములలో కలిగిన నష్టమును నిర్ణయించుటకు నే నశక్తుడను
అందునుగూర్చి సంచాయిషీ ఇంకను రావలసియున్నది.

గొడ్డుబీడులు, వచ్చికపైర్లు

ఇందునుగూర్చి నిర్ధారణాభిప్రాయమును జెప్పుటకు పరి
యైన యభిప్రాయము తెలియుటలేదు. కాని గత వేసవిలో
విశేషము యెందుగడ్డి వంగవోలు, మరితర ప్రాంతముల
కును రవానా అయినట్లు తెలియుచున్నది. ఇప్పుడు
రయితులు నిలువచేసి యుంచుకొన్న గడ్డి రాబోవు దేశంబరు,
జనేవరి నెలలలో కొంతవరకు పశుగ్రాసములకు పరిపూరిత
యొన్నది. ఈగ్రామాదులలో గత పంటలకాలముందు లభించి
యొందిన గడ్డి యావత్తును నిలువయుంచబడిన పక్షమందు ఇప్పు
డు రయితులు గడ్డికొరకు చిక్కుపడవలసిన అవసరము లేదు.

ఇరిగేషను కట్టడములకు నష్టము.

ఇప్పుడు తెలిసినంతవరకును నష్టము స్వల్పము. తుపాను
వచ్చినప్పుడు చాలా చెరువులకు నీటిస్థాయి స్వల్పముగ నుండె
ను. చెరువులు గండిపడినట్లు ఎచ్చటను కనుపించదు. ఒక్క
చెరువునకు మాత్రము గండిపడినది. ఈ విషయములో ఇంకను
దరియాపు చేసినప్పటికిని ఇంతకంటె యెక్కువనష్టము కను
పించదు.

తోటలు, వృక్షములు

కృష్ణాపట్టణమునకు పోవుచు త్రోవలో నేను చేసిన తని
ఖీనపట్టి కొబ్బరి తోటలకును తమలపాకుల తోటలకును చాలా
నష్టము కలిగియుండుట సాధ్యమే. తాటితోటలు తుపాను
దాకకు అత్యాశ్చర్యముగా ఎదురొడ్డి నిలిచినవి. కొన్ని కొన్ని
ప్రదేశములందు మాత్రము అనేక తాడిచెట్లు పడిపోయినవి.

ధాన్యపు కొట్లములు

ఈవిషయమైన వర్తమానము పరిగాసంపూర్తిగా రా
లేదు. ప్రజలలో కొందరు వచ్చిచెప్పిన వార్తలు చెప్పినవి
చెప్పినట్లుగా నమ్ముటకు వీలులేదు. గ్రామాదులలో వార్తాశా
కర్యము పరిగా లేకపోవుటచేత బస్టిలోని వర్తకల ధాన్యపు
స్థాయి పరిగ లేదు. ఇది కొలదినినములలో చక్కబడును. ధర
హెచ్చగలదను ఆశలో నెల్లూరులోని వర్తకులు కొండలు గ్రా
మాదులలోని భూస్వాములను ధాన్యమును నిలువజేసి రవాణా
చేయకున్నారు. నెల్లూరుపట్టణములో యిప్పుడు ధాన్యపు ధర
కొంచెము హెచ్చినదిగాని ధాన్యపు కొరతవల్ల ప్రజలు చిక్కు
పడుచున్నారని చెప్పజాలము. ఈవిషయము జిల్లా కలెక్టరుగారు
కడు భాగరూకతతో గమనించవలెను.

ఇతర నష్టములు

ఇనుకపల్లెలోని ఉప్పు ఫ్యాక్టరీ చాలా నష్టము జెంది
నది కృష్ణాపట్టణములో నష్టము చాల అపారమైనది. ఇప్పు
డున్న ఉప్పుకాలలో చాలవలకు నిర్మాణమైయున్నది. ఉప్పు
ఫ్యాక్టరీయొక్క భవనములు పూర్తిగా నాశనమైనవి. చుట్టు
నున్న వృక్షములు సమూలముగ పడిపోయినవి.

సానికసహాయప్రయత్నములు

తుపాను వచ్చినవెంటనే బీదలకు పాకలు వగైరా వేసి
కొనుటకై గవర్న మెంటు తాటి తోటలలోని ఆకులను
గొట్టుకొనుటకు ఉత్తరువు లిచ్చియున్నారు. కలెక్టరు గారు
భవ సర్వతంత్రాధికారరీత్యా ఇచ్చియుండిన 200 రూపాయలు
గాక నెల్లూరులో ఏర్పడియున్న పెంట్లలు జిల్లా స్థానిక

వారు ఒక సహాయనిధిని ఏర్పాటుచేసి నువ్వారు చెయ్యరావలసిన ప్రజాపక్షకార్యము ప్రోత్సహించుచున్నారు. ఇదిగాక కలెక్టరుగారు గవర్నమెంటువారిచే మంజూరు చేయబడిన 10,000 రూపాయలను చెల్లింపవలసియున్నారు. ఈ మొత్తమును కమిటీలద్వారాగాని యితర విధముగాగాని నిజముగ నప్యమొందిన వారికి సహాయము మేలయిచేయదలం.

ఇదిగాక, రహితుల విత్తములను కొని తెచ్చుకొనుటకును, పశువుల గ్రాసమునకును పశువులను కొనుటకును గృహపునర్నిర్మాణమునకును ఇతర విధములైన గృహసంబంధ మైన యుపయోగములకొరకును స్వల్పములను వచ్చేపంటకొరకు కొనుటకును రైతుల కిచ్చి సహాయము చేయవలెను. ఇట్టి ప్రజాపక్షకార్యమైన దేర్చాట్లను కలెక్టరువారు చేయవలసి నని త్వరలో గవర్నమెంటువారికి తెలియజేసిమంజూరీచేయించుకొనవలసినదని కలెక్టరువారికి తెలియజేయబడినది.

స్వల్పవేతనములు గల గవర్నమెంటు సాకరులకు అద్యాన్యుగ వేతనముల నీయవలెననియు, అట్టి వేతనములను వాయిదాలిగా ముందరా తీసికొనవలసినదని కలెక్టరువారు నూచించిరి. స్వల్పయుద్యోగులకు తుపానవలన యుక్తుల కష్టము కలిగినదని నామ తెలియను. ఈ విధమైన సహాయము విశాఖపట్టణములో కొలదిపంపత్తయ్యల క్రిందట తుపానవచ్చినపుడు గవర్నమెంటు ఉద్యోగుల కొసంగబడినది.

జనసామాన్యములోని యితర తరగతులవారి విషయములో ఒక్కొక్కరియందు చెప్పవలసియున్నది. గొప్ప భూస్వాములకును, సిద్ధిపరులకును ఎక్కువవచ్చును గలిగిననూట వాస్తవము. ఇట్టి వీరికి ఉచితద్రవ్యసహాయము చేయుట న్యాయమో లేక దృఢకాయలైన సహజమునకు సహాయముచేయుట న్యాయమో అని చర్చింపవలసియున్నది. పాటకపుజనమునకు ఇతరుల చేతినిండ పని కల్పింపబడినది. వీరి కాయకష్టమే వీరికి సిగ్గుమైన అస్తి. అంతేగాక, వీరిపురుగులకలలు పాల్పించిరి. ఈ పాల్పనలకు కొలదివారములలో తగ్గవచ్చును. దీనివలన జనవరి నెలలలో తిరిగి పంటకొరకు వచ్చును గనుక వానికి చేతినిండ పనికలుగును. మరలపని చేసికొని తీసింపక నిర్వాహరులై యున్నవారికి (అనగా వితంతువులవంటివారికి) సహాయముపరమయ్యెను. ఈద్రవ్యసహాయము జేయుటకు కమిటీవారు, చేయుచున్న కృషియును, కలెక్టరుగారివద్దనున్న నిధియును కార్యావసరములకు సరిపోవునని తలంచెదను.

వైశిష్ట్య కమిటీ ప్రాయములకు సద్యః నామ లభించిన వర్తమానములను బట్టి వ్రాసియున్నాను. ముఖ్యము ఎక్కువ సంఖ్యయిన చేరుకునేట వైశిష్ట్యప్రాయములు సంగ్రహించి బడవచ్చును.

వితంతు వివాహము

ఆర్యవైశ్య సంఘసంస్కరణ సంఘమువారి ఆహ్వానము

ఏలూరుపురమును శ్రీమత మోతే నారాయణరావుగారి గృహమున యీనెల 17 వ తేదీన మద్రాసు సెకండు ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు అగు జి. భగవంతుండు గుప్తగారి దత్తపుత్రులకు శ్రీమతి రుక్మిణమ్మకు పునర్వివాహమహోత్సవము జరుగును. ఏలూరునందు పలుకుబడిగల కొందరు వైశ్యప్రముఖుల సలహాపైన భగవంతుండు గుప్తగారు తమ కుమార్తె వివాహమును ఏలూరుపురమందే జరిపించుటకు నిశ్చయించిరి.

హిందూ సంఘసంస్కారమునకు ఆర్యవసర మగునట్టి యీ వితంతువివాహోద్యమమునందు గాంధీమహాత్మునికి తోడ్పడుటకు, వేదముల ప్రమాణమును జాతులకును, వైయత్సవ సందర్భమున జరుగు విందులో పెండ్లికుమారు కుమార్తెలతో గలసి భోజనము చేయువారలై రకు మంచియవకాశమేర్పడును. ఏలూరుపురమందు యితరులూర్య మెన్నడును జరిగియుండలేనంత మహావైభవముతో యీ వివాహమును జరిపించుటకు శ్రీమత మోతే నారాయణరావుగారు ఏర్పాటులు గావించుచున్నారు. దక్షిణ భారతదేశమునందు యిట్టి వివాహము జరుగట కిదియే మొదటిపర్యాయము. గనుక యీ యుత్సవము చేవలకుగూడ కనులపండువు కాగలదు.

ఏలూరు, పవనుపేట ప్రభుత్వములవద్ద 18, 17 తేదీలను అన్ని సమయములందు వాలంటీర్లు అభిభులందరికి గావలయు సదుపాయము లొనరించెదరు.

ప్రత్యేక ఆహ్వానములు పంపబడవుగాన అభిమానస్థులందరు యీ మహోత్సవమునకు దయచేయ ప్రార్థితులు.

ఇట్లు మోతే నారాయణరావు (2 వ ఆర్య యువజన మహాసభాధ్యక్షుడు) దరిసి చెంచయ్య (వైశ్యసంఘసంస్కరణసభాధ్యక్షుడు) జి. వి. భగవంతుండు (వాసవి పత్రికాసంపాదకుడు.)

అఖిలభారత గానసభ

అఖిలభారత గానసభ జరుగుటకు ఇంతవరకును వ్యాసములను పంపినవారు రాజా నీ వామి ఆరీఖాను సామోయిగారు, లక్ష్మీ, యం. యస్. రామస్వామి అయ్యంగారు. కోయంబత్తూరు, ప్రాణేంద్రుడు, కర్నాడు, బొంబాయి, కే. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగారు, మద్రాసు. మారి నాగభూషణంగారు, మచిలీపట్నం, మోవ. ఏ పాట్లగారు, మోవ. వి. రిష్టరావుగారు, మైసూరు, సివానందకృష్ణగారు, తెనాలి, పండిత వి. చంకటరామ శర్మగారు మద్రాసు, శ్రీమతి రంగమతి అయ్యంగారు, కల్కిదేవరసి.

ఏభాషయందు వ్యాసములు రచియింపవలెనని కొందరు ముఖ్యులను ప్రశ్నించిరి. వ్రాయువారికి బాగుగవచ్చిన భాషలో వ్రాసినప్పటికిని, వాటితోపాటు ఇంగ్లీషు లెక్కనూకూడ సాధ్యమైనయెడల జతచేసవలసిన చాలమంది చదువరులు తెలిసికొనుటకు సావకాశముగానుండును. ఇట్లు చేయుటవల్ల ఇతరులు లెక్కనూచేయవచ్చును వ్రాసినవారి అర్థమును బాగుగ గ్రహించవలక కలుగు అనేకవిక్రమములు లేకుండును.

ఏవిషయములనుగూర్చి వ్రాయవలసినదనికొందరుగూడనున్నారు. ఈ సభయొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యములను తెలిపిన కొంతవరకు గ్రాహ్యముకాగలదు. హిందూదేశముందుగల గాయకులను, గానమంద భిరుచిగలవారలను, తద్వండితులను భారతగాన శాస్త్రముయొక్క కళశాస్త్రములను, తద్వచనమును ఆలోచించుటకు ఒక్కచోట సమావేశపర్చి ఈ క్రిందివిషయములను తీర్మానించుట.

1. గానకళ, పదములు బాగుగ నర్థముచేసికొని దాని నభివృద్ధిజేసి ఒక తరగతియందుంచుట.
2. నూతన సంగతులు, రాగములు, తాళములు మొదలైనవి సాధ్యమైనయెడల కనుగొనుట.
3. ఈ కళయందు గొప్పదారిచే రచియింపబడిన ఉత్కృష్టగ్రంథములనువారికి చేర్చిపెట్టుటకు తగుచర్యలను దీసికొనుట.
4. భారతదేశగానమందు నమ్మకమైనటువంటిన్ని ఆధారభూతమైనటువంటి భాషను తయారుచేయుట.
5. ప్రస్తుత శాస్త్రీయజ్ఞానముచేత గానమందున్న పనిముట్లన్న నూతన పనిముట్లు కనుగొనుట.
6. ప్రస్తుతమందు హిందూదేశగానమందున్న అన్ని పనిముట్లను శాస్త్రమును సంపాదించి కేంద్రప్రదేశముందును భాండాగారమునందుంచుటకు ప్రయత్నము సలుపుటకు, ద్వైరద్యాలయములందు ప్రత్యేక గానశాఖను ఒక దానిని నెలకొల్పి నూతనభావముల కనుగుణ్యమగునట్లు అందరును గానమును బాగుగ నభ్యసించుటకు వసతుల నొసంగుట. సకేమం.

మద్రాసు ప్రభుత్వ 2వ మంత్రియగు

గౌ. ఎ.రంగనాథముదలియూరుగారి పర్యటనము.

- నవంబరు 12 తేదీ 21-5 గంటలకు మద్రాసు విడిచెదరు.
14 తేదీ 6-46 గంటలకు బొంబాయి చేరెదరు.
14 తేదీ 18-15 గంటలకు బొంబాయి విడిచెదరు.
15 తేదీ 20-5 గంటలకు ఢిల్లీ జంక్షను చేరెదరు.
16 తేదీనుండి } ఢిల్లీలో నుడెదరు.
19 తేదీనరకు }
20-తేదీ 8-55 గంటలకు ఢిల్లీ విడిచెదరు.
21-తేదీ 16-45 గంటలకు బొంబాయి చేరెదరు.
22 తేదీ-24-0 గంటలకు బొంబాయి విడిచెదరు.
23 తేదీ-6-5 గంటలకు పూనా చేరెదరు.
23, 24 తేదీలలో పూనాలోనుండెదరు.
25 తేదీ-2-34 గంటలకు పూనా విడిచెదరు.
26 తేదీ 7-35 గంటలకు మద్రాసు చేరెదరు.

హతారా మునిసిపాలిటీ

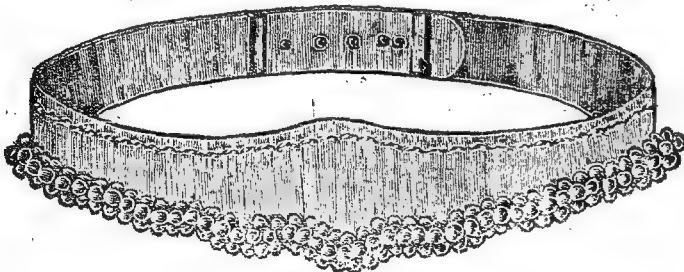
కలకత్తా, నవం 11:- హతారా మునిసిపాలిటీ ప్రత్యేక సభ అధ్యక్షునివై విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము చర్చించుటకు నిన్ను సమావేశపరచబడినది. స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులగు బి. పి. పేనుగారి నూచనపై తీర్మాన ముపసంగించుకొనబడినది. కాంగ్రెసుగ్రూపునిపలవత్తుమువారు త్వరలో కార్యనిర్వాహణ ద్వారాని నియమింతురు. మిషిపలు ఎన్నికలు రానున్నవిగాన యీ విషయము నియోజకవర్గమువారే నిర్ణయించగలరు. పరిపాలనానివేదికపై స్వరాజ్యపక్షమువారు గావించిన ప్రతిపాదన యిందుమించు విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమునంటిచే గాన యిప్పు డీతీర్మానమునవసరమని వారు జెప్పిరి. (ప్రే. ప్రెస్సు)

పోగొట్టుకొనినశక్తి

నూతన వైట్ గ్లాస్సు పిరిమిట్ గురించి ప్రత్యేకముగా ఒక్కొక్కరికి జవాబు లిచ్చుటకు కప్ సాధ్యమని తోచుచున్నది. జర్మనీనుండి క్రొత్తవరకు మద్రాసునకు నవంబరు 25 వ తేదీకి వచ్చునని తలంచుచున్నాము. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడును. వివరములకు:-

Dr. Strandgard's Secretary,

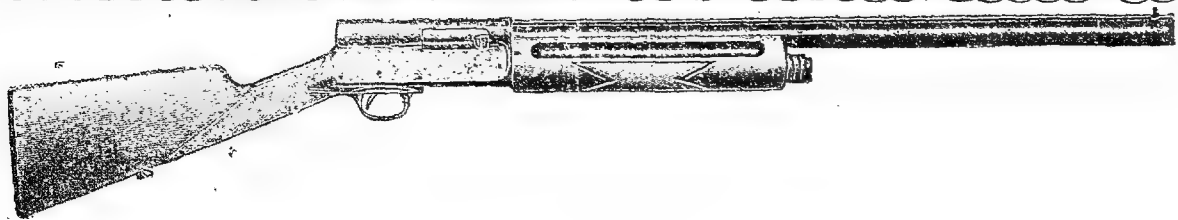
7, GRANT ROAD, BANGALORE.

తృప్తికరముగా లెనిచావాంపను తీసుకొనెదము

మిక్కిలి నాణ్యమైన బంగారు వెండినగలు, యితరసామానులు అన్నిరకములలో సిద్ధముగా నున్నవి. నీమెండికి నవరం బంగారుకు గ్యారంటీనిచ్చెదము. హాజరులోలేనివి ఆర్డరుచ్చిన త్వరలో తయారుచేసి యివ్వబడును.

ఉమ్మడి బంగారుశెట్టి అందు నన్ను, నగలవర్తకులు, 28, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

ప్రపంచమందు శ్రేష్టమైనవి ఖ్యాతిగాంచిన, తుపాకులు, రైఫులు, రివోల్వర్లు, తుపాకిగుండ్లు మొదలగు పరికరములన్నియు, అమితతక్కువ వెలలకు యివ్వబడును. ఇప్పుడే వెలువడిన 1927-28 సం॥ క్యాటలాగునకు వ్రాయుడు.

THE BOMBAY ARMOURY,
331, Abdul Rehman Street, BOMBAY 3.

ఆంధ్ర పత్రిక

1927-వ సంవత్సరము 12-వ తేది

శనివారము

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

మహాసభ

శాశ్వతము

నేడు అనంతపురమునందు గూడిన ఆంధ్రరాష్ట్రము మహాసభ దేశచారిత్రమునందత్యంత సందిగ్ధ సమయమున గూడుచున్నది. ఆలస్యముగ సభ జరిగినందులకు విచారించబడుచున్నది. ఏలన, హిందూ దేశపు భావికామము సంతను నిర్ణయించెడి రాయల్ కమిషను ప్రకటన గావింపబడిన పిమ్మట జరుగటచే, ఆంధ్రుల యభిప్రాయము రాష్ట్రమునభావ్యరా బయల్పడుట కనుకూలవశము లభించినది. సభాభ్యుత్థులగు దండు నారాయణరాజుగారు తమ ప్రారంభోపన్యాసమునందు సూచించినటుల ఆంధ్రులు జాతీయోద్యమము విషయమున ఎన్నడును వెనుకంజవేయలేదు. అసహాయోద్యమము ప్రారంభమయినదానిక నేటివరకును తమ ఆదర్శములను జంతులేక వెల్లడిచేయుచున్నారు. కాంగ్రెసుకన్నను ముందుగబోయి మార్గదర్శకు లగుచున్నారు. కాని ఆదర్శముల జేరుటకు వలయు సంతతకార్యచర్య, ఐక్యమత్యము, పట్టుదలమాత్రము సడలుచున్నవి. సూతనోద్యమము వ్యాపించునపుడు జూపెడి అద్భుత భావాతిశయమునకు దగినకార్యోత్సాహము పిమ్మట కొరవడుచున్నది. ప్రారంభదశలో కష్టపడుచున్న విషయమున అగ్రస్థానమున నిలిచిన ఆగ్రహ దేశము కన్నను మొదట విశేషోత్సాహము జూపని తమిళ నాటు వంగదేశములు ముందుకు బోయినవి. ఆంధ్ర రాష్ట్రము సభవారు గావించెడి తీర్మానములను సభలవరచి యితరరాష్ట్రముల కన్నను ముందుకు బోయి ఆంధ్రులవివరకు గడించిన కీర్తిని సార్థక పరచుకొనుట విశేషము.

కాంగ్రెసు సంఘములు చాలవరకు చలనరహితముగ నున్నవి. పలుకాపుల కాంగ్రెసుసంఘములు రూపముకలుచును గనుపించుటలేదు. దేశమునందు ఆవరించిన మౌఢ్యము ఆంధ్రదేశమును సమతము ఆవరించెనది జెప్పవలెను, మరల చురుకుగ కృషివలసినవలసిన తరుణ మాసమునందు జాతీయ ప్రతిష్ఠాపనలో కెల్ల సత్కృత్యముగూ కాంగ్రెసుమహాసభ బలవంతము దాల్చుచున్నదే, ప్రతిభా కలహములు వెన్నువెరిగివి. ప్రజాభిప్రాయమును తృణీకరించుటకు ఇండియా మ్యూనిసిపాలిటీ సుసాధ్యమయినది. రాజకీయ నిర్బంధితులను వీరు విడుదలజేయరయిరి. భావితయులు గోరిన సేవనల్ డిమాండును నిరాకరించి, రాయల్ కమిషను నొసగిరి. దీనియందయును భారతీయులు కాలిడకుండజేసిరి. ఇట్టి స్థితిలో కాంగ్రెసుసంఘములను బలకరచి, కాంగ్రెసు కార్య

క్రమము నిరంతరాయముగ సాగునటుల జేయుటయే, రాయల్ కమిషనును ఏర్పరచిన వారికి జెప్పదగిన జవాబు. అసహాయోద్యమము నిష్ఫలముగా లేదనియు దాని మూలముననే ఎన్నటికయినను స్వరాజ్యము లభింపగలదనియు, గాంధీమహాత్ముడు తనకు గల దృఢవిశ్వాసమును మరియొక మారు వెల్లబుచ్చెను. అసహాయ కార్యక్రమము అచుల్లలో లేకున్నను, శాసనసభలలో ప్రవేశించిన స్వరాజ్యపక్షపు కార్యక్రమమునందు అసహాయ దృక్పథములేకపోలేదు. మంత్రిపదవులను నిరాకరించి, శాసనసభలలో నిరోధము సలుపుట దీనికి ఫలమే.

రాయల్ కమిషనును బహిష్కరించి సంకుచిత సంస్కరణముల కాశపడకుండ, మితవాద ప్రముఖులు గావించిన ప్రకటనలలోగూడ అసహాయ దృక్పథము గలదు. మధ్యరాష్ట్ర మంత్రుల రాజీనామాను ప్రేరేపించిన దిదియే. అసహాయ కార్యక్రమము పరిస్థితుల ననుసరించి భిన్నరూపముల దాల్చినను, దేశమునందు అసహాయభావము స్థిరముగ నాటుకొనినది. మితవాదులు అతివాదులను భేదములేక ఎల్లర నిది ప్రేరేపించుచున్నది. స్వరాజ్యము లభించువరకు, భారతీయు లీమార్గము నేదియో యొకరూపమున నవలంబించక మానరు. ప్రజల అసహాయ దృష్టికి, పాలకుల అసహాయ దృష్టియే కారణమని ఎంచవచ్చును. కమిషను లో భారతీయు లుండగూడదని పాలకులు విధించుచున్నపుడు, ఏ భారతీయు డట్టి కమిషనుకు మనస్ఫూర్తి తోడ్పడగలడు? దేశమునందీ సమయమున జనించిన అద్భుతసంచలనము నాధారముగ జేసికొని, కాంగ్రెసు సభ దేశస్వాతంత్ర్య సంపాదనకై తదేక దీక్షతో పాటుబడవలయును. తదర్థమై ఆగ్రహులు గూడ శక్తివంచనలేక తమధర్మమును నెరవేర్పవలయును. దేశమునుండిపించుటకు కాంగ్రెసుసభకిపుడు అధికార మేర్పడినది. మితవాదులు కాంగ్రెసుసభ బోయినంతదూరము బోకున్నను, వెనుకటివలె ప్రతిబంధకముల గల్పించబోరు. వివిధపక్షముల వారి వైతిక సహాయము కాంగ్రెసు సభకు తప్పక లభించును. అందుచే కాంగ్రెసు సంచలనము బలపడుట కిష్ట డున్నంత యవకాశము యీమధ్య ఎప్పుడును గలిగియుండలేదు. దీనిని చేపట్టుటయే, ఆంధ్రదేశ కాంగ్రెసుసంఘముల ప్రధానధర్మము.

రాయల్ కమిషను భారతీయులతో నిండినను దానిని బహిష్కరింపవలయుననియే దండు నారాయణరాజుగారు హెచ్చరించిరి. కారణ మేమన, కమిషనువారి పరిక్షలు భారతీయుల స్వయం నిర్ణయాధికారమును నిరాకరించుచున్నవి. కాంగ్రెసు సభ కోరిన సేవనల్ డిమాండ్లను, రాండు లేబిలు సమావేశమేమి స్వయం నిర్ణయ సూత్రమును ప్రతిపాదించుచున్నది. అట్టి చిహ్నమయినను కనుపింపకుండజేయుటకు, కమిషనునందు భారతీయుల కనలే చోటు లేకుండజేసిరి. అందు కనియే బాల్లువిను మంత్రిగారు, యీ ప్రశ్న యూలసూత్రమునకు సంబంధించినదని నుడివిరి. భారతీయులను కమిషనునందు బహిష్కరించుట, బ్రిటిషువారికి ధర్మసూత్రముగనో, కమిషనును బహిష్కరించుట భారతీయులకు గూడ నిశి యగు చున్నది. తమ ఆత్మగౌరవమును

నిలుపుకొనుటకు భారతీయుల కింత కన్నను వేరుమార్గములేదు. నారాయణరాజుగారు దెలిపినటుల, మిల్లరు కమిషనును ఈజిప్టు ప్రజలెటుల బహిష్కరించిరో, నైమను కమిషనును భారతీయు లటులనే బహిష్కరింపకమానరు. పిమ్మట ఈజిప్టు ప్రజలు తమ దృఢసంకల్పమువలన స్వాతంత్ర్యము నెటుల సంపాదించిరో, భారతీయులును అటులనే సంపాదించగలరు. ఆకారణము చేతనే, ప్రస్తుతపు కమిషనుతో సంబంధము పెట్టుకొననంతమాత్రమున, హిందూదేశమునకు గలుగబోవు నష్టమేదియు లేదని, సర్ పి. యస్. శివస్వామి అయ్యరు గారు గూడ తెలిపియుండిరి. కావున, రాజకీయ పక్షముల నన్నిటిని బహిష్కారసాధనద్వారా ఏకముఖమునకు దెచ్చుటకు కాంగ్రెసుసభ పూనుకొనవలయును. ఈ సమయమున వివిధపక్షములవారును తమతమ విభేదములను విడనాడి ఏకమై నిలచినగాని, హిందూదేశ మభివృద్ధిజెందజాలదు. అందరును గలసి స్వరాజ్యవిధానమును తయారుచేసి, యంతకన్నను తక్కువ సంస్కరణములను దేశమంగీకరింపదని చాటుట కైకమత్య మవసరము. అట్టి యైకమత్యమును నారాయణరాజుగారు ఆశించుచున్నారు. కులకక్షలు ద్వేషమును బెంపగూడదనియు, ఎల్లరును జాతీయ దృక్పథము నవలంబింపవలయుననియు, వెనుకటి శాసనసభల యెన్నికలలో గనుపించిన జాతీయభావ మింకను వృద్ధిజెందవలయుననియు, నారాయణరాజుగారు హెచ్చరించిరి. కొన్నిలు కార్యక్రమము విషయమయిన నారాయణరాజుగారు తమ యభిప్రాయమును స్పష్టముగ దెలిపిరి. మెజారిటీ లేక ద్వంద్వప్రభుత్వమును తొలగింపజాలకున్నను, మంత్రిపదవుల నంగీకరించుట కాంగ్రెసుపక్షమువారి కే మాత్రము లాభకరముగాదని, అనంతపుర సభాభ్యుత్థులు నిరూపించిరి. మధ్యరాష్ట్ర మంత్రులును, స్వరాజ్య పక్ష ప్రముఖులు నగు రాఘవేంద్రరావు, దేశముఖుగార్లు రాజీనామా నీయవలసివచ్చినపుడు, ఇతరు లా పదవులలో గూర్చుని చేయగల మేలెద్దియు గనుపించదు. నారాయణరాజుగారు శాసనసభలో సభ్యులుగ ప్రవేశించినను, శాసనసభలపై వారి కెట్టి విశ్వాసములేదు. అవకాశమున్నచో, శాసనసభలను బహిష్కరింపవలయుననియు, లేనిచో శాసనసభలలోని స్థానములను ఖాళీగ నుంచవలయుననియు వీరు గోరుచున్నారు. జాతీయవిద్య మద్య పాననిషేధ ప్రచారము అస్పృశ్యత కద్దరుమున్నగు సంశయములగూర్చి వీరు స్పష్టముగ ముచ్చటించినను, ప్రజలనిర్మాణ సామర్థ్యమును బలపరచి, స్వాతంత్ర్య సాధనమును నిర్మించుట కిదియే సాధనభూతము లగును. ఇంతకు పూర్వము నిర్మాణకార్యక్రమమును దీక్షతోకొనసాగింపని కతమున దేశమున నిస్సహాయస్థితి ఏర్పడెను. అనంతపురమునజరుగు ఆంధ్ర రాష్ట్రముసభ మూలమున ఆంధ్రులకార్యచర్య విస్తరించునని నమ్మెదము. ఆంధ్రులకు స్పష్టమగు సందేశమునొసగి భావికర్తవ్యమును నిరూపించిన దండు నారాయణరాజుగారి నభినందించెదము.

సైమను గారి సంతృప్తి

రాయల్ కమిషను కథ్యములు నియమము లయిన సర్ జాన్ సైమనుగారు ప్రస్తుతపు ఏర్పాటు లపట్ల సంతృప్తి చెలిసిరి. కామన్సునభలో తాముకొంతకాలము హాజరగుటకు వీలులేక బోయినను తమ న్యాయవాదవృత్తికి కొంతకాలము భంగముకలిగినను సైమనుగారు ఇంగ్లండు ఇండియాల తేమము నిమిత్తము కమిషనుకు అధ్యక్షపదవిని స్వీకరింప నంగీకరించినటుల చెలిసిరి. సైమనుగారి స్వార్థత్యాగము వారిదృష్టి ప్రకారము మహాత్తరమయినది గావచ్చును. కాని, హిందూదేశమున కిది ఎంతవరకు లాభించు ననునదియే ప్రశ్న. బ్రిటీషు పార్లమెంటు సభవారి బాధ్యతను వీరు బట్టవలె పొగడిరి. భారతీయుల విషయమున పార్లమెంటు సభవారు ప్రచండబాధ్యతను వహించిరట. దానిని వారు విడువజాలరట. ఆబాధ్యత ఎట్టిది? పార్లమెంటు సభలో హిందూదేశమునకు సంబంధించిన సమస్య లెన్నిసార్లు చర్చకువచ్చుచున్నవి? వచ్చిన కొలది సమయములం దయినను, ఎందరు సభ్యులు పార్లమెంటు సభలో నిలిచి పాల్గొనినెదరా? ఇండియా బడ్జెటును ఏవేళపెట్టగ నే, ఖాళీకుర్చీలు మాత్రము మిగులుట యాచారముగనున్నది. ఇండియా సహాయమంత్రియు గడ్డకట్టిన ఆంగ్లో హైందవ ప్రముఖులు కొందరును, కొలదిమంది లేబరు సభ్యులును మిగిలెదరు. పార్లమెంటు సభ్యులలో పలువురకు హిందూదేశ మేమూలనున్నదో తెలియదు. భారతీయులెట్టివారో, వారికోర్కె లెట్టివో, వీరికి చెలియదు. కాంగ్రెసు మహాసభ ప్రతిసంవత్సరము నను గూడి తీర్మానముల గావించుచుండును. వాని సంగతి సందర్భములను కనుగొనుట కెందరు పార్లమెంటు సభ్యులు ప్రయత్నించుచున్నారు? ఇండియా ప్రభుత్వమును, రాష్ట్ర ప్రభుత్వములును యెటుల ప్రవర్తించుచున్నవో, వీరు కనుగొనుచున్నారా? హిందూమహమ్మదీయ కలహములు మాత్రము వీరి దృష్టి నాకర్షించుచున్నవి. హిందూదేశమున కొలువుజేసి, ఉపకారవేతనముల బొందుచున్న ఏ కొలదిమంది ఆంగ్లో హైందవుల వాక్యములనో వీరు వేదవాక్యములుగ నమ్ముచున్నారు. ఏ టైమునాత్రిక వ్రాసిన వాక్యములలో వీరికి ప్రమాణమగుచున్నవి. ఊరక పంచిపెట్టబడిన మిస్ మేయో గ్రంథ ప్రతులు వీరికి పరమాహ్లాదము గలిగించుచున్నవి. ఇట్టివారు, హిందూదేశముపట్ల నిజముగ బాధ్యతవహించుచున్నారా? రిజర్వుబ్యాంకుబిల్లు విషయమున వీరు యెట్టి బాధ్యతను నిర్వహించిరి? స్టీకకమిటీ రిపోర్టువిషయమయి వీరు ఏమి ఆలోచించిరి? బెంగాలు నిర్బంధములగుర్చి వీరు యెట్టి చర్యచేసికొనిరి? సర్దిసు ఉద్యోగులజీతములను వృద్ధి పుట్టకు మాత్రము వీరు ఆతురము జూపిరి. పార్లమెంటు సభవారి బాధ్యత గూర్చి సైమను బోలు న్యాయవాదులు జెప్పెడి వాక్యములకు సయితము విలువయుండజాలదు. రాయల్ కమిషనువారు పాశ్చాత్యవిధానములను జొప్పించవలెనని తలచుట లేదట. పాశ్చాత్యవిధానమున నెద్దియో ప్రాచ్యవిధాన మన నెద్దియో వీరు స్పష్టపరచిన భాగండుకెది. స్వరహితము పాశ్చాత్యవిధాన

మనియు, నిరంకుశ పరిపాలన ప్రాచ్యమనియు వీరి యుద్దేశ్యమగుచో, అంతకన్నను పౌర బాటు వేరుండదు. హిందూదేశ సాంప్రదాయముల కనుగుణ్యముగ స్వరహిత విధానమును ప్రవేశ పెట్టగోరుచో, దానిని తయారుజేయుటకు ప్రజల కవకాశమియవలెను. అంతియగాని, హిందూదేశ సాంప్రదాయముల నెరుగని పార్లమెంటుసభ్యు లిట్టి విధానమును తయారుజేయజాలరు. ఏదియెటులున్నను, సంస్కరణ శాసనపు పీఠికయందు సూచింపబడిన బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వాదర్శము నిపుడు మార్పుటకు వీలుండదు. అయ్యది పాశ్చాత్యవిధానమని జెప్పట కవకాశములేదు. కమిషను రిపోర్టు ముగిసి, ప్రభుత్వమువారు సూచనల గావించిన పిమ్మట భారతీయులు జాయింట్ కమిటీవారి ఎదుట మొరబెట్టుకొనుటకు అవకాశము గలదని సైమను గారు జెప్పకొనిరి. అట్టి యవకాశమువలన ఏ మాత్రము లాభముండదనియు, జాయింట్ కమిటీ వారు ప్రధాన సూచనలను మార్చబోరనియు, బాటు డయినను గ్రహింపగలడు. సర్ జాన్ సైమను గారికిసరికి హిందూదేశాభిప్రాయ మెటులున్నదనియు గోచరించియుండును.

చర్చిల్ మంత్రిగారి ప్రగల్భములు

కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వమువారు సలిపిన మేల్లూర్పు చర్చిల్ మంత్రిగారు చెలిపిన ప్రగల్భములను బ్రిటీషు ప్రజలు సరకు జేసెదరని దోచదు. బ్రిటీషు జాతి విశ్రాంతిని గోరుటచే, కన్సర్వేటివు పక్షమువారిట్టి విశ్రాంతి నిచ్చిరని, చర్చిల్ గారు బలికెరి. కాని, విశ్రాంతి యధికమగుటచే, ఇంగ్లండ్ పుడు ప్రబోధము గోరుచున్నది. ప్రబోధము గలిగించుటకు, కన్సర్వేటివులు బనికారని తెలిసినసంగతియే. వీరి పరిపాలనము క్రింద అభివృద్ధి స్థంభించి, దేశము అభోగిత్తికి బోవుచున్నది. అభివృద్ధి తలచినంత విస్తారముగాకున్నను, కొంత యైనను గలదని జెప్పి చర్చిల్ గారు తృప్తి జెందుచున్నారు. కాని అభివృద్ధి ఏ మూలగలదో తెలియకున్నది. నిరుద్యోగసమస్యను కన్సర్వేటివులు పరిష్కరింపజాలక బోయిరి. విదేశవిధానము అభోగిత్తియందున్నది. నానారాష్ట్ర సంఘమునందు బ్రిటీషు ప్రతిష్ఠాక్షీణించుటకు ఛేంబర్లను గారి వైఖరి కారణమయ్యెను. సెసిల్ మంత్రి రాజీనామా నీయవలసినచ్చెను. తమ అవివేక చర్యలవలన, కన్సర్వేటివులు హిందూదేశమున యెట్టి యశాంతిబుట్టించిరో చెప్ప నవసరమలేదు. కార్మికసమస్యను వీరు పరిష్కరింపజేయజాలక, నిర్బంధ చర్యలకుగడింగిరి. కార్మికుల సమ్మె జరిగెననియు, బాగ్దగుల పని నిలిచిపోయెననియు, చర్చిల్ గారు వగచిరి. ఇందుకు కన్సర్వేటివు మంత్రుల హస్తదృష్టియే కారణమయ్యెను. సమ్మెచట్టమును కార్మికులందరును నిరసించియుండ, దీనిని కొందరు కార్మికు లామోదించిరని చర్చిల్ గారు జెప్పట సాహసముదప్ప వేరుగాదు. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందు పూర్వము కన్న నెక్కుడు ఐకమత్యము గలిగెనని చర్చిల్ మంత్రిగారు దలచుట భ్రమయని ఎంచవచ్చును. ఇంగ్లండుకును హిందూదేశమునకును మధ్య వెనుకటికన్నను నెక్కువ యెడబాటు గలిగెనని జెప్పవచ్చును. దక్షిణాఫ్రికా జండావిషయమున గలిగిన

ఆందోళనము, చర్చిల్ గారి నమ్మకమును బలపరుపజాలను. కన్సర్వేటివులు సామ్రాజ్యవాదమును గాంచెరి. దానిని మొత్తం బాదినను ప్రయోజనముండదు.

సమ్రాజ్య గారి ప్రశ్న

హిందూదేశపు అధికారులకును ప్రజాప్రముఖులకునుగూడ కమిషనునందు వోటులేదని జెప్పి బ్రిటీషుమంత్రు లోబార్చుచున్నారు. అటులగుచో రాయల్ కమిషను నియామకమువిషయమై ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకోద్యోగుల నలహా నేల గైకొనిరని సప్రమాగా రమగు చున్నారు. ఇండియా మంత్రిగారు పలువురతో నీవిషయమై ముందుగనే సన్నిహితించినటుల తెలిపిరి. కాని, ఎందరుహైందవనాయకులతో వీరు సన్నిహితులై? ఎవరును లేరనియే జెప్పవచ్చును. అధికారులకును ప్రజాప్రముఖులకును మధ్య యిట్టి తారతమ్యము జూపనేల? రాజప్రతినిధిగారికిని ఇండియా ఆఫీసువారికిని జరిగిన ప్రయత్నము లేఖలమూలమున నిర్ణయముజరిగెనని, సప్రమాగారు జంకులేక నుడివిరి. ఇండియా ఆఫీసు ప్రజలకోర్కెల నన్నిటిని భగ్నపరచుచున్నది. ఇండియా ఆఫీసుగారి వ మిప్పటికన్నను తీవ్రదశలో నెన్నడును లేదని, సప్రమాగారి యుద్దేశ్యము. ఇండియా మంత్రిగారి హేతువాదము యెంతయడకునతో మెలగుచున్నవారి కయినను నమ్మకము బుట్టించజాలకున్నది.

రంగయ్యరుగారి రాజీనామా

భారతదేశ ప్రముఖులు రాయల్ కమిషనును బహిష్కరింప గోరుచుండ, తీవ్ర స్వరాజ్యపక్ష ప్రముఖులగు రంగయ్యరుగారు మాత్రము, ఇంగ్లండులోజేరి నిర్బంధమగు రాజీ సూచన గావించుటకు హేతువేమియో తెలియకున్నది. రంగయ్యరుగారి సూచన కన్సర్వేటివు పత్రికలలో ప్రకటింపబడుట జూడ, వారికిగూడ యిది యామోదకరముగనున్నదని తలంపవచ్చును. శాసనసభల జాయింట్ కమిటీవారి కెక్కడు అధికారముల నీయవలయునని వీరు గోరుచున్నారు. వీరుగూడ అస్సెసరులుగ జేరి విచారణలో పాల్గొందురు. కాని, వీరికి కమిషనులో సభ్యత్వముండదు. రిపోర్టును బాపుటకు వీరి కధికారముండదు. ఇట్టి ఏర్పాటువలన, ఏమి లాభముండనని, రంగయ్యరుగా రెంచిరో తెలియదు. లేబరు పక్షమువారు సమకూర్చదలచిన సౌకర్యమిదియే యగుచో, భారతీయులకిది యక్కరలేదు.

కార్పొరేషను అధ్యక్షుడు

మద్రాసు కార్పొరేషను అధ్యక్షుని యెన్నిక 16 తేదీన జరుగునని ప్రకటింపబడెను. ఈమారు కాంగ్రెసుపక్షమువారు యెనరిని అభ్యర్థిగ నిలుపకుండుటకు నిశ్చయించిరని చెలియుచున్నది. స్వామి మెకటాచలం శ్రేష్ఠిగాక విషయసాక్షాత్తు మున్నపుడు వీరి నేల అభ్యర్థిగ నిలుపగూడదో తెలియదు. మేకటాచలం శ్రేష్ఠిగా రిదివరకు అధ్యక్షపదవిని సమర్థతతో నిర్వహించిరని యెల్లరంగీకరించెదరు. కాంగ్రెసు పక్షమువారు అభ్యర్థిని బెట్టకబోవుటచే తత్ప్రతీకారములు యిచ్చవచ్చినటుల వోటుజేయ వీలుగలదు. కాంగ్రెసుపక్షపు తీవ్రదశ వచ్చుపొగలదు. కాంగ్రెసుపక్షనిర్ణయము దూరదృష్టిని జూపకున్నది.

విదేశవార్తలు

రాయలు కమిషను సభ్యులు

ఇండియాకు జనవరిలో బయలుదేరెదరు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్రం)

లండన్, నవంబరు 1:—రాయల్ కమిషన్ సభ్యులు ఇండియాకు జనవరిలో బయలుదేరెదరు. ఈలోపున ఇంగ్లండు లో ఒకటి రెండుపర్యాయములు సమావేశమగుదురు.

సర్ జార్ నైమనుగారు

స్వేచ్ఛాత్మక లిబరలు ఛైర్మన్ అధ్యక్షులను ఇట్లు వ్రాసిరి:—భారతీయులపట్ల బ్రిటిషుపార్లమెంటు చూపవలసిన భార్యత అపారము. దానిని తప్పించుకొనుటకు వీలులేదు. లేద నటుకు వీలులేదు. చారిత్రములో అయ్యది స్థిరముగ నాటుకొ న్నుది. నేటి ప్రాపంచిక విషయములు చాటుచున్నవి.

కాంతయుతముగ నుండగోరుదురే (సుహృద్భావము గల ప్రతి భారతీయుడును, బ్రిటిషు వ్యక్తియు విస్తారముగ గౌరవలసిన విషయము) బ్రిటిషు పార్లమెంటు మూలముగను భారతీయులసహకారముతోను ప్రవర్తించిన నే గల్గును. ఈ రెండును నెట్లటకు పరిశోధనము, సలహా యను విధానమును రాయలు కమిషను అను పేరుతో ఏర్పరిచిరి. ఇదియే ప్రథమ కర్తవ్యము. దీనిని రాయలుకమిషనువారు చేసెదరు. మొదట పాశ్చాత్య భావములనుగాని పాశ్చాత్య రాజ్యాంగవిధానములను గాని భారతీయులపై బడవేయుటకు ఇండియాకు రాయలు కమిషను బోవుటలేదు.

రాయలుకమిషను ఇండియాకేగినపుడు వారు చెప్పు సంగతులను వినుటయు, సంగతులను తెలిసికొనుటయు నిజముగ కన్పించిన సంగతులను యథార్థముగ చెబుటయు మాత్రీర్యములతో చెబుటయు కమిషనుపని. కమిషను తమనిజేదగు బం పినపిమ్మట ఇండియాలో కాననభ్యుల ప్రతినిధులతోను బ్రి టనుప్రతినిధులతో సంపూర్ణముగ ఆరుసారిగ ఆలోచించెదగ్గఱి ఏ తీర్మానమును జేయుటకు ముందు ఇట్లు ముఖ్యముగ జేయు టవసరమగువరకు. దీనిమీదనే ఎంతో ఆధారపడియున్నది.

రాయలుకమిషను ఈవిషయములో గొప్పసాహసభూతిని ఆలోచనను అపారముగ ఓపిసిని జూపవలసియున్నది. నిష్పా డికభావము, శ్రద్ధతో పాటుబడుట ధైర్యము అవసరము బ్రి టను ఇండియాకు నాచేతనైన సహాయముజేయు పవిత్రసంకల్పముతో ఈపదవిని స్వీకరించుచున్నాడను. నాలోపములు నాకు తెలిసినను వాళ్ల ప్రచారనలేక జేసెను.

ఇండిపెండెంటు కార్మిక పక్షమువారి సంపూర్ణ భారత సానుభూతి

రాయలుకమిషనులో భారతీయులకు నమాన

ప్రతిపత్తి నిచ్చునటులజేయుట తమకు

అవశ్యక కర్తవ్య మనుట

“భారత వాయువలంబులు గాని బహుళసామ్రాజ్యములగు సంఘములుగాని కార్మికపక్షమునకు తమ కోర్కెలను చెబుట టయో, బహిష్కరణమును ప్రారంభించి మా కార్మికసభ్యులను రాయలు కమిషనులోనుండి తేదీరమ్మనియో చెప్పిన అట్లుచేయ బ్రతుకొచ్చెదము”.

జాతీయవాదక సంఘమువారు గనుల పరివాండ్రవాయ కుల పనిలోనికి మరల జేర్చుకొనువరకు | సాధించుచుండురట. ప్రైవేటుయొను కాంగ్రెసుసభ్యులు కలకత్తాలో నున్న ద నిరి. మితవాదము గూడ ప్రైవేటు యూనియను కాంగ్రెసులో రక్షణ గలదనవరకు సాధించెదరట.

కమ్యూనిస్టులపై దాడి

హంగరీలో కమ్యూనిస్టులను అడంబుటకు దారుణపు శిక్షలను విధించుచున్నారు. 81, 41 ఏడై శిక్షను విధించుచు న్నారు.

ప్ర్యంకోయు గోస్లావు ఒడంబడిక

ఇటలీలో కోపము

లండన్, నవంబరు 10:—1926 నుండి ప్ర్యంకోయు గోస్లావు ఒడంబడిక రాయబారములు సాగుచున్నవి. నే డా ఒడంబడిక స్వీకరణలో సంతక ముననుసరించుచున్నారు. ఈ ఒడంబడిక ఇటలీకి స్నేహముగ లేదనియు, జాతిపరిపత్తి ప్రతి కూలముగ నున్నదనియు, బాల్కనులో తగవు ఏర్పడుననియు ఈ ఒడంబడికలను ఇటలీ. హంగరీ బల్గేరియాతో జేరవలసి వచ్చుననియు బాల్కనులో ప్రాంసుకు మేనియా యుగోస్లావి యాను జేర్చుకొన్నదనియు ఇటలీ కోపమును జాపుచున్నది.

ఇటలీ ఆక్షేపణలకు ప్రాంసులో ఆశ్చర్యపడుచున్నా రు. ఈ ఒడంబడికలో జాతిపరిపత్తి విరుద్ధముగ అనుబంధము లేదనుచున్నారు. బెల్గేరియాతో ఇట్టి ఒడంబడికను ఇటలీ చేసి కొనకుండుట తనతప్పుగాదని ప్రాంసు అనుచున్నది. ఈ ఒడం బడికసంకీర్ణమునందు బెల్గేరియాలో గొప్పయోత్సవమును గాంప నున్నారు.

వరొక వాయువారాసంఘములో డ్రెస్సుగలు మో సము జేరినని నేరమును మోపిరి. విచారణను ఆపునసిరి.

పనిలేని గనల పనివాండ్లు 400 మంది లండనుకు న్యూ పోర్టునుండి బయలుదేరి తమ దౌర్భాగ్యమును దెలుపుకొనుటకు జూపనన్నారు.

లాయిడ్ బార్లిగారు సమటుంబముగా రయోడిస్ సీలోకు క్రిస్టియను 27 లేదని డిక్షనరీలో బోయెదరు. నాలుగయిదు కోజు లుండురు.

పార్లమెంటులో ఇండియా వ్యవహారములు

లండన్, నవంబరు 9:—ఇండియా ప్రభుత్వమువారు స్వ్యాండ్లర్ను కమిటీ నివేదికమును గూర్చి పంపిన యభిప్రాయ మును ఆలోచించుచున్నారని వింటర్లను ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్త రము నిచ్చెను.

నిర్బంధితులను, ప్రవాతేయమునకు ప్రభుత్వపాలనమునకు ప్రమాదముండదని తోచినపుడు వదలుటకు బెంగాలు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తెలిపిన దానిని ఇండియామంత్రి అంగీకరించె ననియు బెంగాలు ప్రభుత్వకరిపాలనము దీని కడ్డుగా నున్నద నుసంగతి నిజముగాదనియు వింటర్లను ప్రభు వనెను.

స్వేచ్ఛగుహలో టెబులో నపురుగు కొట్టినపుడు తాను లేదన్న సంగతి నిజముగాదనియు ఆస్థలముందుండి కనులారగొట్టు ముండగా చూచిరి ననియు ఆశుధికారిభార్య మగనిత పున త్తూమపాతి స్వేచ్ఛనియు టాంసుగారు తీవ్రముగ డిక్షిరి. దీని నెపుడైన రుజువుజేయ సిద్ధముగా నున్నాడనరి. ఈవిషయ మును సంబంధించినకాగితములనుబట్టి బర్మినుపాడ్ ప్రభువు చెప్పినమాటలను దెప్పిలెనిసి వింటర్లను ప్రభు వనెను.

నో టీ సు నందలూరు డి॥ మునసబు కోర్టులో

స్కాక్ నెం 339 of 1927.

వాది:—బ డారు వెంకటచిత బరంశెట్టి.

ప్రతివాద్యు:—జొన్నలగడ్డ వెంకటసుబ్బయ్య వగై రాలు.

సదరు నెంబరులో వాది బంధారు వెంకటచితబరంశె ట్టి అనునతను ప్రతివాదులయిన, సదరు ప్రతివాదులు వాదే యుక్తయ్యకు వాళ్లనుండి యీ వాదినీ పావాలాపరదిన బాబ్లు యీ వాదికి రూ 81-14-0 అన్నలు పడ్డీలుకు బాకి అయి అం దునుగురించి ప్రతివాదులు చెల్లించవందున, సదరుకోర్టులో ప్ర తివాదులయిన వావాదాఖలుచేసియున్నాడనిన్ని, సదరు వా వా 17-11-27 లేదకి కోర్టువారు వాయిదావేసియున్నారనిన్ని సదరు లేదకి ప్రతివాదులుకు యేమయిన ఆక్షేపణ లున్నయెడల మనవిచేసుకోవచ్చుననిన్ని, అట్లు హాజరుకానతెట ప్రతివా దులను యక్కాన్వీట్ చేసి డిక్రీచేయబనునని యిందువలన తెలియ చేయడమైనది.

ఆర్జాటు పరిశురామరావు, యం. యల్. సి. నందలూరు 8-11-1927. వాది వకీలుగారు

బ్రిటిషు విదేశాంగవిధానము

ప్రధానామాత్యుని విమర్శన

ద గ్వి, నవంబరు 10:—విదేశాంగవ్యవహారములను గూర్చి తనకెన్నడును నిరుత్సాహములేదని బార్క్లెస్ గాగనరి. తేనిపోని భ్రమలులేవు. ప్రపంచము నెడలొన్న కష్టములను దాచలేదు. నేను ప్రధానామాత్యునివిని స్వీకరించినవాటికిని నేటికిని యూరపులో ఎంతోవ్యత్యాసమున్నది. ఎంతయో లాభకరమగు మార్పులు గల్గెను. మొన్నటియుద్ధములో ఒకరితో నొకరు పో రిన గ్రేటుబ్రిటను, ఫ్రాంసు, ఇటలీ, జర్మనీ నేడుసరిసమానులు గను భాగస్వామ్యము కాంతిని పెంపొందజేయదలచిరి. మన కంద రికును సంబంధించిన వాగరకమును ప్రీతిపరముం దున్నదానిని బలకరముగ జేయుచున్నారు. ఈ సఖ్యతకు అస్పృహకేము గ్రే టుబ్రిటనుకు కొంతగౌరవము నీయవలెను. జర్మనీ ప్రాంసులకు గొప్పవ్యవహారం డెను. అట్టివారు సఖ్యమును కలుగజేయగల్గినం దులకు గొప్పఅంతయు వారికే ఇవ్వవలెను యూరపునకేగాక మానవజాతికి వీరు మహాపాపరమును జేసిరి. వారు మార్గదర్శ కులైరి. యూరపు ఇతరసరిహద్దులపైవు కాచుచున్నది. ఇవట ప్రాతపగ లింకను సమసిపోలేదు. ప్రాతవ్యవహారము, భయము, అవమ్యకము, కయ్యములు ఇంకనురలుచున్నవి. ఒక్కమా రు గొప్పనుంటుబ నులదేదీ దావానముగపరిగొమించును ఇకమీ డట అవిశాలదృష్టిగల డాక్టరు ఫ్రైస్కాగారు, ఆబ్రినుండు గారికృషి ముల ఎక్కడబింతునని యూరపు అంతయు నెదకు చున్నది. బాల్కనులోను, సెంట్రలు, తూర్పు యూరపులో ను ఎవరు ముందుగా అట్లు జర్మనీ ప్రాంసువలె ప్రయత్నించి క్లి రిగడించెనకో? మనయెదుటజరుగుసంగతులను జూచుచుండుట చే నాకు నిరుత్సాహముగలుగుటలేదు. త్రోవ యంతస్పష్టము గా ఏర్పడుచుండ మనగమ్యస్థానమును జేరుటకు ఎట్టియభ్యం తిరము ఉండునని విశ్వసించను.

రషియాతో ఛెడుట

ప్రైవేట్ యూనియనువారు రషియాతో సంబంధమును మానుకొన్నట్లులేమనముగూడ రషియాతో రాజ్యాంగసంబంధ ములను వదలుకొంటివి. అయినప్పటికిని స్నేహమేర్పడునని నమ్ముచున్నాను. ప్రాంసుకురషియాస్నేహమునకు గూడ అడ్డు వచ్చినది. యునై టెడు స్టేట్సుగూడ స్నేహమును స్థిరపరచు కొను ప్రయత్నములకు అభ్యంతరము గల్గెను. రషియా దేశీయ వ్యవహారములతో గ్రేటుబ్రిటనుకు సంబంధములేదు. గ్రేటుబ్రిట ను వ్యవహారములతో జోక్యముకలగజేసికొనక గ్రేటుబ్రిటను పైకుట్రబన్నక అంతరాతీయ మర్యాదకు రషియా గుర్తించు చో వారితోగూడ ఉదారభావముతో సహృద్భావముతో గ్రే టుబ్రిటను విదేశాంగ విధానమును అనులించినట్లులే ప్రవర్తిం చును.

మారప్రాప్య పరిస్థితులు

చీనాలో పరిస్థితులు చెప్పదగిన యభివృద్ధి గాంచలేదు ఎవరిని ప్రధానప్రభుత్వముగ నెంచవలెనో తెలియదు. అందరు ను నాయకులే. ఒకరితోనొకరు తగవులాడుచున్నారు. అం దుచే నొక సంవత్సరముక్రిందట ప్రకటించిన సిద్ధాంతమునే అన లులించవలసియున్నది. ఈజిప్టురాజు పంధర్వన రాయబారము లు ఆంగ్లోఈజిప్టు మైత్రిచిరస్థాయిగ ఏర్పడుటకు పునాదిని గలు గజేసినవి. బ్రిటిషు ఆశయములకు రక్షణగల్గెను. అంతర్జాతీయ యభివృద్ధి నెరవేర్చును. ఈజిప్టు స్వాతంత్ర్యము గల్గెను. జాతిపరిపత్తిలో ఈజిప్టునకుగూడ అర్హతను ముందును.

కనడా పయనము

సామ్రాజ్యసభ ననుసరించి ఆదేశపునుండుట ఇవటకు వచ్చుటచే మేము అచటికిగిరిమని బార్క్లెస్ గాగనరి.

కెన్యా ప్రభుత్వముణము

దగ్వి నవంబరు 10:—కెన్యా ప్రభుత్వమును త్వర నే యిచ్చెదరు. 1958 లో తీర్పునలేను. కాని 1948 లోనే తీర్పుటకు ఏర్పాటున్నది. ఆతరువాత ఏసంవత్సరమైన తీర్పు నేయవచ్చును.

బోలిషివికు అమెరికనువ్యక్తి

ఈజిప్టులో అమెరికను బోలిషివు, బోలిషివికు ప్రచార ము గూడదన్ను మానవందున ఆతడు తమదేశములో నుండ దగదనియు వానిని అమెరికాకు తిరిగి రమ్మని ఉత్తరపు జేయులెనని ఈజిప్టు ప్రభుత్వము అమెరికాను గోరెను.

రాయల్ కమిషన్ రూపి

నిర్మాణమునకు ఆగోచ్యము. మంత్రమును బిచ్చమును జేయుట ప్రయత్నించుచున్నాడు. కాక తాళి న్యాయము రంగయ్యగారి విధానము కార్మికపక్షము వారి పక్షముల ఒకకాలమున వచ్చుట తటస్థించెను.

సి. ఎస్. రంగయ్యగారు

తన రాజీనామా యేర్పాటునుగూర్చి కామన్సుభ్యులు ఆమోదించుటకు జేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారట.

భారతీయులను నియమించుకొన్న రాయలుకమిషనుకు తోడ్పడెదమని రాజప్రతినిధిని జూచిననాయకులు కొందరు నెప్పరిసి దెలియుచున్నది. మొదట కమిషనుకును నెలెట్టజాయింతు కమిటికిని యొక్కవ సంబంధముననుట.

రంగయ్యగారి విధానము ఇట్లు మో అయిష్టమో అన్ని పక్షముల నాయకులు తడవునేమక ఇనమితము తెలియజేయుట తగినదని. జూచుచేయుట తటస్థించెను. మొదట విచారణలో నెలెట్టమిట్టి ఉపయోగకరముగ పనిజేయుటకు రాయలుకమిషనులో భారతీయులందఱునను సిద్ధాంతమును నూనుకొనినదో లేదో తెలుపవలెను.

కార్మికపార్లమెంటు సభ్యురాలి యభిప్రాయము

లండన్, నవంబరు 9:—మిక్సిన్ సెక్రటరీ ఇట్లు దెలుపుచున్నది. భారతీయులను రాయలుకమిషనులో చేర్చుటకు ఇండియాలో స్వపరిపాలనోద్యమమును నిరసించు యగుచున్నది. యుద్ధమును స్వయంనిర్ణయమునకు జేరితిమి. కాని ఇట్టిపనులచే ఆప్రధానతత్వమును మంటగల్పితిమి. పూర్వము కోల్పోయిన ఆమెకను అధినివేతపరిధిలు మిగులునటుల జేరితిమి.

“నూతనీడరు”

కార్మికపక్షమువారు రాయలుకమిషను చర్చలో పాల్గొనకుండుట చే బ్రిటనుకు ఇండియాకు మరింత ఎక్కువ “పెనెషియన్ ఎస్టేమిషనును” కలిపి పనిజేయుటకష్టముగ వీర్యమును.

బ్లాక్సులు కార్మికపక్షవారి తీర్మానమును అనుసరించలేదు. రాయలు కమిషను నియమము. దీనివలన మంచిభము గలుగును. ఇండియాలో అన్ని పక్షములవారను ఏకమగుట కిది గొప్పయనకాశమునున్నది ఇట్టి పరాధనమునకు భారతీయులు తమ యభిప్రాయము చైర్యముగ నెరవేర్చుకొను పట్టుదలను జూపవలెనుచున్నది.

బ్లాక్సులగారి గిట్టుకోనిమందిరముందిచ్చిన యుపన్యాసములోనిమాటల యర్థము భారతీయులకు చక్కగ తెలియును. వారుజూపుచేతిబట్టిబ్లాక్సులగారి-సలహాఫలితము కేలునని డెయిలీ టెలిగ్రాఫు ప్రతిక దెలుపుచున్నది.

పార్లమెంటు కార్మికసభ్యులెందుకు నమ్మితిరి?

రాయలు కమిషనులో బ్రిటిషు నిరంకుశ ప్రభుత్వాధికారులు లేకపోవుటచేతను భారతీయులు తమలోతమను కొట్టుకొనుచుండుటచేతను రాయలుకమిషను న్యాయముగానే యున్నదని ఒప్పుకొందురని జెప్పుటచే పార్లమెంటు కార్మికసభ్యులు రాయలు కమిషనులో భారతీయులను లేకుండజేసినను యొప్పుకొనరట. ఇండియా ప్రభుత్వములో భారతీయులు సభ్యులుగానున్నారు. అట్టి భారతీయులతో గూడిన ప్రభుత్వమే అంగీకరించనని దెలుపుచు దానిని తమ లాభమునై వినియోగించుచున్నారు.

ఆగస్టులోనే కమిషను ఏర్పాటులు సిద్ధమైనవి

బ్రిటిషువారి నోక్రొరినే పార్లమెంటు కమిషనులుగా నియమించిన భారతీయులు బహిష్కరించెదరని ఆఖరునిమిషమును మొన్న ఇంగ్లాండుకు వచ్చిన భారతీయులు దెలుపవారందఱును గొంతెక్కు కోరికలనుగోరు అతివాదులు; బహుస్వల్పసంఖ్యాకులనుచున్నారు. ఆగస్టులోనే రాయలు కమిషను నియమించుటకు సిద్ధముజేసిరిని. అప్పటికే కార్మికలెవరలు పక్షనాయకుల సమ్మతినిబొంది పార్లమెంటు కమిషనును నియమించివేయించిరి. కాని తేజో బహదూరు సప్రతా మున్నగువారు మించనిశ్యయించిరి. కాని తేజో బహదూరు సప్రతా మున్నగువారు అనుసరణ పథాని అంగీకరించుక పోవుట చేతను బ్రిటిషులు తమ తేజో బహదూరు జేయుట చేతను రాయలుకమిషను ప్రకటనము ఆగస్టులో జేయుట మానిరి. ఆపుజేసిరి. ఆగస్టు తీర్మానమును రద్దుజేయవలెనని ఇండియా కార్యాలయమున గోరు. ఇండియాలో అంధోళనము కల్పింతుమొనరి, వ్యూహాధిపతీయులు కొద్దిసేపు ఆందోళనజేయుచున్నారు. కమిషనును ప్రకటించునో నిధానముగ భారతీ

యులు అంగీకరించెదరని ఇండియా కార్యాలయముతో జెప్పి ఆతీర్మానమును మానుకొన అవసరము లేదని బోధించిరి. ఇట్లు వాగ్దత్తుమజేసిన సమాచారము నిశ్చయముగ చేపాగ్నుకే తమమాట ‘బోటుగానుండుట’ రాజప్రతినిధి భారతీయులకుల నందరిని రావించి వారిలో చూట్టాడెను. కాని పాపము రాజప్రతినిధి విఫలమనోరథుడాయెను. ఏకగ్రీవముగ అందఱును ఆతనిమాటకు విశ్వసించెరై

కార్మికవర్గములో భయము

ప్రతిపక్షభావమునే జూపిరి. ఇండియా కార్యాలయము నకు తనకున్న భయములను తెలియజేసిరి. అవి నేడు నిజమగుచున్నవి. అందుచే కార్మికవర్గములో భయమునున్నది. ఇప్పుడు కార్మిక ప్రతిపక్షనాయకులు అందఱును తమరిని మోసబుచ్చిరని గోలబెట్టుచున్నారు. నిజపరిధితులను దెలుపక తప్పుసంగతులను దెలిపిరనుచున్నారు.

ఇదివరలో కార్మిక ప్రభుత్వమున్నపుడు భారతీయులపట్ల తమధర్మమును నెరవేర్చుకపోవుట చేసోకారమున్నను ఇప్పుడు భారతీయులను రాయలు కమిషనులో లేకుండ జేసినపు కార్మికపక్షమువారు నమ్మితిరించుటకు భారతీయులచేయమనండి కార్మికపక్షమువారు తప్పించుకొనవలరు. భారతీయులఖండనమునండి తప్పించుకొనటకే లోపముల కార్మికపక్షమువారు కమిషనులో సభ్యత్వమును మినహాయించి తక్కిన అధికారములన్నిటిని సమానముగ రాయలుకమిషనులో బాటు నెలెట్టమిట్టి అధికారమిచ్చునటుల జేయుటకు కానుకేతులను ద్రొక్కుకొనుచున్నారు. అసహాయోద్యమవాదకులు, కాంగ్రెసువాదులు అనియు వారెందుకూ ఒప్పుకొనరనియు కాంగ్రెసులో జేరిని ఇతరులైన ఈమాగ్గు జేనెదరను ఆతలో రాయలుకమిషనుకు ఒప్పుకొనునటుల జేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇట్టిపరిధితులం జేసియే గాబోలు మంగళవారము ఈవిషయమై కొత్తగా చర్చించటకు ఇండియా కార్యాలయమునకు సరిపోలేదు. అందుచేతనే బర్మిన్-హెడ్ ప్రభుత్వ ఆజ్ఞు ప్రకటించవలసివచ్చెను. బాధ్యులగు భారతీయులేది కోరుచున్నది ఇంగ్లాండులో ఎవరికి తెలియకపోవుటచే భారతదేశవిషయములు వాలోచించు బ్రిటిషుకమిటీవారును ల్యాన్సు బరీగారును తమవిధానములలో భిన్నాభిప్రాయముగ నుండుటకు కారణమగుచున్నది.

ఇండి పెండెంటు కార్మికపక్షవారి కార్యనిర్వాహకవర్గము భారతపరిధితుల వాలోచించుటకు సోమవారము సమావేశముగ పార్లమెంటు కార్మికపక్షమువారు వీరి తీర్మానములను గౌరవించెదరు.

ఇంగ్లాండు కిప్పుడు నిజమగు భారతపరిధితులను దెలుపవలెను.

ఇది యత్యవసరమిప్పుడు ఇండియాలో భారతహిందూసభ, కాంగ్రెసు కిప్పుడు సమములు ఇతరసమములందఱును కలిసిగాని సామ్యమైంత ఎక్కువ సమములుగాని తమకు కామనిన కిప్పుడు కోరికలను కార్మికపక్షముకు దెలుపవలెను. లేదా బహిష్కరించ వలెదీనిని దెలుపవలెను. బ్లాక్సులులో జేసిన భారతీర్మానములకు కార్మికపక్షమువారు అమలుజరుపవలెనని దెలుపటవరము తమసభ్యులు రాయలు కమిషనులో మాట్లాడకుండ జేయవలెనవలెను అప్పుడు కార్మికపక్షములలో ప్రభుత్వ ప్రతిపక్షముగానున్న కార్మికసభ్యులకు చేయ దగనుండును. తమ కార్మికసభ్యులను రాయలు కమిషను నుండిలేది రద్దుకొల్పెట్టుటకు ప్రభుత్వమునకు ప్రతిపక్షముగ పనిచేయుటకు బలమేర్పడుననుచున్నారు. కార్మికపక్షమువారిండులకు సిద్ధముగ నున్నారని నమ్ముచున్నారు.

మ్యాక్స్టన్ సభ్యుని అభయము

మనవిధానమును సాగించుటకు మనకు పలుకుబడియున్న ఇండియాకు ఇప్పుడు తటస్థించిన పరిభవమును జూచి సహింపజాలము. మేము ఉత్తరవాదులము గాబాలము. మ్యాక్స్టన్ గారు చాలపలుకుబడి గలవారు. ఆతని త్రోసివేయువారు తరనుకొనుచున్నారు.

భారత సంస్కరణసమస్యను తృప్తికరముగ పరిష్కరించుటకు బంపు రాయలుకమిషనులో భారతీయులకుగూడ సమానాధికారము ప్రతిపత్తి నిచ్చి వారిమాటలను గూడ వినినగాని బ్రిటిషు తయారుజేయు ఏ విధానముగూడ ఇండి పెండెంటు కార్మికపక్షమువారికి తృప్తికరముగ నుండును. ప్రభుత్వమువారిపుడు ప్రకటించిన బానిసజాతి రాయలు కమిషను విచారణలో భారతీయుల కట్టినమానప్రతిపత్తి యున్నట్లు బోర్డు

కన్పించును. విచారణలో వారికి ప్రమేయమే లేనట్లు స్పష్టమగుచున్నది.

ఇట్టి సందర్భములందేసి ఇండి పెండెంటు కార్మిక పక్షములవారు భారతసమస్యలనుగూర్చి ఇంతవరకు జేయుచున్న ప్రకటనములను సిద్ధాంతములను తప్పక అనుసరించి రాయలు కమిషనులో భారతీయులకు గౌరవముగ సమాన స్వత్వము నిచ్చి తీరునటుల జేయుట ఇండి పెండెంటు కార్మికపక్షమువారుమైన మనవిది యనిరి ఆవశ్యకతవ్యమనిరి. సోమవారము జరుగుదగ సాయంకాలము రిగంటుకు భారతదేశ విషయములనుగూర్చి ఆలోచించుటకు కార్యనిర్వాహకవర్గము సమావేశమగును. రాయలుకమిషను ఏర్పాటులను భారతీయుల నిరోధమును పార్లమెంటు కార్మికపక్షమువారు పార్లమెంటులో చర్చ ముందు జరుగునపుడు ఆవలంబించవలసిన వైఖరినిగూర్చి ఆలోచించెదరు.

రాయలు కమిషను

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, నవంబరు 11:—రాయలు కమిషనుసభ్యులను గూర్చి ముదముందనున్న రాయలు కమిషను విధానమునకు వాగ్దత్తికలన్నియు ఉత్సాహముతో జూచుచున్నవి ఒక్కసన్ బాక నైనుగారిని కొనియాడెను. ప్రతికల ప్రతికలు బహిష్కరణ బెదరింపునకు ఒప్పుకొనక అట్టిప్రయత్నిములు విచారకరమగుచున్నవి.

ఆస్ట్రేలియా న్యూజిలండులో యుద్ధస్మారకదిసోత్సవము దివ్యముగ జరిగెను.

మెడెట్సు పీరాగెను నై హినులు లియూపాల్డు విల్లి కాలగోకు బతులుదేరిరి కాని థ్లోమిడగర్ విమానమును బ్రద్దలెనది.

పెయిసూలు ఆస్తిక చాంబర్లనుగార

సంభాషణలు

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, నవం 11:—మూడుగంటలు పెయిసూలు ఆస్తిక చాంబర్లనుగారు మాట్లాడిరి. మరల వచ్చేవారము సమావేశమగుదురు. అనుకూలముగనే రాయభారములు సాగుచున్న ననియు ఒకపక్షముగట్టుననియు తెలియుచున్నది. నెలాఖరున పెయిసూలురాజు తన ప్రధానామాత్యునితో బద్దాదుకు బయలుదేరిపోవును.

10 తేదీని ప్రాంగో యుగోస్లావు ఒడంబడికను సంతకము జేసిరి. ఇతరుల కెవరికిని ప్రతిపక్షముగ ఒడంబడికలో లేదు. మరలకొత్తలో కర్నా ఒడంబడికగ మారవచ్చును బ్రియండుగారనిరి.

మూర్ఖ ఆస్తికా ఋణముతో నమ్మవులను బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములోనే కొనవలెనను దానికి ప్రత్యేకముగ బారి సమితి ముందెడి కమిషనువారు తీర్మానించెరు. ఆర్థిక సమావేశము ప్రజోబెట్టవలెననిరి.

గాంధీగారి సింహాశ్రయము

కొలంబో, నవం 11:—కొలంబోకు కనివారము లేక ఆసివారము వత్తునని గాంధీమహాత్ముడు కూతురుజేనుండి వార్తనంపెను. వా కేనాడు వత్తురా యని పురజను లెదురు జూచుచున్నారు. గాంధీగా రెక్కిననావయందు కొంత సామాను కూతురుజేతో దింపవలసియున్నందున ఆలస్యమయ్యెను. (ఆ. ప్రె.)

గజ్జికి తెలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు 0-4-0; వి. పి. నహా 0-9-0 ఈ తెలమును నాలుగు పూటలు రాచిన పీడ, గజ్జి తెలము, జిజు మొదలగునవి వశించును. తప్పక పనిచేయును. అమ్మతాంభనం దివో, బాంబాయి - మదరాసు

సచిత్ర మాసపత్రిక.

ప్రతి చంద్రమా సాది ని ప్రచురింపబడును.
ప్రతి సంచికయందును మూడునాలుగురంగుల చిత్రములు, ఇతరచిత్రములు ప్రచురింపబడును.

చందా సం॥ 1-కి రూ. 6-0-0

విడిపత్రిక వెల అణాలు 10 మాత్రమే.

విడిపత్రికల సుచితముగ బంపుటకు వీలులేదు.

మాదిరిపత్రిక వలయువారు తపాలుబిళ్లలు పంపవలెను.

కార్తీక మాస సంచిక - విషయానుక్రమణిక

ఝరీతరణము—మద్దిపట్ల వేంకటరమణయ్య గారు; యామున స్మృతి—మక్కాపాటి వేంకటరత్నకవి గారు; భాషాసంప్రదాయములు—శ్రీరఘవస్వామి వేంకటరామానుజస్వామి గారు; బంగారుఫలము—అధికార సూర్యనారాయణరావు గారు; ఉత్తరరామచరిత్ర—అవ్వారి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి గారు; సందేశము—శ్రీమతి టి. నరస్వతి గారు; మనుచరిత్రములోని కొన్ని చారిత్రక విశేషములు—అడవి శంకర రావు గారు; శరద్రమ—టి. ప. నారాయణస్వామి గారు; కాళిదాసకవి కార్తికేయభక్తుడు—సి. శివయ్యశాస్త్రి గారు; వేమనతారావళి—శ్రీరంగంనల్యాకచక్రవర్తి రఘునాథాచార్యులయ్యవారు గారు; పుష్పాంజలి—సురేశ్వరాచార్య తవ్వరు?—మానవల్లి రామకృష్ణకవి గారు; నిశ్చింత—దీపాల పిచ్చయ్యశాస్త్రి గారు; వినోదవిమర్శము—వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రి గారు; పన్నా—కొత్త జగ్గయ్యచౌదరి గారు; ఆనందకందము—కొత్తపల్లి సూర్యరావు గారు; సోలమృచక్రవర్తి—నాళము కృష్ణారావు గారు; శృంగారం—పూడివెద్ది వేంకటరమణయ్య గారు; ఆదిమాంధ్రకన్య—కాట్రాపులపల్లి రామమూర్తిగారు; పరాకాష్ఠ—శ్రీ శివశంకరశాస్త్రి గారు; దీపావళి—యస్. వి. రామ మూర్తిగారు; దారిద్ర్యము—పండితారాధ్యుల నాగభూషణము గారు; గజదొంగ—పా. వి. రాఘవరావు గారు; శ్రావణశ్రృంగులు—పెనుమర్తి వేంకటరత్నము గారు; లక్ష్మీరామేశ్వరము—నరహరిసెట్టి వేంకట రత్నము గారు; రాగాతిశయము—దుగ్గిరాల పల్లంరాజు, పానుగంటి చిరంజీవిరావు గారు; శ్రీమత్త్రయోచార్యులు—తిరుక్కోవలూరు

మహాస్వామి శ్రీ కుమార ఆదివరహాచార్యులు గారు; పాంచాలీమాన సంరక్షణము—మోచెర్ల రామకృష్ణయ్య గారు; బుద్ధభగవానుడు—శిష్యమండలి—శరణు రామస్వామిచౌదరి గారు; బువ్వపెట్టు పుట్టింటి సాధ్య—వారణాసి సూర్యనారాయణశాస్త్రి గారు; కుశద్వీపము—రాజావాసిరెడ్డి శ్రీదుర్గానదాశివేశ్వరప్రసాద్ బహదూర్ గారు; స్వర్ణంగము—మొసలికంటి హనుమంతరావుగారు; మనోనాశనము—భాగవతుల దక్షిణామూర్తి శాస్త్రిగారు; చంద్రుడు—సన్నిధానము సూర్యనారాయణశాస్త్రి గారు; దేవేంద్రవర్మకంబకాయశాసనము—మల్లంపల్లి సోమశేఖరశర్మ గారు; శ్రీదేవీలక్ష్మీపూర్ణాస్మృతి—శ్రీమతి ద్రోణరాజు లక్ష్మీబాయిమ్మగారు; మంగళమ్—విద్యాకవి తిలక కంచనపల్లి కనకమ్మ గారు; ఆంధ్రాభ్యుదయము—పంచరత్నములు—గొరి సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు; గరుడక్షిణ—వెనురుమాడి వేంకటకృష్ణారావు; శ్రీయత లక్ష్మీసుందరరామ్ గారు—[వెం నా.] భరతుడు—ఆత్మోపదేశము—భాగవతుల నృసింహశర్మగారు; ఏమో!—హరితకృతము; కలగూర గంప:—అమెరికనులు సేరస్టలపెట్టు చిత్రహింస; ఇందిరామహారాజిగారి ఆట—పాట—మేట; భారత శాసననిర్మాణభయందు రాష్ట్రములకు గల ప్రాతినిధ్యబలము; భారతీయుల ప్రాణము, విరోధియులమానము; పూర్వోక్తములకు సహాధ్యక్షములు; రోడ్లపై మేకులు లేవండచేయుపద్ధతి; ముగ్గురుబిడ్డల మద్ద రాలు; ఫీలిప్పైనుడిపులలో కార్య రూపమైన విద్యాభ్యాసము; విశేషములు; ఈగలు; స్త్రీలకు ఇంటియందేవిద్యను నేర్పుట; అజంతాచిత్రములు. విమర్శనలు—గ్రంథములు, పత్రికలు; సాభిప్రాయ విశేషములు—

చిత్రములు

శ్రీవల్ల చిత్రములు:—విశ్వామిత్ర తపోభంగము; భైరవరాగము.
సాధారణచిత్రములు:—ఉమర్ ఖయామ్; మృగత్వష్ట, కూడరినరము, ప్రాచీనభారతీయ లోహశిల్పము చిత్రములు ౯; ఘంట సాల రాధాకృష్ణయ్యగారు-కలీయపాత్రము, శ్రీ నరస్వతీనభ-నల్లూరు; కీ. శే. మాగంటి అన్నపూర్ణాదేవి, కీ. శే. కణ్ణా పాశయ్యశాస్త్రిగారు, 'వేలవా' అనునర్తకి, ౧౯౨౮-వ సంవత్సరపు పాశ్చాత్యకన్య; శ్రీ మామిడిపూడి వెంకటరంగయ్యగారు, సర్ ఆర్. వేంకటరత్నం నాయుడుగారు, మిస్ నేపథకన్య; శ్రీయుతలక్ష్మీసుందరరామ్ గారు, మిస్ కేథరై మేయో, శ్రీరోబిన్ చటర్జీ గారు, ఇతరచిత్రములును.
ప్రస్తుతము పోస్టలు రూల్సు'ప' ప్రకారము రు. 0-3-0 లు రిజిస్టరు పోస్టుఖర్చు లధిక మగుచున్నవి. మీరే ముందుగ సొమ్ము మణియార్చు పంపిన ఈ ఖర్చులు తగ్గును. వి. పీ. లు పంపినచో సొమ్ము ఆలస్యముగ చేరుటయు, పత్రిక సంపుట ఆలస్యమగుటయు సంభవించును.

భారతి ప్రకటన రుసుము

6 మాసములకు పైన కంట్రాక్టువుచుకొనిన	1 పుటకు రు. 20	1 నెలకుమాత్రము	1 పుటకు రు. 30
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
3	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా

రీడింగు మాటరుమధ్య 100-కి 25 చొప్పున అధికముగా చారి చేయబడును. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు—

మేనేజరు, "భారతి", తపాలవెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

కృష్ణాజిల్లా యెన్ని కలకేసు

బందరులో విచారణ జరుగుట

(స్వీయవిలేఖరి)

4-11-27 విచారణ

159 వ సాక్షి దులు శ్రీనివాస శర్మగారు

బి. ఎ. బి. ఎల్. బెజవాడ

అయిదేళ్లనుంచి వకీలుగవున్నాను. చింతిలపల్లి కాల్గె న్ కాండీడెట్లు యేజంటును. ఆ గ్రామము మీర్జాపూర్ రాజా గారిది. ఆ పొలింగ్ స్టేషనులో కొందరు క్రైస్తవులు జెనరల్ కాంట్రీబ్యూయన్స్ లో వోట్లువేయుచుండగా చూచితిని. వారి పేర్లు లిస్టుగ తయారుచేసితిని. బెజవాడ అనగరీ ఘట్టకాన్ మేజిస్ట్రేటువద్ద ఫైలు చేయబడిన నీ. సి. నెంబరు 5/24 వారి పేర్లను తెలిసికొని పట్టికయారు చేసితిని. ఆక్రిమింట్ కేసులో తాము క్రైస్టియనులమని వారు చెప్పుకొనిరి. వారుతమ వా జ్యూలముల నిచ్చినపుడు కోర్టులోనే వున్నాను. కొంతమంది చదువుకన్న వారు సయితము చదువురానివారగ వోట్లువేర్చు చేయుచునిరి.

కాన్ ఫరీక్ష

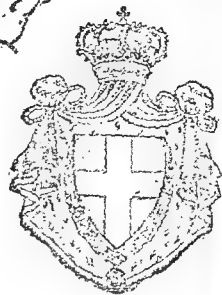
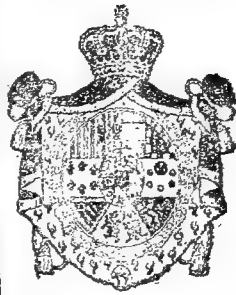
పల్లెపాము కోటాయు మరయేడోమిదిమంది క్రైస్తవులు పంచములు తరచుగ వతమమాయకొనెదరేమోనాకు తెలియదు.

160-వ సాక్షి శంకర శ్రీతైలమల్లికార్జునరావు

గారు సాహెబ్ గారే

1911 నుంచి కర్ణము 10 నెంబరు లెక్కనబట్టి పిక్లిమినరీ ట్లిస్టు తయారు చేసినారు. తరువాత క్లయి. పిక్లిమనులు వచ్చి నది. మాగ్రామం మీర్జాపూర్ యెట్టెలులోనిది. 558 వోటరు ఆర్జు అంజయ్యకు 22 వ జాయింటుపట్టావున్నది. తక్కిన జాయింటుపట్టాదారులూడ వోటరే. కరేటి అంజయ్యకు 40 నెం బరు జాయింటుపట్టాకలదు. శివు 8-1-11 38 నెంబరు పట్టాలో పాయకార భాగస్వామి 558 వోటరుకు, అంజయ్యకు జాయిం టుపట్టా 12 నెంబరు కలదు. తక్కినవారుకూడ వోటరే ఎల ప్రోలు బ్రహ్మయ్యకు పట్టాలేదు 18 వ పట్టాలో లా పాను కాశిభాగస్వామి. 18 నెంబరు పట్టాలో మైనరు గార్డియన్ రంగమ 560 వ నెంబరు వోటరునరా బుల్లెయ్యకు 2 నెంబరు జాయింటుపట్టా వున్నది. తక్కినవారుకూడ వోటరే. 561 వోటరుకు పట్టాలేదు. అన్నగారిపేర పట్టావున్నది. కరేటి అం గయ్యకు (వోటరు 562) పట్టాలేదు. తిండి తిరుపతియ్యపేర పట్టా వున్నది. 258 వోటరు పాలిదుగు జములయ్యకు 5 నెం బరు జాయింటుపట్టా వున్నది. జాయింటుదారుల మూయ్య, వెంకయ్య, సీతారామస్వామి. శ్రీ రామయ్యకు 563, 568, 573; 576 వోట్లు వున్నవి. వెంకటప్పయ్య, కుబ్బారావు, రత్తియ్య, సీతారామస్వామిలకు భాగమంటున్నది. వీరు ఇల్లియ శివు రు 180 లు. 564 వోటరు నల్లిమెగల జానకిరామయ్యకు 11 నెంబరు పట్టావున్నది. వెంకయ్య, కన్నయ్య, లక్ష్మయ్య, ఆం జనేయులు జాయింటుపట్టాదారులు 582, 245 వోట్లు మొద టి యిరువురికి కలవు. 565 వోటరు ఎలప్రోలు కృష్ణయ్యకు పట్టాలేదు. నర్సయ్యతో జాయింటుపట్టా వున్నది. నర్సయ్య కూడవోటరే. 566 వోటరుతోట కనకాయకు పట్టాలేదు. 20 నెంబరు పట్టాలో భూమిని కొనినాడు. పట్టాదారు రామిశేని లింగప్పకు 549 నెంబరు వోటువున్నది. 569 వోటరు పసుమర్తి రావయ్యకు 41 పట్టావున్నది. శివు 4-8-8. 38 నెంబరు పట్టాలో జాయింటువున్నది. అందువోల్తు 2 8 8 570 వోట రు లంక రాఘయ్యకు పట్టాలేదు. 12 నెంబరు పట్టాభూమిని అనుభవించుచున్నాడు. ఈపట్టాలో నర్సయ్య, కుబ్బయ్య కోట య్య అంజయ్యలకు, భాగములున్నవి. 575 వోటరు మూర్త్యశేని ర సూరయ్యకు 1 నెంబరు జాయింటుపట్టాకలదు. ఇందులో మైనరు వెంకట్రామయ్య తరపున లల్లిగార్డియను కాళ్యాయ్య కర్నయ్య (552 వోటరు) కుకూడ జాయింటువున్నది. 577 వో టరు కడియాల వెంకటసుబ్బయ్యకు పట్టాలేదు. 17, 19 పట్టా భూమిలను అనుభవించుచున్నాడు. 17 పట్టా 536 వోటరు ఎలప్రోలు లక్ష్మీదేవియ్యపేరట వున్నది. 19 పట్టా 536 వోటరు ఎలప్రోలు వెంకటసుబ్బయ్య పేరటవున్నది.

578 వోటరు రామిశేని పిరాస్వామికి పట్టాలేదు. 20 నెంబరు పట్టాభూమి ననుభవించుచున్నాడు. 579 వోటరు

నీవును ఆప్రకారమే చేయుదువా?

ప్రభుసంబంధములగు 5 శిశుపోషకాలయములలో బిడ్డలను 'గ్లాక్సో' తోనే పోషించుచున్నారు.

శనమిచ్చి సంపాదించలేగినవానిలో అతిశ్రేష్ఠమైన ఆహార మునే శ్రీమంతలు తమ బిడ్డలకు వాడుచున్నారు.

నీకును నీబిడ్డ రాజంతటివాడే కాన వానికిని 'గ్లాక్సో' నే ఉపయోగించుము. ఏది శ్రేష్ఠమైనదో నీబిడ్డ కదే మంచిది. రాజసంబంధము లగు శిశుపోషకాలయములలో వలెనే నీవును నడచుకొనుము.

ఆల్ ఫ్రెడ్ యంగు లండు కో, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకాక్సోరేటు చేయబడినది.)

తపాలపెట్ట నెం. 40, మదరాసు.

2

3706

రామిశేని లింగప్పపేరట 20 నెంబరు పట్టావున్నది. 580 వో టరు గొట్టియక్కల వెంకయ్యకు జాయింటు పట్టా నెం 4 గ కలదు. జాయింటు పట్టాదారు గొట్టియక్కల మూర్త్య వారా యణ. మూర్త్యవారాయాకు వోటున్నది. ఇద్దరుకన్నదనుక్కు నుస్తారాదు కావునమరియు జాయింటుపట్టా దారుల పంతుకాని వేర్వేరు భుక్తులుగా నున్నట్లుగా, వేర్వేరు శిక్షణ ఒక్కొక్కరు 10 లు మైనా చెల్లించుచున్నారనియు, ఇట్లా లు ముచ్చలికాలు మార్చుకొనలేదనియు, పట్టా అనగా పంతు నెంబరు అక్రూంట్ లో ఖాతాఅనియు, తాహిల్దారుగారు పక్షి చేసి క్లయిం పిక్లిమనలమీద యెందాడ్సు మొంటలు గ్రాసీ రనియు, జమిందారుగారి గ్రామములలో జమిందారు లెక్క ఒకటియు గవర్న మెంటు వారికిచ్చే తీరునాలెక్క ఒకటియు ఉండుననియు, కడియాల కోటయ్య నెరుగుదుననియు, అంజ కి 5000 ఖరీదుగల నాలుగు యెకరముల పొగతోట కలదనియు మరియొక ప్రవేశములోనున్న నూతినియతో పొగాకు నేవ్య మైనదనియు, అనూకాని క్రెడిటుండుటకు రు 4000 ఖర్చు అయిన ననియు, అతనికి ముస్తాబాదులో 20 యెకరములకలదనియు, భూములు యెకరం 1-కి 500 మొదలు 1000 వరకు ఖరీదుకల దయు, కోర్టు నేలములో రెండు సంవత్సరములక్రింద అచట భూమి యెకరము 1-కి 300 మొదలు 800 వరకు ఖరీదుకు ఆ ముద్దు పోయినదనియు, కోటయ్యకు యెకరము 1-కి రెండుసం దలు ఖరీదుగల 50 యెకరముల మెకరగలదనియు, పాటిమట్టిగల ఫలము 3000 చదురవు గజములంకలదనియు, చదురవుగ 1-కి రెండుమాడు రూపాయలు ఖరీదుకలదనియు, పురుషోత్త ప్పియలో భూమిని పొగాకు పోట కలదనియు, రెండేండ్లక్రితము యాభూమి కడియాల కోటయ్యకు గలదనియు, సాక్షి చక్రధ రరావుగారి కాన్ ఫరీక్షలో చెప్పెను.

పునర్విచారణ

పంపిణీసంగతి వేర్వేరుమక్తముల సంగతియే లెక్కల పోను కనిపించవు. ఏయేనెంబరులో యెవరెవరెంత యనుభ వించుచున్నదనియు తెలుపుటకు వేరేలెక్కలులేవు. ఈవిష యము 10 నెంబరు లెక్కలలో కానిపించదు. అంతయు జ్ఞాప కముల్ల కెప్పుడొడిగి. వోటర్ల లిస్టు జమిందారీ లెక్కలనుబట్టి మాత్రమే తయారుచేయబడినది. కడియాల కోటయ్యగారి పిటి కాకు బాగాతెలుసును. అయినకెంతి అప్పు ఈన్నదియు వాకు తెలియదు.

రా :—ఆ పింగతి వివరంగా తెలుసు కదా. అప్పు సంగతి యెందుకు తెలియదు?

సా :—ఆ పి సంగతిమాత్రమే నాకు తెలుసును.

రా :—కోటయ్యగారి కుపున కొట్టాలకేసులో సాక్ష్య మిచ్చిరా?

సా :—లేదు, ఇతరులకన్న నీ ఉత్తరాక్షయిచ్చితి.

రా :—కడియాల కోటయ్య మొదటి ముద్దాయకదా

సా :—అప్పుడో కావో నాకు తెలియదు, ముద్దాయ కరపున సాక్ష్యమిచ్చితిని.

రా :—రాజాగారికి కడియాల కోటయ్యగారు 1000 వేలకు దస్తానేజి వ్రాసిరి, మీకు తెలుసువా?

సా :— నాకు తెలుసుదు.

రా :—ఇస్తావేలా మీరు వ్రాసెదరా?

సా :— లేదు.

రా :—మీరుముస్తాబాదు కరం గానా?

సా :— కాదు.

సా :— ఒకరిసంగతి గ్రామి బాగా తెలుసును, అ తెలుసును, అప్పు డెరియకు అని సాక్షి చెప్పినపుడు, సాక్ష్యము వ్యర్థము.

వెనమలూరు కరణం.

శ్రీ:—తెక్క మీరు తేదెంతికి ఇచ్చి దెక్క నుంచి తెచ్చిరి?

సా:—నిన్న కారులో గ్రామం నల్లి తెచ్చితిని.

శ్రీ:—ఈ గ్రామం యెట్లు తయారు చేసితిరి?

సా:—వాన వచ్చి తిరుక్కోలను. దానిని తెచ్చిన ఘోర కాపి జంతులను గానవచ్చును.

శ్రీ:—ఈ గ్రామం మీరు కోలుపాడు జమీన్దార్.

శ్రీ:—మీ గ్రామం రాజాగారికి గల సమీపము నాకు తెలియదు. కోలుపాడు జమీన్దార్ సింహాద్రి అప్పారావుగారు. ఆయన తండ్రి రామచంద్ర అప్పారావు. రామచంద్ర అప్పారావు గారి తండ్రి పేరు నాకు బాగుగ తెలియదు. మీ గ్రామం రాజాగారి తండ్రి సంగమనరసింహ అప్పారావుగారి నెడగను. ఆయన పేరు యెట్లు కాదు. అంతా ఒక కుటుంబములోని వారే కాని, వాంఛనము తెలియదు. తండ్రిగారు నన్ను సమస్తము చేసి, సంగమి నాకు జ్ఞాపకములేదు. మా గ్రామములో 34 వోటరు ముప్పాళ్ల బసయ్య వున్నాడు. అతనికి నెం 21 రు పట్టాగలదు. శిస్తు రు 82-1-0, 1885 ఫలితం పట్టా అంతకు కొడుకులపేరు ప్రాంసుభుత చేసినాడు. కొడుకుల కోటయ్య వెంకట్రామయ్య, లక్ష్మయ్య, వెంకటసుబ్బయ్య, వెంకటప్పయ్య మొదటి నలుగురు వోటరు. 239, 240, 241, 242. తండ్రి బ్రతికి వున్నాడు. మేకేజు గారి పేరు ఎదురు దొడ్డు నామి నది. అది నాకు ఆఖరులో నాకు పంపబడింది. వోటరు కిలారు నెం 2 కయ్య పేరు 81 నెంబరు పట్టాగలదు. శిస్తు 22-8-1 తండ్రి పేరు బుచ్చయ్య. 285 వోటరు కిలారు నెం కయ్య తండ్రి పేరు నాకు తెలియదు. మా గ్రామములో పట్టా కల ఇంకొక కిలారు వెంకయ్యలేదు. నెం 286 వోటరు గూడ వున్నాడు. కంకయ్యకు 15 నెంబరు పట్టాలో శిస్తు 6-9-8 చెల్లించును. నెం 237 రు మునుమారి బలగామయ్య 81 నెం పట్టాలో యిద్దరితో జాయింట్లు. జాయింట్లు పట్టాదారులకూడ వోటరు. నెం 188 రు చెన్నప్పాటి వెంకటరత్నంకు నెం 10 రు పట్టా (జాయింట్లు) కలదు. ఆన్నదమ్మతో జాయింట్లు. జాయింట్లు పట్టాదారులు శిస్తు రు 2-14-0 లు చెల్లించుచున్నారు. మిగిలినవారు వోటరుకారు. వెలివెల వెంకట్రామయ్య 248 వోటరు. జాయింట్లు పట్టాదారు (పట్టా నెంబరు 45) 228 వోటరు కోటయ్య. వెంకట్రామయ్య ఆన్నగారు. శిస్తు 20-11-4 244 వోటరు వాగంటిపాటి సూరాయ ప్రహ్లాదు పాపాయ లక్ష్మయ్యగారు జాయింట్లు పట్టాదారులు. బ్రహ్మయ్య 245 వోటరు. 188 వోటరు చాగంటిపాటి సూరయ్య. తండ్రి పేరు లేదు. మా గ్రామములో యింకొక సూరయ్యలేదు. బ్రహ్మయ్య సూరాయకు లేదు. (245 వోటరు) పట్టా నెం 166 కు శిస్తు 9-8-4 246 వోటరు వీరు వెంకటస్వామికి నెం 10 కు జాయింట్లు పట్టాగలదు. మరీదు కుటుంబాయ, బాపాయ, భద్రాద్రిగారు, పేరాయ, కోటిగారు, కాలిహస్త్రీగారు జాయింట్లు పట్టాదారు. కోటిగారు వోటరు 208, 108 పట్టాకు శిస్తు రు 7-0-5. 247 వోటరు మరీదు రామకోటికి 107 నెంబరు జాయింట్లు పట్టా. మరీదు కోటాయ మహాలక్ష్మ రామకోటిగారు జాయింట్లు పట్టాదారులు. కుటుంబాయకు 207 రు వోటు. శిస్తు 4-13-0. వోటరు 248 కిలారు కోటయ్య తండ్రి పేరు లేదు. 158 మొదలు 159 వరకు వోటరుల కోటయ్యలు గలరు వీరితప్ప పట్టాగల మరేయొక కోటయ్యలేదు. వీరికి తండ్రి పేరులు గలవు. 248 వోటరు సంగమి తండ్రి పేరు తెలిస్తే నేకాని చెప్పలేను. 249 వోటరు ఆరవపల్లి అప్పయ్య (తండ్రి వరదయ్య) యెవరులేరు కిలారు రామ కోటయ్యలు యిద్దరు ముగ్గురున్నారు. 167 నెంబరు రామ కోటయ్యతప్ప మరేయొక రామకోటయ్యకు పట్టాలేదు. ఆరవ పట్టాలంకొయిగావున్నందున 190 వోటుకలదు. 180 వోటరు సర్వయ్య కొడుకు రామకోటయ్యకు పట్టాగలదు 250 వోటరు సుబ్బయ్య కొడుకు రామకోటయ్యకు. అన్న మల్లి కాడ్డుకు పేరు పట్టావున్నది. మల్లికార్జునుడు 161 నెంబరు వోటరు. 250 వోటరు 7 వ పట్టాలో లోపాయకారి భాగ భాగము. శిస్తు రు 6-1-8 లు. కిలారు వెంకయ్య (81 పట్టా) తండ్రి తండ్రి వెంకయ్యలకు పట్టాలులేవు. కిలారు కోటయ్య వోటరు. నెం 252 రు 16, 34 పట్టా నెంబరులో ముగ్గురు కోటయ్యలు కలరు. 16 పట్టాలో మైనరు తిరుపున కోటయ్యగారి యిద్దరు. కోటయ్యకు స్వంత ఆస్తిలేదు. గార్దియనగా ఆస్తి కలదు 258 వోటరు కిలారు భూపయ్య పేరున పట్టాలేదు. మా గ్రామంలో యిరవైమంది కోటయ్యలున్నారు. తండ్రి పేరు చెప్పలేనే కాని పట్టాలు వున్నవో లేవో చెప్పలేను. ఆరవపల్లి కోటయ్య కొడుకు వెంకటరత్నంకు 22 స్వంత పట్టావున్నది. వోటరు నెం 255 నెంబరు 6 పట్టాలో జాయింట్లువున్నది. 27 నెంబరు పట్టాలో వోయొక ఆరవపల్లి వెంకటరత్నం కలదు. అన్నలో జాయింట్లు. శిస్తు రు 11-6-9. ఆరవపల్లి అప్పయ్యకు

వైద్య శాస్త్ర ప్రముఖు లొసంగిన నూతన ఆరోగ్య సంరక్షణము

ఫిలోసాను గూర్చి ముఖ్యమంత్రి వైద్యశాఖమంత్రి తెలిపిన విషయము:—

“ఫిలోసాను యొక్క అద్భుతగుణములను గూర్చి వైద్యు లొసంగిన యోగ్యతా పత్రము లన్నిటిని కేంద్రముల అసాధ్యము.”

డా॥ డబ్ల్యు. మెల్బూరము,

గొప్ప శాస్త్రజ్ఞుడు.

ఫిలోసాను ఉపయోగించి లక్షలకొలది ప్రజలు బాగుపడిరి. ఇతరు లకు కుదిరినట్లే మీకుగూడ కుదురును. ఫిలోసాను దేహముతాన్ని వృద్ధిపరుచును. నూతనోత్సాహమును, నూతనరక్తమును, నూతనబలమును శక్తిని ఒనంగును, ఫిలోసాను “రహస్యపుచికిత్స” గాదు “పేటెంటు మందు” గాదు. నివారణ శాస్త్రమునకు చేర్చదగ్గ నూతనాంశము. డా॥ ఇ. బర్గి ఎం. డి. గారు కనిపెట్టిరి.

PHYLLOSAN

రక్తక్షయము, మలేరియా, నరముల దుర్బలము, బుద్ధిజీణత, మెదడులోపములు, వాతనోష్ణము, ధాతువుల దుర్బలము, స్త్రీల వ్యాధులు, అకాలజరత్వము, సీరసము, దారుణము మున్నగు స్త్రీపురుష శిశుజాడ్యము లన్నింటిని కుదర్చు ఘనోషధము. నిరసాయకము, మత్తుపదార్థములు గాని, జంతువులనుండి గ్రహింపబడు క్రొవ్వ గాని యిందులో లేదు.

ఔషధముల అంగ శ్లన్నింటియందు రు 1-4-0 వైగా విలువ గల మూడురకముల బుడ్లు అమ్మబడును.

PHYLLOSAN:—Pronounced:—“FIL-O-SAN.”

128 నెంబరు జాయింట్లు పట్టా శిస్తు 9-2-5 ఆఖరు లిప్టులో యెక్క-నెంబరు యెందుకువచ్చినవో చెప్పలేను.

క్రాస్ పరీక్ష

మా గ్రామములో దేవస్థానము వున్నది. కృష్ణ కాలనటిచే వ్యవసాయము జరుగును. గవర్న మెంటు సీటితీరువా రెక్క వేరేవున్నది. నేను తీసికున్నది జమీందారులెక్క. పట్టాదారులు చెల్లించే యావత్తు శిస్తు యీ రెక్కన బట్టి తెలియదు. తరంకట్టిన యీ నాములు యిందులో కన్పించవు. నాకరి యీ నాములను రివ్యూచేసి జమీందారుగారికి గవర్న మెంటు వారు పట్టా యిచ్చినది. క్విట్ రెంటు రెక్కనూడయిండులో లేదు. మా గ్రామం బందరు కాలవపట్టున వున్నది. పట్టాలు ప్రాంసుభుత కోరితే రెక్కలలో చేర్చదము. అంతేకాని వేరే శిస్తు యిస్తున్నప్పటికీ, వేరే అనుభవించుచున్నప్పటికీ యీ రెక్కలలో నమోదు చేయబడవు పట్టానుచ్చిలికాల్చిలియో వేస్తున్నాము భూములు కొనుమన్న వాళ్ల పేర్లు చేర్చలేదు. తండ్రి మజా నంతరము కొడుకుల పేర్లు ఉత్తరువులు వచ్చినవిచ్చుట చేర్చదము. కొడుకుల పేర్లు చేర్చుటలో అర్జీలు లేకుండనే చేయుచుండుము. భూములు అమ్మివేసిప్పటికి పాత పట్టాదార్లే ముచ్చిలి కాను (వాసియున్నారు. పది రూపాయలు వైగా శిస్తు చెల్లించే వాళ్ల పేర్లు పంపినాను. మొదటి లిప్టు మాత్రమే తయారుచేసినాను. రెండవ లిప్టు నేను తయారుచేసిన జ్ఞాపకములేదు. మా గ్రామంలో చాలమంది వోటరు కమ్మవారే.

పునర్యిచ్చార్థం

ఇతర గ్రామములలో వోటరు కుటుంబములు యెంతెంత కలవో నాకు తెలియదు. వాటిని గురించి లిప్టులు పంపినారేమో నాకు తెలియదు.

అమరవాసి మహాదేవ శాస్త్రీగారు, జగ్గయ్య పేట

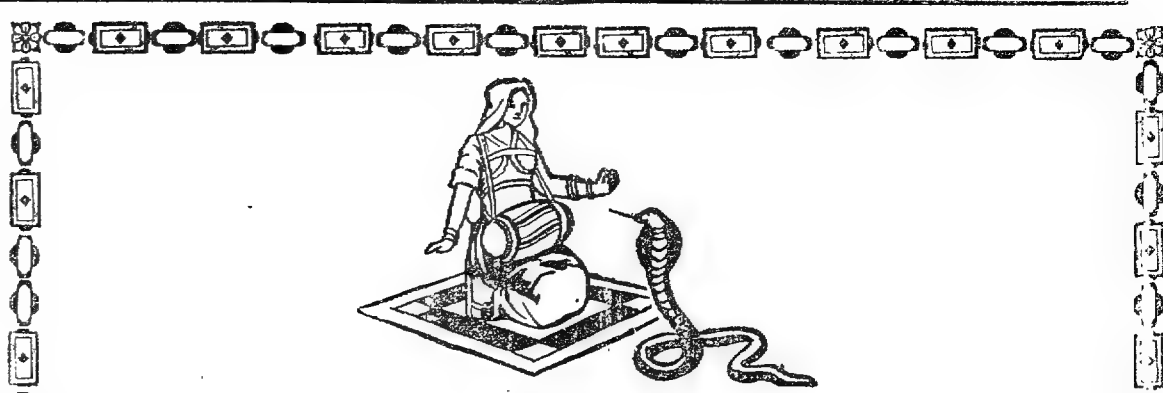
నుమారు నూరు యెకరముల భూమి నాకు కలదు. నేను వోటరును ఎన్నికల సందర్భములో మిర్జాపూరు రాజాగారు వోటింగ్ దినమునకు ఒక నెల పూర్వమువచ్చినారు. అక్కడ ఒక సభ జరిగినది. మా గ్రామములో స్కూలు బోర్డు వారు తీసుకున్నారు. గనుక తనకు వోట్లయ్యవలసినది రాజాగారు చెప్పిరి. ఆమెటింగ్ లోగా నాల రామమూర్తిగారు జగ్గయ్య పేట హైస్కూలు హెడ్ మాస్టరు విన్న కోట వెంకటరంగారావు గారు మాట్లాడినారు. స్కూలు రాజాగారు బోర్డు వ్యాసము చేసినారు కనుక కృతజ్ఞతా పూర్వకముగ వోటునియ్యవలసిన దని హెడ్ మాస్టరు చెప్పెను. మీటింగ్ పిమ్మట బోర్డు గరబ్ స్కూలు వద్ద టిపార్టీ జరిగినది. అటిపార్టీకి నేను వెళ్లినాను. హెడ్ మాస్టరు గారు నన్ను పిలిచి, స్కూలులో నేను చదివినందున రాజాగారి భర్తనుకు కృతజ్ఞతా పూర్వకముగ నావోటి యుట విధ్యుక్తి సర్దుచు నుడివెను వోటి యుటే కాక. ప్రచారము చేయవలసినదని చెప్పినారు. నేను ప్రచారము చేయనన్నాను. ప్రచారము చేయనియెడల వోటర్ నయిచ్చుట విధి అని చెప్పినారు. తరువాత విన్న కోట రంగారావుగారు నవంబరు 1926 లో కన్నె వీరుకు వెళ్లినారు. నేను కాంగ్రెస్ పార్టీ తరపున వెళ్లినాను. హెడ్ మాస్టరును చూచినాను. జగ్గయ్య పేట స్కూలు తెలుగునీనియరు పండితుడు అక్కడ కమ్మవారిని మతపరువు. అక్కడి కమ్మవారిని వోటియ్యు హెడ్ మాస్టరుగారు అడిగినారు. కమ్మవారున్నారు గనుక రాజాగారికి వోటియ్యును వారు చెప్పినారు. మీవోటు యిచ్చినట్లయితే మీ గురువు గారికిచ్చినట్లు, మీది తెలివితమము, తెలివితమము ప్రకారము శివుయొ నాధికరించవచ్చును గాని గురువునాధికరము

రింగరాదని హెడ్ మాస్టరుగారు చెప్పినారు. కన్యకారంతా వోటిచ్చినట్లుంటే వారిగురువుగారు తెలుగుపండితునక హెచ్చుతీరము యిస్తారని చెప్పినారు. వరుసాదు విస్సయి గ్రామమునకు వారు వెళ్లిరి. నేనుకూడవెళ్లి నాను. ఇదివరకు చదువుకున్న పాఠవిద్యార్థులను వారి తల్లితండ్రులను పిలిచి, స్కూలుబోర్డు స్వాధీనము చేసికొనకపోతే నిలవదు, కనుక రాజాగారికి వోటియ్యవలసినదని చెప్పినారు. తరువాత ఒకటి రెండురోజులకు హెడ్ మాస్టరు జగ్గయ్యపేట ఓవర్సీరు పర్యా చంద్రశేఖరరావు పెనగంచిప్రోలు వెళ్లిరి. పెనగంచిప్రోలు చంద్రశేఖరరావుగారు పూర్వ చంద్రశేఖరరావు జగ్గయ్యపేట హైస్కూలులో టీచరు. హెడ్ మాస్టరుగారు రయతులను పిలిపించి, రాజాగారికి వోటిస్తే చంద్రశేఖరరావుగారికి ప్రయోజనముంటుందని చెప్పెను. అప్పటికి విన్న కొందరంగారావుగారు 7, 8 రోజులనుంచి హెడ్ మాస్టరుగారు వున్నారు. ఈస్కూలు మొదట లోవర్ సెకండరీస్కూలు. గంటాల వెంకటజోగయ్యగారు మేనేజరు. మాత్రాల్ జూరించారుగారు ద్రవ్యసహాయముచేసి హైస్కూలుగ మార్చించి కమిటీ యేర్పరచి జయంతిపురం జమిందారుగారిని ప్రెసిడెంటుగా చేసిరి. హెడ్ మాస్టరుగారికిని ముక్త్యాల జమిందారుగారికిని వైమనస్యములు వచ్చినందున, పోషించు మానకొనిరి. డబ్బు లేకపోవుటవలన హెడ్ మాస్టరుగారు చందాలు ప్రోగు చేసి స్కూలును నడిపిరి. ఆరోజుల్లో కొంతమంది మాస్టర్లకు జీతముల యియ్యక బాకీలు పెరిగినందున స్కూలును బోర్డు స్వాధీనము చేయదలచిరి. జిల్లాబోర్డువారు 1926 లో స్వాధీనము చేసికొనుటకు తీర్మానించిసారు.

క్రాసు పరిక్ష

మిర్జాపూరం రాజాగారు గానాల రామమూర్తిగారు గుమ్మడపురంగారావుగారు చెరుకుపల్లి వెంకటప్పయ్యగారు మొదలు మా గ్రామమునకు వచ్చిరి. జరిగిన తేదీ వారము చెప్పలేను 1926 ఆక్టోబరులో సభజరిగినది. మా గ్రామంలో ఇద్దరు కొంఠమంది వచ్చినారు. చాచగుళ్ల వెంకటరంగయ్య, శ్రీరాం అప్పన్నగార్లు వచ్చిరి. చాచగుళ్ల వెంకటరంగయ్యగారు యూనియను చేయిరన్ను. స్వాగత మిచ్చినది యాయనే పద్మనాభుని లక్ష్మీనరసింహ శ్రేష్ఠిగారు వచ్చిరి. ఆయన సామాన్య సీతిపరుడు. ఆరోజున రెండుమిటింగులు జరిగినవి. ఒకమిటింగు వోట్లకు, రెండవమిటింగు స్కూలు తీసికొనుటకు జరిగినది. రెండవ మిటింగుకు పద్మనాభుని లక్ష్మీనరసింహంగారధ్యక్షులు. మొదట యీమిటింగు జరిగినది. తరువాత రెండవమిటింగు జరిగినది. తదనంతరం టీపార్టీ జరిగినది. స్వాగతవ్రతము చదువుట తప్ప యూనియన్ చేయిరన్నుగారు మాట్లాడలేదు. లక్ష్మీనరసింహశ్రేష్ఠిగారు వోట్ల మిటింగులో మాట్లాడలేదు. మిటింగు పెదవబారులో జరిగినది. అప్పటికి స్కూలు మేనేజిమెంటు బోర్డువారు తీసికొనలేదు. అప్పటికి హెడ్ మాస్టరుగారే నడుపుదుంటే. ఎన్నికలు అయినతరువాత జిల్లాబోర్డువారు మేనేజిమెంటు తీసికొన్నారు. స్కూలుమాస్టరుగారు గంటాల జోగయ్యగారు తప్ప యెవరు మాట్లాడలేదు. వోట్లపుట వెరకును ఒప్పుకొనలేదు. చర్చకూడ జరుగలేదు. వోట్లసంగతి యెత్తగానే చాలమంది జనము వెళ్లిపోవుటకు ప్రారంభించిరి. నేనును కొంతమందిని ఆక్కడనే వుండేమి. ముందుకు సింగరాచార్యులుగారు, తంగిరాల కృష్ణమూర్తి, డి. సూర్యనారాయణగార్లు వున్నారు. స్వాగతవ్రతము చదివిన పిమ్మట గుమ్మడపురంగారావుగారు, తరువాత మిర్జాపూరం రాజాగారు, తరువాత హెడ్ మాస్టరు జోగయ్యగారు మాట్లాడిరి. రాజాగారు నాలుగైదు పర్యాయములు మాట్లాడినారు. మిటింగు రి కు ప్రారంభమై 8-10 కు ఆఖరు అయినది టీపార్టీ రాత్రి 9 గంటలకు జరిగినది. లేచిపోయినవారు టీపార్టీకి కొంతమంది తిరిగి వచ్చిరి. అప్పటివరకు కాంగ్రెస్ వారికి వోటిద్దా నుని ప్రజలు అనుకొన్నారు. కాంగ్రెస్ పార్టీ అంటే యిష్టపడేవాడినే. జగ్గయ్యపేటలో కాంగ్రెస్ సంఘమున్నది. చుట్టుపట్ల గ్రామములలో కాంగ్రెస్ సంఘములు లేవు. మిటింగులో వారేమి ఆక్షేపణచెప్పలేదు. నన్ను వోటిమ్మని హెడ్ మాస్టరుగారు అడిగినపుడు కర్రా మాధవరావు తంగిరాల కృష్ణమూర్తి సమీపములో వున్నారు. టీపార్టీ జరుగుమండగా హెడ్ మాస్టరుగారు నాతో మాట్లాడినారు. నేను కాంగ్రెస్ పార్టీవాడినని చెప్పినాను. తరువాత హెడ్ మాస్టరుగారు నాతో మాట్లాడలేదు. హెడ్ మాస్టరుగారు చెప్పిన సరియైనవటలు చెప్పలేను. సారాంశము చెప్పగలను. సింగిల్ వోట్లు అడుగలేదు. ఒక వోటుయిమ్మని అడిగినారు. స్కూలు టీచరుకూడ మిటింగుకు వచ్చిరి. ఈశ్వరప్రగడ జగన్నాథంగారు వోట్ల మిటింగుకు ఆధ్యక్షులవహించిరి. కన్నెపీడుకు వేళ్లనలేది చెప్పలేను. ఎన్నికల రోజుకు పదిదినముల పూర్వము వెళ్లి నాము. ఆక్కడకు నేను సింగరాచార్యులుగారు, గంటాల కాపుర్రుడ్డోకడు శ్రీరాం అప్పారావు, నేను, కన్నెపీడు కాశ్యేర్రావు, సూరయ్యగార్లు తరఫున వెళ్లి నాము. కొంత మాన్యతసాముకంచి కొంద్రప్రజల చందలలోనుంచి ఖర్చుపెట్టిరిమి. ఆరోజున మా స్వంతెట్టు ఖర్చుపెట్టలేదు. కొందరు జిల్లా తెచ్చినందున

పాముల నాడించువాడు

పాములవారలలో శ్రేష్ఠులు ఎల్లప్పుడు కోబ్రా (మంచిపామునే) వెట్టుకొనియుందురు. ఏలనన అది మంచి గుణములను, సామర్థ్యములను గలిగియుండుటయే.

అటులనే మంచిని గ్రహింపగలవారలు ఎల్లప్పుడును కోబ్రా పాలిషునే కొందురు. ఏలనన: దానిలో వనేకవిధములగు మంచి గుణములు గలవు. చర్మమును దీర్ఘకాలము మన్నునట్లుచేయును. మంచి కాంతినిచ్చుచున్నది. ధనవ్యయమును తగ్గించుచున్నది.

నకలు పాలిషులను చూచి మోసపోకుడు.

నలుపు, గోధుమ, ట్రాక్ రెడ్ ట్రాక్ వర్ణములలో తెలుపుసామానులను మిక్కిలి తెలుపుగనుంచును

తయారు చేయువారు

జైత్ అండ్ ప్లాట్, లిమిటెడ్. 2250

వాట్ పోర్టు, ఇంగ్లాండు. (2)

అందులో వెల్లితిమి. మనసటిరోజున వత్సనాయికి స్వంతఖర్చు మీద వెల్లితిమి. కాంగ్రెసుకొరకు మా గ్రామములోనే చందా వేసిరి. ఇతరగ్రామముల సంగతి నాకు తెలియదు. వత్సనాయికి నేను, సింగరాచార్యులు, అప్పారావు, వెంట్రప్రగడ రామకృష్ణయ్య, మరొకరు వెళ్లి నాము. కన్నెపీడులో మిటింగు జరుగలేదు. మన్నులుగా రింటివద్దకు పగలు మూడింటికి సమావేశపరచిరి. మేము వెళ్లితరువాతకూడ హెడ్ మాస్టరుగారు వోట్లవిషయమై మాట్లాడినారు. కాంగ్రెసువారికి వోట్లు యియ్యవలసినది, జస్టిసుపార్టీ క్యాండిడేట్లకియ్యవద్దని చెప్పినాము. రాజాగారు, గోపాలకృష్ణయ్యగారు. జస్టిసువత్సమారు ఎవరికి వోటిస్తామని ప్రజలు చెప్పలేదు. తెలుగు పండితుడు మాట్లాడలేదు. హెడ్ మాస్టరుగారు చేనేతచారమునకు భిన్నముగా ప్రచారము చేద్దామనికూడా వెళ్లి నాము హెడ్ మాస్టరుగారు వెళ్లినపిమ్మట, ఎక్కడకు వెళ్లిరి నాకరును నలుగరము అడిగి కన్నెపీడు వెళ్లిరి తెలిసికొన్నాము. హెడ్ మాస్టరుగారు వెళ్లిన పావుగంట ఆరగంటకు మేము బయలుదేరినాము మెక్కిపేటరకు రోడ్డువున్నది తరువాత ఒకటి రెండుమైళ్లు రోడ్డులేదు. ఈబోధ చేస్తున్నపుడు తెలుగు పండితుడు గర్జలేడు. ఆరోజున తెలుగు పండితుని ఆగ్రామములో చూచినాము. ఆయన మరియొకకిమ్మని యింట్లో వున్నాడు. ఆయనపేరు నాకు తెలియలేదు. తెలుగు పండితుని యెన్నడును యీవిషయమై అడుగలేదు. హెడ్ మాస్టరుగారిచర్యను అప్పు డాక్షేపించలేదు. దరిమిలాను అడుగలేదు. జగ్గయ్యపేట బజారులో ఒకపర్యాయము సింగరాచార్యులుగారు హెడ్ మాస్టరుగారిని అడిగినారు. వారు వినిపించుకోకుండా వెళ్లిపోయినారు హెడ్ మాస్టరుగారు ప్రచారము చేయుచున్నారని కాశ్యేర్రావుగారితో చెప్పినాను. తరువాత యెన్నికలలో గెలిచిన కాశ్యేర్రావుగారి కిచ్చిన టీపార్టీ సందర్భములో చెప్పినాను. నందిగూడులో కాంగ్రెస్ సంఘమున్నది. అక్కడ వారికి కాశ్యేర్రావుగారిపై భక్తివున్నది. కాశ్యేర్రావుగారి గ్రామము నందిగూడుతాలూకాలో వున్నది. కన్నెపీడులో తత్వయునుగురించి బోధించుకూడు, కమ్మగారి కిస్తామని చెప్పినారు. బోధ జరిగినపిమ్మట యేమాటయెవరికి చెప్పకుండా వూరుకున్నారు. గురువుగారి కెంత ప్రవాచనము యిచ్చేది చెప్పలేను అది అంతా అబద్ధమని మేమును చెప్పినాము. హెడ్ మాస్టరుగారు అనే గౌరవముంచుకుండానే చెప్పినాము. “వారు చెప్పినతరువాత మేము మాట్లాడ ప్రారంభింపగానే లాభంలేదని హెడ్ మాస్టరుగారు జగ్గయ్యపేట వెళ్లిపోయినారు.” లింగాల వెళ్లేసరికి హెడ్ మాస్టరుగారు వత్సనాయికి వెళ్లి నారని తెలిసి ఆక్కడకు వెళ్లి నాము. వత్సనాయి లింగాలకు రెండుమాడు క్రోసులు. మేము వెళ్లకపూర్వము ఆక్కడ పాఠవిద్యార్థులను మన్నులు ఆచార్యులుగా రింటివద్ద చేర్చిరి. వారు మాట్లాడుమండగా, మేను

చటికి వెల్లితిమి. ఆక్కడకయితులు కూడావున్నారు. వారిపేర్లు చెప్పలేను. ఈసంగతికూడా కాశ్యేర్రావుగారికి తెలియవరచినాము అప్పటికి పాఠవిద్యార్థుల తాలూకువారెవరు స్కూలులో చదువుమండటలేదు. వోట్లవిషయమై వారేమి నిశ్చయముగ చెప్పలేదు. వోట్లించినా స్కూలువుంటుంది, యివ్వకపోయినా వుంటుందని మేము చెప్పినాము. అదివరకే బోర్డు మిటింగులో స్కూలువిషయమై తీర్మానము జరిగినది గనుక స్కూలును తీసివేస్తారనే భయములేదని చెప్పినాము. హెడ్ మాస్టరుగారు వెళ్లినసమయంలో పెనగంచిప్రోలులోతప్ప, యీవిధముగానే చెప్పితిని. ఓవర్సీరుగారు జిల్లాబోర్డుకు చెందినవారే. ఈవిషయమైకూడ కాశ్యేర్రావుగారికి తెలిసినాము. పెనగంచిప్రోలుకు నేను వేముల వెంకట్రామయ్య అప్పారావు వెళ్లి నాము. గ్రామములో పేరూరి వాసుగారు (బహుశా నందం అంటారు) మాకు ఒకజిల్లా యిచ్చినారు. ఆజిల్లా మీద ప్రచారము చేసినాము. ఎన్నికలకు అయిదారురోజుల పూర్వము వెళ్లి నాము. జగ్గయ్యపేటలో 1 గంటకు బయలుదేరి మూడుగంటలకు వెళ్లి నాము. ఆక్కడకు వెళ్లాలి వెళ్లగా ఆకస్మికముగ హెడ్ మాస్టరుగారిని చూచినాము. హెడ్ మాస్టరుగారిని స్కూలును వదిలి పాఠములను పాడుచేసి యెందుకు తిరుగుచున్నారని నేను అడుగలేదు. అందుకుకారణములేదు. ఆక్కడ వోట్లసంగతి చెప్పినారు. తరువాత మేము మాట్లాడినాము. ఓవర్సీరుకూడ వోట్లపుట అడిగినాడు. ఇదంతా దివ్యుల వారింట్లో జరిగినది. వోట్లమ్మని ఒక్కొక్కరయితును చంద్రశేఖరరావు అడిగినాడు, కాని వారేమి మాట్లాడలేదు. వత్సనాయి పెనగంచిప్రోలులో ఒక్కవోటరును యెరుగను. కన్నెపీడులో వోటరులు ముఖము గర్జకలవారున్నారు కాని ఒక్కరిపేరును యెరుగను. ముక్త్యాల జమిందారుగారికిని హెడ్ మాస్టరుగారికిని వైమనస్యములున్న సంగతి వినికెడివలన తెలియును. పేరూరి నరసయ్య, కన్నె సత్యనారాయణ, యింకా కొంతమంది స్కూలుకు విరాళములిచ్చినారు. చాచగుళ్ల వెంకటరంగయ్యగారును పేరూరి నరసయ్యగారును, ఆబ్బాసెపాట పాడిలాభమును స్కూలుకు యిచ్చినారు. ఇది 1925 లో జరిగినది. పద్మనాభుని లక్ష్మీనరసింహ శ్రేష్ఠిగారు ఎంతవిరాళ యిచ్చినారో నాకు తెలియదు. గవర్న మెంటుకు 60, 70 రూపాయలకొస్తున్నాను. నాకు జమిందారిభూమి లేదు. ఇదికాక నీటితీరువక్రింద 60 రూపాయలు యిస్తాను. 20 యెకరముల పల్లం, మిగిలినది మెరక. పల్లపుభూమును నేటి ప్రాజెక్టుల స్వరసాయము చేసెదరు. నాకు ఉద్యోగము లేదు. ఎవ్రుకు గుమాస్తా పనిచేయలేదు. ఎవరివద్దకు పనిచేయలేదు. పునర్విచారణ లేదు.

నెహ్రూగారో తుపాను

(సర్వీయ్యావిలేఖరి)

శెల్లూరు మండలమున కంతయు ఈ తుపాను తగిలినదని యు కొట్లకొలది రూపులకుల నష్టము వాటిల్లినదనయు ఇదేవ లచేరు వార్తలు తెలుపుచున్నది. ఒక శెల్లూరుపురమున ముని సిఫత్ వైద్యకాలజు, పాఠశాలలు ముప్పదిగానిచే ఒక లక్ష రోబిడివేల నష్టము. శెల్లూరుపుర కంతయు 50 లక్షల రూ ప్యములకు తక్కువలేదనియు కొందఱు ఆంధ్రజ్యులు తెలపుచు గాదురు. ధాన్యముమాడ అపారము గావచ్చుది. అనేక పుట్లబియ్య ము కొన్ని మినుకొలలో తపేసివాయింవి అవిలిసి, కలరావ్యా ధి పురమున ప్రారంభించినది. ఇట్లు ఆ గాఢికి కొట్లుకొనిపోయి నవి. నిప్పులగాడికి చెట్లు సన్నములుకు, మాడి, వైరులంతయు చెడిపోయినవి. ప్రతి గ్రామమునకు ఘోరము 30 లేక 40 వేల నష్టము తక్కువలేదని అందఱా నేయబడుచున్నది. కొన్ని గ్రామాదులలో లక్షలకొలది రూప్యముల నష్టమున్నదని తెలపు చున్నారు.

ఇట్టి దుర్భరమగు శక్తియు మండలమునను వాటిల్లియుండ, మండలి రివెన్యూ అధికారి, జిల్లా కలెక్టరుగారు, తమ అభిప్రాయమున పారబడికాబోలు, నెల్లూరు మండలమున విశేష శక్తియు లేదని తెలిపినట్లు పురమంతయు ప్రజలలో ఆందోళన గలిగియుండెను. మద్రాసు నుంచి ఈ శక్తియును చూచుటకై వచ్చిన రివెన్యూ బోర్డు సీనియరు మెంబరు ప్లాన్స్ దొరగారికి, నెల్లూరు మండలములో జరిగిన విపత్తు గ్రామాదుల వెంట నంటిజూపింపక కలెక్టరుగారు తమ అభిప్రాయమును వారి కెరుకవలచి 10 మైళ్ల దూరమున ఒకటిరెండు గ్రామాదులు చూపింపిరి. ప్లాన్స్ దొరగారికిని అట్టి దుర్భలాభాయము కలిగించి పంపించిరి.

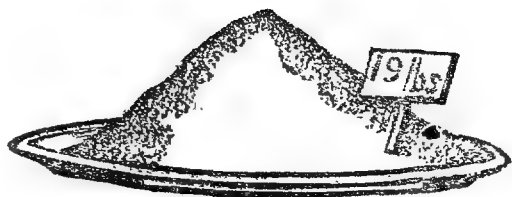
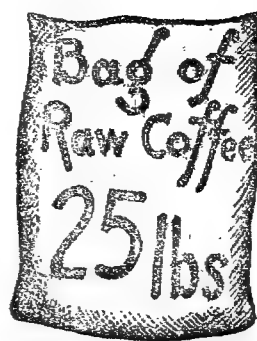
దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్యగారు

నెల్లూరు మండలములో జరిగిన నష్టమునకు తగు సాయము చేయ నుద్దేశించి దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులు గారు ఈ పురమునకు విచ్చేసిననున్నారు. (ప్రజలతోను, టీఫ్ కమిటీవారితోను) సంప్రతించి, తగు కార్యక్రమమును సాగించి బీదలకు రక్షణార్థము విధియు పరికరముల సేకరింపనున్నారు. పుర మంతయువల్లి బాగుగాచూచిరి. ఈదినము కొడవలూరు గ్రామమునకువచ్చిరి. అచ్చటనుండి కోవూరు తాలూకా అంతయు పర్యటనమునలలు పున్నారు.

మహాజననభే

కొద్దిదినములక్రిందట జిల్లాకలెక్టరు వారి ప్రోత్సహనమున జరిగినసభగాక, పలువురు పెద్దలు హాజరైన సభ గావించి, తిందు మండలములో జరుగవలసిన కార్యక్రమము నంతయు తీవ్రముగ చర్చించిరి. ఆసభ కెల్లూరు పరిశ్రాంతి కుండ్ హాలులో గూడెను. దేశీయ వైకల్యపుర్యా పంతులుగారు ఆగ్రహీతత వహించిరి. చాలానే నడుపుకనలతో నిండియుండెను.

అభ్యక్తులు, బేరగత్తులు ప్రభవగుమన తాము నెల్లూరు నందు స్వయముగ చూచిన విషయముల విపులముగ జెప్పిరి. గృహములు, గుడియలు, పూడియలు, మేడలు, పాక్షరీలు మున్నగు నవన్నియు నాశమయినవని. నెల్లూరు తీర్థంగారము నశించినది. ఎందు చూచినను మనోగృహగమంతు ఈపురము, ప్రస్తుతము తిండిలేని బీదజనుల కోలాహలములు మనోవేదనలతో నిండి యున్నది. పురవాసిరము చూచిన దుఃఖము వచ్చుచున్నది. క్షురు కచ్చేరిలో నుండిన బీదజనుల దోచనలు భరింపరానివి, నిజరిగినవాటిని గూర్చి దేవునియ నుంతుంచి ఉపయోగము ను. ఇక జరగవలసిన కార్యము యిందు నిర్ణయింపలేదు. గ్రామాదులలో పునఃస్థాపన అపారముగ కలిగినది. చరిపోయిన పశువులను తీసివేయుటకు వారికి తగుసాయములేక యున్నారు. అనారోగ్యము ప్రబలినది. కలరా ప్రతి గ్రామమునకు ప్రవేశించినది. కొన్ని గ్రామాదులలో తీవ్రవలనలనము కలిగించుచున్నది. గ్రామాదులు వలది నెల్లూరు విచ్చేయుచున్నారని తెలియుచున్నది. ఇట్టి సహాయరహిత స్థూలవిప్లవముండి తప్పించుకొనుటకు కావలసిన కార్యక్రమము నివారించవలసియున్నది. విశేషము ధనశూన్యోగు చేయవలయును. ఈమండలమునుంచియే గాక ఆంధ్రరాష్ట్రము చుట్టి యితర రాష్ట్రములలో గూడ విజ్ఞప్తునంపి వలయు సాదు మొదలగునట్లు యత్నించవలయును. గుజరాతులో వరదల వచ్చుచుండుట తేలుచున్నను నాయకులు జేరి కృషి సజీవయ్యుండెరి. బాతీసు పాతాళులు మూసి, ఉపాధ్యాయులు కో ఆపరేటివ్ సభ సభ్యులు ఉద్యోగులు మున్నగువా రంతయు ఆకార్యమునే పూని చేసెడిది. గవర్నరుగారు ప్రజామగ విచారించి.

25 పాన్ కాఫీగింజలనుండి

తయారగు పాదరు

19 పానులు మాత్రమే ఉండును

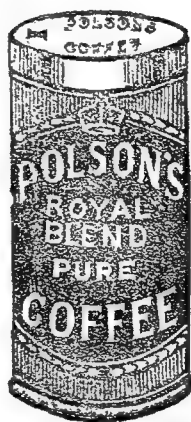
బాణలియందు గిజలను వేయించునప్పుడు దానియొక్క మంచి గుణానన పోగొట్టికొనెదర. వేయించుటవలన బరవుకొంత తగిపోవును.

1911 నల్ల నాటినుండి రాజ్యముగల పాల్వే
వ్వరాయల్ బైదు పూర్వోక్త మూతపేసిన సీతం
డ్డలోనుంచి ఆవిరిచే జేయించబడుచున్నది. మీరు
ఉల్లిలోనకు పొడగునకు మాత్రమే వెలివిచ్చెదరు.
ఎందుకు ఒకసారి ప్రయత్నించి చూడకూడదు.

పాల్వన్న రాయల్ బెండు

ప్యార్ కాఫీ

ప్రతి పానుడబ్బీయందును విలువైన కాపను
ఒకటి ఉండును.

ఈ విషయము యొక్క విపులముగ రిపోర్టును నునమే
తయారు చేయవలయును. ప్రభుత్వము వారి రిపోర్టుల
అంత తృప్తికరముగ నుండవు. గౌరవ మెట్లు చేయునది చాల
సంకుచితముగ నుండును. మనము స్వరాజ్యము కావలయునని
కోరుచున్నాము.

సర్వయూరిసహాయము

ఇట్టి విపత్తు జరిగినప్పుడు మనమెట్లు ప్రవర్తించగల
మో, నిరూపించవలయును. మనయొక్క త్యాగము ప్రజ్ఞ పరి
శీలనము ధైర్యము మున్నగువానిని ప్రకటించవలయును. స్వతుం
సహాయ నూత్రముల నమలులో నుంచవలయును. ఇవట వర్ణ
కాఖాభేదములేవు. బ్రాహ్మ బ్రాహ్మణేతర వివాదములు హిం
దూమహ్మాదీయ మనస్పర్ధలు మున్నగువానికీ తావులేను. కేవ
లము పరోపకారమే ముఖ్యసూత్రము. వైమన్యము లెత్తెంప
జేయవలయును. తల్లలలో కార్యమును సాగించవలయుననిరి.

వల్లేటి విశ్వనాథరావుగారు

శ్రీ వత్సేటి విశ్వనాథరావు (వకీలు. జిల్లా కో ఆఫరే టీవ్ బ్యాంకు కార్యదర్శి) గారు గాలివాన మణుడినము తమ గ్రామాదులమట్టునెల్ల వచ్చియుండ వారు సభయందు అవలంబనమును తెలిపిరి. పొట్టెంపాడు గ్రామమున 25 మంది మనుష్యులు చనిపోయిరి. అనేకమైన పశువులు నష్టము. వరకవి పూడి గ్రామములో ఒక్కయోనాటివారి కుటుంబము అవులకు ప్రసిద్ధి కెక్కియున్నది. వారిపశువులు ఒక వెయ్యికిపైగా నముద్రపురాటుకు తాళజాలక కొట్టుకొనిపోయినవి. అట్లే గ్రామంలో యితరులపశువులమూడ అనేకము మరణించినవి. గడ్డివాములు కొట్టుకొనిపోయినవి. విశిలినపశువులకు పచ్చిపగూడ లేదు. ప్రజలకు లినుటకు తిండిలేక మలమలమాడుచున్నారు. ముత్తుకూరు చంద్రారెడ్డి మరీకొండటి పిడ్డలు, తప్ప మరొకగృహము లేదు. ప్రతిగ్రామములో సరాసరి 800 పశువులు చనిపోయినవి.

బుచ్చిగడ్డి గ్రామంలో మొనకూరువారి కుటుంబములో 200 పుట్ట భాగ్యము గాలికిపోయినవి. దొడ్లవారికుటుంబమునకు ఆర్బివివస్తే వాటిల్లినది. వారి భాగ్యపుట్టు చెడిపోయినవి.

కొండవలూరు రైసుమిల్లుక్రింద అనేకులు చనిపోయి యున్నారు. ఆదివరము రైలుదిగి ప్రయాణీకులు కొండకు వానకు నిలవ స్థలములేక ఆమిల్లుభవనమున తలదాచుకొని యుండిరి. రాత్రికి గాలివాన తీవ్రరూపముదాల్చెను. భవనము కూలెను. క్రిందనుండినవారు చనిపోయిరి. ఇప్పటికి 200 మందిని తీసివేసిరి. ఇంకను ఎంతమందియున్నారో తెలియదు. ప్రతి గ్రామమునను పశునష్టము జననష్టము వినుచున్నాము. కోట్ల కొలది రూపాయలనష్టముకలిగినది. ఇట్లుండ ఎవ్వరుగాని నష్టములేదని చెప్పుట మిగుల సాహసమైనకార్యము. ఇట్టిసందర్భములలో ప్రతిగ్రామమునకు ఒకరినిపంపి పశువులు, ధాన్యము, మనుష్యులు, యికరనష్టములు ఎంతెంత జరిగినదియు రిపోర్టులు విపులముగా తెప్పించవలయును.

కో ఆపరేటివ్ సంఘములవారికి, ప్రతియూనియన్ వారికి తమ సూపర్ వైజర్, యిక్వైప్మెంట్లను సమితి తనిఖీచేసి, కో ఆపరేటివ్ సభ్యుల కేంతవద్దము జరిగినదో తెలుపవలయునని తాఖీదుల నందించుచున్నాము. వారికి ఎంతసాయము వలసినది, ఎంతయొజ్జము కావలసినదియు, కో ఆపరేటివ్ సంఘములవారిచ్చుటకు సంసిద్ధముగానున్నాడు. సర్కారువారివద్దనుంచీ మనకు నలయు సాయము తగినంతరాదు. గుజరాతులోకూడ అట్లే జరిగినది. వాయుకులు ఆంధ్రదేశముంతయు పర్యటనమునలిపి ద్రవ్యము ప్రోగుచేయవలయును. ఇండ్లుకట్టించుకొనుటకు, బుర్రములు పరపతిసంఘములలో నిర్మించవలయును. బీదలకు గుడిసెలు నిర్మించుటకై కొంతవరకు ఉచితము నొసంగు ఏర్పాటు చేయవలయును అనిరి.

వావిలికొలను కృష్ణస్వామిరావుగారు

శ్రీ కృష్ణస్వామి రావుగారు (పక్షి) కొని
 బతు నల్లి తడులుము వారల యొగ క్షేమము

యండిరి. గుడిపల్లిపాడు గ్రామములో 200 యిండ్లకొద్దమున ఒక మిల్లె, దేవాలయము, 1 పెంకుటిల్లకప్పు మున్నగు గృహములు గలవి. ప్రక్క గ్రామములో కూడ రెండు యిండ్లు మాత్రము ఉన్నది. మిగత అంతా వాడనీయ. ఈ గ్రామమునందు తమ యింటికి వచ్చిన వేలంబాకం రామలింగారెడ్డిగారిని విచారించగా తమ 30 యెద్దులు మేపుకయి తోలియుండగా చనిపోయినవనియు, కృష్ణాపట్నం తీరమున 800 పశువులు చని పడియున్నవనియు తెలిపిరి. భూమారు పదిసంవత్సరముల వరకు గడ్డిపరిపోవును గదాయని గడ్డివాములకాచి సంకోషించు చుంటిమనియు, ఇట్లుండ అంతయు కొట్టుకొని పోయినదనిరి. సంగం గ్రామములో మూడు యెద్దుల తప్ప అన్ని పడినవి. పశువులు నశించినవి. మిగిలిన పశువులకే గ్రామంలోకూడా గడ్డిలేదు. గడ్డివాము లన్నియు కొట్టుకొనిపోయినవి. గ్రామాదులలో ఇండ్లువేసికొనెదమన్న బీదలకు తాటియాకులేదు. ఆగారీకి చెట్లన్నియు మొండము లయినవి. కొన్ని పడినవి. వర్షము ఇంకను కురియుచున్నది. మిగిలిన పశువుల నికనయిన రక్షించుటకు తడవకుండా యుంచుటకు వసారులులేవు. తినటకు గడ్డిలేదు. మనుష్యులకు బియ్యము విక్రయించుటకు లభించుట లేదు. ముత్తుకూరు గ్రామంలో బియ్యము దొరకుటయే లేదు.

ప్రస్తుత ప్రభుత్వమువారి సంగిన 10 వేలరూపాయలు ఏనుగులకును రాదు. విపత్తుగూర్చి కలెక్టరుగారు సరియగు రిపోర్టు చేసినట్లులేదు. అదినిజమైనచో, వారు తమ ధర్మమును నిర్వహించియుందురు. మనయొద్ద పన్నులు వసూలుచేయునపుడు మనకు విపత్తు సంభవించినపుడు మనకు సాయము చేయుట వారికి విధి. బీదలపేరి మిగత ఆస్థాయముగ నన్నది. బియ్యము తడిసినది. కొంత చవుకగా బజారులలో విక్రయించుచున్నారు అది తినటచే కలరా పురమున వ్యాపించినది. పోలీసువారు దీనినిపట్టుకొని అది విక్రయించకుండా చేయవలయును. కలరా నిలువనిదే ఆసాధ్యము. వాకి తగు నివారణోపాయములు. వెకనలేను.

వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారు మునిసికల్ సంఘము వారు చేయుచున్న సాయమును వివరించిరి. వెయ్యిరూపాయలు. బీదలకొకయి యిచ్చియున్నారనియు, ప్రత్యేకబండ్ల పెట్టి, పెంబు యెత్తించు యత్నముల జరిపియున్నారనియు చాలవరకు తృప్తికరముగ పని జరుగుచున్న యున్నదనియు చెప్పిరి. బయట జిల్లాలోంచి సాయము కోరవలయును మనము యితరులు బాధపడుచుండినపుడు సాయము చేసియున్నాము. కాన వారను మనకు చేయగలను. స్వచ్ఛందసేవకులు మునిసిపాలిటీలో పని చేయుటకును, గ్రామాదులకు వెళ్లి వారి స్థితిగతుల కనుగొని వారికి వలయు సాయమిచ్చుటకు కావలసియుండును. అందరును పాటుపడవలయునని కోరిరి.

భూజా మెహిదీగారు:—తాముమునిసిపల్ డిప్యూటీలులో పనిచేయుచున్నామనియు, కలరావ్యాధి రాకుండ త్వరలో నివారణోపాయముల వెతుకవలయుననియు చెప్పిరి. కాలయాపన చేయరాదనియు త్వరగా కార్యము ప్రారంభింపవలయునని చెప్పిరి.

ఈదిగవతీర్మానము ఆమోదింపబడినది. ప్రస్తుతము వెల్లూరుజిల్లాలో కట్టరామునకును, పల్లెకును తుపానుకలన సంభవించిన నష్టముగూర్చి ప్రజలు సహాయము చేయుటకు ప్రతిపాదలును ప్రయత్నింపవలసియున్నది. కాన మునిసిపాలిటీవారికి, సహాయకమై యేర్పడిన ఉపసంఘము వారికి గ్రామములో సంచారముచేసి, స్థితిగతులను నివేదికలంపుటకును అనేక స్వచ్ఛందసేవకులు పూనువలయునని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఇది ఏకగ్రీవముగ నామోదింపబడినది. ఆచట కొందరు స్వచ్ఛందసేవకులు తేరిరి. శ్రీ శే శివరామకృష్ణరావు ఎం.ఏ. గారిని దీనికి నాయకులుగా యేర్పాటు చేసిరి.

తర్వాతి ప్రభుత్వమువారి సంగిన 10 వేలరూపాయలు చాలదనియు, నష్టము అధికముగనున్నదనియు, భారాళముగా విరాళము గ్రాంటు దయచేయవలయునని తీర్మానించుచు మరొక తీర్మానముకూడ ఈసభయందు చేయబడినది. దీనినిగూర్చి వాదించుటకు సరసింగరావు (వకీలు) గారు ముచ్చటించిరి.

శ్రీ మంగమూరు విశ్వనాథరావుగారు ముచ్చటించుచు కలెక్టరువారు స్వయముగా 1500 రూ. యిచ్చుటకు అధికారము కలిగియు, 200 రూ. యిచ్చిరనియు, ఇంకను 100 రూ. కరియొద్దనున్నట్లు తెలియుచున్నదనియు ప్రభుత్వపు ట్టుల్లే యున్న(జి. ఓ.) పరిశీలించినచో, తుపానునష్టమును గురించి ఈ ప్రదేశము వినియోగింపవలయునని గలదనియు, కలెక్టరుగారు బోర్డు మెంబరుగారు జిల్లా అంతయు, తుపాను వెబ్బుతగిలిన ప్రదేశములకు వెళ్లి నగాని నష్టము వారికిగోచరించదనియు, వారు తెలుపు ఆభిప్రాయములు చాలతప్పనియు ఖండించిరి. కలెక్టరుగారు తుపానుముందే, తుపానువిషయము ముద్రానుసంబంధితంబు తెలిసికొనియు సరియైన కాలములో యితరులకు తెలిపినచో జిల్లాజడ్జి మున్నగువారు ఆఫీసులలోనే ఆరాట్రయంతయు గడుపుతలపించియుండదనియు తెలిపిరి. వీది ఎట్లుండినా, అట్లే చాలదనియు, యింకను హెచ్చుగా గ్రాంట్ స్వంతమై ఖర్చు ప్రభుత్వమువారు ప్రజలకోర్కెలకు నియు చెప్పిరి.

Coughs, Colds, Bronchitis

దగ్గులు, జలుబులు, రొమ్మ పడిశము

క్యాకో ససంబంధమైన అవయవముల కెటువంటి బాధ గలిగినను, దగ్గు, జలుబు, రొమ్మ పడిశము యన్వేషణ యంజా మొదలగువాటి కన్నిటికి ఆంగర్స్ ఏవల్వ్ తగు ఔషధమని వైద్యులచే నామోదింపబడెను. ఆ దగ్గును తగ్గించి క్యాకోశములయందును, గొంతునందును నొప్పిని తగ్గించుటయేగాక, ఆకలిని వృద్ధిచేసి, ఆరోగ్యమును గలిగించి, శరీరమును మంచి కత్తిని గలుగజేయును. తుయకోగమునకుకూడ వైద్యులలన్నింటియందును, ఆంగర్స్ ఏవల్వ్ నే ఉపయోగించుచున్నారు. క్యాకోశ ససంబంధమైన వ్యాధులకుకూడ చాల ఉపయోగకారిగా వైద్యులందరిచే న్నామోదింపబడుచున్నది. జ్వరశీతలులైన వారలకు మరల కత్తిని చేకూర్చును. ఆంగర్స్ నివేదియందును. అమ్మబడును.

ఆంగర్స్ ఏవల్వ్ నందు జంతుసంబంధమైన నూనెలు చేరి యుండలేదు. తయారగునపుడు చేతులతో నంటబడదు. అందువలన పర్యవేక్షకులవారను, అన్నివర్ణ మలవారిచే నేమింపదగినది.

ANGIER'S EMULSION

Of all Chemists and Bazaars,

అప్పుడే శ్రీయత ఆమంచర్ల కృష్ణారావు తిక్కవరపు రామిరెడ్డి గోవిందురెడ్డిగార్లు రిలేఫ్ కమిటీ సమావేశము ముగించి విచ్చేసిరి. పురవాసులలో ప్రభుత్వమువారి సంగిన 10 వేలరూపాయలు సరిగా వినియోగము కావని తెలిపియుండుటచే, గొప్ప అందోళన యున్నదనియు, కృష్ణారావుగారిని తమ సలహాసంసంగముని కోరగా వారు కొంత దీర్ఘముగ ముచ్చటించిరి. రిలేఫ్ కమిటీవారు మండలము దుండు వివిధ గ్రామాదులకు వ్రాసి ఆచట కలిగిన నష్టమును తెలుసుకొన యత్నించు చున్నారు. ముద్రానుండి రానుకృష్ణమిషన్ సేవదళమువారు ఒక డాక్టరుతో ముత్తుకూరు కృష్ణా పట్నం గ్రామాదులకు తమసాయమును చేయుచున్నారు. ఆ ప్రాంతములో రిలేఫ్ కమిటీవారు ఏపనిని చేయవలసరము లేదని ముద్రానుంచి విచ్చేసిన స్వామి కాశ్యోత నందగారు తెలిపియున్నారు. వారు మద్రాసుకును యితర ప్రాంతములకు జాబులు వ్రాయవలయునని ఉద్దేశించి, ఆలస్యముగ నని ఈ సభకు రాజాలమని తెలిపిరి. సర్వెంటుస్ ఆఫ్ యండియాకు సంబంధించిన వెంకటసుబ్బయ్యగారు ఈ జిల్లాకు విచ్చేసి యున్నారు. తమ కాలమునంతయు రిలేఫ్ సంఘమువారు వినియోగించుకొని తమకు ఉపయోగించుకొని, ఏపనికైనను నియమించిన పోవుటక సిద్ధముగా నున్నామని తెప్పించు ముద్రానుండు కూడ సభ గావించుటకు యత్నములు జరుగుచున్నవి. త్వరలో అంటునుంచి మనకు సాయము రాగలదు స్థానిక సంఘముల వారును. కేక్టికొలది సాయము చేయుచున్నారు. నష్టమును గూర్చి వివరములు యింటింటికి వెళ్లి కనుగొనుటకై మునిసిపాలిటీవారు పాకకాల ఉపాధ్యాయుల నియమించిరి. గ్రామాదుల నష్టము విచారించుటకై బోర్డు ఉపాధ్యాయులకు జాబులు వ్రాసియున్నారు. గృహములు పడినవారిని చెట్లుఉపయోగించుకొనుటకు ఉత్తరపు తీయబడినవి. కో ఆపరేటివ్ సంఘములు ఋణము లొసంగుటకు ఏర్పాట్లు చేయుచున్నారు. కలరా నివారణకై ప్రత్యేక ఏర్పాట్లు జిల్లా డాక్టరుగారు గావించుచున్నారు. ప్రత్యేక కాలిటరీ ఉద్యోగులను నియమించుటకు మునిసిపల్ సంఘములవారు ప్రయత్నములు జరుపుచున్నారు. జిల్లా యంతయు పనిచేయుటకు స్వచ్ఛంద సేవకులు కావలయును. వారినికూడ చేర్చుకొనుచున్నాము. కలెక్టరుగారు ప్రస్తుతము వెయ్యి రూపాయలు మావద్దయిచ్చిరి. ఇది ఖర్చయిన వెంటనే మిగత ఔషధము యిచ్చెదమనిరి. బీదలకు అన్నము పెట్టుటకై ఏర్పాట్లు జరుగుచున్నది. అవకాశము కొలదియు విరివిగా పనిచేయుటకు యత్నించుచున్నాము అనిరి. అంతా శ్రయంత తిక్కవరపు రామిరెడ్డిగారు కొంతకాలము మునిసిపాలిటీలో పనినిగూర్చి కొంత విపులముగా చెప్పిరి. ప్రత్యేకముగా కొన్ని బండ్లు ఏర్పరచిరి. పీఠులలోను మురుగును అంతయు తీరుటకు యత్నములు జరుగుచున్నవి. త్వరలో పారిశుధ్యము చక్కబడగలదు. తాము యీ పనియందే గమనమున్నామనిరి.

అధ్యక్షులు: ఆంత్యోపన్యాసముతో సమావేశము 8.30 ఘంటలకు ముగిసెను.

రైల్వే మెయిల్ సర్వీసు ఉద్యోగుల విందు:—రైల్వే మెయిల్ సర్వీసు యం. డివిజన్ నూపరెన్ టెక్ డెంటు చార్జిని రావుసాహేబు టి. దీనదయాళు నాయుడుగారు స్వీకరించుసందర్భము ననుసరించియు, రావుసాహేబు టి. కుట్ర హృదయాయుగారు అసిస్టెంటు సూపర్వైజరు జనరల్ గా వెళ్లు సందర్భమున బట్టి వారికి వీడ్కోలు నొసంగుటకును, సి. వి. కన్నింగ్ హాముగారు చార్జియిచ్చి వెళ్లు సందర్భమున బట్టియు 10 లేదని. మదరాసులో రైల్వే మెయిల్ సర్వీసు ఆఫీసులో బారిఎత్తిన ఒకవిందు జరుపబడినది కన్నింగ్ హాముగా రధ్యక్షత వహించిరి. సంస్కృతమునను, అరవమునను ప్రార్థనలు వలుపబడినవి ఈ సత్కార ఉద్యోగుల దయారసము, ఉదారగుణము లకుగూర్చి పలువురు గుఱవచ్చిరి. ఫలహార తాంబూలాదులు సగ్గల లండరికిని నొసంగబడినది. ఫోటో ఎత్తబడినది. అగ్ర్యక్షుని అంత్యోపన్యాసముతో నువందన సమర్పణములతోను ఉత్సాహ సాఫల ముగింపబడినది.

అనంతపురమునందలి శ్రీ విశ్వేశ్వర వేదపాకకాలవారిచే జరుపబడిన భగవద్దీక్ష పరీక్షలో ప్రథమబహుమతి నందిన రంగనాథరావు అను మార్కాపురం హైస్కూలులోని రి వ ఫారం విద్యార్థికి బంగారుపతకము నొసంగుటకై 7 లేదని సభ యొకటి జిల్లా కలెక్టరు రావుబహదూర్ యు. రామారావుగారి అధ్యక్షతను మార్కాపురంలో జరిగినది. అసభలో నాపిల్ల వాని కా బహుమతి యవ్వబడినది.

కౌ ను ధి యే ట రు లో

1927 సం॥ నవంబరు 12 వ తేదీ శనివారమునుండి 15 వ తేదీ మంగళవారమువరకు సాయంత్రం గం 6.15 కోజాకు చెండాలులు. రాత్రి గం 9.30 కిని, అదివారములయందు పగలు కం 3-15 ని ప్రత్యేక ప్రదర్శనములు మదన ధి యే ట రు లి మి టె డ్ వారు 'మా కిస్' అను మహావీరుని చరిత్ర ప్రదర్శించెదరు: 1920 వతాబ్దమునందు హైదరాబాద్ లోను పోలిన మహావీరుడు మనుమబుమున కసాధ్యమైన చిత్ర విచిత్రమైన పనులు, ధైర్య సాహసకృత్యము లనేకములు పదర్శింపబడును. ప్రేమ, అహాయత, విషాదముతో కూడిన "మా కిస్-సింహము బోను" అను హృదయమును చలించ జేయునట్టి చిత్రములకు ప్రదర్శించుదు

వేలం నోటీసు

కృష్ణాజిల్లా అఫీషియల్

రిశీవరు కోర్టు, బందరు.

యన్ సాల్వేంటు:— శ్రీరాజా బామ్మదేవర సత్య నారాయణ వరప్రసాదరావు బహద్దరు జమీందారు గారు పాతువల్లూరు యెస్టేటు పార్టు 2.

I. P. 13/27.

యా యన్ సాల్వేంటు తాలూకు తోట్లకల్లూరు గ్రామములో నున్న యూనియన్ నెం. 519 కి గల పెంకుటి యెల్లున్న, అసెస్మెంటు నెం. 519 కు గల షుమారు 25 గజముల నివేళన ఫ్లోమున్ను, వల్లూరు, బొడ్డపాడు, దేవరపల్లి గ్రామములమీద యెస్టేటువానికి రావలసిన శిస్తు బాకీలకు పొందబడిన రెంటుడిక్రీలున్న, చరాస్తిన్ని తోట్లకల్లూరు గ్రామములో ది. 19-11-27 న

2. యేలూరుతాలూకా కొప్పాక, భోగాపురం, శింగవరం, గవరవరం, సత్యవోలు, కొత్తపల్లి, సత్రంపాడు, రాజుపేట, కవగుంట, వసంతవాడ గ్రామములమీదను యెస్టేటువానికి రావలసిన బకాయి శిస్తుబాకీలకు పొందబడిన రెంటుడిక్రీలున్న, వసంతవాడ గ్రామముమీదను నిచ్చిపున్న బకాయి శిస్తు బాకీలున్న, యేలూరు పవరుపేటలో తానాఆఫీసు వద్దను ది. 23—11—27 న

3. కాకినాడ పత్రివారిపీఠిలో వున్న గుర్రపుసాలలున్న, చరాస్తిన్ని కాకినాడలో మేడవద్దను 24—11—27 న

కృష్ణాజిల్లా అఫీషియల్ రిశీవరుగారిచే వేలం వేయబడును గనుక కావలసినవారు వచ్చి పాటపాడుకొనవచ్చును. తప్పిల్లకు కృష్ణాజిల్లా అఫీషియల్ రిశీవరుగారికి వ్రాసిన పొందగలర.

కృష్ణాజిల్లా అఫీషియల్ ఎం.రంగారామి బి.ఎ. బి.ఎల్. రిశీవరు ఆఫీసు, బందరు.

అఫీషియల్ రిశీవర్.

దేవతా వరప్రసాదమున అచ్చిన అత్యద్భుత మైన చికిత్స

“మెంథోలేటం”

ఇది విచిత్రశక్తి గలిగి, ఫలకరమై, ఉపశాంతికరమై ఉష్ణవశాంతమై స్వస్థము నొసగు చికిత్స. కాలులు వలని బొబ్బలు, దోమలు మొదలగువాని వలని బాధ, ఎగ్జమా, తీట, కరువులు, వేడినీళ్లవలని పుండ్లు మొదలగు చర్మవ్యాధుల కమోఘమైనది. ప్రతి గుటుంబమునకు ఉండవలసినది.

ఈసాజే “మెంథోలేటం”ను వాడుము. నీకు శరీరపు రక్తమైన శృష్టికలుగును.

అన్ని ఉగ్రాణులయందు దొరకును.

8486

Agents:—

NATESAN & Co.,

Coimbatore.

పేర్స్ శొబ్బు యొక్క గుణములు అందరికి చాలా బాగా తెలుసును. పేర్స్ శొబ్బు అన్ని శొబ్బులలో రాజా. యేమేళము లో నేనా అంతమందికి, యెట్టిము ఖములకైనా చాలా బాగాయుంటింది.

Pearls SOAP

Matchless for the Complexion

A. & F. Pears Limited, London, England. Established

Soapmakers to T.M. The King-Emperor & The Queen 1789

HD

ITG 16-14 TL

నాటకములు

బ్రహ్మశ్రీ పాతాళభేది సుబ్రహ్మణ్యకవిగారి యువన్యాసము

శ్రీయుత సంగ శేషచలశాస్త్రీవారు అధ్యక్షతవహించుట

శ్రీ పద్మయ్య కళాశాల ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజముతరపున 7-11-27 సోమవారము సాయంత్రము 5 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ పాతాళభేది సుబ్రహ్మణ్య కవిగారు (తిరుపతివాస్తవ్యులు) ఆంధ్రనాటకములనుగూర్చి యువన్యాసించిరి. బ్రహ్మశ్రీ సంగ శేషచలశాస్త్రీలవారు అధ్యక్షతవహించిరి. శ్రీయుతులు సరస్వతి వేంకటసుబ్బరామశాస్త్రిగారు, తూర్పు విశ్వ నాథశాస్త్రిగారు పి. వేంకటరాఘవయ్య బి. ఏ. ఎల్. టి. ఏ. వి. నరసింహ. పంతులు, యి. భావ్యకాచార్యులు-ప్రభృతులు సభ సలకరించినవారిలో ముఖ్యులు.

శ్రీ శేషచలశాస్త్రీలవారు ప్రారంభోపన్యాస మొనర్చుచు, శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య కవిగారి చాచక్యతల సభ్యులకెఱిగించి యెట్టివారి యువన్యాస మత్సంతాదరణీయమనియు, దానినివిశలు మనక రివ్యమనియు చెప్పి, ఉపన్యాసమున కనంత్ర నొసరిరి.

పిమ్మట శ్రీ కవిగారు ఉపన్యాసమున కుపక్రమించుచు, తాము పద్మయ్య కళాశాలయందు దాదాపు పదునాలుగు సం॥కు బూర్జును విద్యార్థిగా నుంటిమనియు నీ యాంధ్ర భాషాభివృద్ధి సంస్థాపకులలో తామిక్క రని యు, నట్టిసమాజ మున సుపన్యసింపు భాగ్యమునకు సంతోషించుచున్నామనియు ననిరి తరువాత నాటకములగూర్చి యువన్యాసంపఠింపిరి వారియుపన్యాసమునందలి సారాంశమిది:—“ప్రాపంచకర్తమే నాటకముగాని జేరుకాదు. నాటకములు సంస్కృతిమున మొట్టమొదట వెలువడినవి. అన్యదేశములు నాగరకతాహ్వయములై యుండగా మనదేశమున నత్యంతోత్తమ నాటకములు రచియింపబడుటయు, ప్రదర్శింపబడుటయు జరుగుచుండెడిది. “తల్లి సంస్కృతంబై యెల్ల భాషలకును” అని శేకన మహాకవి వాడుచున్నాడు. నాటకములకు నైరము సంస్కృతమే తల్లియై, చేదోడు వాదోదై, సంరక్షణీయయ్యెను. రామాయణ భారతాదులు నాటకమార్గమునే గొంతవలకు ద్రోక్తియున్నవి. అవియే మహానాటకములు. మనకు దేలియునంతాటను భానుడు సంస్కృత నాటకరచనకు మూలపురుషుడు. కృత్యుడు శిలాలియనువారు నాటకరచనకు గడంగి యెట్లున్నది. కాకి వారి నాటకము లెప్పుడు గాన్పింపవు. భానునిరకారతనే

కాలిదాసు నాటకములు వెలువడినవి. ఈయంశమును చెబుటకు కాలిదాసు తననాటకమున భానుని పేర్కొనుటయే నిదర్శనము. భాను కాలిదాసునాటకములందు కొంతభేదము గాన్పించును. భానుడు ప్రస్తావనానంతరము నాందిని వేసియున్నాడు. కాని కాలిదాసుడు నాంద్యనంతరము ప్రస్తావన నిమిద్ధియున్నాడు. మఱియు భానుని నూత్రధానడే నాందిని జదివి, పిమ్మట ప్రస్తావనకు గడంగుచున్నాడు. కాని కాలిదాసు నాటకములందు నాంది ప్రస్తావనలకు నూత్రధానల నిరువుర ప్రవేశపెట్టెను. ఇవన్నియుగాక కాలిదాసుడు భానుని తన మూలవి కాగ్ని మిత్రనాటకమున స్తుతియించియున్నాడు. ఇవి యన్నియు కాలిదాసునికంటె భానుడు ప్రాచీనుడనుట చెప్పుచున్నది.

ప్రబంధములు దృశ్యశ్రవ్యములని ద్వివిధములు. శ్రవ్యప్రబంధములు పండితజనులకే యుపయోగపడుచున్నవి. పామరులనైతము నాకర్షింప జాలినవి దృశ్యప్రబంధములు. నాటకములీ దృశ్య ప్రబంధములలో జేరినవి. కాలిదాసు కాకుంజల మూల కాగ్నిమిత్రము లీతరగతిలో జేరును. దృశ్యప్రబంధము చదువుటకుమాత్రమేగాక, హాసభాసముల జూపుచు నటించుటకు నైతము బుద్ధివచ్చును. ఈవలన ప్రేక్షకుల నుద్రేకపూరితుల జేయుగల్గును. ఇట్టియంద్రేకము శ్రవ్యకావ్యములందలంగా గన్పట్టును. పామరజనుల సన్మార్గార్థులజేయుట కుద్రేకము ముఖ్యము. కావున నాటకములు సర్వజనాదరణీయములను, లోకోద్ధారకములను అగుచున్నవి.

సంస్కృతమున దృశ్యములగు కాకుంజలాది నాటకముల భాషాంతరికరించుచుగూడ మనపూర్వులు వానిని శ్రవ్యములు రీతిగావిచ్చిరి. కాని నాటకముల వ్రాయుకుండుటకు ప్రబలకారణ మేదియు గాన్పించదు. కాని రాజులయనాదరణ మిందులకు గౌరణమేమాయని మాత్రము సంబంధపడవలసియున్నది. విధి నాటకములు, బొమ్మలాటలు తప్ప నాటకము లిట్టివి కీ॥ శే॥ విశేషలింగము పంతులు, ఆంధ్రనాటక పితామహులకాలమువరకును లేవు వారుమాత్రము నాటకరచనకు గడంగి యాకారతను తొలగించి లోకామోదమును బడిసిరి. పితృలింగము పంతులు గారు కవి జీవితములం దెలహవి బాలసరస్వతిగూర్చి వ్రాయుచు “రంగకామిది నాటకము” ను రచియించినట్లు నూచించిరి. కాని యారంగకామిది నామాశిష్టమునటచే బాలసరస్వతి నాటకమును రచియించియు రచియింపనివాడే యయ్యెను!

శృంగారము నాటకములకు ముఖ్యరసమై యున్నది. భానుడుమాత్రము వేరుమార్గము నవలంబించెను. సామాన్యముగ నాటకములందు శృంగారము ముఖ్యరసమై కదితరసములు పగ సములుగ నున్నవి. ఎట్లునుచే వేసరసములందు నాటకములుండ

రాదనిగాని లేనిగాని నామతముకాదు. వెళ్ళేదరసముల జూపునాటకము లనేకములున్నవి.

ఆంధ్రనాటకములకు సంస్కృతముకంటె వాగ్గవంగ, సహారావ్యము లుండేకము కనిపించినవి. ఇవియే శ్రీ పంతులు గారి కావ్యకరణము పురికొల్పినవి. ఆగష్టు యీ రాయని పొగడబడు శ్రీకృష్ణ దేవరాయల కాలమున నాంధ్ర మత్స్యతాభివృద్ధిగాంచి యెల్లెడల వ్యాపించినది. ఇందులకు రాజాదరణయే మూలకారణము. తాను రాజై, కవిరాజై, కవి పోషకుడై, “భువన విజయసభాధ్యక్షుడై” కవుల నాదరించి కవితాకన్యను వృద్ధికి దెచ్చెను. ఆకాలమున నైతము చక్కని నాటకములు వెలువడకపోయెను. విధిభాగవతము బండెనను బ్రకృతము రామకృష్ణము కృష్ణపాత్రధారి. నవమానించెను కథ నిదర్శనముగనున్నది. ఆంధ్రనాటకములకు పోషకులు లేకుండుటయే యవి లేకుండుటకు కారణము. ఈవిషయమును పోతుగో ఆలీషాగాన తరుచుచిత్ర చిల్ల జీవులను నింపువచించి యున్నాడు:—

ఉ.పాటలగంధి! భూపతులు- పండితుల స్వకవీంద్రజోతితనా నాటికి నాదరింపరద. నాటికి, విద్యయడంగ; సత్కవుల నాటకముల రచించుకొనినాటకసంఘము లేవనెత్తి దే కాటన మాచరింపుచు ని- కాటలవృత్తి నటింతు డినులై.

అట్లు ప్రోత్సాహము లేకున్నను కీ|| తే|| రామకృష్ణమాచార్యులు, వీరేశలింగము పంతులు, శ్రీయ్యత కళాప్రపూర్ణులు వహో మహాపాధ్యాయులు వేదము వేంకటరాయకాన్యులవారు మున్నగువారు చిత్రసభలు కావ్యకరణ ప్రతాపరుదీ యాది యత్యద్భుతనాటకముల రచించిరి. వీరిలో రామకృష్ణమాచార్యులు తాను సుప్రసిద్ధుడై కవియై, అన్యభాషాజ్ఞానము గలవాడై నాటకరచనకు బూని తనకార్యమును చక్కగ నిర్వహించెను. ఇట్లే శ్రీయ్యత బలిశేషలి, టిక్కెకాంతముగారును కీర్తిగాంచుచున్నారు.

ఆంధ్రనాటకములకు సంస్కృత నాటకములకును భేదమున్నది. సంస్కృత నాటకమున నొక యంకమంతయే నొక రంగముననే యుండును. కాని యాంధ్రనాటకము లాంగ నాటముల ననుసరించి యొక్కొక్కయంకమునను వెళ్ళేరు రంగము గన్నవి. ఇట్లు వెళ్ళేరు రంగములందుటచే విస్తయింపక చక్కగ గన్నట్లును, ప్రతియంకమునను నాయకుడు గాన్పించవలసిన యంశమును కొందఱు మాత్రమే పాటించుచున్నారు.

“నివరించిమాడ వివేకబుడతే శ్రవణసంపదకంటె సంజడలేదు” అన్నట్లు శ్రవణసంపద యత్యంతమైనది. రామాయణాని సన్నిధిభక్తవారమే శ్రీశివాజిని చక్రవర్తి నొనర్చుకొనినది. కావున నాటకములు జలయండు దుండేకముగలిగించి వారి చిత్రస్మృతుల మరల్చగలవి. కావున నీతిబోధకములను దోషభిన్నాదిదాయకములను నిశిచ్చత్వముతో నాటకముల రచించించినచో నవి దేశమున కత్యంతోపకారకములు. పురాణాది గ్రంథములను జనిని యందలి నీతుల బోధించుటకంటె నాటకము లాణి జనులకందలి నీతులబోధించుచుండుభయము. కావున నాయా కథలందుండు నీతులను వేరుచుజలకు గోచరములగునట్లు చెప్పవలసిన బాధ్యత నటకులయందున్నది. వారిశ్రేయ నాటకమాదుచో వాక్యేంద్రుని భార్య పుత్రుల విక్రయించి నీవృత్తికి పాల్పడెననది జలకు పృథ్వీయముల జొచ్చింపరాదు. తనపట్టుదలనీవక సత్యవాక్యపాలనార్థమై యెన్ని యిక్కట్లులైన నోర్చుకొనెనని బోధింపవలయును.

అట్లు నీతిబోధకములను నిశిచ్చత్వముల విడనాడి దుర్మితి బోధకములకు కల్పన లేవనెత్తియు వెలువడుచుండుట శోచనీయును. రామరాజు (విజయనగర సామ్రాజ్యవాళనము) నాటకమి నింద కన్నీ రిగముల పాత్రులగుచున్నది. ఏచరిత్రలందును గాన్పించని వర్ణచారిత్రము రామరాజునను గట్టి ఆవృథిచారములను గలిగిన పుత్రుడగు పరాజితులనుంచేత చలించుటయు ఆంధ్రసారస్వతమున కత్యంతోపకృతి నొందిన విజయనగర సామ్రాజ్యమును మన కన్నులయెదుట నశింపజేయుటకంటె వేరే నీశీమియును గాన్పించదు. ఏ ముప్పది ముప్పదైనను రంగమున నటించుచో ప్రేక్షకులయందు తాత్కాలికమున నొకయుండ్రేకము గలిగించుట యీవిజయనగర సామ్రాజ్య నాటకము నెరవేర్చుచున్న కార్యము. ఇట్టి నాటకములు దేశభివృద్ధి దాయకము లే. తాత్కాలికములు బాజాలవు. ఇతి స్మృతిమునందలి నాయకుడు చిత్రము లక్షణపరుడై యుండవలయును. అట్లుండియు నాతని కొండొక పట్టణ లోపములనున్న ఆలోపముల వెలిబుచ్చక కప్పిపుచ్చు బాధ్యత కవియందున్నది. లోకకంటకుడైన జూలియన్ నీపరుడు మేక్స్వియరు మహాకవి సర్వజనామోదమును బడసినవానినిగ నిరూపించెను. అంతమాత్రమున మేక్స్వియరు కవీంద్రుని ఘనతనుగాని యాతని నాటకముననుగాని యెట్టి కొరతయు వాటిల్లలేదు. ఈతీయు నీవిజయనగర సామ్రాజ్య నాళన నాటకమునందలి పతాజి తలండియు రామరాజుం జంపియున్నాడనియు తావలచిన కారిత నంత మొందిచి తన ప్రాణముల గూడ దీసికొనెను. ఇట్లు ప్రాణముల విడిచి పాతకముల పాలించు గూడ స్వర్గమును ఎడవినట్లు నాటకము నందలి ముఖ్యచిత్రము, స్మృత్యోహులు, విశ్మయకరముల శ్రీ పాత్రపాతకములు, ఆత్మపాత్ర గావించుకొన్నచార్యులు, క్షూర మరణము నందినవారును వృథాచారులును గూడ స్వర్గములకును

మేము మీకు సహాయ మొనర్చ గలమా?

మీ భోజనపదార్థము లెప్పుడు జిడ్డుగాను, అసహ్యముగా నుండకుండులాగున నొనర్చుటకు మీకు మేము సలహా చెప్పగలము. మీ ఆహారమును కోకోజము తోనే వండుకట్లు దృఢనిశ్చయము చేసుకొనుడు. వంటవానిని నేతిని ఉపయోగించకుండునట్లు జ్ఞాపింపుడు. అది తరచుగా చెడిపోవును. కలపటము చేయబడి యుండును. కోకోజము తోనే వండునట్లు పట్టుదలతో నుండుడు. ఇండియాలో దొరకగల కూరగాయలకుండి తయారు కాబడిన నూనెలలో కెల్ల నిర్మలమైనది. కోకోజము తోనే వండిన, పదార్థములు జిడ్డుగానుండుటనునది మరపునకు వచ్చును. ఎక్కువమంటమీద వండినప్పటికి, మండుటగాని పొగపారుటగాని సంభవింపదు.

అన్ని వంటకములకు కోకోజమ్ నే ఉపయోగింపు.

Agents:—
ALFRED YOUNG & Co. Ltd.,
Post Box No. 40, MADRAS.

బకయాదరణలయే యీనాటకము బోధించు నీతిగాబోలు! సారాగధన నాటకము సయితము కొండెక్కడగ్గి యెలకను పట్టినట్లు కాన్పించుచున్నది. తల్లికి వెనడియని పినకలియను చిత్రాంగి తన్ను గూడనెంచ సారంగధరు డాదులకు సమ్యక్తంప కుండుటయు నందుమూలమున కల నాళనచుకుంటూ, ఈడుం దగ్గి వివాహములు కూడవని రాజనరేంద్రు డెట్టకేలకు వాన్లు చుట్టయు నిందలకగ. దీవిమూలమున నీతికంటె దుర్మితియే ముందుగా ప్రేక్షకులకు గోచరించుచున్నది. ఇట్లే చిల్ల జీయ తారాశీలాంకాది నాటకములు జనులను నీతి బాహ్యులగ జేయుచున్నవి.

నాటకములందు పాత్రపోషణమత్సంతోషకము. చిత్ర సభియమున, పామురచిన నలుడు కురూపియై కృతఘ్నుడగు కర్కాటకాని నిందించును. అంతలో పుత్రుడగు నింద్రసేనడును ఆతని బాతకఫలముల జెప్పిన జ్యోతిషివలకు జైష్టి వచ్చి. అప్పుడు “చి|| మనజిజ్ఞాస||” యను పద్యమున జ్యోతిషమును, జ్యోతిషివలకు నమస్కరమునాయను సంశయమును వెలిబుచ్చును. ఇట్లు శాస్త్రముల నమృతమందుట యుత్తమనాయక లక్షణము కాబాలకు. శ్రీ వేంకటరాయ కాన్యులగారి ప్రతాపరుదీయ నాటకమున నాయకున క్షుత్రులక్షణముల జక్కగ పట్టువచ్చిరి. నినురించు తలె బంధితుగావించిన వలీఖానును ప్రతాపరుద్రు డిట్టి సంశయముల బడలేదు. ఆసియానాన జ్యోతిషికు లాత నియొద్ద నుండియుండకపోరు. కేరమునాతడెనియుంగు నాలో పించక “కల్లనచించి నాడెనో బహుతమెనర్పితి నో” యని తననడత యందేమైన లోపము లున్న వేనూ యని సంశయించెను! తన్ను దొంగతనమున బంధితుజేసికొని పోయెను వలీరి దిట్టక చి|| కుక ముల————నాగధ శిఖామణి పీవొకండవే” యని మాత్ర మునెను. ఇది యుత్తిమలక్షణము. ఇందుమూలమున నాయకు డను ప్రతాపరుద్రుని ధైర్యాదార్యాది గుణముల సూచింపబడు చున్నవి.

నాటకములందు పాత్రోచిత భాషనుపయోగింపవలయు ను. అటొనర్చిననే నాటకము లెప్పువర్ క్షిట్టును. నీవపాత్ర ముల నోలు మత్రివృత్తుభాష జొన్నట్లు యనుచిత్తును. మఱియు నీ పాత్రోచితభాష యెల్లరకును న బోధిమరు నట్లుండవలయును. కాని పచ్చి గ్రామ్యముగ నుండరాదు. వీరేశలింగం పంతులుగా రు తంబడినానిచేత వ్యాకరణోక్తమును భాషను మాట్లాడించుట శోచనీయును. వీరబాహును టిక్కెకాంతముగారు తొలగిపో నిండయ్య” యనుపాటతో ప్రవేశపెట్టు పెంతయు సుచితముగ నున్నది. కొన్యులవారి నాటకముందీ విషయము చక్కగపాటిం పబడియున్నది. కొండెటికి వేంత్తాశ్వనలె దీర్ఘ సమాసములను

నాటకములందలి పద్యములందు జొనుపరాదు. “భరితేకంటిని కంటి” ననుపద్యమునందలి యర్థము సమస్త విద్యాపారంగతుం డగు నుదేవునకే నుగోచరముగారి యన్యులకుగాదు.

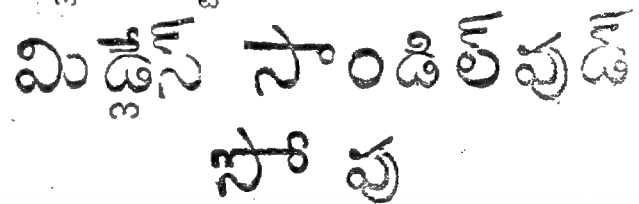
నాటకములందు పూర్వకపుల యుత్తమపద్యముల బోలి న పద్యముల రచించి యిముడ్చుటయు, లేనిచో నాపద్య ములనట్లే యిమిడ్చినను తప్పులేదు. అనుకరణమున కవి కృత కృత్యుడెనచో దోషముండదు గాని కానిచో మాత్రము పూర్వ పరాభివము నందును. “నీ|| హంసతూలిక పాన్పునందు బొందెడు మేకు కఠినంపు నేలతోఁ గదిసె నేడు.”

“మున్నగు పద్యములను “సార్వభౌమ పదంబు సరణి మీరి నభోగి” యను పద్యము లం ద ను కరించి కీర్తించెను. ప్రహ్లాదనాటకమున, భాగవతమందని పద్య ములనట్లే యిమిడ్చినందుకు ఆచార్యులవారి ఘనతకులోపము వా టిల్లలేదు. ఒకానొక కవి కృష్ణలీలా నాటకమున భాగవతమం దలి “అమ్మ మమ్మడినంగ నే శిశువునో” యనుపద్యము ననుక రింపబూని విపరీతమార్గము ద్రోక్కి నగుబాట్లపాలగుచున్నా డు. నాటకరచయిత లీవిషయముల గుర్తెలుగవలయును. చక్క నిపాండిత్య ములపడినగాని నాటకరచన కెవ్వరును పూనొగ నరాదు. పూనినచో రసాభాసమగుట సామాన్యము అనిచెప్పుచు క్రావ్యమును కంఠస్వరముతో దెక్కుపద్యములను రాగయుక్త మగు జదివి శ్రోతల కాయావిషయములు దెల్పుతలె తనస్వయ త్వమాపిల్ల జేసి.

అంతలు శ్రీనరసింహము పంతులుగారును, శ్రీ భాష్య కాచార్యులుగారును, శ్రీసుబ్రహ్మణ్య కవిగారి వాగాటిని జ్ఞా ఫించిరి. పిమ్మటపద్యము లుపన్యాసముల నభినందించుచు, వారు చెప్పిన విషయములనే కొన్నిటిని విప్పిచెప్పి, నాటకములకు బు నాడులకావరి. గ్రంథరచనకు అందును నాటకరచనకు లోక భావమున, భాషాజ్ఞానమునుగూడ యవసరము లనియు, సలక్షణ మగు నాటకము నొక్కదానిని రచియించినను ఒకకవిజీవిత ముత్పిష్టమిషయమగుచున్నదియు చెప్పుచునక్కని దేజీయములు సామెలుజేర్చి గణితోపన్యాసముతో సభ్యుల నానందపర నుటలజేసిరి. పిమ్మట నన్యతోపన్యాసములకు కృత్జ తాత్పర్యక ంపనము లాచరింపబడె సభిజనుప్రదముగ కరతాళములతో నుగిసెను.

గన్న వరపు సత్యనారాయణమూర్తి.

రోడ్లకమిటీ:—నవం 6 న తేదిన జిల్లాలో యం. ఆర్. జయకామగారి యధ్యక్షుడైన రోడ్లకమిటీ సభ్యుల సమావేశము జరిగెను. దేశమువలెకు పర్యవసము గావించుటకైగాన ఈ పంపు మొకటి నియమించబడినది. ఈ సభ్యులునకు ఆసక్తికల సర్. ఆర్. కుమారు. ఇతర సభ్యులు, సమావేశమై సభ్యుల గారు, సొ॥ యం. సహకార వాణిజ్య సంస్థకు సభ్యుల యింజనీయరుగారు.

Sloan's Liniment
kills pain!

9-వ ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ మహాసభ

అనంతపురమున నేడు సమావేశ మగుట

మదరాసు శాసనసభ్యులగు దండు నారాయణరాజుగారి అధ్యక్షోపన్యాసము

ఆంధ్రమహాసభలారా!

నేటిసభకు నన్ను భ్యక్షునిగా నియమించి నాయందు జూపిన వాత్సల్యమునకు మీకెంతయు కృతజ్ఞుడను. మన ఆంధ్రావని యందు పలువురు రత్నావళులు గలరు. కార్యదీక్షాపరతలకు లుండిరి. నాకంటె నన్ని విధముల సేర్వకలగునట్టివారిలో నెవరి నైన యీ పదవికి నియమించియున్నచో నీ సభాకార్యక్రమము సమర్థతతో నిర్వహించి యుండుదు. అయినను మీ యాజ్ఞాను వరి నై యీ పదవి కొడంబడితిని.

గతసంవత్సరము ఏలూరులో రాష్ట్రీయసభ సమావేశ మయినప్పుడు, స్వార్థత్యాగియై దేశసేవాత్మకుడును ఎగు మది రాధాకృష్ణయ్యగారి ఆకాలమరణము దుఃఖము గలిగించెను. నేటి సమావేశమున శ్రీమతి మాగంటి అన్నపూర్ణాదేవి ఆకాల మరణము స్మరింపవలసివచ్చెను. విద్యావతియు నిరుపమానదేశ సేవాపరాయణురాలును త్యాగశీలయు నగు అన్నపూర్ణాదేవి ఆకాలమరణమున ఆంధ్రదేశమునకు తీరనికొరత గల్గెను. శ్రీ లోకమునకు గొప్ప అపమ వాటిల్లెను. దయామయు డేలనో, మన స్వరాజ్యప్రయత్నముల కిట్టి విఘాతములు కల్పించు చుండెను.

మహాత్మాగాంధీ 1921వ సంవత్సరమున నాయకత్వము వహించుటతో మన ఆశయము లుల్లంఘనవి. దేశమునందనుప మానస్వార్థత్యాగము ప్రజ్వరిల్లెను. స్వాతంత్ర్యకాంక్ష దీప్తిమంత మయ్యెను. సోదరరాష్ట్రములతోపాటు, మన ఆంధ్రరాష్ట్రముగూడ అసహాయోద్యమమున తన్మయ ముండెను. పన్నుల నిరాకరణకుడ గడంగెను. నేటికిని, ఆంధ్రులు, ముందంజయే వేయుచుండిరి. గతసంవత్సరము ఏలూరులో సమావేశమయిన రాష్ట్రీయసభాతీర్థానములే యిందులకు తార్కాణము. సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమే, మన ఆదర్శమనియు, కాంగ్రెసుకీడు నట్లు మార్చువలెననియు తీర్మానించియుంటిమి. శాసనోల్లంఘన మే, భారతీయులకు తరహోపాయమని విశ్వసించుచు దేశీయ మహాజనసభవారిని శాసనోల్లంఘన కార్యక్రమము నిరూపింపు డని కోరియుంటిమి. కాని ఏలనో గౌహతిలో సమావేశమైన దేశీయ మహాజనసభనా రామోదంబరైరి.

ఆమోదింప కుండుటయే గాక, కాంగ్రెసు, అయినవ తీర్మానమునందలి డి. యఫ్. క్లాజుల మూలమున, ప్రజోపయోగకార్యములపేరన, శాసనసభల నుపయోగించుచు అపరోక్షముగా ప్రభుత్వముతో సహకారము చేయునట్లు తీర్మానించిరి.

కొన్నిలు కార్యక్రమము

శాసనసభలలో స్థానములను ఖాళీగనుంచుడు

అవకాశ మున్న బహిష్కరింపుము

గౌహతి దేశీయ మహాజనసభ నాటికి నేటికి దేశపరిని కులు మరింత తారుమారైనవి. పరస్పరవిరుద్ధముగానున్న గోహతి కాన్సిలు తీర్మానము, దేశమున నిరుత్సాహము అలముకొనుటకే తోడ్పడెను. 1920 వ సంవత్సరమునందలి కాంగ్రెసు మహాజనసభ ఆదర్శమేమి, నేటి ఆదర్శమేమి? సంస్కరణశాసన పు ప్రభుత్వశాసనసభ యొన్ని కలకాలమున కాంగ్రెసు ఆదర్శము మహోన్నత, శిఖరముననుండెను. స్వాతంత్ర్యదీక్షాపరతలకు లమై శాసనసభలను బహిష్కరించియుంటిమి.

ప్రజామధ్యమున, నిరంతరోత్సాహమున వనిపల్పితిమి. విదేశీప్రభుత్వమునందు యువరాజు బహిష్కరమునందు శాసనోల్లంఘనమునందు విజృంభించిన ప్రజాశక్తి నేటికిని గన్నుల గట్టుచుండెను. లార్డు రీడింగవడి నిరంకుశుడుగూడ మహాత్మునితో నొకపట్టున సంతృప్తి యత్నించెను. అంతలో భారతదేశ మనకు దాస్యము విధి కృతమానునట్లు చారిత్రా రాహిత్యంబునం భవించెను.. మహాత్ముడు ఆత్మసన్మాని యయ్యెను. ఆత్మసన్మాని ని బంధించుటలో పోటుబంటుతనము కావలెనా, ఆశయమున, నిరంకుశము, మహానాయకుని జెయిలువందు బంధించి నై చెను.

అసహాయోద్యమకార్యక్రమము నిరూపించిన నాయకుడు చెరయందుంచబడుటతో భవిష్యత్కార్యక్రమమున కై తడుముకొనియుంటిమి. ఆ సమయముననే దేశబంధుదాసు చెల యందుండి విడువబడి కాన్సిలు కార్యక్రమము నిరూపించవలసి వచ్చెను. అసహాయోద్యమ కర్తవ్యమునే శాసనసభలమూలమున నిర్వర్తించుటకై దాసు ప్రతిజ్ఞ బట్టెను. ప్రభుత్వమును సంభింప జేయ కంకణము గట్టెను. మరీయు, కాంగ్రెసు, శాసన సభలను బహిష్కరించుటకే ఉద్యోగాదంబరులును స్వార్థపరులును నులువుగా శాసనసభల నధిష్టించిరి. స్వాతంత్ర్య యోధులను బంధించుటలో నిరంకుశప్రభుత్వమున కండ దండ యయిరి.

ప్రభుత్వనిరంకుశత్వమున తీవ్రమైపోయిరి. మహాత్ముని నాయకత్వమున గావించిన దేశారాధకుల మహాత్మాగమంతయు శేల గలిపిరి. ఇందులకు మన రాజధానియందలి జస్టిసు పక్షమే నిదర్శనము.

కాంగ్రెసు తీర్మానముల మన్నింపక జస్టిసు వాద, మిత వాద, యిండి పెండెంటు, లా వివిధ పేర్ల బరగుచున్న సహకార వాదుల నాడు ప్రభుత్వముతో ఘోర కాంగ్రెసును నిరోధింప కున్నచో 1921 లోనే మన ఆదర్శమునకు సమాపించియుండెడి వారము.

దండు నారాయణరాజుగారు
(యం. యల్. సి.)

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ మహాసభాధ్యక్షులు

చిన్న పడమల ఓబిరెడ్డిగారు
(యం. యల్. సి.)

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ మహాసభాధ్యక్షుల సంఘాధ్యక్షులు

భక్తిపరాయణులకు శాసన సభలనుండి నూడ జెలకిన గాని స్వరాజ్య సాధనకు ప్రతిబంధకము తొలగదనిగూడ దేశ బంధు చిత్తరంజనదాసు తలంచెను

1922 లో గయాకాంగ్రెసునందె, చిత్తరంజనుని కార్యక్రమ మేకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడి, 1923వ సం॥రపు ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు జోక్యముకలిగించుకొనియున్నచో, భారతదేశము నందంతటను 1921 వ సంవత్సరమునందులె ఏకాన్యఖిమగు కార్యక్రమ మచరాయించుచుటకు వీలై చిత్తరంజనుని మనోభీష్టము నెరవేరి యుండెడిదేమో. అయినను చిత్తరంజనుని కార్యదీక్ష కాంగ్రెసుమహాజనసభచే, రెండవ శాసనసభలయొన్ని కల నాటికి నిషేధము మాత్రము తొలగింపజేయగలిగెను. కాని శాసనసభాప్రవేశవాదులకు కాంగ్రెసు సంఘము మాత్ర మెట్టి

తోడ్పాటును గావించియుండలేదు. శాసనసభా ప్రవేశము కాంగ్రెసుచే విధింపబడక పోవుటచే పలువురు కాంగ్రెసువాదులు, దేశమండెడల విముఖత గనబరచిరి. అయినను దేశబంధు ని సహజ నిర్వాణశక్తివల్లను స్వార్థత్యాగపటిమ వల్లను, బెంగాలు మధ్యరాష్ట్రముల శాసన సభలలో ప్రతిష్టంభన కార్యక్రమమును పూర్ణవిజయము నొందెనని చెప్పుట సాహసముకానేరదు. ద్వంద్వప్రభుత్వము విధ్వంసమయ్యెను. బర్మను హెడ్డు వంటినాడుగూడ, అధికారిదురహంకారము వీడి చిత్తరంజనుని తో సంధిక్రై, బేరసారములు సాగింపక తప్పలేదు. అయిన నేమి! భగవదీష్టితము వేరుగానుండేనేమో! యింతలో చిత్తరంజనుడు దివి నలంకరించెను. నాయకుని కోల్పోవుటచే, పక్షమునందు, పటుత్వము వడలెను. అయినను పాట్నాయందు సమావేశమైన ఆఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘము, స్వరాజ్యపక్ష కాద్యక్రమము చేపట్టుటచే, అన్ని శాసనసభలను, కాంగ్రెసు వాదులు, మట్టకించి, ద్వంద్వప్రభుత్వము నంత మొందింప గలుగుదు మను ఆశ వూడెను.

1925 లో కాన్పూరు కాంగ్రెసు గూడ, కాన్సిలుకార్యక్రమము స్వంతభాగ్యతపై కొనసాగింపబూనుటచే మన దేశమందలి కాంగ్రెసువాదులముగూడ నాకార్యక్రమము శిరసావహించితిమి. కాని యింతలో స్వరాజ్యపక్షమునందు భేదాభిప్రాయములు సంభవించెను. 1926 వ సంవత్సరమున మూడవశాసనసభ యొన్ని కలు వచ్చుపరికి ఆ భేదములు సామ్యస్వరూపము దాల్చెను. నాడు శాసనసభాబహిష్కారము, నెత్తివేయించుటకు అలజడి కలిగించిన మహారాష్ట్రామిత్రులు, కాంగ్రెసు, కాన్సిలు కార్యక్రమముమోదించుట తడవుగ సంస్కరణశాసనము నామోదించి మంత్రిపదవులు గైకొనవలె నని ఆందోళన ప్రారంభించిరి. పంజాబుకేసరి యగు లాలాజీగూడ, సహకార వాదము బలపరచి, కాంగ్రెసు కార్యక్రమము నిరోధించెను. తత్ఫలితముగ ఏకాన్యఖిమగు కార్యక్రమ మదృశ్య మయ్యెను. ఏ శాసనసభయందు గాని, కాంగ్రెసు పక్షమునకు మెజారిటీ రాలేదు. అయినను బెంగాలునందు మరొక్కవారు, ద్వంద్వ ప్రభుత్వము భగ్గు మొనరింపబడుట ప్రశంసనీయము. మదరాసు శాసనసభయందు మాకాగౌరవము దక్కలేదని చెప్పవలసి వచ్చి నందులకు సిగ్గుచున్నది. ప్రప్రథమముననే బడ్జెట్టుసమయమున మంత్రివర్గము నిరోధింపబడియున్నచో మాకును ఆ గౌరవము దక్కియే యుండెడిది.

వ్యక్తులపై మనకు ద్వేషములేదు. వారు పరిపాలించు శాసనమునే మనము నిరోధించ బూనితిమి. ఎంతటి సుహృద్భక్తులైనను, సంస్కరణ శాసనపు నాలుగుమూలలకు మధ్యను బంధింపబడక మానరు. సంస్కరణముల నీరు తెట్టు?

అలిచిపప్పులో నీడుట యెట్లు? జస్టిసుపక్షమునంటి కులకత్తులపై ఆధారపడిన మంత్రివర్గములేగాక చింతామణి, పరుంజి, హరికిషన్ లాంటివంటి పరిపాలనాధురంధరుల మంత్రివర్గములగూడ, ప్రాముఖ్యవిషయముల సంస్కరింప జాలకపోయెను. నేడు, మధ్యరాష్ట్రములలో, రెస్పాన్సివు వాక్యము ఖులుగు, యీ రాఘవేంద్రరావుగారి మంత్రివర్గ మేమైన చేయగలిగెనా? సంపూర్ణ సుదృఢాననిషేధము కొనసాగించెనా? నా నాటికివృద్ధియగుచున్న నిరుద్యోగసమస్యనూట యేమి? నిరంతరము పెచ్చుపెరుగుచున్న పరిపాలనావ్యయ మరికట్టుబడెనా? పన్ను భారము తొలగింపగలిగిరా? యేనిషయమున గాని నూది మొనలెయు, నిరంకుశప్రభుత్వము సంస్కరింపబడలేదు. అయినను, మహారాష్ట్రులు, యిండి పెండెంటు, జాతీయవాదులు, మొదలగువారు, మంత్రిపదవుల గైకొను కార్యవిధానమునకై, కృషిచేయుచుండుట శోచనీయము. ఏడుసంవత్సరములక్రితము లోకమాన్యుడు, రెస్పాన్సివు సహకారవాద మనెనని నేటికి అమాటపై, ఆధారపడుట సమంజసమా? యీయేడుసంవత్సరములందు ప్రజలలో గలిగిన భావపరిణామము గమనింపవలదా? మంత్రి పదవులను స్వీకరించిన వారి య సభ నొక ప్పుడు మంత్రిగానున్న చింతామణిగారికే వర్ణింపనిడు.

"In some cases Ministers were consulted and in others they were not. Where they were consulted as in the United Provinces they were consulted at some stages, and left out in others, nor, was their advice accepted uniformly. Indeed it was rejected, more often, than respected, but in the United Provinces the Government advertised publicly that he acted with the consent of Ministers, although he knew that he had not followed their opinion and advice in essential particulars and he further knew that he had taken many steps without informing them at all. In some provinces Ministers were not only not consulted but not even informed."

"కొన్ని విషయములలో మంత్రులు సంప్రతింపబడిరి. కొన్ని విషయములలో మంత్రులు సంప్రతింపలేదు. యున్నా టేడే ప్రావిన్సిల్ లో నొక కార్యక్రమముయొక్క కొన్ని విషయాలలో సంప్రతింపలేదు. మరొకటి సంప్రతింపలేదు. మంత్రులు అభిప్రాయము సర్వత్ర అంగీకరింపబడలేదు. వాస్తవములో చింతగా, మంత్రులు అభిప్రాయ మంగీకరింపబడుటకు నిరాకరింపబడుటయే తలుచుగా జరుగుచు వచ్చెను. కాని ముఖ్యవిషయములలో గవర్న మెంటు మంత్రుల అభిప్రాయము ననుసరింపలేదనియు, అనేక విషయాలలో మంత్రులకు తెలియబరచకనే విషయనిర్ధారము జరుపబడెననియు తెలిసియు యున్నా టేడే ప్రావిన్సిల్ లో గవర్నరు గారు మంత్రుల సంప్రతింపలేక ప్రవర్తించితిమని బాహ్యముగా ప్రచురించె యున్నాడు."

మరికొన్ని రాజధానులలో మంత్రులతో సంప్రతింపలేదు లేదు సరియేకదా, తుదకు మంత్రులకు తెలియబరచుట గూడ జరుపలేదు.

మఱియు దేశీయమహాజనసభ గత 40 సంవత్సరములనుండి యు ప్రభుత్వనిధానమును విమర్శించు సంస్థగ నే యుండెను. కాంగ్రెసు పక్షమే మంత్రపదవుల స్వీకరించుచో, కాంగ్రెసు సంస్థను ప్రభుత్వమునందొక భాగముగా నుంచినవార మగుదుము. కాంగ్రెసే పరిపాలనాభార్యత వహించుచో పరిపాలనాంగమునందలి దౌర్భ్యమును వెలువరచుచు తేక, నిరంకుశత్వము విధివిరామములు లేక విహరించకమానదు.

ప్రభుత్వమునందెయు నీ సంస్కరణములకాభంగకరములనియు, అసంతృప్తికరములనియు వాదించిన కాంగ్రెసు మహాజనసభ నేడు వాటిని స్వీకరించుట గౌరవప్రదముకాదు. వివిధరాజకీయపక్షములను కలిసి, భారత శాసనసభయందు నిరూపించిన నేషనల్ డిమాండుగతి యెమైనది? ఈ కన్యకాపుకొరికలైన మన్నించి తనసమాధాన మొసంగిన గాని ప్రభుత్వమున కెట్టిసహాయమునొసరింపమని ప్రకటించియు, ఎట్టిసమాధానముగాని యొసంగబడక తృటికరింపబడిననుగూడ, నేడు సహకారమునకు తలదీపుట అవమానకరముగాదా? ఎన్నివిధములయోచించినను మంత్రప్రదవులస్వీకారము బ్రాతీయగౌరవభంగముగానే విస్తృతముచున్నది.

మంత్రప్రదవులను గైకొనక శాసనసభయందు కాంగ్రెసు పక్షమునకు మెజార్టీ లేని ప్రస్తుతపరిస్థితులలో ద్వంద్వప్రభుత్వము విధ్వంసముచేయ గలరా యని కొందరిప్రశ్న. ద్వంద్వప్రభుత్వమును విధ్వంసముచేయజాలక పోవచ్చును. అంతమాత్రమున ద్వంద్వప్రభుత్వము నంగీకరింప వలసినపని యేమి? దోహదము చేయుటేందులకే?

దేశబంధు చిత్రంజనదాసు, ప్రభుత్వమున చెప్పినట్లు సంపూర్ణప్రతిష్టంభనలు శాసనసభయందు సామ్యము యని మరికొందరి ప్రశ్న. సాధ్యము కాకపోవచ్చును. అందుచే ప్రభుత్వముతో సహకారముచేసి ద్వంద్వప్రభుత్వమునకు దాహాహునవలెనా?

అసహాయనిధాంతమున శాసనసభయందు దురుహాదించవలెను. గౌహతీ తీర్మానమునందలి 5 వ తీర్మానములోని డి, ఇ, యన్ క్లాజులు విరమింపవలెను.

ప్రతికక్ష సంఘమునకు (opposition Party) పరిపాలనను విమర్శించుటకు నిధి. పరిపాలనాభార్యత వహించిన వారి ధర్మములను విమర్శించు గుర్తింప జేయుటయే పని.

ప్రతికక్షవర్గమునందుండియు, ముఖ్యము విషయముల యందు బిల్లులపాఠములు బాధ్యతాయితప్రభుత్వలక్షణములకే విరుద్ధము. మరియు వ్యవసాయ, ఆర్థిక, పారిశ్రామిక, వాణిజ్య విషయములు ప్రస్తుతశాసనసభల మూలమున పెంపొందింపగలమని తలంచుట హాస్యాస్పదము. డి. ఇ. యన్ క్లాజు లీ యోహానైనే ఆధారపడియున్నది. ఇట్టియోహా కర్ణించుట అనగత్యము. ఈ శాసనసభయందు దన్నిటికిని సెలవేర్చబాలనికృత్యము. గత శాసనసభల యొన్నికలయందుగూడ శాసనసభల మూలమున మహాపకారములు గానించి భూతలస్వర్గము గానింతుమని యెన్నడును చెప్పియుండలేదు.

శాసనసభాప్రవేశము ప్రభుత్వదౌర్భ్యము బహిర్గతముగానించుకొనుటకు వినియోగించ వచ్చును. ప్రజాశ్రేయ విరోధులగు ప్రభుత్వ అనుయాయులందు బ్రవేశింపకుండ నిరోధించుటకు పకట్టెవచ్చును. వీలగుచో ప్రభుత్వము స్తంభింప జేయుటకై ప్రయోగింపవచ్చును.

స్వాతంత్ర్య సమరవిజయమునకు ప్రజాశక్తి విజృంభణమే ప్రధానము. అవిజృంభణావరోధముల నిరోధించుటకే ఉపకరించుట నవలెను.

ప్రజాభిప్రాయము 1921 సం॥ ములోపలి విజృంభింపజేయుట కవకాశమున్నచో నాటివలెనే కానిశ్చయ సంపూర్ణముగా బహిష్కరించుట యుచితము. లేక కానిశ్చయ పదవులు వీరిపక్షమునకా కానిశ్చయ స్థానములను ఖాళీగనుంచి కార్యక్రమము నిరూపించుకొందము. ఎంతటి తీవ్రకార్యమైన నిరూపించుకొనదగిన గాని 1919 సం॥ మునకు మాత్రము కాంగ్రెసును మరకంపరాదు.

రాయలూకమీరామనును బహిష్కరింపుడు
క్రమశః మన కార్యక్రమము నిస్సారమగుచున్నది. దాస్య మనుభవించినకొలదియూ స్వాతంత్ర్యకాంక్ష, పట్టుదల అభివృద్ధియగుటకు మారు, కార్యోత్సాహము సడలింప బడుచుండుట విచారకరము. ప్రభుత్వముపై వ్యక్తిపారమన్నది. మనగతి మన చేతులయందుననే కలదని భారతీయు లింకనైన నైకకంఠ్యముగ పల్కరేల!

ఒకప్పుడు వైస్రాయల వాగ్దానముల జూచి ప్రేమించుచున్నాము. మతొకప్పుడు ఇండియా కార్యదాగ్ధ్యం ప్రకటనలకు సమ్మోహితులమగుచున్నాము. నేతొకప్పుడు బ్రిటిషు పార్లమెంటు యొన్నికలకే యెదురు మాచుచున్నాము. ప్రభుత్వ కన్సల్టేటివ్ పక్షపరిపాలనా సూత్రము లవధించితిమి. లిబరలుపక్షపు వాగ్దానము లెక్కడలేతేకకో మరపుకొను రాదు. కార్మికపక్షమువారు పెట్టిన కడపువిచ్చి వంగదేయినం దింకను ప్రజ్వరిల్లుచునే యుండెను. ఏపక్ష మధికారము విహించినను బుద్ధిపూర్వకముగ స్వాతంత్ర్య మొసంగుదు రనుట కల్ల. మన స్వయంనిర్ణయసూత్ర మంగీకరించు సద్బుద్ధి పాడమదు. రానున్న రానున్న కమిషన్ యందులకు ప్రబలనాత్మ్యము. భారతదేశ మీరాయలు కమిషను నామోదింపరాదు. రాయలకమిషను సభ్యులైత గ భారతీయులే యెనను ఆమోదింపగూడదు. కమిషనునందుగల వ్యక్తు లనామకు లగుదురుగాక! నామకులగుదురుగాక! అంగీయు లగుగాక! భారతీయులగుగాక! వ్యక్తులతో సుబంధములేదు. ఎవ్వరైన నొక్కటియే. భారతదేశ స్వరాజ్యార్థ త నిర్ణయించుట భారతదేశమే! బ్రిటిషు దీవుల? ఇదియే ప్రశ్న. నేటి కాంగ్రెసుమహాజనసభకు స్వయంనిర్ణయసూత్రమే ప్రాజాధారము.

సంస్కరణచట్టము నామోదింపని కాంగ్రెసు మహాసభ, సంస్కరణచట్టపు ప్రభుత్వమాత్రము ననుసరించుకొనియే బయలు వెడలుచున్న రాయలు కమిషను అంగీకరించునా?

భారత దేశస్వరాజ్యార్థత పరిక్షించుటకు బ్రిటిషుదీవుల కధికార మెవరోపనిరి? భారతదేశమునకు ధర్మకర్తలమని తమంతలు తాముకొనునంతమాత్రమున భారతదేశ మంగీకరింపజాలరు. పరదేశీయులకు దాస్యమున బంధించియున్న ప్రతిదేశము తమంతమామే ధర్మకర్తృత్వముకొనింపకొనుట పరిపాటి యైనది. గత రష్యాప్రభుత్వంబి నిరంకుశప్రభుత్వమగుడ తమ నిరంకుశత్వము నిజై సమర్పించుకొనిరి.

పరిపాలన సక్రమముగానున్నను ఒక దేశము మఱియొక దేశమును పరిపాలించుటయే దైనివంచనము. అంగ్లేయులగు, (పర్ పాన్సికాంబెల్ బానర్ మహా) చెప్పినట్లేనప్రపరిపాలన స్వరాజ్యముకానేరదు. స్వరాజ్యములేమన్న మత్రమపరిపాలన యెననుగూడ లేదు. బ్రిటిషువారు ధర్మకర్తలమియే యొప్పుకొనెదము వీరి పక్షపరిక్షలకు, నూనపరిక్షలకు సంవత్సరపరిక్షలకు తలయొగ్గెద మనుకొనడు. ఈపరిక్షలయందు దెన్నడైన ఉత్తీర్ణమైతిమని బ్రిటిషుప్రభుత్వము చెప్పనా?

ఒక వంక నిరాయుధులయితే, అవాచ్యులననేసి స్వాతంత్ర్యమునిరోధించుచు, వరొవంక అసమర్థులమని వేలచూపుచున్న యాధర్మకర్త తప్పటికైన మనలకు సమర్థులందురా? నేడు సమర్థులము కామనియే యొప్పుకొన్నను ఒకయగమునకై నసమర్థులను జేయుదురా? సమర్థులను జేయుటకు పరిక్షలూ మార్గమే! రిఫ్ఫ్ ప్రభుత్వచెప్పినట్లు, స్వరాజ్యార్థత పరిక్షింప నెంచుచో సత్సాధికమగు బాధ్యతాయిత పరిపాలన మొసంగవలెను. అప్పుడే సమర్థతాసమర్థులకు బయలుపడును. నీరు ముట్టుకుండ యాగిశేర్చుటెట్లు? ఈతరారు గాన నీరుతాక రాదనుట కుంటిపాకు గాదా! ఈకుంటిపాకులనింకను దేశము విశ్వసించి కమిషనుముందు సాత్వ్య మొసంగుట అత్యుపాత్మ్యవంటిది. మనము అన్నర్థ లమని నునమే యొప్పుకొనిన వారమగుదుము.

మిస్ మేయో

ఒకమూల మన అన్నర్థత పరిక్షించుటకు కమిషను బంధువు వేటొకమూల భారతీయు లనర్థ లని ప్రపంచమునం దెల్ల ప్రచారము చేయుచుచున్నాడు. మిస్ మేయో భారతమాత గ్రంథమే యందులకు తార్కాణము.

ఈ పుస్తకమునందు వ్రాయబడిన కల్లలకు పరిమితిలేదు. మహాత్మాగాంధీ టూగూరు, లజపతిరాయలంటి విఖ్యాతపురుషుల వచనముల కవార్థములు గల్పించెను. వారు వచింపనివచనములు వచించినట్లు బూటకములు వ్రాసెను. భారతీయులకే గాక కొందరాంగ్లేయులకు గూడ నీవైపాతలు ఏవగువునకు గారణ మయ్యెను. స్త్రీయయ్య భారతీస్త్రీలొకముపై నుచ్చరింపరాని నిందలకొనింపెను. అన్యతమలే యీపుస్తకమునకు బ్రాణము. భారతీయుల మత, సాంఘిక, రాజకీయ జీవనము పదతి విరుద్ధముగ నున్నట్లుచిత్రించెను. ప్రజలనట్లు చిత్రించుటకే యీపుస్తకము వ్రాయించబడెను.

ఇట్లువాచ్యములు, అసత్యములు, నిందలు వ్రాసినందులకేమి ఇండియా అధీనుచే బహుకరింపబడినని వార్తలగుదెంచి నది. 5000 పుస్తకములు కొని ఉచితముగ పార్లమెంటు సభ్యులకుగూడ పంచిపెట్టబడినను వార్త పార్లమెంటు సభ్యులకు జొరన్నగారు చూపుచేసిరి. తనకుగూడ నొకగ్రంథ మొసంగబడినది చెప్పిరి ఇట్టి పుస్తకములపల్ల సహజ భారత నాగరక

మున కణుమూత్రము కళంకము వాటిల్ల నేరదు. ప్రభుత్వకపట నాటకము ప్రతిబింబించుదర్పణ మగును. ఇట్లు కుతంత్రములను బహుమున్నప్రభుత్వము పంపు రాయలకమిషను సక్రమముగ దేశమును పరిక్షించుటకే వచ్చుచున్నదా? సక్రమముగ పరిక్షించి భగవత్సాక్షిగ వ రించువని విశ్వసించెదనునా? కల్ల. ముమ్మాటికిని కల్ల. కమిషను వ్రాయాలనినవిపార్ల గూడ ముఖ్య విషయములలో నున్నగునగునే యోశంపబడి యుండుననుటకు గూడ వెరసి బనిలేదు. వైస్రాయగారు నాయకులతో సలహా చేయుట, గవర్నరుల సంప్రతింపులు, రాయలకమిషను ప్రకటన, వారి సంచారము, విచారణ, రిపోర్టు, మొదలగు తదంగ మంతయు, మేయోపుస్తక ప్రచురణముతో బ్రాకంభింపబడిన ఘోర్యమందలి అంకములేగాని వేరుగాదు. ఇట్టి కమిషనును సంపూర్ణముగ బహిష్కరించుటయే మనకర్తవ్యము గాదా? ఈజిప్టునందు మిల్లకు కమిషను బహిష్కరింపబడినట్లు భారతదేశముగూడ నీకమిషనున కా గుణపాతమే నేర్పవలయును.

వికమర్శము

విజయవంతముగ నేకార్యక్రమము నిర్వహింపబడవలసే యున్నను వివిధ రాజకీయపక్షము లైక్యము లగుట అత్యవసరము. కాంగ్రెసు మహాజనసభయందు దన్ని పక్షములు తమకార్యక్రమము పునర్విమర్శించుకొను తరుణ మిదియే. వ్యక్తులకార్యక్రమమునకు మహాసభ తలయొగ్గినగాని తాము మహాసభలో చేరమనుట పాడిగాదు. వ్యక్తిగతాహంకారము 1921 సంవత్సరమున బ్రాతీయయోధ్యమును నెట్లు క్రుంగదీసెనో నేడు స్ఫురింపవలసియుండెను. నాటికొరంతను నేటికైన మనము కూడదీసికొందము. మితవాదులు, లిబరలు, నేషనలిస్టులు, ఇండి పెం డెంటు లను పేరులబరగు సహకారవాద దేశీయులను కాంగ్రెసు మహాసభ ఏకకంఠమున వేడుచున్నది. ఆకొరికను వారును నేడు మన్నించు నూచనలు గోచరించుచున్నవి. నేడెవరు సజీవముగు కార్యక్రమ నిర్వహణమున కగత్యమగు దోహదమును కాంగ్రెసు మహాజనసభ కొనరింపరో వారిపరిత్రను దేశక్షేమమున కడ్డుతగిల్లి యిరైకార్యుడు వ్రాయక మానడు.

కులకక్షలు

కులకక్షల పక్షమునగూడ సంఘచితభావముల వీడ వలయును. హిందూ మహమ్మదీయ వైరములు తలపంపులుగ నున్నవి. ఇందుల కస్వాతంత్ర్యమే ముఖ్యకారణ మనుట నిశ్చయము. ప్రభుత్వ మొకపక్షమును చేరదీసి, వేరొకపక్షముపై కెక్కించుచుచేతనే యీకక్షలు పోషింపబడుచున్నవి. ఐంటో ప్రభుత్వ కాలముననేమి, హంపేరూ సంస్కరణములు యుండెను, యీకులకక్షల విజములు నాటి ప్రవర్తనమును చేయుబడినవి. నేటి కవి పుత్రములై పెకలించుటకు దుర్బరములయ్యెను. రాయలకమిషను అతివాద వికవాద లందరిచేతను బహిష్కరింప బడచో, కులకక్షలవాదులను చేరదీయుటకు ప్రభుత్వ ములోచించుచున్నట్లు వదంతు లప్పుడే ప్రబలియున్నవి. ఇందాశ్చర్యములేదు. కాని మనబంగారము మంచినదని ప్రభుత్వమున కాపని దుస్తరముకాదా! నాయకులు వెంటనే మేల్కొనవలసి యున్నది. ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యములను తొలగించుటలో సుభయ సంఘముల నాయకు లెట్లు పరస్పరసామరస్యమును బ్రదర్శించుకొనగలిగిరో మిగతా హిందూ మహమ్మదీయ పరిష్కారమున గూడ సుహృద్భావము త్యగింపక నెట్లడించుకొన వలయును. కలకత్తాయొకమత్య సభాతీర్మానములు కొంతవర కాపరిగితులు కలిగించెనని చెప్పవచ్చును. ఆతీర్మానములయందలి సిద్ధాంతములు చెప్పదగినవే. కాని నేటిపోరాలుముల నెంతవరక ఆరికట్టగలవను సంశయమునకు దావిచ్చుచున్నది. తలయనను కాంగ్రెసు మహాజనసభయందు మరల చర్చకురావండుటచే అనాటికి లజపతిరాయ మాలవ్యా మొదలగు హిందూ మహాసభ నాయకులను మహమ్మదాలీ, జన్నా మొదలగు ముజలిములీను ఖిలాఫతు సంఘముల నాయకులను, వికమత్యముగాకతప్పదు. దేశారాధనకై అనుసమాన స్వాధ్యర్థ్యగముచేసిన యీనాయకులు మేళతాళములు గోవధలవిషయమున సంధి కుదుర్చుకొనక దేశమును వందించరని ఆశించెదను.

బ్రాహ్మజేతరపక్షము

బ్రాహ్మజేతర పక్షముగూడ పూర్వదృక్పథమును వీడవలెను. ఉద్యోగనిరాకరణ మంగీకరించి, రాజకీయకార్యక్రమమున కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును సహింపంబు శుభప్రదము. అన్యమతములు, అల్పసంఖ్యాకులనగు మహమ్మదీయులు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును గోరుటయే బ్రాతీయతకు భంగము కలుగుచుండెనని వారి నా యుద్ధ్యమునుండి విరమింపజేయుటకై యత్నింపబడుచున్న యీసమయమున బ్రాహ్మజేతరపక్ష మెట్టి విధమగు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యముగాని గోరదగదు. సంస్కరణ ప్రచారికయందలి కులప్రాతినిధ్యమే యీసంఘర్షణములము.

బయలువెడలినపు డుద్యేషములేవియైనను బ్రాహ్మజేతరదృక్పథమును, నేడు బ్రాహ్మజేతరులయందుననే ఒక కులముపై మతొకకులమునకు ద్వేషము గలిగించెను. ద్వేషముపై నాధారపడు నేయుద్ధ్యముగాని జయప్రదము కానేరదు. వ్యసంఘాభివృద్ధికై పరసంఘముపై ద్వేష మనసరములేదు. పరస్పరసహకారముననే అన్నిసంఘము లభివృద్ధి చెందగలవు. సాంఘిక ఐనక్షులు దొంగలలే నన్న పరస్పరప్రేమయే మూలాధారము.

దేవునిము వివక్షలను పెంచుటకే తోడ్పడును. మరియు యీ సాంఘిక వివక్షలను బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సంఘముల మధ్యనే మాత్రముండేవా? బ్రాహ్మణేతర సంఘములలో మాత్రము లేవా? యీవివక్షలకు రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమునకు ముడి పెట్టబాలము.

ఉద్యోగములు, సాంఘికపక్షములు జాతీయదృక్పథ మవనరము

ఉద్యోగముల నాశించుటలో గూడ సాంఘికపక్షము లన్నియు జాతీయదృక్పథమునకు రావలెను. ప్రపంచమునందలి యితర దేశములలో అర్హత ప్రధానముగ నెంచబడుచుండుటచే రాజ్యాంగము సాధ్యమేర్పడుచుండెను. అనర్హులు అర్హులకు యత్నముండదు. సాంఘికప్రాతినిధ్యములమున ఆ ప్రయత్నము నడుగంటించుచున్నాము. సర్వజనులకు సమానముగ విద్వంసపరిచిన ప్రభుత్వ శాసనములు పుట్టక మాత్రమున నేరు వేరగ వర్తింపజేయుట ప్రజాప్రభుత్వలక్షణములకే విరుద్ధము. అంగ్లేయ సంఘములుగూడ తమ ప్రత్యేకపాకర్వములను వెంటనే పరిత్యజించుచో తమవిధిని నిర్వర్తించినవారగుదురు. స్వరాజ్యము లభించినను అన్ని సంఘముల ఉద్యోగములు లభింపజాలవు. ఏవేళుమునకుగాని ఉద్యోగములే ఆదర్శము కారాదు. స్వసంఘముందలి ఏ కొలదిమంది వ్యక్తులకో ఉద్యోగములు లభించి నంతమాత్రమున సంఘముంతయు సంస్కరింపబడజాలదు. గత రి సంవత్సరములలోను మనరాజధానియందు గలిగిన అనుభవమే యందునకు నిదర్శనము. ప్రమాదమున కులకక్షలలో దగుల్కూరినను, స్వానుభవముచే నామోహమువీడి పారశానుకూలిన ప్రభు స్వసంఘాభివృద్ధి యితరసంఘముల అభివృద్ధిచే నాధారపడియున్నదని కనుగొనక తప్పదు. ఈజ్ఞాన మప్పుడే దేశమునందుండుచినది. గతకాసనసభల యెన్నికలలో మనరాష్ట్రమున జాతీయవాదుల నధికసంఖ్యాకులగ నెన్నుకొనుట యీచిహ్నమే. "జాతీయభావ మింకను నిరంతరాభివృద్ధి చెందవలెను."

నిరుద్యోగనమస్య: జాతీయవిద్య

కులకక్షల నభివృద్ధిపరచుటకు నిరుద్యోగసమస్యగూడ నొక ప్రధానాంగముగనున్నది. ప్రతిసాలను యువకులు డిగ్రీలతో యూనివర్సిటీలనుండి తయారైవచ్చుచున్నారు. విద్యనభ్యసించుటలో నుద్యోగములే వీరి యాదర్శము. ఏ ప్రభుత్వముగాని విద్యాధికుల కందటికి నుద్యోగముల నీయజాలదు. యువకులకు వర్తక పారిశ్రామిక వ్యవసాయాది మార్గములు పోత్యాహారములగనున్నచో ఆమార్గములబట్టి కృషిసర్వస్వముండెడివారు. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము లభించునరకు అభివృద్ధి సిద్ధింపదు. ప్రస్తుత విద్యావిధానమున సామ్రాజ్యములేదు. ఈసమస్య పరిష్కరింపబడవలెనన్న రెండే గత్యంతరములు; "విద్యాభ్యాసము నందీ యాదర్శము మారుటకు వలయు చిత్తవృత్తిని గలిగించు జాతీయపాఠశాలలు" బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వస్థాపనము. ప్రభుత్వముతో నెట్టి సంబంధములేని జాతీయవిద్యాలయముల విద్యనభ్యసించుచో ఉద్యోగాపేక్షకు తావుండదు. ప్రభుత్వమునందీయు, స్వయం కృషిచై చిత్తవృత్తి మార్చబడును. జీవనోపాధి మార్గము నుదాయని ప్రశ్న వేయబడుచుండెను. కావలయును కాని విద్యోపాసన మహాస్త్రత ఆదర్శమునకుగాని పొట్ట చేతబుచ్చుకొనుటకు గానేరదు. జాతీయవిద్యావిధానమేమైన సృష్టింపగలిగితిరా యను నొక ప్రశ్న వేయబడుచున్నది. అందులకై కృషి జరుగుచున్నది. ఒక్క మారుగ పరివర్తనము కలుగలేదని నిరాశకలుగనేల? విదేశప్రభుత్వములు "రాజద్రోహము" దేనికి పేరుపెట్టుదురో ఆ స్వదేశ భక్తి గరవబడుచున్నది. అంతయే జాలును.

సర్వసమస్యల పరిష్కరింపగలగు స్వరాజ్య సంపాదనకు వలయు తరహాపాఠము నేర్చుటకన్న మన అస్వాతంత్ర్య దేశమున నేడు నేర్పవలసిన విద్యయేమి.

కార్మికసంఘములు: మద్యపానము

విద్యావంతులయందు మధ్యతరగతి ప్రజలయందునకుల నిరుద్యోగసమస్యయొక్క కష్టమునకన్నను కార్మికలయనకు దుర్భరముగ నుండెను. రత్నగర్భయిన పేరొందిన భారతజన్మ మన కొట్లకొలది ప్రజలు నేడు ఆకలితో అల్లాడుచున్నారు. కట్టగడ్డలేదు, నీలవ నీడలేదు. పైగా పలు గుర్త్యసన ములకు లోనై యుండిరి. మద్యపానము వీరిని పీల్చి పిప్పిచేయుచుండెను. నల్ల మందు గంజాయి మొదలగు నీ సామగ్రిలు మానవ ప్రపంచమునండి వీరిని వేరు పరచుచుండెను. ఇవి నిషేధింపబడు సూచనలు గోచరించుట లేదు. మనరాష్ట్రముందలి ఆరోగ్యస్వామి మంత్రిగారి ఆనాలోగ్య కార్యవిధానమే ఇందులకుదాహరణము. వీరిపద్ధతి నయముల మంటు లంటుకొనుచుండగా నయ్యి త్రవ్వుటయే పుడును అలోచనవలె నుండెను. నిషేధము వీరి ఆదర్శమేనట. "20 ఏది సంవ

త్సరములలో పెండ్లొండెరట." ఎట్లో ఏ సంవత్సరమున కాసంవత్సరమే ఆచరణ భూస్వముగ నుండెను. కనీసము ఇంట్లమధ్యను ప్రాముఖ్యస్థానములయందును దయ్యము నారాధించు గుడుల వలెనున్న ఆ దుకాణములయినను తొలగింపబాలకుండిరి. అందులకు మంత్రివర్గము లేమియో చేయగలుగుదుమని భ్రమించుట వీరి తప్పిదము. ప్రస్తుత పరిపాలనావిధానమున నిషేధము త్వరితగతినే సిద్ధింపదు.

ఈ దుర్దృష్టవంతులను గొంతవరకైనా గాపాడవలెనన్న ముఖ్య కార్యము మహాజనసభ నైతిక ప్రచారము సాగించవలెను. కార్మిక సంఘములు స్థాపించి వాటిద్వారా యుద్యోగన చేయవలెను.

అస్పృశ్యత

ఆర్థికబాధ, నైతికపతనమునకు తోడు. అస్పృశ్యత ఆదిమాంధ్రుల కష్టపరంపరలను హెచ్చించుచుండెను. ఈ అస్పృశ్యతాపాపము తొలగింపబడుటకై తీవ్రమగు కృషి జరుగుచున్నది. అగ్రగణ్యము జూపుచున్న తోడ్పాటు ప్రశంసనీయుము. ఆదిమాంధ్రులయందును సంచలనము గలిగినది. ఆదిమాంధ్ర ప్రచారకులు నిరంతరము కృషిచేయుచున్నారు. త్వరితగతినే అస్పృశ్యతా కళంకము హిందూసంఘమునండి తొలగగలదని ఆశ లుడుచుచున్నది. నెలకే తొలగించుట కింకను నిరంతరకృషి చేయవలయున్నది.

ఖర్చు

ఈకార్మికుల దుస్థితి తొలగించి దరిద్రనారాయణుని నేరింపజేయవలెనన్నచో ఖర్చుప్రచారమే ప్రాముఖ్యము. ఖర్చురెట్లు బీదలపాలికి కల్పనలయ్యెనో ఖర్చుచేయుట చర్చితచర్చము. మహాత్ము డనుక్షణ మిదియే బోధించుచుండును. మహాత్ముని ఖర్చుపడేశము పూర్వముకన్న నెక్కుడుగ నేడు దేశీయులాలించుచుండుట సంతోషప్రదము. కాని ప్రజాసామాన్యముందు ప్రచారముచున్నటుల విద్యావంతులయందు దగటలేదు. ఖర్చురెట్లు క్క ఆర్థికరాజకీయపట్టుత్వము లింకను తీర్చించుచునేయున్నారే. ఖర్చురస్వరాజ్యసాధనమునకు ముఖ్యాంగమని పిరోప్పకొనుటలేదు. (Industrial Exploitation & commercial colonisation) మన పరిశ్రమలను శోషింపజేయుట వారి ఐర్తకవ్యాపారమును పాదుకొల్పుటయు, మాత్రమే హిందూదేశమున పరిపాలించుటలో బ్రిటీషువారి ఆశయమని విశ్వసింపవారు ఖర్చు ప్రాముఖ్యమును గమనింపక తీరదు. 1925 సం॥ నవంబరుమాసమున బ్రిటీషు కాబినెట్ మెంబరు సర్ విలియం, జాయింట్ హిక్సుగారు (William, Joyson Hicks) చెప్పిన యీ వాక్యములు మన విద్యాధికులు గమనింప దగను.

"We did not conquer India for the benefit of Indians. I know it is said at Missionary meetings that we conquered India to raise the level of the Indians. That is cast. We conquered India as the outlet for the goods of Great Britain. We conquered India by the sword, by the sword we shonid held it." Shame. Call shame if you like I am stating facts.

I am interested in missionary work in India and have done much work of the kind but I am not such a hypocrit as to say we hold India for the Indians. We hold it as the finest outlet for British goods in general and for Lanchashire cotton goods in particular."

"మనము హిందూదేశముల లాభముకొనుట జయించియుండలేదు. మిషనరీమిటింగులలో హిందూదేశము నుద్ధరించుటకే యని చెప్పుచుండుట వాడుక. అది సర్వాభ్యుదయము."

గ్రేటు బ్రిటనుయొక్క సరకుల అమ్మకమునకై జయించితిమి. హిందూదేశమును ఖర్చుముతో జయించితిమి. ఖర్చుయముననే దానిని పట్టియుంచవలెను. సభలో (సిగ్గు-సిగ్గు) ఆది సిగ్గ అనండి నేను నిజము చెప్పుచున్నాను. నేను ఇండియా దేశములో మిననరీపనివ్యాపిని కొరువాడనే. ఆవిషయమై చాలాపనిచేసియున్నాను. కాని హిందూదేశమును ఆదేశములకొరకే పరిపాలించుచుంటిమని చెప్పనంత దొంగను కాను.

బ్రిటీషుసరకుల విడుదలకును ముఖ్యముగా లంకామైకు బట్టు అమ్మకమునకును, హిందూదేశమును పట్టి యంచుచున్నాము."

విదేశ నష్టరహిత సామ్రాజ్యశక్తిని నిరూపించుట కై బ్రిటీషు మంత్రివాక్యములే చాలెను. మెషినరీ మొదలగు ఏదొకరములకుగాని విదేశములపై ఆధారపడక ఖర్చుర మూలముననే సాధ్యపడును.

ఈజిప్టుగారి ఉపన్యాసమందలి ప్రతివాక్యమునుగూడ మనము నిరంతరము మనముచేయదగును. మనవిజనీతి ఈ వాక్యములు బోధించేయుచున్నవి. మన మీ సభయందు కార్మికమును నిరూపించుకొనుటలో గూడ నావాక్యములు మనకు తోడ్పడుగాక

దేశీయనిబంధనలు: మార్పులు

మహాశయులారా! మఱియొక్కవిషయముమాత్రమేకలదు. దేశీయమహాజనసభానిబంధనలలో కొన్ని మార్పు లగత్యము. మహాజనసభ నిర్వహించవలసిన కార్యక్రమమునకు పక్షతి నిరూపించుకొనుట అవసరము. కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక వర్గము వారు గావించినతీర్మానములు విషయనిర్ధారణసభలో ప్రవేశపెట్టుచుండుటయు, అతీర్మానములన్నియు ముగిసినగాని మహాకతీర్మానము ప్రవేశపెట్టుకుండుట జరుగుచుండెను. గతసంవత్సరమువలె విషయనిర్ధారణసభాతీర్మానములతోనే కాలము గడచుటకు సావకాశముగలదు. ఈపద్ధతి విషయనిర్ధారణసభయందును, మహాసభయందును గూడ కలసియున్నను కారణముగనుండెను. అందుచే కాంగ్రెసు నిబంధనలకు సంబంధించిన మార్పులన్నియు, మున్నుండగ చర్చింపబడవలెనయ్యెను. మిగతాకాలమున మొదటి భాగమున చర్చించుటకును, రెండవభాగము సభ్యుల తీర్మానములు ప్రవేశపెట్టుటకును విషయనిర్ధారణసభలో విభాగించుకొనుట సమంజసము; మఱియు ఆర్థికలు XXX లోని (బీ) భాగమున ప్రతినిధుల హక్కులు వంచించబడెను. అందు విషయనిర్ధారణసభలో చర్చింపబడిన యేతీర్మానముగాని చర్చింపగూడదనియు ఆసభ్యులలోని మూడవంతు సభ్యుల చేత ఆమోదింపబడిన యేతీర్మానముగాని మహాజనసభయందు చర్చింపగూడదనియు విధింపబడియుండెను. విషయనిర్ధారణసభయందు చర్చింపబడిన విషయములు మహాసభకువచ్చునట్లు ప్రతినిధు లుండజాలరు. ఏవిషయమున కెంతమంది అనుకూలతో ప్రతినిధులు తెలిసికొనుట కవకాశములేదు. దేశీగ్రేటు తీర్మానము లుపపాదించవలెనన్నను, ముఖ్యముగ సవరణలు లేవలెనన్నను సావకాశములేదు. విషయనిర్ధారణ సభాతీర్మానము లామోదింపవలెను. లేదా నిరాకరింపవలెను. గతసంవత్సరముందలై పలుతీర్మానములకు సావకాశము లేకపోయెను. కాన అందలి 'ప్రావయిడెడ్ హావెర' అను క్లాజును చి, నుండి తీసివేయవలెనని మనము కాంగ్రెసు మహాజనసభకు నూచించవలసియున్నది.

మహాజనులారా! తుపానువార్తలు వినినకొలది హృదయవిదారుణములగు నున్నవి. బాపట్ల, నెల్లూరు పరిసముల దుర్గతని బావుటకు ప్రజలు పూనుకొని సహాయము చేయవలసిన సమయము తటస్థించినది.

సోదరులారా! మీయోరివికి చాలాకృతజ్ఞుడను. నన్నీ అధ్యక్షస్థానమునకు నియమించుటలో చూపిన వాత్సల్యమునే కార్యక్రమనిర్వహణమున గూడ చూపుదురని ఆశించుచు విరమించుచున్నాను.

నీలు సత్యాగ్రహము నిలిపివేయుట

నాయకునిచకటన

మదరాసు నవంబరు 12:—నీలు విగ్రహ సత్యాగ్రహ నాయకుడగు ఎన్. మూర్తిగారు యిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. ఈయంద్యమము ఎంత పవిత్రమయినను యీ ఉద్యమమునందు ప్రవేశించి ఉద్యమద్రోహులై ఆవమానమును చేపూర్వినవారిని అరికట్టుటకు నాకు సాధ్యముకాదు. ఈసంఘనాయకులయంగీకారమును బడయక ఆనేకులు చందాలను వసూలుజేసి దుర్వ్యయము జేయుచున్నారు. నానాయకత్వమును యీయంద్యమా నలంబులు గౌరవించుటలేదు. ఇట్టి అవ్యక్తత ప్రచరలను చక్కజేసెదనని అనేకమంది ప్రముఖులతో నమ్మకముగ చెప్పియున్నాను. కాని గత మాసముదినములలో చక్కజేయలేక పోతిని. మహాత్మా గాంధీ గారి మృదువైన హెచ్చరికనుగూడ పెడచెవినిపెట్టిరి. ఈవిషయమై నాయకులందరూదానే నాగ్రహించినయెడల వారియంద్యమమును విడనాడి వేరొక సత్యాగ్రహకమిటీ నేర్పరచెదనని జడిసితిని. కాబట్టి యితరనాయకప్రముఖుల సంగతంతిపుతో యీ యంద్యమమును యంతటతో యిప్పుడికి ఆపివేయుటకు నిశ్చయించితిని. ఇటువంటి సత్యాగ్రహోద్యమమును ప్రారంభించుటకు పూర్వము అత్యవసరమిది సాధవలెను. ఈ యంద్యమమునకు తగినంత ఆత్మబుద్ధి నాయించుటలేదని, నాకన్న అధిక్షులైన వారు యిట్లు ఉద్యమమును చేపట్టి నడపించినయెడల సత్యాగ్రహమును పూని ముందంజవేసి యుంచును. అంతవరకు నేను తూస్థిభావము దాల్చియుంచును. ఈ కమిటీజమాఖర్చులను నేడు ప్రకటించుచున్నాను. నిలువొక్కమును యీ ఉద్యమమునకు సంబంధించిన కౌగితములును ఇకముందీయంద్యమనాయకులుగా నియమింపబడువారికి ఒప్పుగించుచున్నాను. (ఫ్రీ ప్రెసు.)

“రాయలు కమిషను వూరి గ బహిష్కరింపవలెను”

శాసనసభల విడిచి బయట ప్రచారము జేయవలెను

కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని ప్రకటనము

మదరాసు, నవం 11:—శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు, అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ ద్వారా యిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:

ఇండియాలో వివిధ జనులను వివిధ పక్షములవారును ఇదివరకెట్టివిధేయములు కలిగియున్నను అన్నియు మరచి ఆ నూనావస్థను విడిచిపెట్టి నడుముగట్టవలసిన సమయ మున నన్నమయినది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు యేర్పాటు జేసిన స్టామ్యూటరీ కమిషను బహిష్కరించుటకు వెంటనే మనముందగు ఏకమయినగాని వారు తాముజేసిన తప్పిదమును గుర్తింప జాలరు.

వేచియుండజాలము

పార్లమెంటులో చర్యలు పూర్తిచేయవలసిన వేచియుండి మని బ్రిటిషు కార్మికపక్షమువారి తియ్యలిమాట లిక సహింప జాలము. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటనను వారగ నాలో చించివేసినది. తప్పక అయలుజరిపెనరు. ఇది తొందరగా విడిచిన ప్రకటనగాదు. కొన్ని నెలలకుండి కృషిజేసి ఇంగ్లాండు లోను ఇండియాలో కొందరు యూరోపియనులతోను సంప్రదించి తగిన ప్రచారముజేసి పిమ్మట కావలసినది. ఇండియాలో అన్ని పక్షములవారి యభిప్రాయములను వినిపించుకొని రెండువార్లు ప్రకటించిన జాతీయమును నిర్ణయముజేసి ప్రభుత్వమువారిట్లు నిర్ణయించిరి. మరియు పార్లమెంటులో కార్మికపక్షమువారి ప్రకటన ప్రభుత్వమువారి నూచనల నామోదించుచున్నది. ముఖ్యముగ స్టామ్యూటరీ సంఘమున క్షాసనసభా ప్రతినిధుల ఉపసంఘసభాయముగూర్చిన భాగమును బలపరచుచున్నది. ఆ ఉపసంఘమునకు యెక్కువ అధికార మొసంగుటకు యత్నించెదనని మాత్ర మున్నున్నది. కావున కార్మికపక్షమువారి మృదువాకృతులతో సంశ్లేషి చెందలేము.

కార్మికపక్షమునందు విశ్వాస ముంచరాదు

సంఘమునకు భారతీయులు చెలిపిన ముఖ్య ఆక్షేపాలు ను పార్లమెంటు కార్మికపక్షము వారు గౌరవించుటలేదు. మాంటేగ్యుబిల్లు కానున్న సభలో చర్చింపబడినపుడు కార్మికపక్షమువారు యేమిజేసిరో మర మెగంగుదుము. పవరాలు ప్రతిపాదించి ఉపసంఘానియకొనిరి. కొన్ని ఓటిపోయినవి. కార్మికపక్షమువారు ప్రభుత్వాధికారులనుండున్నపుడు యేమిజేసిరో యెరుగుదుము. దామరము నిండుకొరకును నవలంబించి యెంగాలులో అశాస్త్రీయముల కాసరముల నయు. కార్మికపక్షమునందు ఇండియన్ లెబరు కాఖవారు తప్ప తక్కినవారందరను ఇండియాకు స్వదేశిపాలన మొసంగు విషయము నగాని యితర ముఖ్యవిషయములందుగాని కన్నరేటిపు, లెబరు లుపక్షము వారికన్న ఎక్కువ మేలుజేయుచునాని కాదు. మర మెగంగుదుము. ఇండియన్ లెబరు కాఖన చెందిన కొలది మంది తప్ప తక్కిన బ్రిటిషు రాజకీయపక్షములు వేచియుండు గూడ భారతీయులమాత్రము విశ్వాసముంచినవి గొప్ప పరాధ వమే యగును. గురద్యువకేముక ఆఖవారు అతి స్వల్ప సంఖ్యయై చుండుటచే కార్మికపక్షమునందుగాని ఇంగ్లాండులో యితర రాజకీయపక్షముల యందుగాని ఏమియు పలకబడి లేకుండయున్నార. ఇంతమోసము జరిగినపిమ్మట మనము బ్రిటిషు ప్రజలయందుగాని బ్రిటిషు రాజకీయపక్షములందుగాని విశ్వాసము గలిగియుండుట పెరితనము.

స్వతంత్రయే ముఖ్యసాధనము

మహాత్మాగాంధీగారు ఉపదేశించినట్టియు కాంగ్రెసువారసునియనియినా నగు ఆత్మవిశ్వాసకత్తయే యిప్పుడు శీర్షాము. సంఘమువచ్చువరకు నాయకులు యేకాగ్ర్యమును నిశ్చయింపక తమయభిప్రాయముల దాచియుంచుటనని ఖేదువున్నాను. ఇది మనకు ప్రాణాపత్తివలనయే మున్నున్నది. ప్రజాభిప్రాయమును వెల్లడిజేయు ప్రబోధముగావించుటయే ముఖ్య కర్తవ్యము అన్ని పక్షముల నాయకులు యీమహాసభకు మించిపోకుండ రానున్న విశ్మయకూర్చి యోచించి ప్రజాంధోళనను సరియైన మార్గమునకు మరల్చవలెను. ఈ ప్రకటన నాయకులందరియందొకరికి ప్రతికూలాభిప్రాయము కలిగించినందుకు సంతోషించుచున్నాను. ఇండియాలో నాయకులందరు ఏకగ్రీవాభిప్రాయము చేరితిమి మాత్రమే గుర్తించి రానున్నదానికి యెదురు జూడక వెంటనే ప్రజాభిప్రాయంపై కృతకముగ వెల్లడించినందుకు సంతోషించుచున్నాను. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము

వారు గావించిన యీ అవమానమును జబాబుగ చెంటనే ప్రతికూలచర్యకు గవంగలెనని అందరు నూచించిరి. ఇట్టి సంఘమును నియమించినచో మనము బహిష్కరింతుమని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికి అనుమాన ముండెను. తమ ప్రకటనయొక్క ఫలితమును పూర్తి గుర్తించియే వారు పనిజేసిరి. అనగా, మీకు బలమున్నచో బహిష్కరించియీ డని మర్చిపాటుజేసిరన్నమాట. అసహయోధ్యమును అణచివేతిమని వారు గర్భపడుచున్నారు. ఇప్పుడు రెండవసారి భారతీయుల బహిష్కరణోద్యమమును అణచివేయగల్గినచో, వారు భారతీయులచే యీ సంఘమునకు అంగీకరింపజేసితిమని బ్రిటిషు ప్రజలకును, ప్రపంచములో యితర దేశములకును చాటి, ఇండియాకు స్వపరిపాలన లేక బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము నొసంగు కాత్వముగా వాడుదామేయగల్గుదురు.

బహిష్కరించుటే తగినసాక్ష్యము

స్వరాజ్యార్హతకు బలముల ఆధారముగలదే విచారణ సంఘమువారికి, పార్లమెంటు సభి సంఘమువారికి చెప్పి జిప్పించవచ్చునని ప్రభుత్వమునా రియన్నారు. ఏదేమియైన స్వరాజ్యపునామక బలమైనదే. అందుకు భారతదేశపు నామక బలమైనదే. కాని యిట్టి సంఘములలో మాకువిశ్వాసములేదు. వారికి కాలసిన సాక్ష్యముమొట్టిది? ఎట్టి తీర్పుచేప్పునున్నారు. భాద్యతాయుత ప్రభుత్వముతోను భారత భౌగోళికాంగ విధానమరతుల నిర్ణయించుటకు ఉభయదేశ ప్రతినిధులగు సభ్యులు జేయవలసిన రెండుసార్లు భారత కాసనసభలో తీర్మానించుట అయినది. కాంగ్రెసు ఆక్షేపములేయన్నది. అన్ని రాజకీయ పక్షములవారును, దేశమంతయు స్వరాజ్యముకొరచునేయున్నారు. ఇప్పుడింకను మన స్వరాజ్యార్హతను సంఘముయొందు ప్రకటించవలసిన బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు కోరుచున్నారు. ఈసంఘమును అన్ని యవస్థలలోను మొదలునుండి తుదకును నిర్మించేముగ బహిష్కరించుటయే మన ఆర్థికసూక్ష్మతగల తగిన సాక్ష్యమొసంగుటయగును. సంఘమునందుండి భిన్నాభిప్రాయములు దెలుపుటకన్న, విజ్ఞానాతికేయమును వెల్లడించి రిపోర్టులంపుటకన్న, సంఘమును బహిష్కరించుటవల్లనే స్వరాజ్యము పొందుటకు మనమర్దులను బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికిని ప్రజలకుయొల్లరకును తెలియగలదు.

భారతీయులకగల స్వరాజ్యపు హక్కును నిరాకరించుటకు, లేక నీరసము జేయుటకు (నెలట్టు) ఉపసంఘములు వారుగ పనికివచ్చును. కేంద్ర కాసనసభల రెండింటినుండి యెంచబడు యీ ఉపసంఘము ఎన్నికలందు ప్రభుత్వసభ్యులు యూరోపియను సభ్యులుగూడ పాల్గొందును. నూచెప్పగ గారియును పత్రిక బెలిసిట్లుగ యీ ఉపసంఘములు భిన్నాభిప్రాయములను రిపోర్టులందు చెలిస్తచో భారతదేశ స్వరాజ్యానర్హతకు ప్రబల కారణమగును. అననుకూల భిన్నాభిప్రాయముల బయటపెట్టుటకు యీ నెలట్టు కమిటీ పన్నాగము పన్నియున్నారని యీ సూచనల కేంద్ర నాలోచించుచున్నవారందరు గమనించవలెను.

మూఖ్యక్షేపాలు

బహిష్కరించుటకు ముఖ్యకారణములు ముగిదితమలు. కాంగ్రెసు నూచించినట్లుగా రాండుబిల్లు సభ లేక కన్యెండు పార్లమెంటు జరిపి పరిపాలనావిధానమును నిర్ణయించుకొనుటకు భారతీయులు హక్కుగల్గియున్నారు. ఈ సంఘియోమకము పదరు వాక్కులగు పరమయిన్నది. కాంగ్రెసు వారే గాక తదితరులుగూడ బహిష్కరమును కోరుటకు యిదియే ప్రధానకారణము. భారతకాసనసభలో 1924 ఫిబ్రవరి 18తేదీన 1925 సెప్టెంబరు 8 తేదీన ఆమోదింపబడిన రెండుతీర్మానములలో నేటిదినవిన ప్రతివారును యిట్లే తలంచెదరు. రెండవకారణ మేమన స్వరాజ్యమునకులేక బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమునకు వనమర్దులమా కాదా యను విచారణకు మనమంగీకరింపజాలము. మనహక్కు లిదివరకే యేర్పడియున్నవి. భారతప్రజలను బ్రిటిషు ప్రభుత్వమును గలసి జడంబడిక జేసికొనవలెను. సంఘమునందు భారతీయులను బుద్ధిపూర్వకముగ లేకుండ జేయుటవలన భారతీయుల ఆత్మగౌరవముకుగలగిన అవమానమే సంఘమును బహిష్కరించుటకు మూడవకారణము. భారతీయులన్న సంఘమున లేనిసంఘము

మైనను ఆ సభిట్టిసంఘములే కాంగ్రెసువారి దృష్టిలో మొదటిరెండు కారణములట్టి ఆక్షేపణీయములు. “మీరు పార్లమెంటు యొందు నిష్పక్షపాతపు అభిప్రాయము దెలుపుట కసమర్దుల”ని మొగము ముందరజెప్పు యానిందావాక్యముల సహింపజాలరు. సంఘమునందు యెక్కువమంది భారతీయులకికారితర ప్రతినిధులన్నచో కాంగ్రెసువారి అభిప్రాయము ప్రకారము ఆక్షేపణీయమే కావచ్చును గాని, యిట్టి ఆపనిందలను “మీరు గానవడరములేదు. విచారణసంఘమున భారతీయులు సభ్యులుగానుండినచో నది నిష్పక్షీకము కాజాలదని నపుడు భారతీయుల కాసనసభోపసంఘము లెంటు నిష్పక్షీకములగునో నేను గ్రహింపజాలనున్నాను. ప్రస్తుతసమయము. తమకు మంచి అనుకూలమునందని బ్రిటనుకోరికననుసార భావించియున్నారు. వారి దృక్పథమునుండి రాజ్యాంగవిధానమును యిప్పుడున్న చట్టమునందు గంటె తమకెక్కువ డనుకూలముగ జేసికొనుటకు యిదియే మంచినయము మని వారు భావించియున్నారు. విచారణ సంఘము కావలెనని మనముకోరినపుడు వారు నిరాకరించిరి. మనమిప్పుడు కోరకుండనే మనకనుకూలముగాని సంఘమును వారు విధించుచున్నారు. ఏదేండ్లు పూర్తికాకమునుపే యిట్టి సంఘమును నియమించుటకు పిలవనట్లు 81 ఎ నెక్కును సవరించుటకు బర్మిను మోతుప్రభువుల పాదించుచున్నాను. రెండుబిల్లు సభలుగాని కాన్ఫిరమాటు ఎసంగి గాని ఏర్పాటుజేయుటకు పిలవనట్లు ఆనెక్కును పూర్తిగ రద్దు పరచుటకో లేక సవరించుటకో వారే ప్రతిపాదించరాదు? ప్రసంఘమువారి నూచనలకూర్చియు, రాజప్రతినిధి మున్నగు ఉద్యోగులు నెలపుమోస తాత్కాలికముగ దేశమును విడచిపోవుటకు ఇండియా ప్రభుత్వ చట్టముకు యిదివరకే సవరించుచున్నారు. ఇప్పుడు మరల విచారణ లేదీకూర్చి సవరింపనున్నారు. సంఘమును బహిష్కరింపవలెననుటకు ఇది నాల్గవ కారణము.

మనఃపరివర్తనము కలుగలేదు

మార్గపరిణామ పరిణామమును ఆ చట్ట మెప్పుడును కలిగియుండలేదని రాజప్రతినిధి నుడిచెను. భారతకాసనసభలో నేకగ్రీవముగ నామోదింపబడిన తీర్మానములకు కాంగ్రెసు మహాసభవారి తీర్మానమును దేశములందరి భావములు కొరసాగించుటకు పిలవనట్లుగా యీ 81 ఎ నెక్కును సవరింపగూడదు. ఇంతకును బ్రిటిషువారికి మనఃపరివర్తనము యింకను కలుగలేదు అని నేను వాసిట్లు ఆత్మసభ్యత్వమున సద్భావముతోను జెప్పుచున్నాను. మీరు కాన్ఫిరమి కోరరా మీరు న్యాయమును పరిణామమును కోరరా? లేక వక్రమార్గముననే వ్యవహరింపకోరరా? భారతీయుల ఆక్షేపములకు మీరు మాన్యులేని ప్రాతిపదికమునే చూపుచున్నారా? భారతీయులకు అంగీకారమును మెత్తికొంగులెరిగిన కార్యములమైన కలుగలేదు. సాఫీక భావము కలుగలేదు. స్వరాజ్య విషయమునకు భారతీయుల ఆత్మకౌరవ విషయమునకు భంగకరములు కావంతవరకు మేము బ్రిటిషువారి పట్ల మైత్రియు సద్భావము నేకలిగియుండుము మేమిప్పుడు యీసంఘమును బహిష్కరించుటగా భావమును బ్రిటిషువారు గమనింతురగాక. స్వాతంత్ర్యమును జాతీయతా సందిధి బడయుటకే మేము బహిష్కరించుచున్నాము గావున భావికాలమున అతిమైత్రిక సాధనము కాగలదు. కావున అన్ని రాజకీయ పక్షములవారును అందరు నాయకులును దేశసేవకును భారతీయులందరను కాంగ్రెసువారు నిర్ణయించిన స్వయంవిశ్వాస ఆత్మవిశ్వాస విధానమును నెరవేర్చుకోరు వారందరును లేకుండ బహిష్కరణమును నిర్ధారణ చేయవలెనని నేను కోరెదను.

శాసనసభల పరిత్యజింపుము

మనము ప్రాతీయాలకముగగాని వాక్కులకములకముగగాని సాక్ష్యమొందుగూడదు. ఉపసంఘములకు సభ్యుల నెన్నుకొనగూడదు. సభ్యులకు నుండగూడదు. విచారణ సంఘసభ్యులకు విధించు లా నర్హగూడదు. అవిందులకు వెళ్లగూడదు. ఈ సభి సంఘమునందు విశ్వాసము లేదు. భారతీయుల నవమానపరచినందుకు అగ్రహారితలుమైయున్నాము. చెబుక నామోదించిన తీర్మానములనే మరల సమరించుచున్నాము అని దేశమునందన్ని కాసనసభలలోను తీర్మానముల జేయవలెను. ఆతిగ తీర్మానముల నామోదించిన పిమ్మట మనసానములకు కోల్పోవలెందను వానికి రాజీనామానీయకుండను కాసనసభలకు పరిత్యజింపదగును. నెనుక నేను గయలోనే యిట్టిమాధవ జేసియుంటినిగాని, అప్పుడది సముచితముగనే నిరాకరించబడెను. గాన దానికూర్చి మరల నిపుడు యోచించవలెనని కోరెదను. అప్పటికంటె యిప్పుడు మన కనుభవము మోడ్చుచున్నది. భౌతికగూడ వదలినది. కాసనసభ్యులందు, కాసనసంఘముల నియోజకులును బహిష్కరణము నామోదించునట్లు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు సరియగు సమాధానమున కంగీకరించుటచేక కాసనసభల యెన్నికలు జరుగుట, వీని

చెట్టిగో దేవి ముందు జరుగునో అంతిమరకును మనమీ బహిష్కరణను సాగించుచున్నారే. వివిధరాష్ట్రములలో మంత్రులగున్న భారతీయులు యితరులవలెనే స్వరాజ్యమును కోరచున్నారనియే నేను మెప్పుడు గాన. దేశము అంతు వారిపక్షమువారును కోరకముందే వారు రాజీనామాలు చేయవలెను ఈ సందర్భమున యీ పక్షాభిప్రాయము వారు రాజీనామాలు నిచ్చినచో దేశమునకును, స్వరాజ్యమునకును, జాతీయాత్మ గౌరవమునకును, స్వపక్షమునకును, వాదగొప్పనేనడేసిన వారగుదురు.

ఈ రీతిగ బహిష్కరించుచు కాలగ్రెసులో స్వరాజ్యవిధానమును మనము సిద్ధపరుపవలెను. అవసరమయినచో అన్ని కాసన సభలలోని నియోజిత సభ్యులను, వివిధరాజకీయ పక్షముల నాయకులను ఆహ్వానించి యొక ప్రత్యేకసభను జరపవలెను. మా విధిని మేమే నిర్ణయించుకొందుముగాని మేము యీ చతులుగనుడము. ఈనిర్ణయమును యిష్టమునచో పార్లమెంటువారును, బ్రిటిషు ఇండియను ప్రభుత్వములవారును గమనింతురుగాక.

శాసనసభల సెలవుకమిటికి ఎక్కువ అధికారము లుండవలయును

సి. యస్. రంగయ్యగారి రాజీనామాపత్రము
అండను, నవంబరు 10:—పార్లమెంటు లేబరుకమిటి వారు నేటిదినము ఒక ప్రకటన గావించియున్నారు. రాయలు కమిషనువారు భారతీయులు సభ్యులుగ నుండకూడదను నిర్ణయమును వీరు కొంతవరకు అంగీకరించుచున్నారు. కాని విచారణ విధానము మార్చుచేయవలయునని వీరు నూచించుచున్నారు. అనగా కమిషనువారికి తోడ్పడుటకై నియమింపబడు శాసనసభల సెలవు కమిటికి ఎక్కువ అధికారములతోదా ఇవ్వవలయుననియు ఇట్లుచేసిన భారతీయుల ఆశాంతి ఆకాభంగము కొంతవరకు తగ్గవలయునని నూచించుచున్నారు. రాయలు కమిషను సభ్యులుగ నన్న మేజరు ఆట్లీ, స్టీఫను వాల్సుగార్లు పార్లమెంటు లేబరుపార్టీకి చేరినవారు. ఈ పక్షమువారి నూచనలు గావించుచు ప్రభుత్వమువారు ఈ చూచనలు ఆమోదించునట్లు తాము పనిచేయుదుమనియు అందుచే భారతీయులు త్వరపడి తీవ్ర ప్రతికీయలకు పూనుకొనకూడదనియు వీరు హిత మొసగుచున్నారు.

పార్లమెంటు లేబరు పార్టీ వారు గావించిన నూచనలనే ప్రస్తుతము అండనులోనున్న భారతీ శాసనసభ్యులగు సి. యస్. రంగయ్యగారు నేటిదినము ప్రతికలయందు ప్రకటించి యిందుకు గమనింపఁగినవిషయమై యున్నది. సి. యస్. రంగయ్యగారు తెలిపిన రాజీనామాపత్రము మార్చింగుపోస్తు డెయిలీ టెలిగ్రాఫు డెయిలీ పేరార్లు ప్రతికలయందు ప్రకటించబడినవి. ఇదింతయు ఇంగ్లండునందలి కార్యకపక్షమువారు గావించుచున్న రాజీ ప్రయత్నములని చెప్పవచ్చును. ఈ నూచనలను బాల్విసు ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించిన భారతదేశమున ప్రతిమూలాభిప్రాయములు క్షీణించి పోవునని రాజప్రతినిధిగారు మాడ ఇండియా మంత్రి తెలిపినట్లు వదంతికలదు. “శాసనసభల సెలవు కమిటి సభ్యులకు కమిషను సభ్యులతో సమానమగు హోదా హక్కులు యుండవలయును. కాని వారు కమిషను సభ్యులుగా నుండరు. నివేదనకు తయారుచేయు అధికార ముండదు. కమిషను :చారణ యందు కమిషను సభ్యులకున్న అధికారములన్నియు వీరి కుండును. ఈ నూచనల నంగీకరించిన కమిషనువారు భారతీయులు లేదనుకొరత తీరిపోవునని సి. యస్. రంగయ్యగారు నూచించుచున్నారు.

(ఫీ. (వె))
టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా ప్రత్యేకవ్యాఖ్య
బొంబాయి, నవంబరు 10:—టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా ప్రతిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. ఈరాయలు కమిషనువారు భారతీయులైన సభ్యులుగ లేనందున భారతనాయకులు తమ ఆకాభంగమును ప్రకటించుచున్నారు. మేము వారికి సానుభూతి నందించేయదున్నాము. కాని ఇట్టి ఆక్షేపాలను భారతీయులు ప్రకటించుచుండుట ఆచారమై పోయినది. సామ్రాజ్యమునందు చేరిన దేశములు సామ్రాజ్యమునకు లాభము కలుగువిధమున వర్తకపారిశ్రామికాది వ్యవహారములందు పనిచేయవలయుననియు సామ్రాజ్యమువారేషయందు ఆమోదించబడుట భారతదేశమున పరుచుచును ఆక్షేపాలు ప్రకటించబడెను. ఇది సామ్రాజ్య చిచ్చిన్న మునుకు మొదటి నూచయని పలువురు గంభీరముగ

నుడివిరి. కడచిన సామ్రాజ్యమువారేషభా తీర్మానముననే ఈరాయలు కమిషను నియామకముగూడ చాలి శాస్త్ర్యమును విషయమును గుర్తెగవలయును. (బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి సగుద్దేశమును సందేహించుటకు అనకాక మేలేదు. బ్రిటిషువారు స్వాతంత్ర్యప్రియులు. తమ సాంపదాయములకు ఆనుకూలముగనే ఈరాయలు కమిషను నియామకమునందు ప్రతినిధియైనారు. బాల్విసు ప్రభుత్వమువారు తమ పక్షమునకు చెరిపాతిలో నొకరిని రాయలు కమిషను అధ్యక్షునిగ నియమింపక తమ ప్రతిపక్షులలో నొకరును లిబరలు పక్షపు నాయకుని అధ్యక్షునిగ చేర్చొనిరి. (బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిన ఔదార్యమును భారతీయులు ప్రకటింపవలయుననియు కేలము వ్యక్తులను కలిగిన ఆకాభంగమువల్ల గావించబడు ఆందోళనకు ముగిసాచనలను భారతీయులు తిరస్కరించి కాంతముగ కార్యదీక్షకు గడంగవలయుననియు హితమొసగుచున్నాము. (ఆ. (వె))

కమిషను విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము

భారతశాసనసభలో నుపవాదింప గోస్తామిగారు నోటీసు ఇచ్చుట
కలకత్తా, నవంబరు 11:—రాబోవు భారతశాసనసభ సమావేశమున ఈ క్రింది తీర్మానము నుపవాదింపటి. సి. గోస్తామిగారు నోటీసు యిచ్చియు తలెయ్యచున్నది. భారతసంస్కరణముల విషయమై పరిశీలన మొనర్చు (బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిన పార్లమెంటు కమిషనుపట్ల భారతీయుల కెంతమాత్రమువిశ్వాసములేదను భావమును సార్వభౌముని ప్రభుత్వమువారికి తెలుపవలయునని సభవారు రాజప్రతినిధిగారికి తెలుపుచున్నారు. భారతదేశము బాధ్యతాయత్ర ప్రభుత్వము పొందు విషయమై ఈసభవారు 1925 సంవత్సరము సెప్టెంబరు 8వ తేదిన ఆమోదించిన తీర్మానము సభవారి నిశ్చితాభిప్రాయముగ ప్రభుత్వమువారు గుర్తెగవలయును. (1925 సంవత్సరము సెప్టెంబరు 8వ తేదిన భారతశాసనసభవారు నేషనల్ డిమాండు తీర్మానమును ఆమోదించి రాండుకే బిలు సమావేశము జరుపవలయునని ప్రభుత్వమువారికి కోరిక).

జిన్నా గారి నూచనలను కాలగ్రెసునాయకులు ఆమోదించుట

బొంబాయి, నవంబరు 11:—రాయలు కమిషను సందర్భమున అవలంబింపవలసిన కార్యవిధానమును నిర్ణయించుకొనుటకు వివిధపక్షముల సమావేశము జలువవలయునని జిన్నాగారు గావించిన నూచనను అంగీకరించుచు డాక్టరు అన్నాగారు, హక్కిం అజ్జుఖానుగార్లు ప్రత్యుత్తరము లంపిరి. వివరమునందలి అన్ని పక్షముల నాయకులు రాబోవు ఆదివారము సమావేశమై ఈ విషయమై అవలంబింపవలసిన కార్యవిధానము నురించి ఆలోచించెదరు.

శ్రీమతి సరోజిని నాయుడుగారు

హైదరాబాదు, నవంబరు 10:—రాయలు కమిషను విషయమై తన ఆభిప్రాయములను తెలుపవల గొంది ప్రతికా ప్రతినిధి శ్రీమతి సరోజిని నాయుడుగారిని కొంగ ఆస్పత్రిగ నుండుటచే ఎట్టి సంతాపము జరుపుటకు అయ్యుత్తను ప్రకటించిరి. శ్రీమతి నాయుడుగారు నేటిదినము బొంబాయికి పోవుచున్నారు.

అస్సాంగవర్షులు నాయకులను ఆహ్వానించుట

షిల్లాంగు, నవంబరు 10:—అస్సాము గవర్నరుగారు రాష్ట్రమునందలి నాయకులకు ఆహ్వానముల నంపిరి. మిఠుల ముఖ్య విషయములపై చర్చి సలుపవలయునని ఆహ్వానమునందు నూచింపబడినది. రాయలు కమిషను విషయమై మాట్లాడ గవర్నరుగారు ద్వేషించిరిని ఊహింపబడుచున్నది. (ఆ. (వె))

అలహాబాదులో పౌరసభ

సర్ టేబ్ బహదరు సమ్రాగారి గంభీరీపన్యాసము
రాయలు కమిషనును బహిష్కరింపవలయునని మితవాదులకు హిత మొసగుచున్నాను
అలహాబాదు, నవంబరు 11:—నేటిదినము జరిగిన పౌరసభయందు పన్యసించుచు సర్ టేబ్ బహదరు సమ్రాగారిట్లు చెప్పిరి:—

భారతీయులు నిష్పక్షపాతబుద్ధితో రాజకీయ సంగతులను నురించి విచారణ సలుపజాలరనియు అందుచే భారతీయులు రాయలుకమిషను సభ్యులుగ నుండుటకు వీలులేదనియు ప్రభుత్వమువారు తెలుపుచున్నారు. అట్లయిన బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఇండియా ప్రభుత్వపు సభ్యులకు మాడ నుండుగ ఈ వివరములను తెలుపలేదా అని ప్రశ్నింపవలయున్నది. నిజమేమనిన రాజప్రతినిధి ఇండియా కార్యాలయమువారు రహస్యముగ ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు పలిపి ఈ విధానమును నిర్ణయించుకొనరని తోచుచున్నది. మాంటాగు గారు ఇండియా మంత్రిపదవికి రాజీనామా ఇచ్చినది మొదలు ఇండియా మంత్రి కార్యాలయము రీ మంది ఉద్యోగులచే నిర్వహింపబడుచున్నది. అధికారమంతయు పర్యవేయి ఉద్యోగుల చేతులో నున్నవి. పర్యయవలె ఇండియా మంత్రి కార్యాలయము భారతీయుల ఆశయములను సంగ్రహించి పోషించుసంధ్యలేదు. భారతీయుల ఆశయములను భిన్న మొనర్చునదిగ మారినది.

బర్మెన్ హేను ప్రభువుగారివల్ల గాని ఇండియా కార్యాలయమువల్ల గాని కొంచెమైనను లాభము కలుగుట అసంభవము. విర్లండుసమస్యను ప్రజాశయములకు అనుకూలముగ పరిష్కరించిన బర్మెన్ హేను ప్రభువుగారు భారతీయుల ఆశయముల విషయమై అట్టి ఉత్సాహము సానుభూతి మాపెదరని నమ్ముచారు కేలము అదివేలము చెప్పవలెను. ప్రస్తుతము ఇండియా కార్యాలయము భారతీయుల ఆశయములకు విరుద్ధముగ నున్నవిధమున ముందెప్పుడు లేకుండెనని ప్రజలు నుత్రగ వలయును.

రాయలు కమిషను నియామకమును వారి విచారణ విధానమును రాజప్రతినిధిగారు వివరించి యున్నారు. దేశము నందలి అన్ని భాగముల నుండి ఆక్షేపాలు వెలుగువని, భారతీయులు పక్షపాతిబుద్ధి గలవారను మిషమై భారతీయులు కమిషను సభ్యులుగ నియమింపబడలేదు. సర్ బాను నైమనుగారు గొప్ప భ్యాతిగావించిన వ్యాయవాది. లిబరలుపక్షమునకు చేరినవాడు. కాని భారతదేశపు వ్యవహారముల సందర్భమున లిబరలుపక్షమువారికిని కాన్గ్రెస్సటివుపక్షమువారికిని ఎట్టి భేదములేదు. బరహుంగ్రంథపు డెయిలీ టెలిగ్రాఫు ప్రతికాధిపతులు. భారతీయులను అకౌరవపరచుచు ఈ ప్రతికయందు అనుదినము ప్రకటింపబడు వ్యాసములు భారతీయులకు రోతపుట్టించుచుండును. కమిషనునందలి ఇతర సభ్యులందరు అనామధేయులు. వీరు మేనుప్రతిష్ఠ లేనివారగుటచే నిష్పక్షపాతబుద్ధితో విచారణసలుపగలరని చెప్పబడినది. సర్ బాను నైమనుగారు తప్ప మిగిలిన సభ్యులందరు అనామధేయులు. 85 కోట్ల ప్రజలకు సంబంధించిన రాజ్యాంగవిధానమును నిర్ణయించుబాధ్యత వీరి కివ్వబడినది. వీరు ఫీబ్రవరి నెలలో వ్రారంభవిచారణసలిపెదరు. మరల ఆక్టోబరు నెలలోవచ్చి పనిని ముగించెదరట. ఆక్టోబరు నెలలో విచారణ సలుపునప్పుడు భారతశాసనసభల సెలవుకమిటి వీరికి తోడ్పడునట. ఈ లోపుగ ప్రభుత్వమువారు లోనుట్టుతయు కమిషనువారికి తెలిపెదరు. కమిషనువారు నివేదక తయారుచేసినట్లుబట్టి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు దానిని పరిశీలించి తమ నూచనలతో సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారికి పంపెదరు. మిమ్ములు పార్లమెంటు కమిటివారి ఎదుట సాక్ష్యమిచ్చి సంగ్రహించుటకు భారతీయులు ఆహ్వానింపబడెదరు. సంపూర్ణముగ తయారుచేయబడిన నివేదకను నూచనలను వివరించుట అనవసరమని భారతీయులు గుర్తెగవలయును. ఈ విధమున విచారణవిధానము అసంతృప్తికరముగ నున్నది.

నిష్పక్షపాతబుద్ధి ప్రకటింపగల ఇతరులు భారతీయులైనను ప్రభుత్వమువారికి దొరకలేదు కాబోలు. కమిషను సభ్యులుగ భారతీయులను నియమించ సభ్యత్వపు బాధ్యత వారికొసగిన భారతీయులు నిష్పక్షపాతబుద్ధితో ఈ సమస్యను పరిశీలించి తమబాధ్యతలను నిర్వహింపగలరని రూఢిగ చెప్పవచ్చును. భారతీయులు సభ్యులుగ నియమింపబడిన మెజారిటీ మైసారిటీ రిపోర్టులేర్పరునని ప్రభుత్వమువారు భయపడుచున్నారు. మెజారిటీ మైసారిటీ రిపోర్టులను తయారుచేయుచు సర్ బాను నైమనుప్రభ్యములు బర్మెన్ హేను ప్రభువుగారికి వాగ్దాన మొసగిరా యని ప్రశ్నించుచున్నాను. నిజమేమనిన ఇండియా కార్యాలయమువారి ఆభిప్రాయములనే కడను పార్లమెంటు వారు ఆమోదించెదరు.

మనకి ఈశ్వరకృణుగాదు సో సప్రసాదానికి సభితులకు
 వంశవము లభింపుమని సో సప్రసాదాదు ఉదేకపూరితుడగు అతి
 వాదియని పేర్కొను శిష్యునియను, సప్రసాదంతివాశో బహిష్కర
 ణము బోధించుచున్న ప్రభు తన తప్పిదమును గుఱెదగవలయు
 నని చెప్పిరి. (ప్రతి శ్లో.)

కృష్ణమూర్తియ్యగారు, మహామరు హాస్యకళా అను
నటు, నటు సేనాని విగ్రహము పరిలగొట్టుటకై వెళ్లుచు
వారాచే అరెస్టు చేయబడి నిన్న సాయంకాలము 4 గంట
కు 15 నిమిషాల్లో మేజిస్ట్రేటుగారియొద్దకు విచారించబడిరి.
426, 431 వ. వి.సీట్రింగ వీరు ఛార్జ్ చేయబడిరి. ముద్దా
నేరమును బొప్పకొనిరి.

ముద్దాయిలు సాక్షులను క్రాసుపరీక్ష చేయలేదు, కృష్ణ
మూర్తి 1 వ ముద్దాయి ఇట్లుచేప్పెను. తిరునల్వేలిజిల్లాలో కల్ల
డకుర్చీఅను గ్రామనివాసముడను. నేను స్కూలు ప్రెసలనరకు
చదువుకున్నాను. తెలిగ్రాపు ట్రాఫిక్ పరీక్షలయందు తీర్ణుడైతి
ని. పండ్రోటియం దుద్యోగమునకై వచ్చితిని. అచ్చట కొం
తమంది మద్రాసుజిల్లి నీల సర్వేగ్రహము పలుపవలసినదని
చెప్పి నైలుఖర్చులేచ్చిపంపుటచేత మద్రాసు వచ్చితిని. అంటూ
రు మూర్తగారిని కలుసుకొని వారిచే నీలు నేనాని విగ్రహము
న్నస్థలమనకు వచ్చితిని. గొడ్డలితో విగ్రహమును పగులగొట్టు
టకువచ్చితిని. తప్పుచేసినందుకు ఈసారి తుడిచిపవలసినది అని
కోర్టువారిని వేసుకొనెను. ఈవిధముగానే రెండవ ముద్దాయికూ
డజేరుకొనెను. షేజన్రీటుగారు ముద్దాయి లేదగును 20 సం
త్సరముల వయస్సుకు మించినవారగుటచే మంచినెట్ల వివక్షత
తెలిసియుండును. అయినను మొదటిపర్యాయము వారు చేయ
బోవుచిటికెపనియొక్క ఫలము తెలిసికొనవలగవోయిరి. కనుక
ఒకసంవత్సరమువరకు సత్ప్రవర్తకులమై యుండెదమని ముద్దా
యిలు ఇద్దరును వందరూపాయలకు పూచికత్తు ఇచ్చి సాధ్యమై
నంత త్వరలో చేన్నవగరమును వదలవలసినదని తీర్పుచేసిరి.

పంజాబి కిలాఫతునాయకుడు

నీలు సర్వోత్కృష్టమనందు విడుదలకాబడిన కృష్ణ
మూర్తిగారు ఈవిషయం నుడివెరి.

✱   ✱   ✱

(స్వకీయవిలేఖరి)

తిరిగి అవసరసభ కోరుట

మ్యూనిసిపల్లు చైర్మనుగానికి, ఏలూరు.
అయ్యో, ఈదిగవల్లిర్యానమును చర్చించి యా మోదించు
టకు మునిసిపల్లు కొన్నింటా ది. 1927 నవంబరు 17వ తేదీ గు
రువారము సాయంకాలము 5 గంటలకు ఆవసరసభ సేర్పాటుచే
యవలసినదని యీ దిగువ సంతకముచేసిన మ్యూనిసిపల్లుపథ్యుల
మగు మేము కోరుచున్నాము.

ఇట్లు విధేయులు:— 1. తమ్మనమాచికవం 2. జె. ఆ
బ్దుల్ రహీం 3. అహగోలు గంగరాజు 4. అత్తైల నూర్యనారా
యణ 5. మహమదు ఆబ్దుల్ ఘని 6. మున్సి మహమ్మదు ఆబ్దుల్
హిమాన్ 7. గుత్తారామయ్య 8. శెడ్డిగురుమూర్తి 9. కలగర
నాగభూషణచౌదరి 10. సయ్యదు ముర్తుజా 11. హ. వ. జో
గయ్యకర్న 12. కొర్రపాటి వెంకటలక్ష్మీనారాయణ 13. మో
తే కృష్ణారావు 14. మోతే నారాయణరావు 15. మీర్ మహ
మదు బజైఅలి 16. కొమ్ము కిరీటి 17. కాశీధర్మ రామకృష్ణ
కాప్రి 18. వన్నంశెట్టి వేదాంతరావు.

అంధ్ర ఆయుర్వేద శాస్త్రసీయందు దొంగతనము

డా॥ లక్ష్మీకలిగిరి పరిత్రచేయగా ఇట్లు చెప్పిరి. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫార్మసీకి మేనేజింగ్ డైరెక్టరనియ్య ముద్దాయి 10 మే 1927 ను॥ మా ఫార్మసీయందు ఉద్యోగమునకు ప్రవేశించెను. వానికి రోజునకు 0-8-0 చొ॥ ఇచ్చుటకు నిర్ణయింపబడినది.

ఈ సమయమందు డా॥ లక్ష్మీపతిగారికి కొన్ని మందులు తెచ్చి ఇవి ఎవరివని పరీక్ష చేయమనగా ఆమందులు తమ ఫార్మసీవని నడివీరి-ఆ మందులలో కొన్ని ఆయస్కాంతం, చందనాదితైలం, నాగభస్మం, కాంతపల్లభ రసముమందులు. ఈమందులలో కొన్ని ముద్దాయి ఇచ్చి దొరికెను, మందులభవీడు ఈ 300 లు అని అంచనా వేయబడెను.

1927 సం॥ నవంబరునెల 12-వ తేదీ శనివారము.

పర్యాయములు:—అకాశము నిర్భయముగనున్నది.

కర్నాటకము:—నెల్లూరునుండి తేంతివార్త లింకా ఆటం
కముతోనే గుడుకొన్నది. కడలూరులో 1981 వర్షించెను.
మద్రాసులో తుంపరబడినది, మద్రాసులో మబ్బు ఒకమోస్త
రుగానున్నది. కడలూరులో విస్తారముగనున్నది. మద్రాసులో
రాత్రివేడిమి 2 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

ఏ. ఏ. నారాయణ అయ్యర్,

పహియ వాతావరణకాస్త్రజ్ఞుడు.

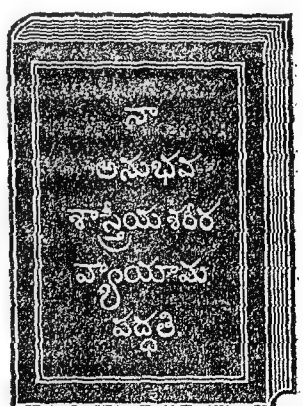
జీ-చిత్రము.

8298

ఉ-చితము.

అందరికీ సుచిత్రముగా బంపబడును

ఈ గ్రంథమునందు శరీరవ్యాధియను విషయములపూర్తిగా చర్చింపబడినవి. ఇందునాయొక్కయు, వాశిష్ఠుల యొక్కయు, వైక్రుపదతులను గూచించుచూయొకటములుగూడ కలవు. దీనిని సమగ్రముగ పఠించితేనే శాస్త్రాయామపదతి మోక్షజ్ఞానగ బోధపడ గల

చు. ప్రతిభారతియునకును దీని జడవిన మాత్రమున సూతశ్చ
తాపహమున కేర వ్యాయామాప క్రియు కలిగి తీరును. తపిలా
ఖర్చుకు మాత్రము రు 0-20 చెందజాలు పంపిలికిని యి
గ్రంథము వంటిని పంపజనును. దీని మీతీవ యాత్రయందు ని
స్సంశయముగ మార్పుగలిగి తిరును. ఈసమయము పొగొట్టుకొ
నకుడి. ఈవిషయము మీచిత్తమునందుండగనే లేఖను ప్రారంభ
జు. దీనిజదివి ఆయాపాక్షోగ్గు నిలవని చనువలెనుగు గాక.

ప్రొఫెసర్ యం. వి. కృష్ణారావు ఆఖరి భారతీయ కవీర
వ్యాయమమార్గద్వీ పోస్టు బనవకొగుడి, బెంగళూరు. (సిటి)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమువారి కొక విజ్ఞప్తి

“అనుబంధముల రెండు పోరాడుచుండ నడుమనున్న తేగల కాళ్లు నలుగునట్లు” అను రీతి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ కేంద్రస్థాన నిరూపణకై ఆంధ్రప్రముఖులచేకవిధముల పోట్లాడుకొనుచుండ ఆంధ్రవిద్యార్థులచేకవ్యములకు లోనుగావలసి నచ్చుచున్నది. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ స్థాపనము ఆంధ్రలోకాభ్యుదయమునకై ఇక ముందెట్లు తోడ్పడునో కాని యిప్పటిలో ఆంధ్ర విద్యార్థిలోకమున కన్నివిధముల ఆరిష్ట దాయకమైనట్లు పరిసితులు విచారించిన గోచరింపగలదు. గత నెలైంబరు పరీక్షా ఫలితముల పరిణామమును విచారించిచూచిన ఆంధ్రవిద్యార్థులకు తమవిశ్వవిద్యాలయమునెడల ఎట్టి యభిమాన ముండుటకును తావుగనుపించదు. పోనీ పరీక్షలందు గెలుపొందిన విద్యార్థులస్థితి విచారించి చూచెదమన్నను అంత సంతృప్తికరముగా లేదు. గవర్నమెంటువారుగాని, యితర విశ్వవిద్యాలయముల వారుగాని ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునందు గెలుపొందిన విద్యార్థుల నొకవిధమైన న్యూనభావముతో చూచుచుండుట కడువిచారణీయాంశము. వి.సి.యస్ మొదలగు పరీక్షలకు ఆంధ్రవిద్యార్థులు పోటీచేయుటకు హక్కులేది విషయ మందరకు తెలిసినదేకదా. న్యాయశాస్త్రముదిగగల ఉన్నత విద్యల గరువు కళాశాలలకును విశ్వవిద్యాలయము నందు నెలకొల్పబడియుండెనునది తద్విద్యార్థుల సౌకర్యముల ఆంధ్ర విద్యార్థులందర తప్ప ని సరిగా యితరవిశ్వవిద్యాలయముల శరణు పొందవలసినస్థితి సంభవించినది. అట్లుగా శరణుపొందు వారాయా విశ్వవిద్యాలయములేర్పరచు నిబంధనలకు లోనుగావలసియుండును గదా. మద్రాసు లాకళాశాలయందు చేరిన ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులస్థితి చూడుము. వారుతమ పట్టు నింకాపొందలేదు గనుక బి. ఏ. పరీక్ష గెలుపొందినట్లు నమ్మకముతోసరచు సర్టిఫికేట్లుతెచ్చుటకు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము వారికి రూ. 2-0-0 చెల్లించవలయును. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయములో బి. ఏ. పరీక్షయందు తీర్చుకొనవలసిన మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమువారు బి. ఏ. గెలుపొందినవారినిగా గణించుటకు (రికగ్నిషిఫికేట్ సర్టిఫికేట్లు) ప్రతివిద్యార్థియు రూ. 5-0-0 చెల్లించవలయును. ఒకవిశ్వవిద్యాలయమునుండి మరొక విశ్వవిద్యాలయమునకు వచ్చినందుకు (మిగ్రేషను సర్టిఫికేట్లు కొనరము) మరొక రూ. 5-0-0 చెల్లించవలయును. ఈవిధముయిన పన్నులన్నియు నిర్వికేషముగా చెల్లించినచోగాని స్కూలులో జేర ని వ్యయ. ఏదోవిధముగా విద్యార్థులను బాధించి డబ్బు సంపాదించవలయునని మద్రాసువిశ్వవిద్యాలయము సమకట్టినట్లు తేలుచున్నది. దాని ననుకరించుచున్నది. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము పర్యవేక్షణముగా వారి జీతములేగాక యీ పన్నులన్నియు చెల్లించలేక విద్యార్థులు నానా కష్టములపడవలసివచ్చుచున్నది. ఇక యమ్. ఎ. మొదలగు పరీక్షలకు ప్రైవేటుగా చదువుటకు ఆంధ్ర విద్యార్థుల కవకాశములన్నియు తొలగిపోయినవే చెప్పనగును. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయములో అట్టి యేర్పాటులైనను చేయలేదు ఇతర విశ్వవిద్యాలయములవారు పిరిని చేరనీయటములేదు. ఈ సంవత్సరమే మద్రాసు, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయములవారు ఇతర విశ్వవిద్యాలయముల విద్యార్థులు తమ విశ్వవిద్యాలయములందు యం. ఎ. పరీక్షకు ప్రైవేటుగా చదువుటకు వీలులేదని నిబంధనలగా విచుకొనినారు. పంజాబు విశ్వవిద్యాలయమువారికట్టి యేర్పాటు ఇదివరకేలేదు. బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయమువారిని విచారించగా తమ పరిపాలనకు చెందిన ప్రాఫెసరులవద్దనుండి సిఫారసు సంపాదించినగాని చేరనివ్వమని చెప్పిరి. ఆంధ్ర విద్యార్థుల కట్టి సిఫారసులేట్లు దొరకగలవు. అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయమువారికి వ్రాయగా యమ్. ఎ. టి. చదివినవారు తప్ప ఇతరులు యమ్. ఎ. ప్రైవేటుగా చదువుటకు వీలులేదని ప్రత్యుత్తరమిచ్చినారు. కడప విశ్వవిద్యాలయములవారు కూడా ఇందుమించగా ఇట్టి నిబంధనలచే గా విచుకొనినారు. ఇట్టి సంవత్సరములో ఆంధ్ర విద్యార్థులు ప్రైవేటుగా యమ్. ఎ. చదువుట వీలులేకున్నది. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయములో, ప్రస్తుతము ఆంధ్ర ప్రముఖులలో జరుగుచున్న పోట్లాటలన్నియు సమసిపోయి, కళాశాలలు స్థాపించి పాస్టు గ్రాడ్యుయేటు అనర్కు కోర్సులు పెట్టుకొనిరికి ఎన్ని సంవత్సరములు పట్టునో బోధపడవచ్చును. అందుచే ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమువారు, ఇప్పటినుండియుమాదా ఎమ్. ఏ. కృషిలబడు నేర్పాటుచేసి, కొన్నిపరీక్షా స్థానముల నిర్ణయించి, పరీక్షలు జరుపుచున్నయెడల, ప్రైవేటుగా చదువగోరువారల కెంతో వీలు గలిగించిన వారగుదురు. శీఘ్రముగా అట్టి యేర్పాటు లానరించి ఆంధ్ర విద్యార్థిబృందముయొక్క కృతజ్ఞతలు బడయుదురుగాక.

కాకరాల సత్యనారాయణ.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1927 సం॥ నవంబరునెల 12 తేది శనివారము

1. ధాన్యములు			
దనియాలు బా 1-కి	రు 122	మొదలు	126 వరకు
బియ్యముబస్తాలు			
కునుమ తెనాలివి ,,	ర 42	కలవి	రు 15 0 0 15 8 0
నెల్లూరివి ,,	డిబ్బో		16 4 0 16 8 0
ధిల్లి ,,	డిబ్బో		16 8 0 17 0 0
రాగులు ర, 164	బస్తా 1-కి		11 8 0 12 0 0
నువ్వులు ,,			20 0 0 22 0 0
2. ధాన్యముపప్పులు			
కందులు బస్తా 1-కి ర 205			16 0 0 17 0 0
నెనగలు ,,	డిబ్బో		18 12 0 14 4 0
పెసలు ,,	డిబ్బో		16 0 0 17 8 0
మినుములు ,,	డిబ్బో		17 0 0 19 0 0
ఉలపలు ,,	ర 195		15 0 0 15 8 0
3. నూనెవస్తువులు			
నువ్వులనూనె బా 1-కి			155 0 0 160 0 0
నెయ్యము 1-కి			14 0 0 24 0 0
కొండాపురం నేన నెనవప్పు బా 1-కి			50 0 0 52 0 0
ఇతరప్రదేశము ,,			48 0 0 46 0 0
వేరు నెనగనూనెగానుగ బా 1-కి	రు 115	మి.కా.నూనె	111 0 0
అమడము బా 1-కి			102 0 0 108 0 0
4. చిల్లరవస్తువులు			
చాయపసుపు బా 1-కి			78 0 0 74 0 0
కూరపసుపు ,,			44 0 0 48 0 0
విరళకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి	105		120 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి	రు 40,45		
కాశహస్తపాయకట్టు ,,			50,55
బెల్లము బా 1-కి	రు 28		57 0 0
అన్నాచక్కర బస్తా 1-కి			28 8 0 29 10 0
చింతపండు బా 1-కి			21 0 0 49 0 0
5. ఇనుము			
పట్టారకం బా 1-కి			29 8 0 30 0 0
చదరం ,,			24 0 0 33 0 0
రవుండు ,,			24 0 0 32 0 0
6. నూలు			
నెం 20 బెన్ని సింహం యాటి	రు		7 12 0
నెం 6 ,, కట్టారి			5 0 0
నెం 24 ,, లాకి			6 2 0
నెం 60 ,, కారంబెన్ని			10 8 0
నెం 20 1/2 కాపురజీ			7 4 0
నెం 20 1/2 రెట్టెట్రిలు			7 6 0
నెం 40 జమ్మరు 10 పా			10 4 0
నెం 44 సాండా			5 8 0
నెం 4 బెన్ని మసీదు			4 0 0
7. దూది			
బోండావెట్టు బారవ 1-కి	రు		390 0 0
8. లోహములు			
నెండి 100 కులం 1-కి	రు 61		61 4 0
బంగారు తులము 1-కి			21 0 0 21 2 0
సవరము 1-కి			18 7 0
ఇత్తడి బా 1-కి			280 0 0 285 0 0
రాగి బా 1-కి			250 0 0 252 0 0
రంగులు			
అతిమేలు స్వీట్లకలాండు అలిజరయిక్ సింహం			62 0 0
,, సిలిరవ 1 రతి			1 14 0
,, 14 రతులు			1 13 0
,, 28 రతులు			1 18 0
,, 56 రతులు			1 12 9
,, 1 అండరు			1 12 6
జేర్కటు పాస్టు సాల్ఫురైజ్ అనగా (టర్కిరెడ్డు)			3 8 0
కాంగో 8 బి			1 0 6
సవర 4 బి			1 2 0

THERE IS A DIFFERENCE

లిజరుకలమును

ఉపయోగించి దీనికిని పేరు లేని యితరకలములకును గల వ్యత్యాసమును కనుగొనుదు మీ ఫక్కికి తగినది 100 రకములకు పైననే గలవు.

వాటినుండి మీకు కావలసిన దానిని తెప్పించుకొనును.

1 Agents: P. HOLT & Co., Ltd
P. O. BOX 237
MADRAS. 3434

జ్వరము

fever

మిక్కిలి వేడిమిగల యీదేశమందు జని చేయువారలు ఎంతవేడిమివల్ల జ్వరములు మొదలైన వ్యాధులచే తరచుగా బాధింపబడుదురు. అట్టివాటిని తొలగించుటకు బేయర్స్ గారి

కాఫియాసిరిన్

చిల్లలను నేమించిన త్వరలో బాధ నివర్తి అగును. చిల్లలను మ్రొగిన తదుపరి చాలినంత జలమును గ్రోలుము. పెంటనే బాధనివారణ మగును.

కాఫియాసిరిన్ ఎల్లవి కవచములలో నుంచ బడి రు 0-2-0 వెలకు ఎల్లచోట్లను అమ్మబడును.

నెల్లూరు తుపాను

ఇండ్లు ద్వంసమగుటచే ఆకులైన లేని చెట్లకింద నివసించుచున్న పేదజనము. (ప్రె. ఫో. బి.)

నెల్లూరు తుపాను

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఆత్మకూరులో నవ్వుము

నవంబరు, 9:—తుపానుదెబ్బ ఆత్మకూరు గ్రామమునకే గాక, చుట్టుప్రక్కల గ్రామాదులకన్నిటికిని గలిగినది. గాలి తీవ్రముగ వీచినది. వృక్షములన్నియు పడిపోయినవి. మోటారు బస్ ప్రయాణముచేయుదుండ, గాలికితొనై క్రిందకు పడత్రోయబడెను. ప్రయాణికులతో నిండియుండుటచే, వారికి తీవ్రమైన దెబ్బలుతగిలినవి. ఇరువురు మరణించిరి. బస్ విరిగిపోయినది. ఒక స్త్రీకి పుట్టెపగిలినది. ఒక రాగులబండి కోడ్డుపై పడిపోయినది. ఎద్దులు బండితోలువాడు కోడ్డుమీద యింకను చచ్చిపడియున్నారని నిన్నటిదినం ఆత్మకూరునుంచి వచ్చినవారు తెలుపుచున్నారు. మతీయు ఆత్మకూరు గ్రామంలో 5 గురు మరణించిరి. పశునష్టము అపారము. సామాన్యముగా గ్రామములలో పూరిండ్లు ఉండుట సహజము. మేడలు చాల అరుదు. ఈపూరిండ్లు అన్నియు నేలగులినవి. ఆరాత్రి తీవ్రమగుగాలి దెబ్బలకుతొనై ప్రజలు, స్త్రీలు, బిడ్డలు, బాలెంతలు పడుచున్న బాధ వర్ణించుటకు తరముగాదని తెలుపుచున్నారు.

దేవరావుపాలెంలో ఇరువురు చనిపోయిరి. అచట గృహములన్నియు భూచదరమైనవి, పశుపక్ష్యుల నాశనము అపారమైనది.

కలువాయ గ్రామములో 200 పశువులకుపైగా నశించినవి. ఇండ్లన్నియు కూలినవి. పైకలకును చాలనష్టముకలిగినది.

అనాడు తుపానుగాలితో, నిప్పులగాలికూడ వీచినది. చెట్లు, పైరులు మున్నగునవిన్నియు కాలిపోయినవి. చెట్లపై ఒక ఆకుకూడ లేదు.

నెల్లూరు మునిసిపల్ సంఘమువారికి ఒకలక్ష యేబదివేల రూపాయలవఱకు నష్టము కలిగినది. పురములో ప్రజల కెంత నష్టము కలిగినదో విచారించుటకై, మునిసిపల్ ఉపాధ్యాయులు, యింటింటికి వెళ్లి విచారించి తెలుపవలయునని, చేర్మెక్ గారు ఏర్పాటుచేయున్నారు. మునిసిపల్ పాఠశాలలు ఒక వారము మూయబడినవి. చేర్మెక్, వైస్ చేర్మెక్ గార్లు ప్రతిబిధివెంట తిరుగుచు సాధ్యమగుసాయ మొసంగుచున్నారు. రూ. 1000 లు బీదలసాయమునకై మునిసిపల్ సంఘమువారు తీర్మానించిరి. క్యానిటర్ ఉద్యోగులు, కొందరు స్వచ్ఛందభటులు మిగులక్రథతో పని జరుపుచున్నారు. దినదినమునకు కలరా వ్యాపించుచున్నది. వైద్యశాలవారును జాగరూకతతో పనిచేయుచున్నారు. వర్షము దినమంతయు కొంచెముకొంచెముగా కురియుచునేయున్నది. కూలినయిండ్లుండ, ఆపాయములేని యిండ్లగోడలన్నియు తడిసియున్నవి. వర్షము పొచ్చినచో మిగతయిండ్లుకూడ కూలుట సిద్ధము. రిలీఫ్ కమిటీవారు క్రథగా పనిచేయుచున్నారు.

నెల్లూరునష్టము : ప్రభుత్వసహాయము:—

గవర్నరుగారు నెల్లూరుకొసగ వాగ్దానముచేసిన ఏడువేల రూపాయలు, ఇదివరకు వంజూరుజేసిన పదివేలరూపాయలలో జేరవని తెలియుచున్నది.

గవర్నరుగారిరాక, నెల్లూరు

నిన్నటిదినమే మద్రాసుగవర్నరుగారు ఈ గ్రామమునకు విచ్చేసెదరని తెలుపబడియుండెను. ప్రజలు, గవర్నరుగారు పంపినసానుభూతిని విని కొంత ఉత్సాహముగ నుండిరి. కాని నేటి వార్తాపత్రికలలో వారిప్రయాణము నిలుపుకొనబడెనని వినుట చాల ఆశాభంగముగనుండెను. కాని ఉదయం 10 ఘంటలకు సరిగ మరల, ఈదినము రానున్నారని వార్తలు వచ్చినవి. గవర్నరుగారు వచ్చుటకుముందు వారు పోవుబీధులు నిర్వయింపబడియుండుటచే, పోలీసువారు అచ్చటచ్చట నిలచియుండిరి. 11 ఘం॥ లకు గవర్నరుగారి స్పెషల్ బండి తిన్న తిన్నగా రైలుస్టేషనుకేరెను. జిల్లాకలెక్టరు, సర్జెను, నూపరిం పెండెంటు, మునిసిపల్ చైర్ మెను జడ్జి, యింజనీరు, జిల్లా బోర్డు ప్రెసిడెంటు మున్నగువారు కలిసికొనిరి. వారు రైలు దిగి తిన్నగా మోటారులో వెళ్లి పురములోనికి ప్రవేశించిరి. కలెక్టరుగారితో ముఖ్యమగు వీధులు కొన్ని తిరిగిరి. తర్వాత కలెక్టరు బంగాళాలో కొన్ని నిమగ్నములు గడపిరి. పిమ్మట జిల్లాబోర్డు ఆఫీసులో ఒక సమావేశము సరిగెను. అనంతరం గవర్నరుగారు వెళ్లిరి. అచట ప్రజలు తమకు కలిగిననష్టమును కొంత తెలుపుకొనిరి గవర్నరుగారు గ్రామాదులకు వచ్చినచో గ్రామాదులకు కలిగిన అపారనష్టము తెలియగలదని ప్రజలు కొండలు కోరిరి. కాని తాము రాజాలనందుకు చింతింప, తాము దారిలో గ్రామములలో కలిగిన నష్టమును రైలులో నుంచి చూచిరనియు, కలెక్టరుగారు ప్రజలకు వలయు సౌకర్యములన్నియు బడయగలరనియు అభయమొసగిరి. ప్రస్తుతము మొదటివాయిదాగా 10 వేల రూపాయ లొసంగబడెననియు, మద్రాసువెళ్లి ఆలోచించి, మరికొంతసాయము పంపుటకు ఆర్థి ప్రాయముల వెల్లిబుచ్చిరి. ఈ 10 వేల రూపాయలతో కొంత బీదలకు సాయముచేయ ప్రారంభింపవలయుననిరి. జిల్లా యింజనీరుగారు ముచ్చటించుచు కూలివాండ్ర యిండ్లన్నియు నేలగులినవనియు, తక్షణం వారికి గుడిసెలు యేర్పఱచినగాని పడిపోయిన భవనములు వారిచే కట్టించుటకు వీలులేదని ఖండితముగా తెలిపిరి. గవర్నరుగారును బీదలయెడ సానుభూతి చూపుచు, వారికోరికకు అంగీకరించిరి.

అంత చైర్ మెన్ గారితో పురమునకు కలిగిన వివర్తన గూర్చి ముచ్చటించుచు తనసానుభూతిని వెల్లిబుచ్చిరి. 2 ఘంటలకు మరల రైలుస్టేషనుయొద్ద తమబండిలో ప్రవేశించిరి. ఈదినమే ఈ గ్రామము విడలిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

బందరు నోబిల్ కళాశాల పూర్వవిద్యార్థిసంఘము (కార్యదర్శిగా రిట్లు వ్రాయుచున్నారు) బందరు నోబిల్ కళాశాల పూర్వవిద్యార్థుల సమావేశము 19-11-27 తేదీని కాలేజిభవనములందు జరుగనున్నది. పూర్వవిద్యార్థు లందరు తమ సంవత్సరచందాలను, కార్యదర్శి గారికి పంపి, ఆసమావేశమునకు విచ్చేసి జయంతుత్సవమును జయప్రదముగ జరుప గోరుచున్నాను.

డాక్టరు బిసెంటుకు స్వాగతము

కుంభకోణం, నవంబరు 10-కుంభకోణ పురపాలకసంఘమును, తాలూకాబోర్డును డాక్టరు బిసెంటు 16 వ తేదిన నక్కడకు వచ్చునపుడు స్వాగతప్రసాదము లర్పించుటకు తీర్మానించిరి.

(ఆ. ప్రె)

మతము - ప్రస్తుతస్థితి

సామాన్యజనుల నుద్ధరించవలెను

ఏ. రామస్వామి మొదలియూరుగారి ఉపన్యాసము. నిన్నటి సాయంకాలము వై. యం. సి. యె. యాజమాన్యముక్రింద సదరు హాలునందు రామస్వామి మొదలియూరుగారు మతము-ప్రస్తుత స్థితిగూర్చి ముచ్చటించిరి. రాజకీయ, సాంఘిక, ఆర్థిక విషయములన్నియు హిందూ దేశమందు మతముతో కలసియున్నవి.

అనాదినుండియు భారతఖండమందు మతగురువులు బయలుదేరి దేశాటన పలుపుచు సామాన్య జనులకు బోధించుచు వారల నుద్ధరించుటకు సదా వాఙ్మనముచేయుచు వచ్చిరి. దానిచే వేదాంతమతమందురు. కాని రానురాను ఈవదతులంతరించి యుక్తార్థము ప్రబలినకిరువారే పామరుల ఉపయోగార్థము చుట్టూ శిక్షణార్హతను దాగము శ్రీకృష్ణభగవాను లుద్ధరించి భగవద్దేవును ప్రజలకు రచించి వెల్లిడించెను. కాని ఆభగవద్దేవుని నితరులు ముట్టకూడదు చదువకూడదని స్వాగ్రహణలు కొందరు ప్రపంచమునకు వెల్లిడించలేదు. జ్ఞానము కొందిరిజన్మహక్కుని ఇతరులకు జెప్పని రాకరించిరి. అందువలన మరల ప్రపంచమునందు యుక్తార్థము మతోల్లంఘనమును కలిగినవి. అట్టి తరుణమున బుద్ధుడుదయించి మతసిద్ధాంతములను ప్రజలకు గ్రామ గ్రామములను తిరిగి బోధించి దేశము నుద్ధరించెను. తన వారే కేరళులవచ్చి జ్ఞానబోధ గావించిరి. రామస్వామివారు పామరుల నుద్ధరించుటకై తనజీవితము నంతయు ధారపోసెను. అట్టి రామ నుజ్జుతముల నేను విధిశ్రద్ధ

మదరాసుకాంగ్రెస్

వాలంటీరు కెప్టను

రాజారామ పాండియనుగారు రామ్నాదు రాజాగారిసోదరులు మదరాసులో జరుగుకాంగ్రెసు వాలంటీరువదళము కెప్టనుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

ములను సరిగ నెరవేర్చుటలేదు. ఐరోపాదేశముందు క్రైస్తవ మతము సరిగ జరుగనప్పుడు ఆ సదత్తులను ఖండించుచు వేరొక మత మేర్పడినది. మనదేశమందుగూడ బ్రహ్మసమాజము, రామ కృష్ణ పరమహంస మతము మొదలగు మతములు ఈ విధముగనే పూర్వమతవలంబకుల తప్పులను సవరించుటకు పనిచేయుచున్నవి. ప్రతి మతమునందును ప్రక్కవానిని ప్రేమించుట అనునూత్రము ప్రధానముగ నుండవలె ననిరి.

మనదేశముందు తర్రఖాగమునను దక్షిణభాగమున నుండు గోపురములు నావానములకును గల భేదమును దెలుపుచు రామస్వామి మొదలియూరుగారు మత విచక్షణ, జాతి విచక్షణ లేనటువంటి శైవ సిద్ధాంతమును ప్రస్తుతించిరి. జ్ఞానము, సంపాదించుచు మాట్లాడే ఆగనని ఇతరులకు హక్కు లేదని కొందరు అట్టి సిద్ధాంతములను ప్రజలకు వెల్లిడించలేదు. ఇట్టిసందర్భములలో క్రైస్తవులవలె మతప్రచారకులను దేశమంతటకును పంపి మత వ్యాప్తచేయుచున్న రామకృష్ణ మతమువారు సలభ కృషికి కడు జ్ఞాఘించిరి.

బ్రహ్మసమాజము, ఆర్యసమాజము వారును పామరుల మోక్షముకొరకును, ప్రజలకు సమ మతమును బాగుగ గుర్తెగుటకును సలభ ప్రయత్నములకు చాల సంకసించిరి. మన దేశమంతయు, ఐరోపాదేశమువలెగాక, మతపూరితమైయున్నది.

ఎప్పుడు ప్రపంచమందు యుక్తార్థము ప్రబలినదో అప్పుడు ఒక మతగురువు వచ్చి అప్పటి పరిస్థితులప్రకారము మతములను యేర్పరచెనని నుడివిరి. ప్రజల నుద్ధరించుట మరచిపోయిన స్వంత ముక్తికొరకై ప్రయత్నము సహజ వృత్తి ఎప్పుటికి గొప్ప మతగురువు కానేరదు అని నుడివిరి.

ఉపన్యాసకులకు అభినందనములతో సభ ముగిసెను.

మస్తిములీగు సమావేశము

ఆగాభానుగారు అధ్యక్షత వహింతురా?

జిన్నా గారికిచ్చిన తంతి

బొంబాయి, నవం 10:—జిన్నాగారు ఈ దిగువవిషయము ప్రతికలకంపిరి. ఆఖిలభారత మస్తిములీగు సమావేశ కార్యక్రమమున కార్యదర్శి ప్రకటించెను. అందు అధ్యక్షుని ఎన్నికయు ఫలనిర్దేశము, అనుకూలసమయము చర్చింపబడునని ప్రకటించబడినది. ఈసభ 20 వ తేదీన జరుగును. నేను ఆగాభానుగారి వద్దకుండినచిన్న ఈదిగువతంతివార్తలను తమయెదుటనుంచుకూపాలపడుచున్నాను. “25 వ తేదీన బయలుదేరుచున్నాను. తీగు సమావేశమునకు హాజరయ్యెదను. అధ్యక్షునిగ నుండుటకు నాకు సంతసమే. కాని ఏడుకోట్ల మస్తిములు ఒకే జాతీయవాదము ననుసరింపగల అయిదవత్యము గలిగియున్న నేనధ్యక్షునివలెని వహింపగలను. ఆవిధానమును సూచింపగలను. కావున నేను భారతదేశము చేరువకు నా అభిప్రాయమును వెల్లెబ్బజాలను. అధ్యక్షత వహించుటకు పూర్వము 7 కోట్ల మహమ్మదీయులు ఏకీభావముగలవారని తెలిసికొనవలెను. బెంగాలు పంజాబులలో అధిక మహమ్మదీయు జనసంఖ్యగలదు. సమావేశమునకు పంజాబు ప్రస్తుతము పనికిరాదు. బెంగాలులో నే సమావేశము కాదనును. కలకత్తా నుంచిదని సూచించుచున్నాను. ఈ తంతిని సమావేశమునకు జూపవలెను.”

రంగూను, నవం10:—నింగాలవనులో క్రొత్తగనిర్మింపబడుచున్న సైనికస్థానము పూర్తియైనది. త్వరలో సైనికాధికారుల కందచేయబడును. రంగూనుమట్టు ప్రక్కలనున్న సైన్యమక్కడ నుంపబడును. దాని చైత్యము 732 ఎకరములు. (ఆ. ప్రె.)

24 గంటలలో రాజీరానున్న వి

వి. వి. గిరిగారి యుపన్యాసము

భువనపురము, నవంబరు 10:—వి. వి. గిరిగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన బహిరంగసభలో 24 గంటలలో రాజీనామాచేయురానున్న వని తెలిపిరి. రైల్వేవారి జవాబు వచ్చువరకు కార్యకలను శాంతింపగోరిరి. శారవప్రదముగ రాజీనామాచేయునని సమ్మతినిచ్చి మని తెలియుచున్నది. లలితమోహనగోసాయి, ఆప్రకాశిగాడ్డు సాహంకాలము వచ్చియున్నారు. (ప్రీ ప్రెసు.)

అలహాబాదు వార్తలు

తైవేంద్రనాథ చక్రవర్తికి బెయిలు నిరాకరించుట
అలహాబాదు, నవంబరు 10:—ఈమధ్యనే ఆయుధములతో పట్టుబడిన తైవేంద్రనాథ చక్రవర్తికి బెయిలుపై విడుదల నిరాకరింపబడినను ముద్దాయిచేతుండి తీసికొనబడిన ఆయుధోపకరణములందు కార్డెటున్నదని ప్రాసిక్యూటరు తెలిపెను.

కానిస్టేబులులు సోల్దర్ల కొట్లాట
కొందరు కానిస్టేబులులు ఇరువురు సోల్దరులు కొట్టుకొనిన సందర్భపు కేసు కేసు సాక్ష్యము తీసికొనబడెను. ఇరువురు కానిస్టేబులు గాయపరచినందులకు ఇరువురు సోల్దర్లపై నేర మాఫింపబడెను. 5 గురు నౌక బండిస్కే-పోవుచుండ కాస్టేబులు లాపెను. అందుండి ఈ ఇరువురు ముద్దాయిలనుచ్చి కాస్టేబులను కొట్టిరి. కేసు జరుగుచున్నది.

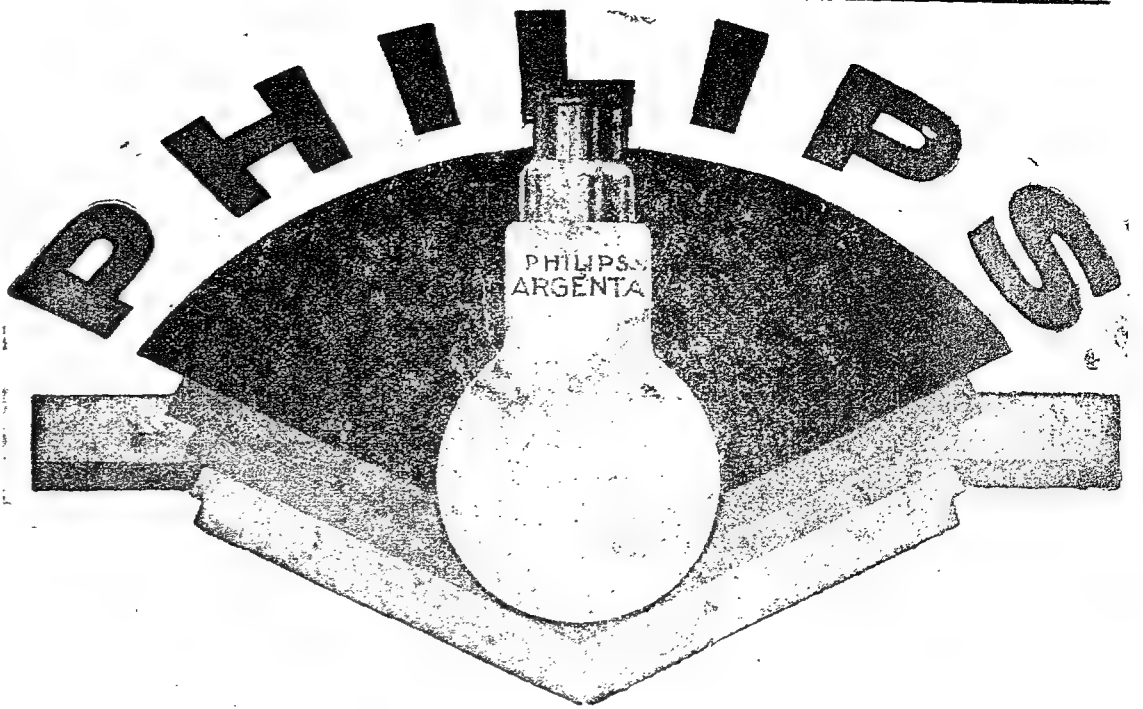
పురపాలకసంఘ గుమాస్తాపై కేసు

పురపాలకసంఘ గుమాస్తా బండిపోటులకు తనయింట తావొసంగినందులకు విచారించబడుచున్న కేసులో సభ్యులకు పరగణాలలో బండిపోటు నాయకు డిని పట్టుబడిన ఛత్రపాల్సింగు ప్రాసిక్యూషనుతరపున సాక్ష్యమిచ్చెను.

“నేను మిర్రే గ్రామవాసిని. గుమారు వేయిరూపాయల కిక్కు కట్టితిని. తరువాత నేను బండిపోటులతో చేరితిని. అనేక జిల్లాల బండిపోటులు గావించితిని. కాకోర్ డోపిషీలోనున్న వారితో నాకు స్నేహమున్నది. నే నందు పాల్గొనలేదు.”

ముద్దాయి తాను నిర్దోషియనెను. కేసు వాయిదావేయబడెను. (ప్రీ ప్రెసు.)

మజరు గ్రహంపోలుగారు కాంగ్రెసునకు పత్తురలు
లండను, నవంబరు 9—మేజరు గ్రహంపోలు గారు యిలంకమిషను సందర్శమున కాంగ్రెసునకు హాజరయ్యెదరని తెలియుచున్నది. (ప్రీ ప్రెసు.)

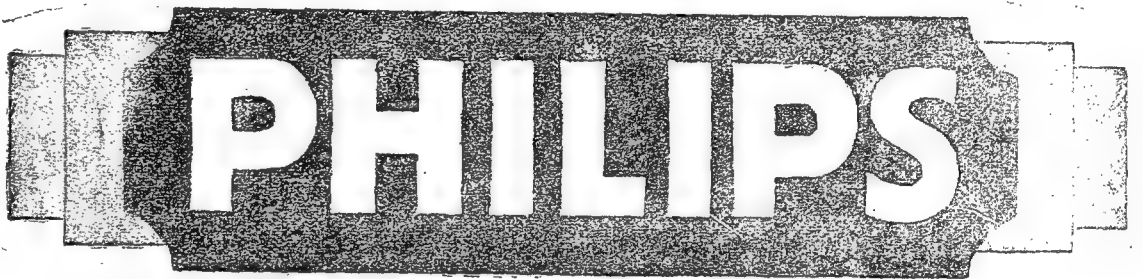

మితవ్యయమునకు ఫిలిప్స్ దీపములను ఉపయోగించి చూడుడు

అందరు వర్తకులవద్ద దొరకును లేక దక్షిణ ఇండియాకు గల సోల్ ఏజంట్లువద్ద దొరకును 357

THE CROMPTON ENGINEERING Co. (Madras.) Ltd.,

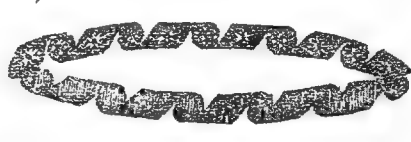
Managing Agents:—BEST & Co. LTD., 1st Line Beach, MADRAS.

కామలంగారమునకును, నుంచి వెండికిని గ్యారంటీ చేయగలము.

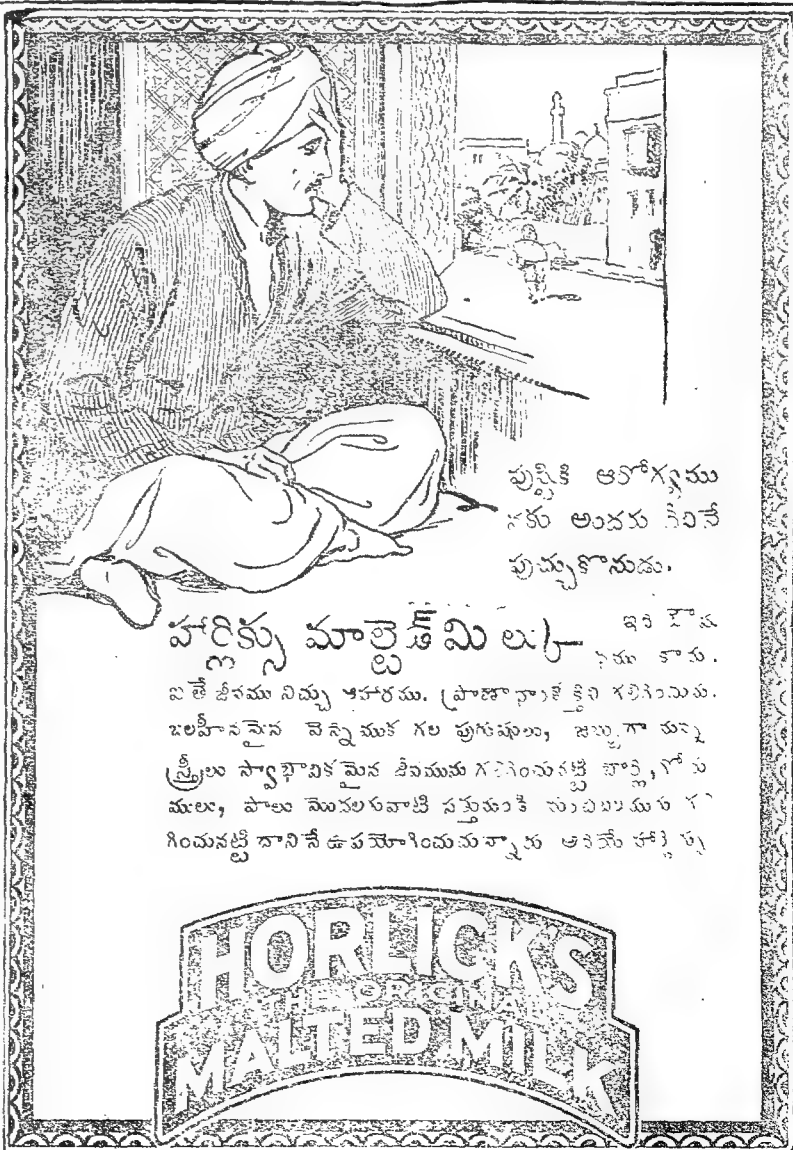
కరందండు చబిల్ దాను, బంగారు వెండినగల
వర్తకులు 437/3 టంకసాలపీధి, సామకారుపేట, మద్రాసు.

3187

దరఖాస్తును పంపిన ఉచితముగ క్యాలటలాగు పంపబడును.

3163

పుష్టికి ఆరోగ్యము
నకు అందరు నీవినే
పుచ్చుకొనుడు.

హార్లిక్స్ మాల్టెడ్ మిల్క్

ఇది కొవ్వు
కాదు.
ఇతే జీవము నిచ్చు ఆహారము. ప్రాణాభ్యాకృతిని శలిగింపును.
బలహీనమైన వెన్నెముక గల పురుషులు, జన్మగా చున్న
స్త్రీలు స్వాభావికమైన జీవమును గలిగించునట్టి పార్శ్వ, గోమ
ములు, పాలు మొదలగువాటి సప్తమంకి సువిలుబును గ
గించునట్టి దానినే ఉపయోగించుచున్నార ఆరిమో చోక్లెట్

THE SOUTH INDIAN EXPORT Co., P. O. Box 37, MADRAS.

కాకినాడ

(స్వకీయవిశేషం)

కాకినాడ, నవంబరు 10: నిన్న రాత్రి 6 గంటలు మొదలు 8 గంటల వరకు నెయిట్ విగ్రహ సత్కారమున కయి వెళ్ళుచున్న గెల్ బ్రహ్మతోన్యట్ లక్ష్మీనరసమ్మగారికి ని రానుచున్నది వెంకటప్పగారికిని పన్నాన మొసంగుటకు గొప్ప ఉత్సాహకరమైన బహిరంగసభ బహుళాలో కాంగ్రెసు ఆఫీసు మొదలు జరిగెను. శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు సభాధ్యక్షులుగా నుండిరి. శ్రీ పద్మ అప్పయ్యదాసుగారి కీర్తనలతో సభ ప్రారంభమయ్యెను.

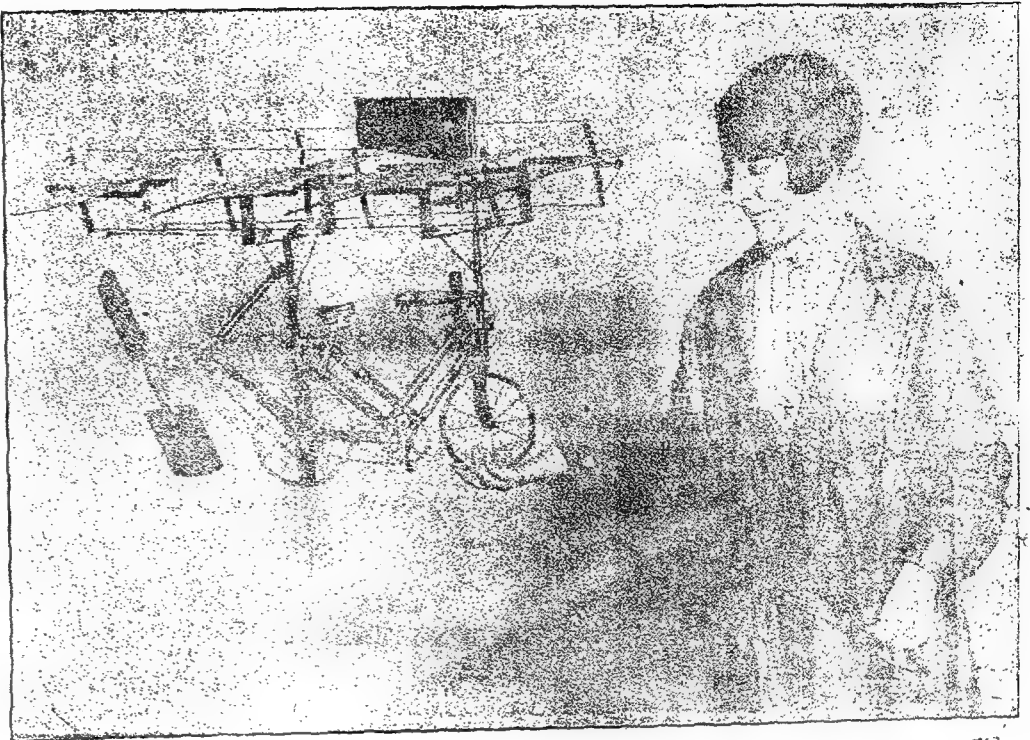
నెయిట్ విగ్రహ సత్కారమున గురించియు ఆ సత్కారమునకు 7ల ఉత్సాహమును గురించియు, యీ యాద్యమును గురించి గాంధీజీచేతుని ఆశీర్వాదమును వారీ వారమున వ్రాసిన వ్యాసమును గురించియు అధ్యక్షులు చెప్పి తమ యువనాస్వస్థుల వ్యభిచితు చెప్పిరి. ఈ నెయిట్ విగ్రహమును పడగొట్టుట విశేషమైన పనిగాదు. ఉద్యమనాయకులయిన సోమయాజులుగారు కలమకొన్న యెడల దానిని బ్రద్దలకొట్టియే యుండురు. దేశస్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటకు, ఆమహాద్వైతముతో యిది ప్రారంభింప బడెనుగాని మరియొకటికాదు. నెయిట్ యొక్క దుర్మార్గులు రాక్షస కృత్యములు ప్రభుత్వముయొక్క చిహ్నములుగా సావిగ్రహము తెలుపుచున్నందున యీ సత్కారము మనది ప్రభుత్వముతో సమరముచేయుట వంటిది. దుర్మార్గు దాస్యభావచిహ్నమైన విగ్రహమును ఎవరయితే మొదలు స్థాపించినారో వారిచేతులతోనే దీనిని తీసివేయించుటకు యిప్పుడు చేయుచున్న ప్రయత్నము. ఈ విగ్రహమునుండి ఇంగ్లీషుభాషికి అవమానకరము. వారిప్రభుత్వలక్షణము నూచించుచున్నదని వారే గ్రహించినట్లు చేయు ప్రయత్నమిది. కాబట్టి వారిచేతులతోనే వారు నెలకొల్పిన విగ్రహమును తీసివేయించుటకు మన మీ సత్కారమును చేయుచున్నాము. అది త్వరలోనే పంజాబులో లారెన్సు విగ్రహము నెట్లు ప్రజల కంటికి కనుపడకుండ చుట్టును గోడకట్టికో అనే రీతిని యీ నెయిట్ విగ్రహమునకు చేయవచ్చును అదేదో విధముగా జరుగక తప్పదు. దేశీయ మహాజనసభ ఒక నెలకొల్పాలలో జరుగబోవుచున్న సమయమున, ప్రభుత్వమువారు కూడ ఏమి ఆందోళనము కలిగి సంఘటనము కలగనో అని వారే దానినినెట్లో ప్రజలకు కనుబడకుండ భద్రపరచుకొందురు. అట్లు చేసినపుడు మనకు విజయమే. ఇది స్వరాజ్య సంపాదనమునకు ఒక మెట్టుగా భావింపవలసి యుండును.

స్వరాజ్యసంపాదనము, దేశస్వాతంత్ర్య సంపాదనము పరమలక్ష్యము. అందుకొరకు ఎంత స్వార్థత్యాగముయినను అది సరము. లక్ష్మీనరసమ్మగారు తమ కెవరును ప్రోత్సహము చేయలేదనియు, స్వయంగా పుట్టిన బుద్ధియనియుచెప్పిరి. అందువల్ల ఒకడని కావలసినప్పుడు, అదీక్ష, ఆదేశము, స్వతస్సిద్ధముగా పుట్టుకురావలెను. గాని ఒకరి ప్రోత్సహము నల్లవచ్చేది నిల్వట్లు దుస్తరము. స్వాతంత్ర్యాన్ని పొందదుమనంబు బుట్టుకలెను. అదీక్ష కలిగినప్పుడే ఎంత త్యాగమునకైనను నిలువబడి ప్రాణ సమర్పణము గూడ తనదేశస్వాతంత్ర్యమునకై చేయును. ఈనాడు యీ వృద్ధురాలగు లక్ష్మీనరసమ్మగారిని మనము సన్మానించి సత్కారమునకు పంపించుచున్నామనగా మనయొక్క శాధ్యతను గ్రహించవలెను. ఏసమయమునకు పిలుపువచ్చునా అని ప్రతివారను ఎదురుమాచుచు వెళ్ళునట్టివారు సంసిద్ధముగా నుండవలెనని హెచ్చరించిరి.

మరిష్టరు కాకళవరపు శేషగిరిరావుగారు మండపాక రంగయ్య నాయకుగారును అభినందనములు గావింపుచు ఉపన్యసించిరి. లక్ష్మీనరసమ్మగారు చెన్నపురి వెళ్ళినతోడనే సత్కారమునకు వెళ్ళక ఆమె నాయకత్వము వహించి స్వరాజ్య సెంట్రాల్ పట్టణమున తన ప్రచారము గావించి నూతన వాతావరణమును కలిగించి యవకలదు ఉత్సాహమును జనింపజేసి పిమ్మట సత్కారము చేయగోరుచున్నానని రంగయ్యగారు చెప్పి ప్రజలను సంతోషింపగా నుండవలసినదని గంభీరమోహరిక గావించిరి.

శ్రీ రామచంద్రుని వెంకటప్పగారు చక్కని డిప్లొమ న్యాసమును గావించిరి. చరిత్రాత్మకముగు పూర్వపు డిప్లొమ ప్రభుత్వమును గురించియు ఇండియన్ మ్యూజిసిన్ కాలనీని గురించియు, నెయిట్ చేసిన దుర్మార్గుకృత్యములను గురించియు దేశదాస్యమునకు కారణమైన యావదేశ ప్రభుత్వమును గురించియు చెప్పిరి. దుష్టభావముగల యీ నెయిట్ విగ్రహమును

ఆకాశమున బోవు బైసికిల్

3000 అడుగుల ఎత్తున ఆకాశమునందు గంటకు 40 లేక 50 మైళ్ళ చొప్పున ప్రయాణము చేయు కాలిక్యుక్కుడుబండి. దీనిని వియన్నాలో ఇంజనీరు మైకేలు రోవెస్టరుగారు కనిపెట్టిరి. మామూలు బైసికలునకే చిన్నచిన్న ప్లేనులు, రెక్కలు అమర్చబడినవి. వెనుకచక్రమునకును బండిని ముందునకు త్రోచి యెగిరించు రెక్కలకును గొలుసు జతచేయబడినది. కాలితో త్రొక్కుటవల్లనే యిది ఆకాశమున ప్రయాణము చేయగలదు. దీని విలువ 60 పౌనులు.

జూచి నాపటి యువకులు సహింపజాలరని చెప్పిరి. తమకీ నాడు కాకినాడవారు అభినందనములు గావించి మరియొక నెల నాటికి గవర్నరునకు సన్మానము చేయుట తగదనియు ఆయన దర్శనమును బహిష్కరించవలసినదని హెచ్చరించిరి.

గెల్ లక్ష్మీనరసమ్మగారు క్లప్తముగా చెప్పుచు నిట్లు నెను. నాయనా, నాకు వ్యవసాయము తప్పమై బయల్దేరుచున్నాను. నన్నెవరును ప్రోత్సహపరచలేదు. ఒకరుచెప్పితే విశేషానగాను. స్వయంరాజా స్వయంమంత్రి. నాకే బుద్ధి కలిగినది. నాకు 74 సం॥లు. ఇద్దరు కొడుకులు. 6 గుఱు నుమనులు. అయితే నాకీ నుఖమేల ఎదుట దుఃఖము చూచుచున్నప్పుడు? నన్ను జెయిలులో పెట్టివాసరే, కష్టములపాలుచేసివాసరే ప్రాణాలు జైలులో పోయినాపరే కేవలం చెప్పినా మానే దానకాను నెయిట్ విగ్రహ వాతమునకే నేను నెల్లరున్నాను. అట్లుచేసి రంగలవి నానవ్యము. కాబట్టి మీరు జెయిల్లోనున్నవా రాకపోయినా, అది మీయిష్టము. మీంకను యీ దాస్యములో ఉండాలా, అక్కరలేదా అది మీరే చూచుకోండి—కాని ఖద్దరు నూట మూత్రము మరువకండి. నేను తిరిగి బరికి జయప్రదముగా వచ్చినప్పుడు మీరు మీసాంబమూర్తిగారు మల్లి సన్మానిస్తారు అప్పటికైన మీరు మీభార్యలచేత, తోబుట్టవులు, తల్లులు అందరు ఆదవాళ్ళచేతను నూలుబడికింప చేయుటయు ఖద్దరు కట్టించుటయు చేస్తే మీమీలేవప్పటికినే నేను మరువను. గాంధీజీచేతుని పక్షముగా మిమ్ములను బ్రతిమాలుకొనుచున్నాను. 74 ఏళ్ళు చెప్పినదన్నమాట కాస్తమన్నించండి. నా జన్మసార్థక మాటండి. సభాంత సమయమున రాజోజుతాలాకా కడిలికాపురమును, అంతర్వేది పోస్టుమాస్టరును అయిన కాశీభట్ట జగన్నాథం (విశ్వనాథం) గారు లేచి తానుగూడ సత్కారము చేయుటకు వెళ్ళుచున్నా నని చెప్పిరి.

శేటిసాయంకాలము మెయిలులో యీ సత్కారములు ముగిసిన శ్రీసాంబమూర్తిగారును అనంతపురమునకు బయల్దేరుచున్నారు. ఆంధ్రమహాసభ లయిన పిదప చెన్నపట్టణమునకు చేరుదురు.

వెడలగొట్టబడిన హింసాపరులు సిక్కులు స్వస్థముల చేరుట

న్యూఢిల్లీ, నవంబరు 10-పిమ్మనరుండి వెడలగొట్టబడిన హిందువులు సిక్కులు నోలబునీనుకు తిరిగి చేరుచున్నారనియు దీనికి సమాధానమును గడురటయే ననియు తెలియుచున్నది. (అ. ప్ర.)

న్యూఢిల్లీ, నవంబరు 10-సిపాయిలు పహారావాహిని ప్రధాన మంత్రి 29 డిసెంబరు తేదిన కలకత్తాలో రాజప్రతినిధి అతిథ్యమునందును. జనవరి మూడవ తేదీవరకు నెట్టుండును. తరువాత 15 దినములు స్వంతపనిపై నుండ వని తెలియుచున్నది. (అ. ప్ర.)

నాగపూర్ పైసీరు ఇచ్చురెన్సు,

కంపెనీ, లిమిటెడ్

4186

హెడ్ ఆఫీసు-నాగపూర్ సిటీ

మేనేజింగు డైరెక్టరు:—రాధేపియమ్ వామ్మెయిదల వాల్సుయేమ్లోనే బోనస్ ఇవ్వగలిగిరి.

నెయిట్ పరగణాలలోను నీహారు ప్రాంతములలోను అభివృద్ధిలో నున్న ఇండియా భీమాకంపెనీ.

మద్రాసు ర ఇథానియం దంతటను, నైజామ్ రాజ్యమునందును ప్రతిజిల్లాకు మరునెట్టియు సామర్థ్యము గలిగినట్టియు ఏజెంట్లు కావలెను.

Apply to:—

The Sujeeva & Co.

Chief Agent, Mount Road, Madras.

శాస్త్రోక్తమైన జ్యోతిషం

భవిష్యత్తును గురించి 5 వ్యాసమైన ప్రశ్నలకు బదులు ప్రాయుటకు రూ॥ 1-0-0 పై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 సంవత్సర ఫలము వ్రాయుటకు రూ॥ 6-0-0 పి. పి. ఖర్చులు వేరు. ప్రశ్న వ్రాయుకాలము తెలుపవలయును. సర్వకార్యములందు జయము నొనగ శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యకవచము రూ॥ 2-0-0 శ్రీ శివసుబ్రహ్మణ్యజ్యోతిషకవచ నిలయము, గిరు త్తణి, చిత్తూరుజిల్లా. 1472

అద్భుత కేరళ ప్రశ్నలు

భవిష్యత్తును గురించి 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రూ॥ 1-4-0. నెలల వారీగా సంవత్సర ఫలం 1-8-0, జన్మ నక్షత్రము లేక పేరు ఉత్తరము వ్రాయుకాలము, బంగారము, పుష్పము, కన్య, వీటి పేర్లు వ్రాసిపంపవలెను. 1472

కేరళజ్యోతిషాలయము, గోపాలపురం, 3837 శ్రా త్త పేటపాస్సు, తూర్పుగోదావరిజిల్లా,

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

భవిష్యత్తును గురించి 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రూ॥ 1-0-0. ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 అవును. ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను. సర్వకార్యములందును జయము పొందుట "జయవశీకరణి" తాయను 1 కి రూ॥ 2-0-0. పి. పి. ఖర్చులు. 0-4-0. 2598

వి. కే. శతకోపాచార్యులు తిరు త్తణి, చిత్తూరుజిల్లా.

చిత్తూరు తాలూకా కౌన్సిలకు

చిత్తూరు 19-10-27 నేటిదివసం సాయంకాలము 5 గంటలకు శ్రీయుత ఇమ్మడిచెట్టి కృష్ణయ్య శ్రేష్ఠిగారి అధ్యక్షతన చిత్తూరు తాలూకా కౌన్సిలకు మిషన్ గురప్పనాయుడు సభ్యులను జరిగెను. 1927-28 సం॥ నకు కార్యనిర్వాహకులను యెన్నుకొనిరి. అధ్యక్షుడు శ్రీయుత ఇమ్మడిచెట్టి కృష్ణయ్య శ్రేష్ఠిగారు. కార్యదర్శి శ్రీయుత యా. కృష్ణస్వామి అయ్యంగారువారు. కమిటీమెంబర్లు: శ్రీయుత చెట్టూరు దొరస్వామి అయ్యంగారు ఎం. ఎల్. ఏ. శ్రీయుత బొల్లిని మునిస్వామి నాయుడుగారు, శ్రీయుత సి. రాజగోపాలాచార్యగారు, శ్రీయుత ఏ.ఆర్. విశ్వనాథయ్యగారు, శ్రీయుత కొత్తపల్లి వెంకటరెడ్డిగారు.

జిల్లా కౌన్సిలకు కమిటీ మెంబర్లు: శ్రీయుతలగు చెట్టూరు దొరస్వామి అయ్యంగారువారు, బొల్లిని మునిస్వామి నాయుడుగారు, ఇమ్మడిచెట్టి కృష్ణయ్య శ్రేష్ఠిగారు, కొత్తపల్లి వెంకటరెడ్డిగారు సి. రాజగోపాలాచార్యగారు, వి. దేశికాచార్యగారు, సి. జి. జయరామయ్యగారు, కే. ఎస్. వెంకట్రావుగారు, చందా మియాన్ సాహెబుగారు, యా. కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు, ఏ. ఆర్. విశ్వనాథయ్యగారు, పిడతల శంకరనారాయణయ్యగారు, బైరెడ్డిపల్లి వెంకటగౌడుగారు, దిందుకుర్తి లక్ష్మయ్య శ్రేష్ఠిగారు.

42 వ అఖిలభారత దేశీయమహాసభకు ప్రతినిధులు: శ్రీయుతలగు చెట్టూరు దొరస్వామి అయ్యంగారు, ఎం. ఎల్. ఏ. బొల్లిని మునిస్వామి నాయుడుగారు, ఇమ్మడిచెట్టి కృష్ణయ్య శ్రేష్ఠిగారు, సి. రాజగోపాలాచార్యగారు, యా. కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు, ఏ. ఆర్. విశ్వనాథయ్యగారు, వేలూరు దేశికాచార్యగారు, సి. జి. జయరామయ్యగారు, ముడుంటి రాఘవాచార్యగారు, కొత్తపల్లి వెంకటరెడ్డిగారు, జంగంకోట కృష్ణరావుగారు, దిందుకుర్తి లక్ష్మయ్య శ్రేష్ఠిగారు.

వైవాగళిక అంగరక్షియ మహాసభకు మెంబర్లుగా యెన్నుకోబడియున్నారు. (కార్యదర్శి)

హెచ్చరిక

అఖిలభారత చర్మాసంఘము (తమిళనాడు) ప్రకటన
తిరువూరు కాంబోడియాప్రతి భాదీపశ్రవణ కంపెనీ వారు గాంధీమహాత్ముని పేరుతో ప్లేస్టునుపంపింప యత్నించుచున్నారు. కొందరు భూభానుండులు తమభూములకు గలిగిన నష్టమును పరిహరించుటకుగాను పైకంపెనీని నెలకొల్పినట్లుగా తెలియుచున్నది. ఈకంపెనీ కల్తీ లేని స్వచ్ఛమగుఖద్దరు ఉత్పత్తి చేయుచున్నట్లుగాని యికముందు జేయబోవునట్లుగాని కాన్పించదు. ఈకంపెనీవారు అఖిలభారత చర్మాసంఘమువారు భాదీయుత్పత్తి చేయునాకొనగుచున్న మామూలు పద్ధిశీటనుగూడ పొందియుండలేదు. భాదీయుత్పత్తి యందనుభవముగల వారెవరును యీకంపెనీలో లేరు. ఇది యొక స్వచ్ఛమగు భాదీనిలయమును తలంపుతో ఈకంపెనీకి వంతుదార్లు గానుండెదరు గాకయని దేశాభిమాను లందరిని అఖిలభారత చర్మాసంఘము (తమిళనాడు) తరఫున హెచ్చరించుచున్నాము.

కమ్మవిద్యార్థి సంఘము

కమ్మగుహజన సంఘముతరఫున, గృహభావముచే నిరాకరింపబడిన 88 మంది వీర కమ్మవిద్యార్థులకు సహాయము చేయటముగాను, కమ్మవిద్యార్థిసంఘము తొలుత దీనిపై భిక్షువహారపరిగ్రహింపబడినది. మొత్తము రు. 520 లంగకు వసూలైనది. యీరెల 13 తేదీని విద్యార్థిసంఘ బోకమిటీవారు సమావేశమై, మహాజనసంఘమువారిచే, నిరాకరింపబడిన దరఖాస్తును పరిశీలించి సహాయము చేయుదురు. యీ వీరవిద్యార్థి సహాయసభికి, మహారాజశ్రీ, జయభారత దివానుగారైన, మొగలూరి రామకృష్ణ చౌదరిగారు, రు. 100 నూరు రూపాయల విరాళమిచ్చి యున్నారు.

చందలవాడ నాగభూషణరావు చౌదరి.

గృగతు సింగుగారి హత్యసందర్భమున లాహోరులో విచారించబడుచున్న మిరాజీను అను సతతును మరి నలుగురును నిర్దోషులనిపించు దలచేయబడిరి.

రాయలు కమీషను

సామి వెంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారి యభిప్రాయము
రాయలు కమీషనువల్ల ప్రజలు దిగ్భ్రమమొందిరి. ఎందువల్లననగా ఇట్టి ఆశాభంగము కలుగునని ప్రజలు తలచలేదు. శాసనసభలనుండి నెలవకమిటీ యేర్పాటువల్ల కమీషనుయొక్క విధిక్రమము కొద్దిదాయెను. నెలవకమిటీ యేర్పాటువల్ల ఒకే ఆభిప్రాయము రాజాలదు. ఇట్టి సంస్కరములలో అఖిలభారత కౌన్సిలను ప్రెసిడెంటుగాను దేశమునకు ముని ఆవర్యము నిచ్చెను. కనుక ప్రజలందరు తమ భిన్నాభిప్రాయములను వదలి కౌన్సిలనునందుజేరి దీనిని బలపర్చి ఈ కమీషనును బహిష్కరించవలసినది.

ఇల్లు అమ్మకం

1913 సం॥ ఇండియా కంపెనీ ఆర్టు రి నను సరించి మద్రాసు నేటివ్ పర్సనెంటు ఫండు లిమిటెడ్ యొక్క లిక్విడేషన్ వ్యవహారములో.
మద్రాసు, బార్లిచౌనులో, టంకనాలిపిథిలోనున్న ఎలిక్ట్రి ఫిట్టింగులతో నమర్చబడిన 215 నెం ఇల్లు అమ్మబడును. విస్తీర్ణము 1 గ్రాండు. 192 చ ఆడుగులు.
వలయువారు:—వివరములకు యీ దిగువ ఆడ్రసుకు వ్రాయవలెను.

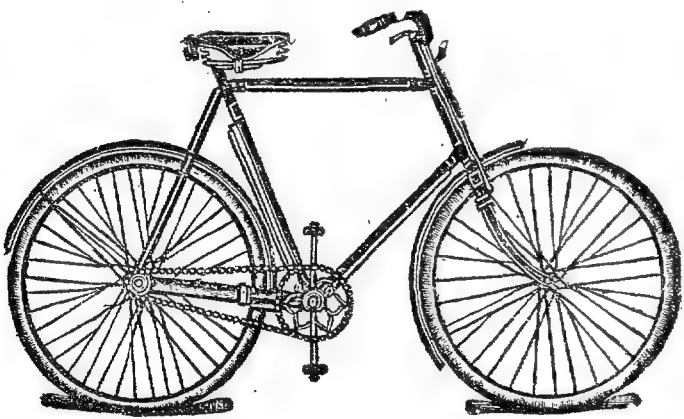
Messrs. FRASER & ROSS,
Official Liquidators,
17, Armenian Street Madras.

నోటీసు

గుంటూరు జూటు మిల్లును కవులు కంట్రాక్టు క్రింద నారగోతములు తయారు చేయించుకొనుటకు యిష్టపడువారు Tenders Guntur jute mills Secretaries పంపవలసినది. మిల్లులో 50 మగములు పనిచేయును. వివరములు తెలుసుకొనవచ్చును.

చవు కయైన - బరువు లేనిది

"ది రాయల్ స్పెన్సరు" నైకిలు

పురుషులకు 24" 26" ఫ్రేములు

స్త్రీలకు 22" 24" ఫ్రేములు

ఫ్రేము:—అతుకులు లేని చక్కని స్టీలుట్యూబు, వాలవండానుండు సీటు గొలుసును పట్టియుండు ముఖ్.

గొలుసు:—మొదటిరకము "హెన్రెసాల్డు"

హెన్రెసాల్డు:—బ్రాష్టుటన్, బి. యస్. ఎ. ఆక్సిలులు, కప్పలు.

పెడలు:—బ్రాష్టుటన్.

ఫ్రీవీలు:—బి. యస్. ఎ.

హండిలు బార్డు:—క్రిందవనంగి మంచినీకెలుచేయబడినది.

కాడిలు:—లికెన్స్ కాయిత్ పేటెడ్.

బైనువీలు, పళ్లు:—బ్రిటిషుదేశములో తయారైనవే.

బ్రేకులు:—డబులుగొలర లివరు.

ఫీనిషు:—మంచినీకెపు నల్లనీనామెత్, బంగారపురంగు అంతు, ప్రధానమైన, స్థానములు చక్కగ నుండును.

డెవలప్ కేంబ్రిడ్జ్ టైర్లువేయబడినవి. డెవలప్ కార్బుట్యూబులు, లాంపు, గంట, పంపు, సామానుల సంచి, సామానులు, ఆయిలుకాసు మొదలగునవి గలవు.

ఒకచోటనుండి మరొకచోటికి గొంపోవు సాధనములలో చవుకయైనదియు, బరువులేనిదియు నగు సాధనము బైసికలుకన్న వేరులేదు. జనసామాన్యమునకు బాహాటముగ నడుపబడుచున్న బండ్లతో నిమిత్తము లేక ప్రత్యేకత్వమును బొందగలవు. ఎప్పుడెక్కడకు పోవలెనన్న అక్కడకు గొంపోగలదు. క్రిక్కిరిసి యుండు ట్రాములకు, బస్సులకు వేచియుండ బనిలేదు. పైగా సులువైన వెల. ఉపయోగించుకొనుచునే ప్రతిమాసము కొంతసామ్ము చెల్లించుచుండు పద్ధతిని అతిస్వల్పకాలములో అనగా కొన్నిమాసములలో బైసికలు నీస్వంతము గాగలదు. ఇంతకు మించి, యేమియు నియ్యనక్కరలేదు. ఈ మూల్యము నీవు సాధారణముగా బస్సు మొదలగు వాటికి వెచ్చించు ఖర్చును మించదు.

1299

వాయిదాల మీద చెల్లించు పద్ధతితో గూడిన యితరములైన వివరములకు వెంటనే వ్రాయుడు.

పురుషులకు రు. 95.

స్త్రీలకు ,, 105.

స్పెన్సర్స్ నైకిల్ యింపోర్టరులు, మద్రాసు

పరశువేది సోకిన యినుము బంగారమగునట్లు

మా.వి.ఎచ్.ఆర్. మార్కుగల మిస్కి యిగువను మీ ఆహార
రక్షణములలో యొగించిన మీ భోజనవార్ధమును మిక్కిలి రుచి
కరముగాను, సంతోషదాయకముగానుండుట మీరు గుర్తెంగును. మీ
ఆరోగ్యమును బాగుగాకాపాడును.

వి.ఎచ్.ఆర్. యిగువయే మీ కోరికను సఫలపరచునను సం
గతి వృద్ధినిచ్చును. అంగడివానివల్లను, వర్తకునివల్లను మోసపోయి
మరియు రకమును కొనకును. మీకు వి.ఎచ్.ఆర్. యిగువయే కా
వలెనని చెప్పడు, లేక, యిదిగవ అడ్రసునుండి తెప్పించుకొనుడు.

కుంకుమ
పువ్వు

కుంకుమ
పువ్వు

పేరుగాంచిన శ్రీ విష్ణువు మార్కుగల కుంకుమపువ్వుకంటె మంచిదియు, గుణమైనది
యు, నిర్మలమైనదియు మార్కెటునందు మరెద్దియును లేదు.

స్వచ్ఛమైన కుంకుమపువ్వు
వర్జివన్ దాన్ హీర్జి అందుకంటెనే,
34, గోవిందస్వామిని వీధి, మదరాసు.

ఆశాభంగము కలుగకుండుటకై తక్షణమే ఆర్డరును పంపుడు

ఆంధ్రభాష తెలిసినవారు మిక్కిలి సులభముగా ఆంగ్లభాషను నేర్చుకొనవచ్చును.

ఆంగ్ల ఆసాన్ లేక ఆంగ్ల బోధిని

ఈ దివ్యమైన గ్రంథము ఇప్పటికి 250000 మందిచే చదువబడి నుపసద్ధిచెందినది.

3-వ సారి ముద్రింపబడినది. తక్షణమే ఆర్డరు పంపుడు.

ఆంధ్ర షెంగ్లీ భాషలందు ఎక్కువ ప్రావీణ్యముగల పండితునిచే పరిశీలించి వ్రాయబడినది.

ప్రతియొక్కరివద్ద ఒక ప్రతికనుండలేదని.

60 దినములలో ఎవరైనను ఆంగ్ల భాషను గురుసహాయము లేకయే నేర్చుకొనవచ్చును.

ఇది ఆంగ్ల భాష మాట్లాడుటకును చదువుటకును, వ్రాయుటకును బాగుగా నేర్పును.

800 పుటలు గల పెద్దగ్రంథము ధర ప్రతి 1-కి రూ. 2-0-0.

ఆశాభంగము కలుగకుండుటకై తక్షణమే ఆర్డరును పంపుడు. తపాసు ఖర్చు రూ. 0-కి-0 లకను.

అపారమైన విషయము గలదు. ఈ పుస్తకము 250000 జనులచే ప్రసిద్ధిచెందినది. 800 పుటలు గలది. రెండవ
కూర్పు సీమకాలితోబాటు, శ్రీరాములవారి పట్టాభిషేకము శ్రీసీతాదేవి వివాహము మొదలగు 8 ఆఫ్ టోకో పత్రములు గలదు.

ముఖ్యగమనింపు:— మోసముపోకుండుటకై మా జరివద్దు లేడి ప్రేమ మాధుర్య వర్తకగుర్తు గల పుస్తకమును
గమనించి తీయుడు. మోసపోకుడు. ఈ ప్రకటనయందు తెలుపబడిన ప్రకారము
ఈ పుస్తకమును లేనిచో పెక్కుమారులు నాపకు పంపబడును.

టి. రాజగోపాలు మొదలియారు, 302, టంకశాల వీధి, మింటుపోస్టు, మదరాసు.

అందమైన బాలికలందరును దీనినే
ఉపయోగించు చున్నారు

PEERLESS
ERASMIC
The Dainty SOAP

2039

ఆదవాని

(స్వకీయవిలేఖరి)

నవంబరు, 2:—దా॥ ఆనిబిసెంటుమ్మగారును, కృష్ణ
మూర్తి గారును, అక్టోబరు నెల 30 తేదీన బొంబాయి మేలులో
మదరాసుకు పయనమై పోవుచుండ ఆదవాని స్లాటుఫారములో
ప్రేమతో సత్కరింపబడిరి. దివ్యజ్ఞానపథి, స్వారమెంబర్లును,
శ్రీయోగిలాభులును, గవర్న మెంటు ఉద్యోగులు కొంగరును,
తదితరులును చాల పెద్ద సమూహము నవబతు వాద్యముతో
వచ్చి చేరియుండిరి. శ్రీ బిసెంటుమ్మగారును, కృష్ణమూర్తి గారును
దివ్యజ్ఞాన పథిపరమన ఆదవాని తాలూకాబోర్డు ప్రసిడెంటు
మ॥ రా॥ బి. తమ్మిరెడ్డిగారివలన పుష్పమాలాలంకృతులంచేయ
బడుతూనె మ॥ రా॥ శ్రీ గుడిపాడి నరసింగరావు మరియు కల్లు
భావి నరసింగరావుగార్లవలన సంస్కృతము మరియు అంగ్ల
భాషలో ఆడ్రెసులు చదువబడిన. వారు తమ సంతోషమును
నెలిబుచ్చుచు సభ్యులకు సందనము లొనర్పిరి.

బదలాయింపు

మ॥ రా॥ శ్రీ వి. అచ్యుతం పంతులుగారు తమ డిప్టీ
కలెక్టరు చార్జీని మ॥ రా॥ శ్రీ. ఇన్నయ్యరెడ్డిగారికి 1927 సం
వత్సరము అక్టోబరు నెల 24 తేదీన వప్పించిరి. ఆదవాని పబ్లిక్
రీడింగరూములో వారిని సాగనంపుతెరి ఒకటిపాటి ని నెలకొల్పి
యుండిరి. అందుకు ముందు దినమే బి. తమ్మిరెడ్డిగారు వారికి
టీపాటి ఇచ్చిరని తెలియుచున్నది.

వైరుల సకాలవర్తము

నిన్నటిరోజు రాత్రి 12 గంటలనుంచి నేడు తెల్లవారి
9 గంటలదాక ఆదనపువర్తము కురిసినది. రెండు అంగుళములకు
కొంచెము తక్కువ రుస్ గేజు యందును.

మునిసిపల్ రెవిన్యూ ఆఫీసరువైన కేసు

మునిసిపల్ ఎలక్షన్ రూల్స్ ప్రకారము ఒకటవ వార్డు
ఒటరుల లిస్టును తయారుచేయుటలో డిప్టీ కలెక్టరు మునిసిపాలిటీ
ఆఫ్ ఫె॥ 52 (2) క్రింద శేరాకోపణ చేయబడి రెవిన్యూ ఆఫీ
సరు బి. మల్లప్పపైన ఒక ఓటరుయగు నానత్తు బడేసాపేయి
వలన ఆదవాని సబ్ డివిజన్లో మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో దాఖల్
చేయబడిన ఫీర్యాదుపైన విచారణకుగాను పునః ఈ నెల 14
తేదీకి వాయిదా వేయబడినది.

ప్రకృతి చికిత్సశాల

142 పురశావాకం హైవేలో వేపే, మదరాస్

యానములకు ప్రకృతిచికిత్స గరువులకు యీ ప్రకృతి
చికిత్సశాలాధికారులు యొక పాఠశాల, నవంబరుమాసము మొ
దటి తేదీనుండి తెరచియున్నారని ఇంతకుముందే యీ ప్రకృతి
ద్వారా తెలిపియున్నాము. మరియు దీనికితోడు, యీ ప్రకృతి
లోని బాలబాలికల ఆరోగ్యాభివృద్ధి నిమిత్తము ప్రత్యేకముగా
యొకటి నూతనముగా నిర్మింపబడినది. ఇందు పసిబిడ్డలను దా
క్టరు యుచితముగా పరిశీలించి మందులు లేకనే వ్యాధినివారణ
చేయు సదుపాయములు తలదండ్రులకు జూపుదురు.

మరియు తమబిడ్డలు ఆరోగ్యము బలముగలిగి నుండరు
లై పెరుగుటకు వారికి పెట్టినవినిసామాన్య ఆహారము దా
ములేవో అవిమాడ తలదండ్రులకు తెలుపబడును. ఇదంతయు
ధర్మముగా యీ ఆసుపత్రినిచ్చువారికి చేయబడును.

కావున ఇచ్చమన్న వారు తమ బిడ్డలను ప్రతిదినము ఉద
యము 9-11, సాయంత్రము 2-4 గంటలకు యీ ఆసుపత్రికి
తీసికొనివచ్చి దాక్టరుకు చూపించి ప్రకృతి చికిత్స సదుపాయ
ములను యొక యితర సలహాలను యుచితముగాబొంది పోవ
చ్చును.

సి. సాలమన్

మేనేజింగ్ డైరెక్టర్

నల్లమందు మాను విధము

దుర్భాగ్యములలో నొకటియగు నల్లమందుతినట మానఁ
దలచినవారికి ఒక యావధము చౌకధరలో బంపబడునని
యు దానివలన నల్లమందు అలవాటు పూర్తిగాఁ తగ్గగలదనియు
నొకవ్యాసము ఆంధ్రప్రతికాముఖమున బ్రచురింపబడియుండెను.
ఎవరైన తెలిసినవారు ఆయావధము దొరకు తాళు ఉప
యోగించు విధము ప్రతికాముఖమునఁ బంపఁ బ్రార్థించుట.

కంచకచర్ల. పెన్నా మెంకటయజ్ఞనారాయణశాస్త్రి.

ఉచితము

౧. తత్వదీపిక (౦-౬-౦) ౨. ఎల్లమందకోటిశ్వరశన
కము (౦-3-౦) 3. రామగనము. ఈ మైనదహరించిత
మాడుగ్రంథములను పోస్టుఖర్చులకై యర్జణ్ బిల్లు సంపించగాని
అన్ టైడ్ ద్వారా పంపుమననుగాని (గ్రంథాలయములకు)
యుచితముగ బంపబడును. చిరునామా - వా. గో. కృష్ణయ్య,
4-తైసపల్లి పోస్టు.

“అర్జున” పత్రికాధిపతిలపై కేసు

మూడొయితరపు సాక్ష్యము
ఢిల్లీ, నవంబరు 10:—అర్జునపత్రికా సంపాదక సంబంధికల గు పండిత ఇంద్రా సత్యరామగార్లపై తేదీ 153 నెక్సు కేసు నేను జరిగి విచారణకువచ్చెను. 10 మంది మూడొయితరపు సాక్ష్యమిచ్చిరి. కేసులో వాయిదావేయబడెను. 7 గడు ఆలిగరు, మిరటు, హోట్రాసుల నుండివచ్చిరి. వారు వ్యాసభాష అంతర్వేషమున లేకయుండి ఎవరిని యుద్ధేకపరుపబాలదని యుద్ధేషముగాని కేతుత్వముగాని ఆ వ్యాసమువలన గలుగనే రవనియు చెప్పిరి. హిందూమహమ్మదీయుల ద్వేషమభివృద్ధి పరుపలేదు.

మిగిలిన మువ్వరుసాక్షులును అర్జునపత్రిక 14 వ తేదీ దాని సందర్భమునుగూర్చి తెలిపిరి. తోచిగడహిందూసహసభాగ్యత్తును, మహేశ్వరరాందస్వామి వ్యాసము తనదనియు ఆవిద్యదూరములు గావనియు తెలిపెను. అర్జునపత్రిక లెక్కడు ద్వేషమునకు కారణములు భేదభాషలో ప్రచురింపబడిన పత్రికలు ద్వేషమునకు కారణములుగావని చెప్పిరి.

ఇంద్రాగారి వాక్యాలము

ఇంద్రాగారి రిక్లువాని చదివిరి. “నేను పుట్టినప్పటినుం హిందూ మహమ్మదీయ సమైక్యతమును గోరితిని. అది తేనిజే చేకమునకు ముక్తిలేదని ఇన్నికొట్టాట జరిగినను నమ్మకము పోలేదు. నేను సంపాదకుడనగుటచే నీ. ఐ. డి. లను తను చు తప్పుపట్టవలసివచ్చెను. ఆలిగరు పోలీసులగూర్చి వ్యాసము ప్రకటించితిని. కావుననే పోలీసువారి కుట్రపన్నినే లేని సమయమున ప్రచురింపబడిన వానితీసి బయల్పెట్టి వాటికి దురుద్దేశముల నతికించుచున్నార.”

పల్లిక ప్రాసిక్యూటరుకేసును హైచేయటలో పోలీసు వారి కెట్టిసంబంధమును లేదనిరి. (అ. ప్రె.)

ఆలిగరు విశ్వవిద్యాలయ విచారణోపసంఘమువారి విచారణ పూర్తియైనది. నేడు ఆందర్జనదంపతులు బొంబాయి చేరిరి. వారు ఇంగ్లాండు బోవుచున్నారు.

మంత్రులతో రహస్య సంప్రదింపు లేదు?

రాయల్ కమిషను దుష్టచింత

బొంబాయిలో బహిరంగసభ

బొంబాయి, నవంబరు 10:—నేటిరాత్రి జరిగిన బహిరంగసభకు గజమ్మ దాసు మహతాగా రధ్యక్షతవహించిరి. “రాజప్రతినిధి మంత్రులతో ఢిల్లీలో రహస్యసంప్రదింపులు గావించుట క్రొత్తపద్ధతనియు, స్వాతంత్ర్య సమరమునుండి భారతప్రజలను రాయల్ కమిషనుపై దృష్టిచరల్చ దుష్టచింతనగాని వేరుగాదనియు ఆటియూహుల నిరసించుచున్నామనియు తీర్మానింపబడెను. నిజమైన భారతపుత్రులందరు దానిని తప్పక బహిష్కరించి రాండుటేబులు సమావేశమునకు తక్కు చేకి నంగీకరింపరాదనియు తీర్మానించిరి. మేయోకన్య పుస్తకమును నిరసించుచు అద్దాని ప్రేరేపించిన భారతదేశ చిట్టపు ప్రభుత్వమును ఖండించుచును సకలత్యాగాగారిని భారతదేశమునకు రానియకుండుటను నిరసించుచును బెంగాలు నిర్బంధితుల విడుదల చేయకుండ జైలులందుంచుట నిరసించుచును తీర్మానించిరి. బెంగాలు, నాగపూరు రైల్వేయజముల చర్యల ఖండించిరి. (అ. ప్రె.)

మహావీరపురా పురపాలకసంఘమువారు గవర్నరు డిసెంబరు 6 వ తేదీన వచ్చునపుడు స్వాగతపత్ర ముర్పించుటకు తీర్మానించిరి.

పద్మప్రసాదు పాలిక నముట

రాజకుమారి మాయలప్పీలు నిరాకరింపబడుట

కలకత్తా, నవంబరు 10:—రాజకుమారి మాయసహపాలిక తన్ను పద్మప్రసాదను సాతడు ఎవరికోయమ్మని తెచ్చినకేసు ప్రధానాధికారులకు వచ్చెను. వ్యాయమూర్తులకు వ్యాయాధికారి ముద్దాయినివిడుదలు ఆ వ్యాయముని ఆటిమూలముగ తెలుపబడెను. ఇప్పుడు పద్మప్రసాదు మాపిన జననతికయు గిజివరును దొంగవ్రాత క్రతులని తెలుపుచున్నది. అందుమూర్తులు అప్పీలును నిరాకరించిరి. (అ. ప్రె.)

లాహోరులో బండివాడు పిరొందల్తును హత్యగావించి గు విచారించబడిన 8 హిందూ ముద్దాయిలు నిర్దోషులని ప్రకటించెడిరి.

కెడె బహుమానము
5 లక్షల మార్కులు

మీ కొక గొప్ప ఆవృష్టము
రానున్నది.

బహుమానము లన్నియు
జర్మనీ ప్రభుత్వమువారి
గ్యారంటీ గలిగినవి.

గొప్ప బంగారపు ద్రవ్యలాటరీకి

తంజాల నియంత్రులను మీకే ఆవృష్టము లభించును. దీనికి హామబర్ల ప్లేటు ప్రభుత్వమువారి పూచీ గలగు. మొదటి డ్రాయింగు 1928 వం. జనవరి 20 తేదీని జరుగును. ఈ లాటరీయందు 85,000 టికెట్లు మాత్రమే గలవు. ఇందులో 83,800 టికెట్లు మొత్తముపొడ సగమునకు పైగనే బహుమతులు వచ్చును. జరుపబడు ఆద్రాదాయింగు లలో (నెల కొకమాడు డ్రాయింగు) జయము నొందగలవు.

మొత్తం బహుమానములు.

60 లక్షలు 223,850 బంగారపు మార్కులు లేక 3:1,000 పానులు.
మొట్టమొదటి గొప్ప బహుమానము 500,000 బంగారపు మార్కులు

లేక 25,000 పానులు.

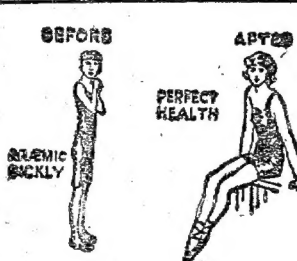
మరిన్ని యాక్రింది గొప్పమార్కులు గల బహుమానములు గలవు.

200,000	120,000	70,000	50,000
100,000	80,000	60,000	40,000

Samuel Heckscher senr., Banker
Dammtor-Street 14 Hamburg 235 (Germany)
.....Cut off here.....
Order Form. Please send me.....
ticket for first, second and third drawing.
Amount of.....is enclosed herewith by British Postal Orders.
Name and Address (plainly and in full):
.....
Date: .....
Postage on ordinary letters is 3 d.

ఇదే ప్రకారం హామబర్లలో ఉదహరించిన రీతిగా యింకను బహుమానములు గలవు. టికెట్లు తీసుకొన్నవారు జాపితాను కోరిన ఉచితముగా పంపబడును.
మొదటి మూడు డ్రాయింగులలో పునరాగవడు టికెట్లు ఖరీదు నిండుటిక్కెట్లు 3 పానులు, అరటిక్కెట్లు 80 పిల్లింగులు, కాలు టికెట్లు 15 పిల్లింగులు. తక్కిన మూడు డ్రాయింగులకుకూడ టికెట్లు యిదేధర యుండును. ప్రతి టికెట్టుకు రిజిష్టరు పోస్టుఖర్చు 6 పెన్సీలగును.
సాముచేరినతోడనే టికెట్లు పంపబడును. డ్రాయింగు కావడముతోనే బహుమానములు పంపబడును. రాబోవు డ్రాయింగు త్వలో రానున్నది. కనుక పెంట్లే టికెట్లుకు సాము 31-12-1927 తేదీలోగా పంపవలెను. ఇందులోనున్న ప్రకారము ఇంగ్లీషులో విలాసము వ్రాయవలెను.

ఈ నే ప్రాణము ఇర్వింగ్స్ ఈస్టు - వైట్ బిళ్ళలు

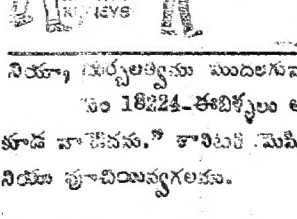
BEFORE
AFTER
PERFECT HEALTH

DIABETES
FIT & WELL

NERVES
DIZZINESS
QUITE FIT

LEVER
LUMBAR
KIDNEYS
A NEW MAN

తెల్లనింగు పిక్-వి-అట్: ఇందు హానికరముగ ఓషధులు చేరుటలేదు. పరిశుద్ధమైన జొన్నధసంబంధమైన యీస్టు, విటమిన్లు, ఇతర విలువగల వస్తువులు మొదలగు నవి గొప్ప వైద్యప్రణాళిచే తెలుపబడిన ప్రకారము చేర్చి తయారుచేయబడినది. యీస్టునందు పొంగు పులుపు ఉదరమునందున్న జకరాగ్ని సంబంధమైన రసములతో చేరి మంచి చురుకుదనమును, పుష్టిని గలిగించును.
కొంచెము ఆస్వస్థతగా నున్నప్పుడు లేక బలహీనముగానున్నప్పుడు 1 లేక 2, ఈస్టువైట్ బిళ్ళలను సేవించిన కొన్ని నిమిషములలో శక్తికాంతిగోగ్యము, ఉత్సాహము గలుగును. ఇర్వింగ్స్ ఈస్టు - వైట్ బిళ్ళలు ఈ దిగువ తెలుపబడిన ప్రకారము వ్యాధులు తలనొప్పి, నాడిదొప్పి మొదలగునవి 5 నిమిషములలో కుదురును. [నివర్తించును. అజీర్ణము, కడుపుబ్బరము 5-10 నిమిషములలో కుదురును. పిత్తము, మైకము, బలహీనత 10-15 నిమిషములలో కుదురును. ఉదరమునకు, కారజమునకు సంబంధించిన వ్యాధులు 10-15 నిమిషంలో కుదురును. ఇన్ ఫ్లయెంజా, జలుబులు, జ్వరము మొదలగునవి 24 బహుమూత్రము, పాండురోగము, నరముల బలహీనత, చర్మమునకు సంబంధించిన మచ్చలు, ములబద్ధకము, జలుబు, నిద్రలేపి, తిమురువాయువు, నొప్పలు మొదలగు వాటికి చికిత్సపొందగోరువారు ఒక కార్డును వ్రాయుడు. మీకేమిస్తున్నదనుండి రూప 1-4-0 ధరగల బుడ్డి నోకటిని కొనుక్కు. ఈ దిగువ తెలుపబడిన యోగ్యతాపత్రికలో సారాంశము నిజమైనది కాదని యాపించువారికి 100 పానులు యిసాముగా యివ్వబడును. పిటిని ఉపయోగించి తృప్తిచెందినవారివద్దనుండి మూడు 80,000 యోగ్యతాపత్రికలు వచ్చియున్నవి. వాటిని యెవరైనను పరీక్షించవచ్చును. నెం 24872-“ఈస్టు-వైట్” బిళ్ళలు లేవునిచే పంపబడినవి. ఒకవారమునుండి దుర్బలమైన బాధ ననుభవించుచుంటిని. అయితే ఒకపాతాడు సాబాధను నిలిపినది. నేనిప్పుడు మరల ఆరోగ్యముగా నున్నాను.” నెం 24113. డాక్టరు టి. వి. ఎస్. “ఈస్టు-వైట్”చే ఆహారమున గుణముల గినదనినేను తెలిపినప్పుడు అందులో నేమాత్రమును అతిశయము లేదు. కఠినమైన అస్తినియూ, దుర్బలత్వము ముదలగువాటికి అద్భుతముగా పనిచేసినది. ఇందులో తెలుపబడిన సాలుగు ఆస్పత్రులకు పంపుడు. నెం 18224-ఈబిళ్ళలు ఆహారమున టానిక్ని దృఢముగా తెలుపుచున్నాను. ఇంకను పంపిన సాస్తే హితులకు కూడ వాడెదను.” కార్డుని మెసినరీచే తయారుచేయబడి, ప్యాకుచేయబడు చున్నదనియు, చేతితో తాకబడుట లేదనియు పూచియివ్వగలము.
Sole Wholesale Agents, Martin & Harris Ltd.,
No. 20, Sunkurama Chetty Street, MADRAS 3180
IRVING'S YEAST-VITE LABORATORIES CECIL HOUSE, Holborn Viaduct, London E. C

OVERWORKED
WORRY

FRESH ENERGETIC

HEADACHES
NEURALGIA

INDIGESTION
BAD STORAGE

BEAUTY
HEALTH

8180

సి జి ర్ సి గ రె ట్టు

త్రా గు వా ర ల కు మ ర చి బ హు మ తు లు

సిగరెట్టు అమ్మ అంగడివానిని అడిగిన గాని, లేక పోస్టువాక్కు నెం 2054 కు వ్రాసిన గాని, అన్ని వివరములుగల బహుమతుల జాపితా పంపబడును.

4024

సి జి ర్ సి గ రె ట్టు ను

త్రాగి, నైపులను జాగ్రత్త పరుచుకొనుడు.

సిజిర్ ప్యాకెట్టులో-లోని భాగము దమర్చబడి, వైన చిత్రింపబడిన మాదిరిగలది.

THE IMPERIAL TOBACCO CO. OF INDIA Ltd

చీనాపరిస్థితులు

యాంగ్ నిజేపిల్లో పరిస్థితులు సర్దుకొనలేదు. హ్యూంకోలో పరిస్థితులు అస్థిరములు. హ్యూంకోనుండి చాంగ్ హువరకు బ్రిటిషు సాకావాహిక కంపెనీవారు చాలవరకు వ్యాపారము చేయుటకు పిలుగనున్నది. కాని కొన్ని నిర్బంధములను పాటించవలసియున్నది. ఇచట విదేశీయులయందు ప్రతికూలభావము లేదు. కమ్యూనిస్టులను అడంతుచున్నారు. చుంగ్ కింగులోగూడ విదేశీయులయెడ ప్రతికూలభావము కన్పించదు. నెమ్మదిగ నున్నది. కమ్యూనిజమును తీవ్రముగ తుద్రుండుచున్నారు. ఇచట కాన్సులు కార్యాలయమును మరల ప్రారంభించుచున్నారు. కాన్సులు కార్యాలయము రాగానే బ్రిచాంగనుగూడ తెరచెదరు. బ్రిటిషు పొగయొడలు బయలు

దేరుచున్నవి. బ్రిటిషు వర్తకులు బాంగా ఇచంకులకు బోవుచున్నారు. క్యాంటన్లలో దాక్తురు సర్కయటునేక్ పక్షమువారున్న స్వతంత్ర జాతీయప్రభుత్వము ఏర్పడుచున్నది. క్యాంటన్లలో బ్రిటిషు బహిష్కరణము మరల ప్రారంభమైనది. ఈ విషయమై బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు తీసికొనవలసిన చర్యను దీసికొనుచున్నారు. స్థానికాధికారులు పిక్కెట్టును కొన్ని నియమములతో ఏర్పరుచుచున్నారు. ఇవి ఇంకను పెచ్చు పెరగలేదు. అని చాంబర్లెకుగాయ చెలిపిరి.

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు మాస్కోలోనియెటువర్ధంతులైనవను. కేగిరి, సోవియటు ప్రభుత్వమువారి అతిథిగ నందురు.

ప్రెంచి వైమానికుడు లూబీ పేయూర్లుగార్లు చాంబర్లె సుగారిని మించి పయనముజేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు.

స్పెన్సరు హోటెలులో కూలీనిగొట్టుట

లండన్, నవంబరు 8:- కామన్సువభలో తక్కినెంటు కర్నల్ హవర్డ్ బూలీగారు స్పెన్సరు హోటెలులో కూలీ వానిని గొట్టిన సంకల్పిని దెలుపవలెనని యడుగ బక్కనుపెట్టే ప్రభువ కావిషయమై పూర్తి గ వివరములన్నియు దెలిసెననియు దానిపై అధికారుల వాఖ్యలుగూడ జేరెననియు వింటర్వూ ప్రభువు నుడిచెను. ఆ సాకరును బి. సి. ఎస్. అధికారి కొట్టలేదనియు అతని భార్య కొట్టెననియు అది అంతగా పాటించవలసిన విషయము కాదనియు ప్రభుత్వోద్యోగి కొట్టలేడుగాబట్టి దెబ్బలు తిన్న మనిషే చర్యను దీసికొనవలెనని ప్రభుత్వమువారు చర్యను దీసికొన నవసరములేదనిరి. కాని అతనికి ఆదెబ్బలు తిన్నవాని కెంతమంది సలహాంబుచ్చినను చర్యను దీసికొన నిష్పబడలేదనిరి.

1927 సం॥ అక్టోబరు తెనుగు రికార్డులు

ది గ్రామోఫోను కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది) కలకత్తా, బాంబాయి. 2575
10 ఇంచీలు డబుల్ సైజుగ్రీన్ లేబిలు హిస్ మాస్టర్స్ వాయిస్ రికార్డులు 1-కి ధర రూ 2-12-0.

కన్నడభాష	రికార్డు ఒకటికి రూ 2-12-0	తెలుగు	రికార్డు ఒకటికి రూ 2-12-0
కీర్తిశ్రీమలైక ఆస్థానవాక్ మిస్టర్ బి. రాచప్ప, మైసూరు.		పి. అంజయ్య, (మైసూరును థియేటరు.)	
N 2276 { సైతం పరసన-ధారణ	కామచి అట్టాణా	N 2278 { ఈతినుండగా ఏలరాడు	భింపాక్ మోహన
హాస్యవిద్యును కొట్టారప్ప, మైసూరు.		ఎక్. కుబ్జారావు, ఆమెమారు.	
N 2277 { అగ్నానిగలోడనే రావణమర్దన	తైరవి (హిందుస్తాని, కాఫీ)	N 2279 { బరకృష్ణమల ఎంతచెప్పిన	కామవారి ధూక్

రి వైజ్ఞ హిజ్ మాస్టర్స్ వాయిస్ హార్ మాతన మాదిరి నెం 31,32
టైప్ ఆంప్లి ఫైయింగు హార్న్ టోన్ ఆరమ్,
నెం 4 సౌండు బాక్సుచే అమర్చబడినది.

వి వ ర ము లు.

ఏటవాలుగా నుడు ప్రక్క అంచులు గలిగిన కాబినేటు.

ఎత్తు 6 3/4" వెడల్పు 16" లోతు 14 1/4"

నెం 31

నెం 32

శ్రీమతయ్యతో చేయబడిన కాబి శ్రీమతయ్యతో చేయబడి, ఓక్
నెట్, ఓక్ లేక మహాగణినిమ్ గలిగి లేక మహాగణినిమ్ గలిగి 23" మెటల్
23" మెటల్ హార్న్, డబుల్ స్పిరింగు హార్న్, క్యాబ్డ్రఫుల్ స్పిరింగుమెటా
మెటారు 10" టరన్ శ్రేణి. ఈ రు 12" టరన్ శ్రేణి, కొత్తది, హాకి
యోగించినది, వాడనిసూతులకు యం రానిసూతులు నుంచుటకు చిన్నగిన్నె
చుట్టకు చిన్నగిన్నెలు, స్పీడురెగ్యు లేట లు ఆటోమాటిక్ స్పీడు యిండికేటరు.
రుగలగి యుండును.

ఓక్ ఫినిష్ నెం 1-కి రు 145

ఓక్ ఫినిష్ నెం 1-కి రు 175

మహాగణినిమ్ ,, 150

మహాగణినిమ్ ,, 180

The Gramophone Co., Ltd.,
Post Box 48 Calcutta 28, Rampart Row Bombay

కోభంగారి పయనము

ఏర్పాటులు పూర్తి అయినవి

రుగ్గి, నవంబరు 8:—17 వ తేదీని కేపుటవునుకు బో
నున్న 20000 మైళ్ల పయనమును గావించుటకు కోభంగారు ఏ
ర్పాటులన్నిటిని పూర్తి చేసికొనిరి నిన్న ఒక మా రావిమాసము
ఎల్లు పయనము చేయునో యిది ఎక్కిజాచిరి. సింగపూరు అని
ఈనాకా విమానమునకు పేరు. విమానమును పూర్తిగ పరిశో
ధించిరి.

కరోలు రాకొమరుడు

రుమేనియా రాజ్యమునకు ప్రయత్నము జేయుచున్న
లేఖలలో ఒకటి ఆతని ఉంపుడుకత్తెనుండి దొరికినది. దానిని
లెట్టి నెంటు టోదోరు అనునానిచేతిలో హంగరి పరిపాద్ధులో
పొయిరినునుండి తిరిగివచ్చుచుండ పట్టునడెను. ఆతనిని ఆరెస్టుచే
సిరి. ఈలేఖ నా ఉంపుడుకత్తె పొయిరినులోనుండి తన బసమ
ర్చితినియు మనోయిలస్కోగారికి తోడ్పడెనలెననియు ఆమె
ప్రాసెనట.

న్యూయింగ్లాండు వరదలు - నురణములు

న్యూయార్కు, నవంబరు 7:—న్యూయింగ్లాండు వరదలచే
ఎంతమంది హానియినది తెలియలేదు. న్యూ ఇంగ్లాండులో అధ
మము 135 గురైన చనిపోయియుండు రహదారులు. బెర్మాం
టులో 114, న్యూహామ్స్లో 18, న్యూహ్యాంప్షైర్లో 4, నెబ
యిసులో ఇద్దరును, కనెక్టికటులో ఇద్దరును ఈ 135 లో జేరిరి.
పోయిన ఇండ్లు, పశులమండలు లెక్కలేదు. చిన్నోస్క్రి
లోయలో వట్టాము లన్నియు రుడిచిపెట్టుకపోయె నని
జెప్ప నక్కరలేదు. సహాయము చేసెదమన్న నుంచు శిశులను
ఆనాంతరములుగ ఏర్పడుచున్నవి.

రాయలు కమిషను

లండను యభిప్రాయములు

లండన్, నవంబరు 9:—ఇండియాలో రాయలు కమి
షను విషయమై ఎట్టి ఆచరణను జూపుచున్నాలో ఇప్పుడే తెలి
యవచ్చుచున్నది. ఈనా గ్రలు ఇండియా కార్యాలయమునారికి
గర్వభంగమైనది. భారతీయుల శోక్మలన మన్నించినగాని
బహిష్కరించెదరని జెప్పినపుడు ఇండియా కార్యాలయమువారు
నెక్కిరించిరి. రాజప్రతినిధి వైకి ఏమియు లోబడకుండ నాయకు
లతో మాట్లాడుచుండ వారందరును నిర్భయముగ ప్రభుత్వము
వారిసూచనలు నిరోధము నెగుర్చినవలసినవచ్చునని ఘంటా
పథముగ దెలిపిరి. సాధ్యమైనంతవరకు భారతీయులశోక్మలను
చెల్లించవలెనని నుంత్రింగ్ల నువన జెప్పుచుండెను. గట్టిగా పథు
త్వముపట్ల ఆశుకూలభావముగ నున్న వారుగూడ తిరుగుబడెదరని
నాయకులు దెలిపిరి. రాజ ప్రతినిధి జెప్పిన ఆలోచనను విన్నచో
అల్లరిలేకుండెడిది. కాని నాను నిరాకరించిరి. కాని ఈ సూచన
లు ఇట్టివల జేయబడినవి.

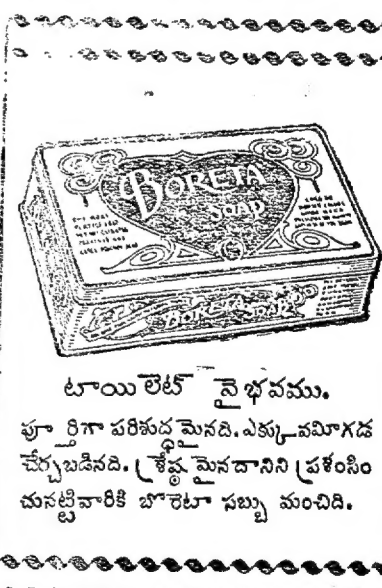
వర్తకనిబంధనల సభ

ఒడంబడికను సంతకము జేయనివారు

జనీవా, నవంబరు 8:—కనడా, ఇండియా, ఐరిషు, స్వీ
స్టీటు, యునై టెడ్ స్టీటు, ఆస్ట్రేలియా రాజ్యములు సంతకము
జేయలేదు. ఒకవంకకను సంతకము జేయని కారణములను
దెలిపిరి. (బ్రిటిషు ప్రతినిధి ఈ త్తర వర్గలకు తరపున సంతకము
జేసెను.

ప్రకటన

కోసులు స్వయముగ వచ్చిగాని, జాబులద్వారాగాని
రోగలక్షణములను తెలుపుచు చేసినచో రోగస్వభావము,
పుష్కలమునలసిన మంగు, పక్ష్యము, వగైరాలు వివరముగ
పుటముగ ప్రాసి పంపబడును. (నెం. 8)
డాక్టరు శ్రీరామ కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెలూనాడు.

టాయిలెట్ నైభవము.

పూర్తిగా పరిశుద్ధమైనది. ఎక్కువమోగడ
చేర్చబడినది. శ్రేష్ఠమైనదానిని ప్రశంసిం
చునట్టివారికి బోరెలా సబ్బు మంచిది.

Made by GOODWIN'S, Manchester.

Agents: P. HOLT & Co., Ltd.

P. O. BOX 237

MADRAS

రోజూపుష్ప లేహ్యము

మలబద్ధమును హరించుటలో శ్రేష్ఠమయినది- కాల
నిరేచనమును చక్కగా గలిగించును. రుచికరమయినది- పథ్యము
లేదు. 15 టులి డబ్బి రూ. 0-10-0.

క్షయారిష్ట లేహ్యము

దస్త, ఉబ్బునము, కఫము, అల్ల, మొదలగు క్వాస
లోక సుబంధమును వ్యాధులను హరించి గుండెకు బలము నిచ్చు
ను. 15 టులి డబ్బి రూ. 1-0-0

వి. పి. ఖిన్నులు, ప్రత్యేకము.

వి. పి. వ. అంబులకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేపి, నెల్లూరుజిల్లా

హనుమాన్ బిమ్మ

లోక ప్రసిద్ధమైనది. దీనికి నమానమైనది పేరులేదు. చర్మవ్యాధులకు సంతోషవంతిది. ఎచ్చలు నుదూరుతును.

యస్, రంగనాథం శెట్టి అందు బ్రదర్స్, నెం 12, బందరు వీధి, మద్రాసు.

1737

ఇండియన్ కామర్స్ అండ్ ఇండస్ట్రీస్ కంపెనీ

3932

బీ ట్రా వు ఫౌండ్రీ యంత్రశాల,

95, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

వెల్లుర్లు, కోనులు, వైరుబాద్లు, పంపులు, యేమేరీ, బెల్లింగులు వగైరా మిల్లు షోర్సు అమ్మబడును. 1493

ప్రాప్తయి తరు:-

కవుతా సూర్యనారాయణరావు.

వాణిముద్రాక్రమాల

బెజినాడ

అప్పు బైందుపనులు, రబ్బరు ప్లాంపులు, నీళ్లు, రాగి, బంగారము, వెండిపామానులపై చెక్కుట, బ్రాకులు చేయుట, న్నవవరీ పామానులు.

024

609)

ఎంగ్లీవింగు

సరస్వతీ పవర్ ప్రెస్, రాజమండ్రి

తెలుగు-నాగరి-అరవము-ఇంగ్లీషు-గ్రంథములు మొదలగు నవి ముద్రించుచును. !!

తెలుగు పాఠాలు

రవీంద్ర బొమ్మలు

పాఠశాల పాఠాల్లో సేవ

కవిత్వము

మధ్యతరగతి

చక్క-చక్క

కామములు

అఫ్టర్ సెట్ బాకలు

మొదలగునవి

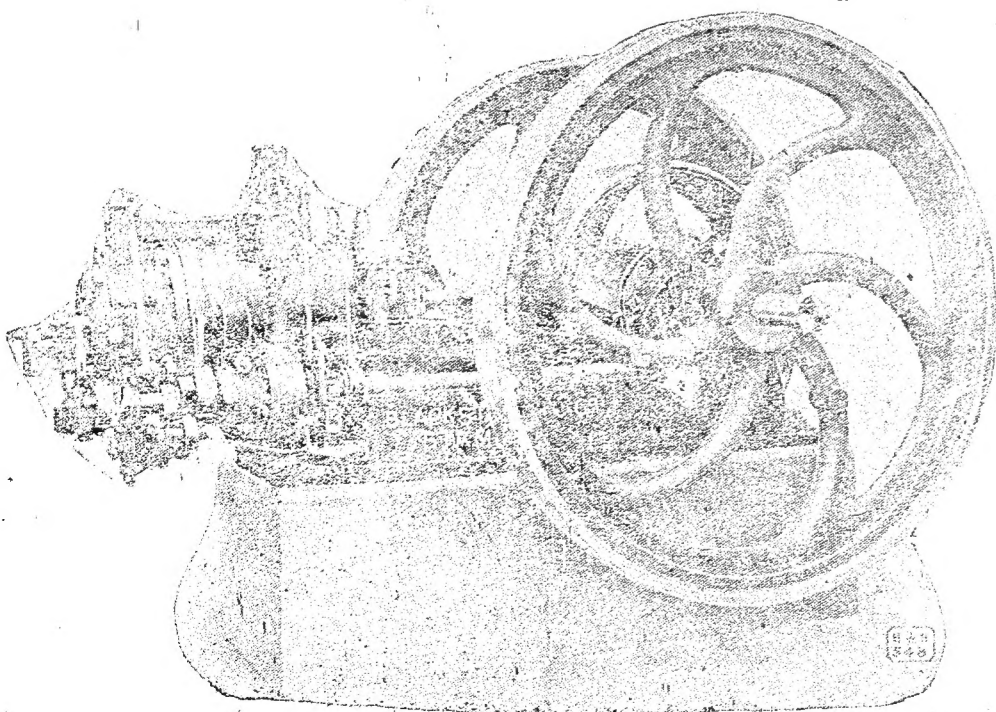
గ్రంథములలోని కుపయుక్తము లగుబొమ్మలు అనగా ఎన్ గ్రేవింగువములు చక్కగా తయారు చేయుచును

బ్యాక్ స్టాన్

కోల్డు స్టాండింగు క్రాడు ఆయిల్ ఇంజనులు

9 నుండి 600 బి. హెచ్. పి. వరకు గలవు.

ఇదివరలో లేనంత కొద్ది ఖర్చుతో పనిచేయవీలుగలదు.

ప్రతి బి. హెచ్. పి. 1-కి

గం 1-కి కావలసిన నూనెయును,

లాబ్రికేటింగు ఆయిలు

కగు ఖర్చు

3 దమ్మిడిల కంటెను తక్కువగానే

యుండును.

మార్షల్ సన్స్ అండ్ కంపెనీ,

(ఇండియా) లిమిటెడ్.,

ఇంజనీరులు

నెం 9, సెకండులైన్ ఓచ్, మద్రాసు.

బొంబాయి:- బెజవాడ, తంజావూరు, కోయంబూరు.